

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยย่อยที่ 2 การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

Study and Improvement of Travel Routes for Senior Tourists
in the Upper South of Thailand

โดย
รศ.ดร.เพ็ญพักตร์ ทองแท้ และคณะ

สิงหาคม 2559

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการวิจัยย่อยที่ 2

การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ
ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

Study and Improvement of Travel Routes for Senior Tourists
in the Upper South of Thailand

คณะผู้วิจัย

สังกัด

1. รศ. ดร.เพ็ญพักตร์ ทองแท้	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2. รศ. ดร.ศรัณยา บุณนาค	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3. อาจารย์มงคล มาลยารม	มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
4. นายประสาทสุข นิยมราษฎร์	ศูนย์ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคที่ 11

ชุดโครงการเรื่องการสร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ
ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

(ความเห็นในรายงานนี้เป็นของผู้วิจัย วช.-สกว. ไม่จำเป็นต้องเห็นด้วยเสมอไป)

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน สำเร็จได้ด้วยการสนับสนุนจากหลายฝ่ายด้วยกัน ผู้วิจัยขอขอบคุณ ดร.จันทรวิภา ธนะโสภณ รองผู้อำนวยการ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และ รักษาการผู้อำนวยการฝ่ายอุตสาหกรรม ผศ.สุภาวดี โพธิยะราช ผู้ประสานงานโครงการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สกว. ที่ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ และอำนวยความสะดวกให้ตลอดระยะเวลาที่ดำเนินการวิจัย

ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชาตั้งแต่ระดับภาควิชาขึ้นไปจนถึง รศ.ดร.ชูศักดิ์ ลิ้มสกุล อธิการบดี มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่ได้สนับสนุนและอนุมัติให้คณะผู้วิจัยได้ทำงานวิจัยชิ้นนี้

ขอขอบคุณ คณะผู้ทรงคุณวุฒิ ที่สละเวลาในการตรวจทาน และให้ข้อเสนอแนะด้านวิชาการตลอดกระบวนการวิจัย จนกระทั่งรายงานผลการวิจัย เสร็จสิ้นสมบูรณ์

ขอบคุณ นายกิตธนา สุบรรพวงศ์ กรรมการผู้จัดการ หจก.แอดวานซ์ กรีน ทัวร์ แอนด์ ออแกไนซ์ ในการเป็นผู้ดำเนินการประชุม(Moderator) รับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุทั้งจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชน เพื่อร่วมกันพิจารณาคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวเรียงตามลำดับคุณค่าและความสำคัญใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน และสรุปผลนำมาจัดทำเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงกัน

ท้ายที่สุด คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณนักท่องเที่ยวสูงอายุทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ประชาชนในชุมชน แหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนหัวหน้าและเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่ทำงานเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดที่อยู่ชายฝั่งทะเลอันดามัน ได้แก่ จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา และระนอง และกลุ่มจังหวัดที่อยู่ชายฝั่งอ่าวไทย ได้แก่ จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ในความร่วมมือให้ข้อมูลซึ่งเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยนี้มีอย่างมีอภัยและไมตรีอันดีงามยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากงานวิจัยฉบับนี้ คณะผู้วิจัยขอมอบบูชาพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ และขออนุมอบูชาท่านบูรพาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้คณะผู้วิจัยด้วยความรักและเมตตา

เพ็ญพักตร์ ทองแท้ และคณะ

สิงหาคม 2559

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

ในสภาวะปัจจุบันที่เศรษฐกิจถดถอย และประสบปัญหาต่างๆ มากมาย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นับเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ทุกประเทศในโลกต่างใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตน เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลก่อให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจและสร้างงานให้แก่ชุมชน ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงหันมาให้ความสำคัญสนับสนุนการท่องเที่ยว จึงก่อให้เกิดแนวคิดในการแสวงหาทางเลือกใหม่ของการท่องเที่ยวที่จะก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวและเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของประเทศ และรูปแบบการท่องเที่ยวหนึ่งที่มีกล่าวถึง คือ “การท่องเที่ยวสูงอายุ” ซึ่งถือเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่เน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุที่มีกำลังในการใช้จ่ายสูง ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว

กลุ่มท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนเป็น 1 ใน 8 กลุ่มท่องเที่ยวที่ได้ถูกกำหนดโดยรัฐบาลให้เป็นกลุ่มท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ประกอบด้วย 12 จังหวัดของภาคใต้ คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน โดยเน้นแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุและผู้ติดตาม ทั้งนี้เพื่อมุ่งให้เกิดการสร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวพัฒนาการท่องเที่ยวอันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่ยั่งยืนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน มีวัตถุประสงค์

2.1 ศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย

2.2 จัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุอย่างแท้จริงทั้งในลักษณะข้อความและลักษณะแผนที่

2.3 สำนวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

2.4 ศึกษาความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

2.5 ศึกษากฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

3. ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน เป็นการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) หรือเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed methods) ทำการจัดเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ.2557 - มิถุนายน พ.ศ. 2558 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 นักท่องเที่ยวสูงอายุทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่เดินทางมาเที่ยวในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน 7 จังหวัดได้ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) มาทำสัมภาษณ์ จำนวน 150 ราย

กลุ่มที่ 2 ผู้ทำงานในระดับหัวหน้างานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ประจำอยู่ในจังหวัดเป้าหมาย หอการค้าจังหวัด และองค์การบริหารส่วนจังหวัด บริษัททัวร์ มัคคุเทศก์ ฯลฯ ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน 7 จังหวัดได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มาทำสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จำนวน 70 ราย

กลุ่มที่ 3 ประชาชนในท้องถิ่นในแต่ละจังหวัดเป็นผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ อบต. พระก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการ นักศึกษา ประชาชน และพ่อค้า/แม่ค้า ฯลฯ ในพื้นที่ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ จากแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญใน 7 จังหวัด ได้ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มาทำสัมภาษณ์จำนวน 150 ราย

4. ผลการศึกษา

4.1 ผลการศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย

ผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย มีทั้งหมด 110 แหล่งท่องเที่ยว โดยจังหวัดระนองมีแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมมากที่สุด จำนวน 24 แหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 23 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ 18 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ต จำนวน 17 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดพังงา จำนวน 13 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดชุมพร จำนวน 8 แหล่งท่องเที่ยว และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 7 แหล่งท่องเที่ยว สามารถนำมาจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวได้ 34 เส้นทาง จำแนกเป็นรายจังหวัด ดังนี้

- 1) จังหวัดระนอง 8 เส้นทาง(ตาราง1)
- 2) จังหวัดภูเก็ต 5 เส้นทาง(ตาราง2)
- 3) จังหวัดพังงา 3 เส้นทาง(ตาราง3)
- 4) จังหวัดกระบี่ 4 เส้นทาง(ตาราง4)
- 5) จังหวัดชุมพร 4 เส้นทาง(ตาราง5)
- 6) จังหวัดสุราษฎร์ธานี 4 เส้นทาง(ตาราง6)
- 7) จังหวัดนครศรีธรรมราช 6 เส้นทาง(ตาราง7)

ตาราง 1 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	3 วัน 2 คืน	สุสานเจ้าเมืองระนอง – จวนเจ้าเมืองระนอง – สวนสาธารณะรักษะวาริน – พระที่นั่งรัตนรังสรรค์ – วัดหงาว – ภูเขาหญ้า – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน – บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – วัดป่าชัยมงคล – ถนน 10 สาย
2	3 วัน 2 คืน	อนุสาวรีย์คอซู้เจียง- วัดสุวรรณคีรีวิหาร – อุทยานแห่งชาติแหลมสน – บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – เกาะสONG – สวนสาธารณะรักษะวาริน - ตลาดสดสะพานยูง – จวนเจ้าเมืองระนอง
3	1 วัน	พระราชวังรัตนรังสรรค์ – สุสานเจ้าเมืองระนอง – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน – น้ำแร่ร้อนรักษะวาริน
4	1 วัน	ระนองแคนยอน – วัดหาดส้มแป้น – น้ำตกปุญญาบาล – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
5	1 วัน	เส้นทางอารยธรรม หลวงพ่อด้วง ณ วัดบางนอน – บ้านเจ้าเมืองระนอง พระราชวังรัตนรังสรรค์ - บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
6	1 วัน	แหล่งโอโซนระนอง บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน – ภูเขาหญ้า – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
7	3 วัน 2 คืน	ระนองแคนยอน – ตลาดสดสะพานยูง – น้ำตกปุญญาบาล – บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – น้ำตกหงาว วัดหงาว – ภูเขาหญ้า – วัดบางนอน – บ้านเจ้าเมือง ประวัติศาสตร์ระนอง พระราชวังรัตนรังสรรค์-บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
8	2 วัน 1 คืน	บ้านเจ้าเมืองระนอง – พระราชวังรัตนรังสรรค์ –บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – หลวงพ่อด้วง – ระนองแคนยอน – วัดส้มแป้น – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน - ตลาดสดสะพานยูง - หลวงพ่อติบุก วัดหงาว – ภูเขาหญ้า - บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน

ตาราง 2 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	1 วัน	ย่านเมืองเก่า - เขารัง - วัดไชยธาราราม - จุดชมวิวสามอ่าว - แหลมพรหมเทพ
2	3 วัน 2 คืน	วัดฉลอง – การประดิษฐ์ไข่มุก – หาดป่าตอง – หาดกะตะ – หาดกะรน – แหลมพรหมเทพ – เกาะพีพี – อ่าวมาถยา
3	2 วัน 1 คืน	ภูเก็ต – ระนอง ย่านเมืองเก่า - เขารัง - วัดไชยธาราราม - จุดชมวิวสามอ่าว - แหลมพรหมเทพ – บ้านเจ้าเมืองระนอง - พระราชวังรัตนรังสรรค์ - บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
4	4 วัน 3 คืน	ภูเก็ต – พังงา ย่านเมืองเก่า - เขารัง - วัดไชยธาราราม - จุดชมวิวสามอ่าว - แหลมพรหมเทพ – สิมิลัน – เกาะแปด - เกาะเมียง – เกาะยูง – เกาะหก
5	1 วัน	สายธรรมมะ ศึกษาประวัติศาสตร์ วัดฉลอง หรือ วัดไชยธาราราม – เมืองเก่าภูเก็ต – พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว – พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี – วัดพระนางสร้าง – อนุสาวรีย์วีรสตรี - ศาลเจ้าก๊วกเทียนเก้ง สะพานหิน ภูเก็ต - สะพานสารสิน

ตาราง 3 เส้นทางการท่องเที่ยวในจังหวัดพังงา

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	4 วัน 3 คืน	สุรินทร์ - สิมิลัน - เกาะเมียง - อ่าวแม่ยาย - หาดไม้งาม
2	3 วัน 2 คืน	สิมิลัน - เกาะแปด - เกาะเมียง - เกาะยูง - เกาะหก
3	1 วัน	วันเดียวเที่ยวเกาะตาชัย

ตาราง 4 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	2 วัน 1 คืน	กระบี่ - ทะเลแหวก - เกาะพีพี
2	3 วัน 2 คืน	เกาะลันตา - เกาะรอก - น้ำตกร้อน
3	2 วัน 1 คืน	กระบี่ พังงา น้ำตกร้อน - สรรภมร - สุสานหอย - เขาหมาจู - เกาะปันหยี - เขาพังกัน - เขาตะปู พังงา
4	1 วัน	หาดอ่าวพระนาง - หาดนพรัตน์ธารา - หาดคลองแห้ง - ศูนย์เพาะพันธุ์ปลากังหัน - สุสานหอย 75 ล้านปี - วัดถ้ำเสือ - เขาชนาน้ำ

ตาราง 5 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพร

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	1 วัน	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร - กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ - หาดทุ่งวัวแล่น - หาดบ่อเมา
2	2 วัน 1 คืน	ชุมพร ระนอง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร - กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ - หาดทุ่งวัวแล่น - หาดบ่อเมา - วัดพระธาตุสวี - สวนส้มนายดำ - แชน้ำแร่ร้อนรักษะวาริน
3	2 วัน 1 คืน	ชุมพร สุราษฎร์ธานี พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร - กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ - หาดทุ่งวัวแล่น - หาดบ่อเมา - วัดพระธาตุสวี - สวนส้มนายดำ - พระบรมธาตุไชยา - สวนโมกขพลาราม
4	3 วัน 2 คืน	ชุมพร ระนอง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร - กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ - หาดทุ่งวัวแล่น - หาดบ่อเมา - วัดพระธาตุสวี - สวนส้มนายดำ - แชน้ำแร่ร้อนรักษะวาริน - พระราชวังรังสรรค์ - สุสานเจ้าเมืองระนอง - ศูนย์วิจัยป่าชายเลน - ภูเขาหญ้า - แชน้ำแร่ร้อนรักษะวาริน

ตาราง 6 เส้นทางการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	1 วัน	สุราษฎร์วันเดียว สวนโมกขพลาราม – พระบรมธาตุไชยา – ศูนย์ฝึกlingeกระแฉะ – ชมธรรมชาติและวิถีชาวบ้านของสองฝั่งคลองในบาง
2	3 วัน 2 คืน	สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชมวิวน้ำขึ้น – ล่องเรือชมเขื่อนเชี่ยวหลาน – แวะถ่ายภาพเขาสามเกลอ – ล่องเรือดูนก-ชมหมอกยามเช้า – แวะชมกู่ยหินน้อยพระธาตุศรีสุราษฎร์ – จุดชมวิวเขาท่าเพชร – ชมปลาโลมาสีชมพู – เขาพับผ้า – บ่อน้ำจืดกลางทะเล – นมัสการหลวงปู่ทวดที่เกาะนุ้ยนอก
3	1 วัน	สุราษฎร์ธานี ชุมพร สวนโมกขพลาราม – สวนส้มนายดำ – พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชุมพร – กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ – หาดทรายรี
4	1 วัน	สุราษฎร์วันเดียว สวนโมกขพลาราม – พระบรมธาตุไชยา – บ้านพุมเรียง – บ่อน้ำพุร้อนถ้าเขาพลู

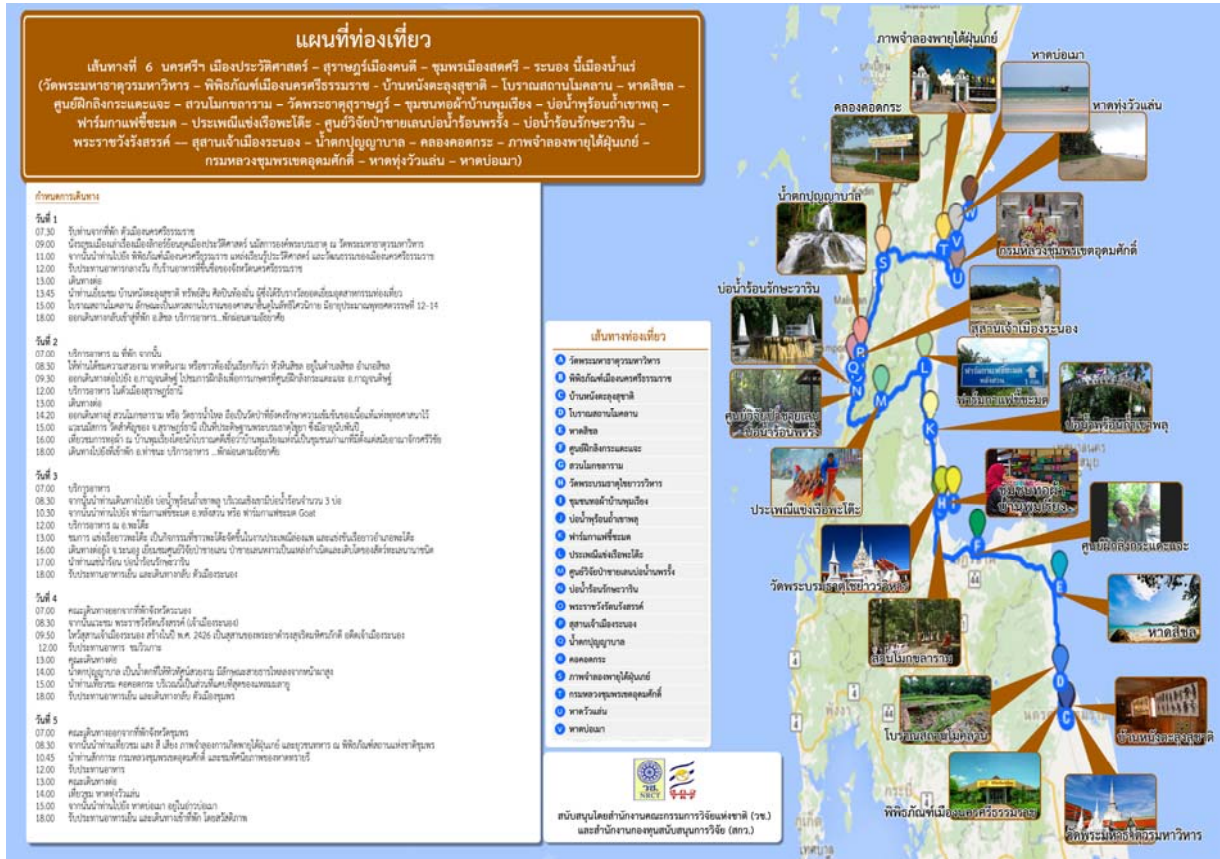
ตาราง 7 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	1 วัน	นั่งรถชมเมืองเล่าเรื่องเมืองลิเกอร์ พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช – วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – ถนนท่าช้าง – หมู่บ้านคีรีวง
2	3 วัน 2 คืน	พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช – วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – ถนนท่าช้าง – ล่องเรือดูโลมา – เกาะนุ้ยนอก - หมู่บ้านคีรีวง
3	1 วัน	เมืองนคร – ปากพั่น วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช – ศาลาประดู่หก – แหลมตะลุมพุก
4	2 วัน 1 คืน	ชมโลมาสีชมพู – นมัสการหลวงปู่ทวด – ถ้าเขาวังทอง – วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – หมู่บ้านคีรีวง
5	1 วัน	เมืองนคร ท่าศาลา วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช-บ้านหนังตะลุงสุชาติ – โบราณสถานโมคลาน
6	5 วัน 4 คืน	นครศรีฯ – สุราษฎร์ฯ – ชุมพร – ระนอง – ชุมพร วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช - บ้านหนังตะลุงสุชาติ - โบราณสถานโมคลาน

4.3 ผลการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุอย่างแท้จริงทั้งในลักษณะข้อความและลักษณะแผนที่

ได้โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริงทั้งในลักษณะข้อความและลักษณะแผนที่รวม 34 โปรแกรม อาทิเช่น โปรแกรมการท่องเที่ยวในแผนภาพ 1-7 ดังนี้

1) โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางนครศรีเมืองประวัติศาสตร์ – สุราษฎร์เมืองคนดี – ชุมพรเมืองสดศรี – ระนองนี้เมืองน้ำแร่ (วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช - บ้านหนังตะลุงสุชาติ - โบราณสถานโมคลาน)

ภาพที่ 1 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางนครศรีเมืองประวัติศาสตร์ - สุราษฎร์เมืองคนดี -
ชุมพรเมืองสดศรี - ระนอง นี่เมืองน้ำแร่

2) โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ - อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน

3) โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางเมืองแร่นอง มองจวนเจ้าเมือง ชม ภูเขาหญ้า แยกายาบ่อน้ำร้อน (สุสานเจ้าเมืองระนอง - จวนเจ้าเมืองระนอง - สวนสาธารณะรักษะวาริน - พระที่นั่งรัตนรังสรรค์ - วัดหาว - ภูเขาหญ้า - ศูนย์วิจัยป่าชายเลน บ่อน้ำร้อนพรรั้ง - วัดป่าชัยมงคล - ถนน 10 สาย)

แผนที่ท่องเที่ยว
 เส้นทางที่ 1 เที่ยวเมืองแร่นอง มองจวนเจ้าเมือง ชม ภูเขาหญ้า แยกายาบ่อน้ำร้อน
 (สุสานเจ้าเมืองระนอง - จวนเจ้าเมืองระนอง - สวนสาธารณะรักษะวาริน - พระที่นั่งรัตนรังสรรค์ - วัดหาว - ภูเขาหญ้า - ศูนย์วิจัยป่าชายเลน บ่อน้ำร้อนพรรั้ง - วัดป่าชัยมงคล - ถนน 10 สาย)

กำหนดการเดินทาง

วันที่ 1 สุสานเจ้าเมืองระนอง - สวนสาธารณะรักษะวาริน
 08.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดระนอง
 08.30 น. จากนั้นเที่ยวชมสุสานเจ้าเมืองระนอง สร้างในปี พ.ศ. 2426 เป็นสุสานของพระยาตากสินมหาราชที่ทรงกบฏ
 09.30 น. จวนเจ้าเมืองระนอง เป็นจวนของเจ้าเมืองระนองคนแรก คือ พระยาตากสินมหาราชที่ทรงกบฏ
 12.00 น. รับประทานอาหารที่เมืองระนอง
 13.00 น. คณะเดินทางต่อ
 13.30 น. เที่ยวชมพระที่นั่งรัตนรังสรรค์
 14.00 น. แวะสักการะ ศาลเจ้าเมืองระนอง
 15.30 น. บ่อน้ำร้อน สวนสาธารณะรักษะวาริน
 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางกลับที่พัก

วันที่ 2 วัดหาว - ภูเขาหญ้า - บ่อน้ำร้อนพรรั้ง
 07.30 น. รับประทานอาหาร
 08.30 น. จากนั้นเดินทางไปยัง วัดหาว สักการะพระพุทธรูป เป็นวัดที่สร้างโดย พระยาตากสินมหาราช
 09.20 น. แวะชมภูเขาหญ้า
 10.30 น. ศูนย์วิจัยป่าชายเลน ป่าชายเลนหาวเป็นแหล่งกำเนิดและเติบโตของสัตว์ทะเลนานาชนิด ชมธรรมชาติที่พรหมไม่ป่าและสัตว์ป่า และหาปลาในหาว
 12.00 น. รับประทานอาหาร และเลือกซื้อของฝาก
 13.00 น. แวะน้ำร้อน บ่อน้ำร้อนพรรั้ง พื้นที่ของอุทยานแห่งชาติน้ำตกหาว บ่อน้ำร้อนได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงามสามารถเดินชมในบ่อน้ำร้อน
 15.00 น. วัดป่าชัยมงคล มีสถานที่เหมาะแก่การปฏิบัติธรรม
 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น เดินทางกลับที่พัก

วันที่ 3 เที่ยวถนน 10 สาย - ตลาดพม่า
 07.00 น. รับประทานอาหาร
 08.30 น. จากนั้นเดินทางไปยัง ถนน 10 สาย ของจังหวัดระนอง เป็นถนนในจำนวน 10 สาย ซึ่งได้รับพระราชทานชื่อจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อครั้งเสด็จประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้และพม่าตอนล่าง ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พระยาตากสินมหาราชเป็นผู้ดำเนินการ
 09.00 น. ซื้อของฝากของที่ระลึกที่ตลาดพม่า
 11.30 น. รับประทานอาหาร จากนั้นเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

เส้นทางท่องเที่ยว

- 1 สุสานเจ้าเมืองระนอง
- 2 จวนเจ้าเมืองระนอง
- 3 สวนสาธารณะรักษะวาริน
- 4 พระที่นั่งรัตนรังสรรค์
- 5 วัดหาว
- 6 ภูเขาหญ้า
- 7 ศูนย์วิจัยป่าชายเลน บ่อน้ำร้อนพรรั้ง
- 8 วัดป่าชัยมงคล
- 9 ถนน 10 สาย

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

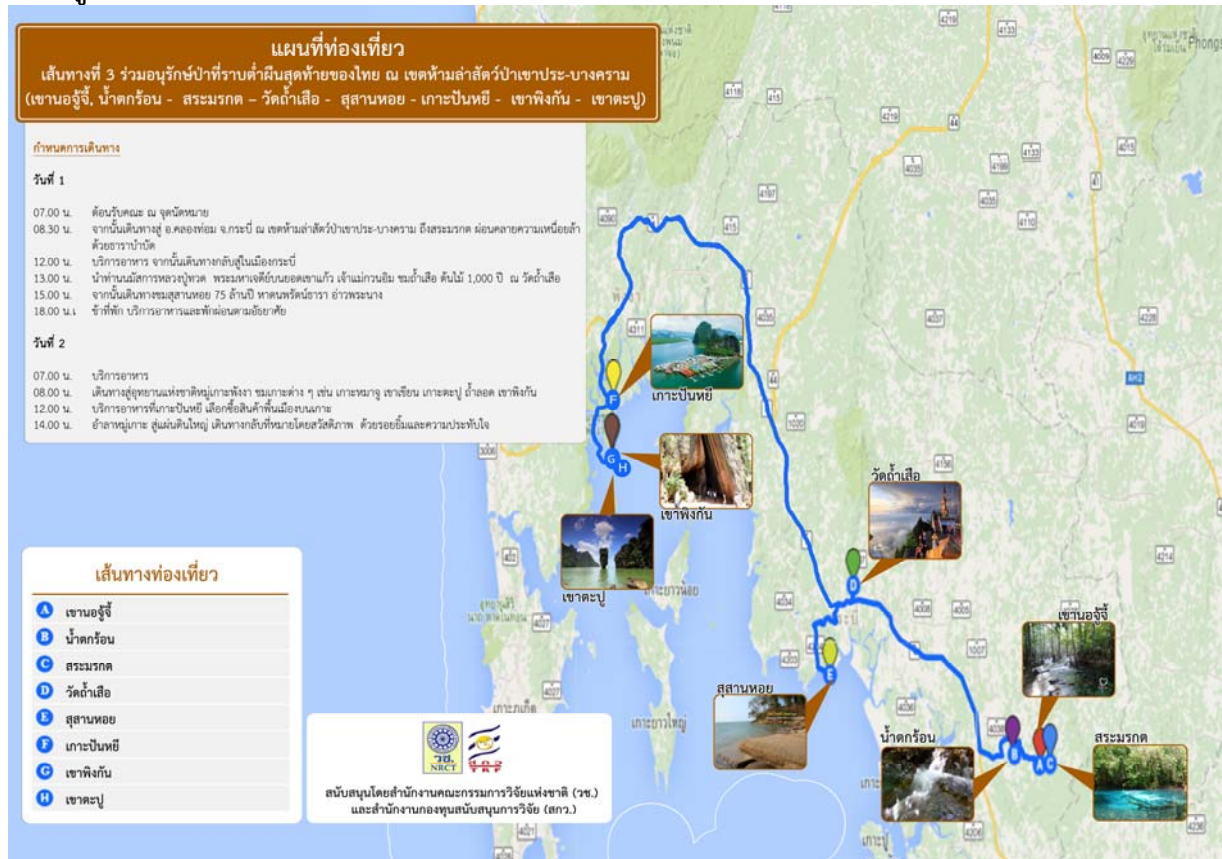
ภาพที่ 3 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางเที่ยวเมืองแร่นอง มองจวนเจ้าเมือง
ชมภูเขาหญ้า แยกายาบ่อน้ำร้อน

4) โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางสู่เมืองธรรมชาติ... สุราษฎร์ – นครศรีธรรมราช (ชมวิวสันเขื่อน, ล่องเรือชมเขื่อนเชี่ยวหลาน, แวะถ่ายภาพเขาสามเกลอ, ล่องเรือคูนก-ชมหมอกยามเช้า, แวะชมกู่ยหินน้อย, พระธาตุศรีสุราษฎร์ + จุดชมวิวเขาท่าเพชร, ชมปลาโลมาสีชมพู, เขาพับผ้า, บ่อน้ำจืดกลางทะเล, นมัสการหลวงปู่ทวดที่เกาะนุ้ยนอก) ที่เกาะนุ้ยนอก)

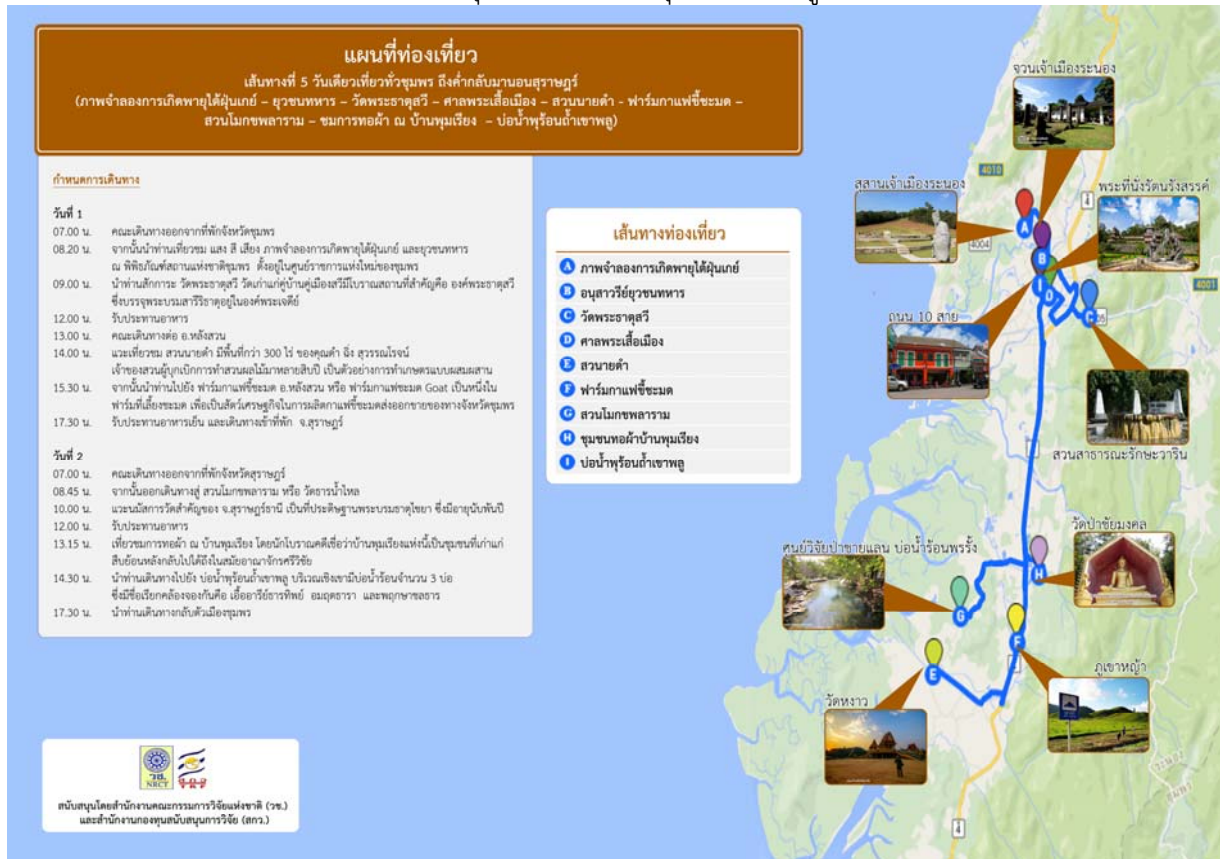
ภาพที่ 4 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางสู่เมืองธรรมชาติ... สุราษฎร์ – นครศรีธรรมราช

5) โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางร่วมอนุรักษ์ป่าที่ราบต่ำผืนสุดท้ายของไทย ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประ-บางคราม (เขานอจู้จี้, น้ำตกกร้อน - สระมรกต - วัดถ้ำเสือ - สุสานหอย - เกาะปันหยี - เขาพิงกัน - เขาตะปู พังงา) (กระบี่-พังงา)

ภาพที่ 5 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางร่วมอนุรักษ์ป่าที่ราบต่ำผืนสุดท้ายของไทย
ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประ-บางคราม

6) โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางที่ 5 วันเดียวเที่ยวทั่วชุมพร ถึง ค่ำกลับมานอนสุราษฎร์ (ภาพจำลอง การเกิดพายุไต้ฝุ่นเกย์ – ยุวชนทหาร – วัดพระธาตุสุวี – ศาลพระเสื้อเมือง – สวนนายคำ - ฟาร์มกาแพชี้ชะมด – สวนโมกขพลาราม – ชมการทอผ้า ณ บ้านพุมเรียง – บ่อน้ำพุร้อนถ้ำเขาพลู)

ภาพที่ 6 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางวันเดียวเที่ยวทั่วชุมพร ถึง ค่ำกลับมานอนสุราษฎร์

7) โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางวันเดียวเที่ยวสายธรรมะ ศึกษาประวัติศาสตร์ เมือง “จิงซีลอน” (วัดไชยธาราราม - ภูเก็ตเมืองเก่า - พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว - พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี - ท้าวเทพกระษัตรี และท้าวศรีสุนทร - ศาลเจ้าก๊วยเทียนเก้ง - วัดพระนางสร้าง - สะพานสารสิน)

แผนที่ท่องเที่ยว

เส้นทางที่ 5 วันเดียวเที่ยวสายธรรมะ ศึกษาประวัติศาสตร์ เมือง “จิงซีลอน”
(วัดไชยธาราราม - ภูเก็ตเมืองเก่า - พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว - พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี - ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร - ศาลเจ้าก๊วยเทียนเก้ง - วัดพระนางสร้าง - สะพานสารสิน)

กำหนดการเดินทาง

08.00 น.	รับคณะผู้เดินทาง
08.30 น.	จากบ้านท่าเรือหรือ วัดไชยธาราราม เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป จากเรื่องราว ความศักดิ์สิทธิ์ และคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม วัดฉลอง
09.20 น.	เมืองเก่าภูเก็ต ตึกกรมบ้านช่องในตัวเมืองภูเก็ตส่วนมากเป็น ลึกซึ้งน่ามีลักษณะทางสถาปัตยกรรมแบบยุโรป สร้างขึ้นเมื่อร้อยปีมาแล้ว นอกจากนี้ยังมีอาคารบางส่วนที่ได้รับอิทธิพลทางด้านสถาปัตยกรรมแบบจีนมาผสมผสาน เรียกว่า สถาปัตยกรรมแบบ จีน-โปรตุเกส (Sino-Portuguese)
10.00 น.	พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว ตั้งอยู่ที่ถนนกระบี่ย่านเมืองเก่าภูเก็ต สถานที่แห่งนี้เดิมเป็นโรงเรียนสอนภาษาจีนแห่งแรก ในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งชาวจีนยกย่องเป็นปูชนียสถานอันศักดิ์สิทธิ์ของชาวจีนภูเก็ตได้ร่วมกันจัดตั้ง ด้วยารแบบ จีน-โปรตุเกสขึ้นในปีปัจจุบันนี้ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2477 ด้านบนยังใช้เป็นห้องเรียนภาษาจีน ส่วนด้านล่าง มักใช้จัดนิทรรศการต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะด้านศิลปและวัฒนธรรม
12.00 น.	รับประทานอาหาร
13.00 น.	เดินทางต่อ
13.30 น.	และสักการะ พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี หรือ พระใหญ่ ภูเก็ต ปะติมาฐานอยู่ที่ลานาคคีรี และจากวัดฉลองไป เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดภูเก็ตในกลุ่มนักท่องเที่ยว ลักษณะเด่นของพระใหญ่ ได้แก่ พระพุทธรูปปางมารวิชัยขนาดใหญ่เห็นได้รอบเกาะภูเก็ต พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี (พระใหญ่) เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยศิลปะแบบร่วมสมัย
14.00 น.	วัดพระนางสร้าง อยู่ห่างจากตัวเมือง 20 กิโลเมตรที่ผ่านและเป็นแหล่งประวัติศาสตร์เมืองเก่าที่สำคัญแห่งหนึ่ง ภายในอุโบสถเก่าซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปใหญ่ที่เก่าแก่ 3 องค์ เรียกว่า พระโมกข์ หรือ พระสามกษัตริย์ ซึ่งอยู่ในพระอุระของพระพุทธรูปหล่อองค์ใหญ่อีกชั้นหนึ่ง
15.30 น.	อนุสาวรีย์วีรสตรี ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร เป็นนามเดิมพระยารัตนเทวีที่ทรงกรมที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 แห่งราชวงศ์จักรี พระองค์ทรงไปปกครองเจ้า พระราชทานให้ ท่านผู้หญิงจีน เป็นท้าวเทพกระษัตรี และคุณหญิง เป็น ท้าวศรีสุนทร ท่านทั้งสอง เป็นสตรีของเมืองสงขลา นามว่า พระนางจางมิ่ง
16.20 น.	ศาลเจ้าก๊วยเทียนเก้ง สะพานหิน ภูเก็ต - ศาลเจ้าก๊วยเทียนเก้งมีชื่อ อี้ฮวน สะพานหิน
17.00 น.	สะพานสารสิน เป็นสะพานที่สร้างขึ้นข้ามช่องแคบกระ เพื่อเชื่อมระหว่างเกาะภูเก็ต ครอบคลุมอำเภอวิชิตราชกับท่าเรือ จังหวัดพังงา มีความยาวทั้งหมด 660 เมตร สะพานสารสินได้กำหนดให้เป็นสะพานข้ามออกจากจังหวัดภูเก็ต เดินทางไปยังที่สัก
18.00 น.	

เส้นทางท่องเที่ยว

- A วัดไชยธาราราม
- B ภูเก็ตเมืองเก่า
- C พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว
- D พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี
- E ท้าวเทพกระษัตรีท้าวศรีสุนทร
- F ศาลเจ้าก๊วยเทียนเก้ง
- G วัดพระนางสร้าง
- H สะพานสารสิน

สนับสนุนโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

ภาพที่ 7 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางวันเดียวเที่ยวสายธรรมะ ศึกษาประวัติศาสตร์ เมือง “จิงซีลอน”

4.3 สำนวนความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

4.3.1 แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด

จากการสอบถามผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า 1 ใน 4 ของนักท่องเที่ยวสูงอายุเป็นชาวต่างชาติ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด ได้แก่หาดป่าตอง(จังหวัดภูเก็ต) รองลงมาเป็นหาดทะเลนอก(จังหวัดระนอง) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา (จังหวัดกระบี่)แหลมพรหมเทพ(จังหวัดภูเก็ต) เขาตะปู(จังหวัดพังงา) พระตำหนักกรมหลวงชุมพรเขตอุดม (จังหวัดชุมพร) เกาะไข่นอก(จังหวัดพังงา) เกาะปันหยี(จังหวัดพังงา) อนุสาวรีย์พระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี

(จังหวัดระนอง)วัดสุวรรณคีรีวิหาร(จังหวัดระนอง) จุดชมวิวเขานิเวส(จังหวัดระนอง) จุดชมวิวห้วยเขาก่าน(จังหวัดชุมพร)หาดนพรัตน์ธารา(จังหวัดกระบี่) ถ้ำพุงช้าง(จังหวัดพังงา) หาดไร่เลย์(จังหวัดกระบี่) หาดทรายรี(จังหวัดชุมพร)บ่อน้ำพุร้อนถ้ำเขาพลู(จังหวัดชุมพร) น้ำตกลำปี(จังหวัดพังงา) อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี(จังหวัดกระบี่) สุสานหอย(จังหวัดกระบี่) พระราชวังรัตนรังสรรค์(จังหวัดระนอง) อุทยานวังมัจฉา(จังหวัดระนอง) คอคอดกระ(จังหวัดระนอง) หาดริน(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) และแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ตามลำดับ

4.3.2 แหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนที่นักท่องเที่ยวสูงอายุให้ระดับคุณค่าในเรื่องความโดดเด่น/มีชื่อเสียง

นักท่องเที่ยวสูงอายุให้ระดับคุณค่าในเรื่องความโดดเด่น/มีชื่อเสียงในระดับมากที่สุดของแหล่งท่องเที่ยวเรียงตามลำดับ ดังนี้เกาะปันหยี(จังหวัดพังงา) ท่าบอมคลองสองน้ำ(จังหวัดกระบี่) หาดไร่เลย์(จังหวัดกระบี่) สระมรกต(จังหวัดกระบี่) เกาะช้าง(จังหวัดระนอง) วิกตอเรียพอยท์หรือ เกาะสอง(จังหวัดระนอง) เกาะคางคาว(จังหวัดระนอง) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) เซ็นทรัลภูเก็ต(จังหวัดภูเก็ต) พระธาตุศิลา(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) หาดในหาน(จังหวัดภูเก็ต) น้ำตกเขาวงและถ้ำน้ำลอดเขาวง(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง)(จังหวัดระนอง) ศาลหลักเมืองสุราษฎร์ธานี(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) บ้านท้องตมใหญ่(จังหวัดชุมพร) พระพุทธอิทธิมงคลชัย(จังหวัดพังงา) เขาตะปู(จังหวัดพังงา) สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์พังงา(จังหวัดพังงา) ศาลเจ้าแม่มาจ้อโป้(จังหวัดพังงา) แดรี่ฮัทฟาร์ม(จังหวัดพังงา) สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าพังงา(จังหวัดพังงา) เกาะพยาม(จังหวัดระนอง) ภูเขาหญ้าหรือเขาหัวล้านหรือเขาผี(จังหวัดระนอง) หาดอรุณทัย(จังหวัดชุมพร) สวนลุงนิล(จังหวัดชุมพร) ภูมิต้องไทยวัดวังตะวันตก(จังหวัดนครศรีธรรมราช) หาดป่าตอง(จังหวัดภูเก็ต) จุดชมวิวสามอ่าว(จังหวัดภูเก็ต) จุดชมวิวเขารัง(จังหวัดภูเก็ต) วัดมงคลนิมิตร (วัดกลาง)(จังหวัดภูเก็ต) ศาลเจ้าบางเหนียว(จังหวัดภูเก็ต)

นักท่องเที่ยวสูงอายุมีความพึงพอใจแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนในเกณฑ์ระดับมาก ดังนั้นนักท่องเที่ยวสูงอายุเกือบทั้งหมดคาดหวังจะกลับมาเยือนอีก โดยการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Tourism)เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ชอบมากที่สุด และยังชอบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย รองลงมาเป็นกิจกรรมการเที่ยวชมโบราณสถาน ดังนั้นจึงถูกใจกิจกรรมแบบ Well Traveled (แพ็คเกจทัวร์แบบต่างๆ อาทิ ทัวร์ธรรมชาติ-สมาธิ ทัวร์ ธรรมชาติ, ทัวร์ศิลปวัฒนธรรม, ทัวร์ย้อนวัย-ย้อนรอยอดีต, ทัวร์กิน ของอร่อย และชมตูดวง เที่ยวตามราศี) มากที่สุด

4.4 ศึกษาความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านท่องเที่ยวตามเส้นทาง การท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

4.4.1 ข้อจำกัดที่พบเจอขณะการเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน

มากกว่าครึ่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวสูงอายุระบุปัญหาข้อจำกัดที่พบเจอขณะการเดินทางมาท่องเที่ยวเรียงตามลำดับดังนี้

- ขาดข้อมูลด้านการท่องเที่ยว
- ขาดพาหนะในการเดินทางที่เหมาะสมกับอายุ
- ขาดผู้ช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิดขณะเดินทางท่องเที่ยว
- อาหารมีให้เลือกไม่หลากหลายไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีในจังหวัดไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ราวจับขณะเดิน
- สินค้าและบริการมีราคาแพง
- ถูกหลอกลวงฉ้อโกงในการซื้อสินค้าและบริการ
- ข้อจำกัด อื่น ๆ เช่น ปัญหาเรื่องรถที่ใช้ในการเดินทาง

4.4.2 ความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ประมาณเกือบครึ่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวสูงอายุ ระบุว่ามีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน เรียงตามลำดับดังนี้

- ไม่มีระบบโทรคมนาคม/การติดต่อสื่อสารที่ดี
- สภาพถนนไม่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว
- ระบบน้ำประปาไม่สามารถใช้งานได้/ใช้ได้ไม่ดี
- ช่างเทคนิคไม่สะดวก

4.4.3 ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวสูงอายุต้องการให้มีทางลาดในแหล่งท่องเที่ยว มีราวจับและราวกันตกที่ได้มาตรฐานในแหล่งท่องเที่ยว มีห้องสุขาที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังต้องการให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เรียงตามลำดับดังนี้

- มีการบริการทางการแพทย์/โรงพยาบาล มากที่สุด
- มีศูนย์การให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยว
- มีถังขยะให้เพียงพอ
- มีความพร้อมทางด้านร้านอาหาร
- มีบริการรถประจำทาง
- มีความพร้อมทางด้านที่พักอาศัย
- มีพื้นที่สำหรับจอดรถขนาดใหญ่
- มีร้านเสริมสวยใกล้ที่พัก (ทาสี ทาเล็บ แต่งหน้า)
- มีสถานบันเทิงยามค่ำเช่น ผับ บาร์
- มีห้างสรรพสินค้า/ร้านจำหน่ายของที่ระลึก
- มีห้องน้ำสะอาดที่แหล่งท่องเที่ยว
- มีจำนวนห้องน้ำ/ห้องสุขาให้เพียงพอ
- มีที่จอดรถที่ไม่คับแคบมาก

และต้องการให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ได้แก่

- มีไฟฟ้าและแสงสว่างเหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- มีอาหารที่จัดให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง
- มีกฎหมาย/ระเบียบและข้อบังคับที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว
- ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร
- การต้อนรับและความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น
- แก้ปัญหาความไม่ปลอดภัย/อาชญากรรม

4.5 ศึกษากฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

ปัจจุบัน หากเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่พบเห็นได้ทั่วไป นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ สืบเนื่องจากการก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างเต็มตัว จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวผู้สูงอายุทุกชาติส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง มีการศึกษาระดับปริญญา มีงานทำหลังเกษียณและมีรายได้จากหลายแหล่ง ในขณะที่นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวไทยชอบเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ผู้สูงอายุชาวจีนและตะวันตกกลับชอบเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ ส่วนลักษณะของกิจกรรมการท่องเที่ยวเป็นไปเพื่อการพักผ่อน ได้ชมธรรมชาติ ได้เรียนรู้วิถีชีวิตและวัฒนธรรม โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทยที่ชื่นชอบการท่องเที่ยวที่มีการแสดงทางวัฒนธรรม การชมโบราณสถาน การไปไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ การชมวิถีชีวิต การซื้อสินค้าพื้นเมือง และการได้กินอาหารพื้นเมือง

ความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาการของตลาดการท่องเที่ยวดังกล่าว ประกอบกับสถานการณ์การท่องเที่ยวของโลก (Global Tourism Landscape) และการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ส่งผลให้การปรับตัวในขีดความสามารถด้านอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยต้องก้าวทันกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอกประเทศอันเป็นภารกิจสำคัญของรัฐบาลที่ต้องกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวให้ชัดเจนตรงทิศทาง อีกทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้งภาครัฐและเอกชนต้องตระหนักและถือปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเพื่อเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นในธุรกิจการท่องเที่ยวให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้

ทั้งนี้กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ได้แก่ พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ที่บัญญัติขึ้นเพื่อการคุ้มครอง ส่งเสริม และสนับสนุนสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุ เช่น สิทธิที่จะได้รับการบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่สะดวกและรวดเร็วเป็นกรณีพิเศษ สิทธิที่จะได้รับความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่น สิทธิที่จะได้รับการยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ เช่น พิพิธภัณฑ์ อุทยานแห่งชาติ อุทยานประวัติศาสตร์ สวนสัตว์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม พบว่าผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุโดยเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวไม่เคยทราบมาก่อนว่ามีพระราชบัญญัตินี้อยู่ การปฏิบัติต่อผู้สูงอายุของผู้ประกอบการธุรกิจจึงเป็นการให้บริการไปตามความต้องการโดยธรรมชาติของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมากกว่าเป็นการปฏิบัติตามกฎหมาย ทั้งนี้ พบว่ากฎหมายเพื่อการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุยังมีสภาพปัญหาในทางปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุหลายประการ ได้แก่

1. ปัญหาด้านมาตรฐานความสะดวกปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว พบว่าแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งยังเป็นปัญหาต่อความสะดวกปลอดภัยต่อผู้สูงอายุ เช่น ขึ้นบันไดขึ้นสู่ที่สูงเพื่อไปนมัสการหรือเที่ยวชมวัด โบราณสถาน หรือสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ หลายแห่งยังก่อสร้างไม่ได้มาตรฐานความปลอดภัย ไม่มีราวบันได ทางเดินขึ้นน้ำตกหรือที่ลาดชันไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุซึ่งพบว่าจำนวนมากเป็นผู้ป่วยโรคความดันโลหิต โรคหัวใจ แต่ไม่ได้จัดให้มีป้ายเตือน หรือสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นบ่อน้ำพุร้อนให้นักท่องเที่ยวลงไปแช่ อาบ ได้ ไม่จัดให้มีป้ายแสดงให้เห็นถึงข้อมูลที่เป็นสัดส่วนปริมาณของแร่ธาตุในน้ำ ข้อห้าม ข้อควรปฏิบัติ รวมทั้งข้อมูลทางการแพทย์ว่าเป็นหรือไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของนักท่องเที่ยว

2. ปัญหาการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว พบว่าสภาพยานพาหนะเพื่อการเดินทางท่องเที่ยว เช่น รถบัสและรถตู้ส่วนตัวยังไม่ได้ออกแบบที่นั่งให้เหมาะสมกับสุขภาพและความปลอดภัยสำหรับผู้สูงอายุ มีการใช้รถยนต์ผิดประเภทที่มีได้จดทะเบียนเพื่อการนำเที่ยว ขาดอุปกรณ์ที่จำเป็นสำหรับการช่วยเหลือผู้สูงอายุเมื่อเจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุ พาหนะในท้องถิ่นเพื่อการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยว เช่น รถสามล้อ รถจักรยานยนต์รับจ้าง มักมีสภาพรถเก่าอยู่ในสภาพที่น่าจะเป็นอันตราย มีการเรียกเก็บค่าโดยสารแพงเกินควร อีกทั้งสภาพถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติหลายแห่งขาดการซ่อมบำรุงให้เกิดความสะดวกปลอดภัย ตัวอย่างที่เห็นได้ชัด เช่น สภาพถนนสายเอเชียช่วงผ่านจังหวัดสุราษฎร์ธานีที่ต้องใช้เส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งในภาคใต้ พบว่าผิวจราจรชำรุด ขรุขระเป็นหลุมเป็นบ่อเพราะขาดการซ่อมบำรุงมาเป็นเวลานานทำให้การเดินทางเกิดความยากลำบากและอาจเป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้สูงอายุได้

3. ปัญหาด้านอารยสถาปัตย์หรือสิ่งปลูกสร้างที่เหมาะสมรองรับปัญหาด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ แม้ว่าจะมีการออกกฎกระทรวงกำหนดให้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ แต่พบว่าห้องน้ำและสุขภัณฑ์ภายในตามแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งยังเป็นแบบทั่วไปไม่ได้จัดแยกไว้เป็นพิเศษสำหรับผู้สูงอายุ จึงยังเป็นอุปสรรคสำหรับการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

4. การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ของผู้ประกอบการที่เป็นร้านจำหน่ายอาหารตามแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากยังมีปัญหาด้านสุขอนามัยและความสะอาด ขาดการควบคุมกำกับจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะการจำหน่ายอาหารตามแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะของหาบเร่ แผงลอย ซึ่งการควบคุมตรวจสอบมาตรฐานและความปลอดภัยยังคงทำได้ค่อนข้างยาก

แม้ว่าพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 จะเป็นกฎหมายเฉพาะเพื่อการคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุซึ่งอาจนำมาบูรณาการใช้บังคับกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุได้ในบางประการ แต่ก็ยังขาดสภาพบังคับแก่ผู้เกี่ยวข้องที่เพิกเฉยละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ดังนั้น มาตรการสำคัญที่จะสร้างความเชื่อมั่นต่อการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุที่รัฐบาลทำได้ง่ายคือการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุให้ชัดเจนมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ รวมทั้งการออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานด้านความสะดวกปลอดภัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ สำหรับให้ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติภายใต้หลักการและแนวคิดที่ว่า การเดินทางท่องเที่ยวเป็นสวัสดิการอย่างหนึ่งที่รัฐจัดให้เพื่อคืนความสุขให้แก่ผู้สูงอายุ

การเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุมีกฎหมาย กฎ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นเกี่ยวกับองค์การที่ดูแลสนับสนุนการท่องเที่ยว การควบคุมนักท่องเที่ยว การควบคุมพัฒนาทรัพยากรและธุรกิจการท่องเที่ยว กฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุเพื่ออำนวยความสะดวกนักท่องเที่ยวให้สามารถเดินทางท่องเที่ยวได้โดยสวัสดิภาพ มีความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน รวมถึงการกำหนดให้มีการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกแบบอารยะสถาปัตย์ มีทางลาดชันสำหรับรถเข็น หรือราวจับทางเดินลงแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

สรุปได้ว่าทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุยังมีปัญหา ดังนี้

1) มีกฎหมายเฉพาะที่มีบัญญัติเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในขณะที่นักท่องเที่ยวสูงอายุเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ และเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการปัจจัยรองรับการเดินทางท่องเที่ยวพิเศษแตกต่างไปจากนักท่องเที่ยวทั่วไปในส่วนที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความปลอดภัยในชีวิต

2) กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ เช่น พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546

พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2544 ยังขาดความชัดเจนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาสิทธิสวัสดิการและการคุ้มครองผู้สูงอายุเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย

ด้วยสภาพปัญหาของทบทวนกฎหมายดังกล่าว ทำให้พบว่าการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุยังมีปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายหลากหลายประการ เป็นต้นว่า

- ปัญหาการขนส่งเพื่อเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่สภาพรถยนต์นำเที่ยว รถยนต์โดยสารไม่เหมาะสม ถนนชำรุดขาดการซ่อมบำรุง ขาดป้ายบอกทาง สิ่งบริการที่จำเป็นบนเส้นทาง เช่น ห้องน้ำ สถานพยาบาล

- ปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยด้านธุรกิจอาหารที่ไม่สะอาด ถูกสุขอนามัย ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535

- ปัญหาของโรงแรมที่พักเรียกเก็บค่าที่พักและบริการในอัตราที่ไม่แน่นอนตามแต่ที่คิดจะเรียกเก็บโดยอ้างช่วงฤดูการท่องเที่ยวซึ่งผู้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการโรงแรม พ.ศ.2547 เพิกเฉยละเลยต่อการควบคุมกำกับให้ผู้ประกอบกิจการโรงแรมที่พักปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย

- ปัญหาการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวของไกด์หรือมัคคุเทศก์ที่ไม่มีใบอนุญาต มีการผิดสัญญา นำเที่ยวที่ไม่เป็นไปตามรายการนำเที่ยวที่ได้แสดงไว้ และเรียกเก็บค่าบริการนำเที่ยวเกินจากที่ตกลงไว้ในสัญญา อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551

- ปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงสวัสดิภาพความปลอดภัยของที่พัก และแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่รองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ และที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

5. ข้อเสนอแนะ

แผนงานวิจัยนี้ต้องการสร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว ที่มุ่งเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน โดยหลังจากการสังเคราะห์ผลงานวิจัย เพื่อนำมากำหนดนโยบายและมาตรการในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุที่เชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ซึ่งในการพัฒนา

โปรแกรมการท่องเที่ยวได้มีการเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดต่าง ๆ แต่ด้วยลักษณะเฉพาะทางด้านกายภาพร่างกาย และสุขภาพของผู้สูงอายุ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวจึงต้องมีการกำหนดนโยบายและมาตรการ ในการพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสูงอายุในภาคใต้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และธุรกิจนำเที่ยวควรมีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่นจำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu-meditation Tourism) ฯลฯ หรือจำแนกตามกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การเที่ยวชมธรรมชาติ การเที่ยวชม โบราณสถาน การเที่ยวชมการแสดงทางวัฒนธรรม การไปไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ การเที่ยวชมวิถีชีวิต กิจกรรมการ นวดและสปา ฯลฯ

2) เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวสูงอายุสามารถกำหนดหรือเลือกโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ต้องการได้ สิ่งที่สำคัญในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ คือ การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวสูงอายุ ได้มีโอกาสเลือกประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ตนเองสนใจและสามารถทำได้ และมีช่องทางให้นักท่องเที่ยว สูงอายุได้มีโอกาสเลือกหรือจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและลักษณะทางกายภาพของ นักท่องเที่ยวสูงอายุ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำเสนอทางเลือกด้านกิจกรรมและโปรแกรมการท่องเที่ยวให้ นักท่องเที่ยวสูงอายุได้รับทราบ เพื่อที่จะได้วางแผนการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม ให้นักท่องเที่ยวสูงอายุได้มี โอกาสเรียนรู้ด้วยการมีส่วนร่วมในการผลิตหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการ ท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ที่นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการสร้างคุณค่า (Value Co-Creation) ในการเดินทางท่องเที่ยวของตนเอง ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวสามารถดำเนินการได้ ดังนี้

2.1) พัฒนา Application ด้านการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดที่มี ระบบให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกกิจกรรมหรือโปรแกรมการท่องเที่ยวที่สนใจได้

2.2) ประชาสัมพันธ์และสื่อสารกับนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายต่อทางเลือกด้านการท่องเที่ยวที่ หลากหลาย สำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ

2.3) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในภาคใต้ตอนบนควรมีการประชุมหรือ สัมมนาร่วมกันเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดที่จะสามารถเพิ่มมูลค่าและคุณค่าทางการท่องเที่ยว รวมไปถึงการสร้างความโดดเด่นและแตกต่างจากคู่แข่งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในประเทศอื่น และสร้างความ น่าสนใจของกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยในส่วนของกิจกรรมการท่องเที่ยวอาจจะเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวสูงอายุ ได้มีโอกาสวางแผนและกำหนดกิจกรรมในแต่ละจังหวัดด้วยตนเอง

3) การบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เนื่องจากในปัจจุบันมีกฎหมายและกฎระเบียบที่ เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวสูงอายุสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้อย่าง สะดวกและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการบังคับใช้กฎหมาย

อย่างเคร่งครัดเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุว่าจะได้รับการบริการที่เป็นธรรมและได้มาตรฐาน รวมทั้งมีความปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สิน โดยสามารถดำเนินการได้ดังนี้

3.1) เปิดช่องทางสายด่วนหรือ Application เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถร้องเรียน หรือขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ได้ทันทีในกรณีที่ประสบปัญหาระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว

3.2) ดำเนินการศาลท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดเพื่อเป็นการควบคุมดูแล และลงโทษผู้ที่ละเมิด ฝ่าฝืนกฎหมาย หรือดำเนินการด้วยความไม่เป็นธรรมต่อนักท่องเที่ยวที่มีการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน

3.3) ประชาสัมพันธ์กฎหมายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงช่องทางในการร้องเรียนหรือฟ้องร้องกรณีพบเจอการดำเนินการที่ไม่เป็นธรรมหรือมีการฝ่าฝืนกฎหมายให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุเพื่อให้นักท่องเที่ยวสูงอายุได้ทราบถึงสิทธิของตนเอง รวมถึงการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวสูงอายุใช้สิทธิของตนเองอย่างเต็มที่

3.4) ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการด้านกฎหมายควรมีการร่วมในการตรวจสอบและเฝ้าระวังในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ รวมถึงการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนและรุนแรง

3.5) หน่วยงานภาครัฐที่ดูแลรับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวควรกำหนดแผนและนโยบายที่ชัดเจนเพื่อรองรับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุภายใต้แนวคิดว่าการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุเป็นสวัสดิการอีกประเภทหนึ่งของรัฐที่ต้องจัดให้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.6) ควรเพิ่มมาตรการกำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสะอาดปลอดภัยและด้านการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ รวมถึงมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

3.7) รัฐควรเร่งแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ยังไม่รองรับการคุ้มครองสิทธิสวัสดิการด้านการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ดังนี้

3.7.1) ตรากฎหมายใหม่ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนาการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุโดยตรง โดยกำหนดให้มีหน่วยงานภาครัฐผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบและปฏิบัติบทบาทภารกิจด้านการส่งเสริมและพัฒนาการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุโดยตรง ภายใต้เจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้การท่องเที่ยวเป็นสิทธิและสวัสดิการส่วนหนึ่งที่รัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้แก่ผู้สูงอายุ

3.7.2) แก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่ พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2544 พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2542 ให้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุได้อย่างเป็นรูปธรรมแท้จริง

3.7.3) รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการออกกฎหมายที่เกี่ยวเนื่องในของฝ่ายปกครองให้มีสภาพบังคับและมาตรการเพื่อกำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ เกี่ยวกับความสะอาดปลอดภัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุตั้งแต่ รถยนต์ รถโดยสาร ถนน สิ่งอำนวยความสะดวกและการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ เช่น อาหาร ห้องน้ำ รวมถึงมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวปฏิบัติตาม

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุโดยเฉพาะโรงแรมที่พักที่ต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุ

6. การนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

แผนงานวิจัยนี้มีการใช้ประโยชน์งานวิจัย ดังนี้

6.1 การใช้ประโยชน์เชิงวิชาการ

6.1.1 ได้นำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมเสนอผลงานวิจัย ระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 39 ที่สภาคณะผู้บริหารบัณฑิตศึกษาแห่งประเทศไทย และมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญได้ร่วมเป็นเจ้าภาพจัดงาน International Graduate Research Conference 2016 บนเนื้อหา “Creating New Knowledge through Graduate Research” ณ John XXIII Conference Center มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ วิทยาลัยเขตสุพรรณภูมิ ตั้งแต่วันที่ 30 มิ.ย. – 1ก.ค. 2559

Assumption University of Thailand
592 Ramkhamhaeng Soi 24 Road,
Hua Mak, Bangkapi, Bangkok 10240 Thailand

25 May 2016

Dear Penpuck Thongtae

I am pleased to inform you that your paper, titled "Study and Improvement of Travel Routes for Senior tourists In the Upper South of Thailand", has been accepted for presentation at the 4th International Graduate Research Conference which takes place June 30th - July 1st 2016 at Assumption University, Suvarnabhumi Campus.

We request you to confirm your availability for the presentations of your paper. There are two ways to present, either as a poster presentation or oral presentation. If you are not able to attend, then you will have to either withdraw the paper or have a co-author present. Please refer to the website for next steps and the details on presentations, payments and registration, and other conference details follow the link below.
<http://www.39ngrconference.au.edu/Registration.html>

Moreover, we remind you that the deadline for submission of the final research papers for presentation and registration payment is on May 31st, 2016

If you have any questions, Please contact us at abacconference2016@au.edu

Sincerely,

K. Phothikitti

Dr. Kitti Phothikitti
Conference Chair
Dean, Graduate studies
Dean, Graduate School of Business

6.1.2 ได้นำเสนอผลงานวิจัยในโครงการประชุมสัมมนาและนิทรรศการวิชาการนานาชาติ ครั้งที่ 12 The 12th Inter- University Cooperation Program เรื่อง “เครือข่ายความรู้เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมในภูมิภาคเอเชีย” “ASIAN Community Knowledge Networks for the Economy, Society, Culture, and Environmental Stability”ระหว่างวันที่ 6 – 11 มิถุนายน 2559 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์

เป็นการนำเสนอบทความทางวิชาการ งานวิจัย เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในการนำไปสู่ข้อเสนอแนะและการกำหนดนโยบายที่สามารถลดสถานการณ์ที่เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาอันนำไปสู่การเสริมสร้างความมั่นคงของภูมิภาค

No.0532.13 / 1624

Chiang Rai Rajabhat University
80 Moo9, Phahonyotin Road,
Muang District
Chiang Rai 57100, Thailand

11 March 2016

Subject: Acceptance of Abstract for 12th International Conference “Inter-University Cooperation Program” **“ASIAN Community Knowledge Networks for the Economy, Society, Culture, and Environmental Stability”**

Dear Mr. Mongkol Malyarom,

I acknowledged with thanks and appreciation the receipt of your abstract for presentation entitled **“Legal research for developing itineraries for elderly tourists”**.

I am pleased to notify you that your abstract has been accepted for presentation at the 12th International Conference Inter-University Cooperation Program **“ASIAN Community Knowledge Networks for the Economy, Society, Culture, and Environmental Stability”** to be held 6 – 11 June 2016 at Century Park Hotel & University of the Philippines, Diliman Campus.

Please submit your full paper along with your biodata not later than 30 April 2016. Should you have any further questions, please do not hesitate to contact me.

I look forward to greeting you at Century Park Hotel & University of the Philippines, Diliman Campus.

Sincerely yours,

Associate Professor Dr. Makha Khittasangka
Dean, International College of Mekong Region
International Organizing Committee
Chiang Rai Rajabhat University

Tel: 66 53 776306

Fax: 66 53 776306

6.2 ผลผลิตจากการวิจัยนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ โดยผู้ประกอบการทั่วไปได้ใช้ประโยชน์จาก

6.2.2 **แผนผังประชาสัมพันธ์ โปรแกรมการท่องเที่ยว** เช่น นครศรีฯเมืองประวัติศาสตร์ – สุราษฎร์เมืองคนดี – ชุมพรเมืองสดศรี – ระนอง น้เมืองน้ำแร่ (วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมือง นครศรีธรรมราช - บ้านหนังตะลุงสุชาติ - โบราณสถานโมคลาน)

ภาพที่ 9 แผ่นพับประชาสัมพันธ์ โปรแกรมการท่องเที่ยว

เมืองประวัติศาสตร์ และอุทยานแห่งชาติ ดินแดนมรดกโลก
และอุทยานมรดกอาเซียน บ้านนาเกลือ คุ้งน้ำวน คุ้งน้ำวน

นครศรีธรรมราช

เมืองประวัติศาสตร์

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร หรือ ที่ชาวนครศรีธรรมราชเรียกว่า วัดพระธาตุ โบราณสถานเก่าแก่ที่สำคัญที่สุด และเป็นปูชนียวัตถุของนครศรีธรรมราชและจังหวัดนครศรีธรรมราช มีพระบรมธาตุเจดีย์ ซึ่งเป็นปูชนียวัตถุที่สำคัญที่สุดของนครศรีธรรมราช และเป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุเจดีย์ของพระพุทธเจ้า ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ประกาศจัดตั้งเป็นวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นโบราณสถาน นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้

พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช
ซึ่งตั้งอยู่ภายในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นพิพิธภัณฑ์ที่จัดแสดงเรื่องราวของเมืองนครศรีธรรมราช ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน โดยแบ่งเป็น 3 ชั้น ได้แก่ ชั้นแรก จัดแสดงเรื่องราวของเมืองนครศรีธรรมราช ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ชั้นที่สอง จัดแสดงเรื่องราวของเมืองนครศรีธรรมราช ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน ชั้นที่สาม จัดแสดงเรื่องราวของเมืองนครศรีธรรมราช ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

บ้านหนังตะลุงสุชาติ ทวีพิณ

ศิลปินหนังตะลุงที่ได้รับรางวัลชนะเลิศการแข่งขันหนังตะลุงแห่งประเทศไทย (หนังตะลุง) ประจำปี 2550 รางวัลชนะเลิศการแข่งขันหนังตะลุงและโนราห์โบราณบ้านหนังตะลุงสุชาติเป็นแหล่งผลิตหนังตะลุงและโนราห์โบราณที่มีชื่อเสียงที่สุดของนครศรีธรรมราช และเป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุเจดีย์ของพระพุทธเจ้า ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ประกาศจัดตั้งเป็นวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นโบราณสถาน นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้

โบราณสถานมอญ
ที่ตั้งบ้านหนังตะลุงสุชาติ ทวีพิณ เป็นโบราณสถานมอญที่สำคัญที่สุดของนครศรีธรรมราช และเป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุเจดีย์ของพระพุทธเจ้า ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ประกาศจัดตั้งเป็นวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นโบราณสถาน นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้

หาดหินงาม หรือ หาดหินดาด
เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของเมืองนครศรีธรรมราช และเป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุเจดีย์ของพระพุทธเจ้า ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ประกาศจัดตั้งเป็นวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นโบราณสถาน นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้

สุราษฎร์ธานี

เมืองโบราณ เกาะน้อย หาดใหญ่ ไบกอง

สุราษฎร์ธานีเป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน และมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก

สวนโมกขพลาราม หรือ วัดเขานาโหนด
สวนโมกขพลาราม หรือ วัดเขานาโหนด เป็นสวนที่สร้างขึ้นโดยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนและปฏิบัติธรรม

พระบรมธาตุไชยา
พระบรมธาตุไชยา เป็นปูชนียวัตถุที่สำคัญที่สุดของนครศรีธรรมราช และเป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุเจดีย์ของพระพุทธเจ้า ปัจจุบันกรมศิลปากรได้ประกาศจัดตั้งเป็นวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารเป็นโบราณสถาน นับเป็นปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้

เกาะพวง บ้านพุมเรียง
เกาะพวง บ้านพุมเรียง เป็นเกาะที่สวยงามและมีความสำคัญทางเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 9 แผ่นพับประชาสัมพันธ์ โปรแกรมการท่องเที่ยว (ต่อ)

6.2.3 คู่มือเส้นทางท่องเที่ยว เมืองนครศรีธรรมราช “เที่ยวเมืองคอน อิ่มท้อง อิ่มบุญ”

ภาพที่ 10 คู่มือเส้นทางท่องเที่ยว เมืองนครศรีธรรมราช “เที่ยวเมืองคอน อิ่มท้อง อิ่มบุญ”

ภาพที่ 10 คู่มือเส้นทางท่องเที่ยว เมืองนครศรีธรรมราช “เที่ยวเมืองคอน อิ่มท้อง อิ่มบุญ” (ต่อ)

6.2.4 บริษัททัวร์ที่นำโปรแกรมการท่องเที่ยวไปขาย ได้แก่

- 1) Advance green tour and organize
213 Petchakaseam Soi 5 Rd. Hatyai Songkhla 90110
Tel / Fax : 006674 - 247321
Email Address : advancegreentour@hotmail.com
Phone Number : 006689 – 7338571, 006688 - 7884326
Company Website : www.advancegreentour.com
Face book : advance green tour and organize
- 2) 108 Tour & Service (TAT License 41-00288)
15/28 Sripadungvithi Rd., Hatyai. Songkla 90110
(Opposite Hatyai Ambassador Hotel)
Tel:(+66)74 238447 Fax:(+66)74 238448
E/Mail: 108tour@gmail.com / info@108tour.com

หนังสือรับรองการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ขอรับรองว่าทางบริษัทได้นำโปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยวของ
โครงการวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่
ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนไปใช้ในการขายทัวร์

ลงชื่อ.....
ตำแหน่ง.....
วันที่.....

Advance green tour and organize

213 Petchakaseam Soi 5 Rd. Hatyai Songkhla 90110

Tel / Fax : 006674 - 247321

Email Address : advancegreentour@hotmail.com

Phone Number : 006689 – 7338571, 006688 - 7884326

Company Website : www.advancegreentour.com

Face book : advance green tour and organize

ภาพที่ 11 บริษัททัวร์ (Advance green tour and organize) ออกหนังสือรับรอง
การนำโปรแกรมการท่องเที่ยวไปขายแก่นักท่องเที่ยว

หนังสือรับรองการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์

ขอรับรองว่าทางบริษัทได้นำโปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางท่องเที่ยวของ
โครงการวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่
ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนไปใช้ในการขายทัวร์

ลงชื่อ..... สมิทธิ์ (นายสมิทธิ์) แสงอริ
ตำแหน่ง..... ผู้จัดการ
วันที่..... 23 มี.ย. 59

108 Tour & Services (TAT License 41-00288)
15/28 Sripadungvithi Rd., Hatyai Songkhla 90110
(Opposite Hatyai Ambassador Hotel)
Tel :(+66) 74 238447 Fax :(+66) 74 238448
E/Mail: 108tour@gmail.com / info@108tour.com

ภาพที่ 12 บริษัททัวร์ (108 Tour & Services) ออกหนังสือรับรอง
การนำโปรแกรมการท่องเที่ยวไปขายแก่นักท่องเที่ยว

บทคัดย่อ

สัญญาเลขที่ RDG 5750025
หัวหน้าโครงการ เพ็ญพักตร์ ทองแท้
E-mail Address: tpenpuck@bunga.pn.psu.ac.th
ระยะเวลาดำเนินการ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2557 - 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2558

การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน เป็นการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) หรือเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed methods) ทำการจัดเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ.2557 - มิถุนายน พ.ศ. 2558 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย และศึกษากฎหมายข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้ทำงานในระดับหัวหน้างานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่เดินทางมาเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้ตอนบน และประชาชนในท้องถิ่นแหล่งท่องเที่ยว

ผลการศึกษาได้จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ทั้งหมด 34 เส้นทาง โดยจำแนกเป็นจังหวัดกระบี่ 4 เส้นทาง จังหวัดภูเก็ต 5 เส้นทาง จังหวัดพังงา 3 เส้นทาง จังหวัดระนอง 8 เส้นทาง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 4 เส้นทาง จังหวัดชุมพร 4 เส้นทาง และจังหวัดนครศรีธรรมราช 6 เส้นทาง

ได้โปรแกรมการท่องเที่ยวหลากหลายประเภทและรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่ระบุว่าแหล่งท่องเที่ยวเรียงตามลำดับคุณค่าและความสำคัญลำดับ 1 ได้แก่หาดป่าตอง รองลงมาคือหาดทะเลนอก อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา แหลมพรหมเทพ เขาตะปู พระตำหนักกรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เกาะไขนอก เกาะปันหยี่ อนุสาวรีย์พระยาธำรงสุจริตมหิศรภักดี วัดสุวรรณ์คีรีวิหาร จุดชมวิวเขานิเวศ จุดชมวิวหัวเขาถ่าน และหาดนพรัตน์ธารา ตามลำดับ ทั้งนี้ทรัพยากรการท่องเที่ยวในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน ประเภทที่ดึงดูดความสนใจมากที่สุดเป็นอันดับ1 เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติมากที่สุด รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนา ประวัติศาสตร์ โบราณคดี แหล่งท่องเที่ยวประเภทกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมและประเพณี อย่างไรก็ตามการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุยังมีปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายหลากหลายประการ ได้แก่

- ปัญหาการขนส่งเพื่อเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่สภาพรถยนต์นำเที่ยว รถยนต์โดยสารไม่เหมาะสมถนนชำรุดขาดการซ่อมบำรุง ขาดป้ายบอกทาง สิ่งบริการที่จำเป็นบนเส้นทาง เช่น ห้องน้ำ สถานพยาบาล
- ปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงสวัสดิภาพความปลอดภัยของที่พักร และแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่รองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ และที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

นักท่องเที่ยวสูงอายุต้องการให้มีทางลาดในแหล่งท่องเที่ยว มีราวจับและราวกันตกที่ได้มาตรฐานในแหล่งท่องเที่ยว มีห้องสุขาที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังต้องการให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เรียงตามลำดับดังนี้

- การบริการทางการแพทย์/โรงพยาบาล
- มีศูนย์การให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยว
- มีถังขยะให้เพียงพอ
- มีความพร้อมทางด้านร้านอาหาร
- มีบริการรถประจำทาง
- มีความพร้อมทางด้านที่พักอาศัย
- มีพื้นที่สำหรับจอดรถจำนวนมาก
- มีร้านเสริมสวยใกล้ที่พัก (ทำผม ทำเล็บ แต่งหน้า)
- มีสถานบันเทิงยามค่ำเช่น ผับ บาร์
- มีห้างสรรพสินค้า/ร้านจำหน่ายของที่ระลึก
- มีห้องน้ำสะอาดที่แหล่งท่องเที่ยว
- มีจำนวนห้องน้ำ/ห้องสุขาให้เพียงพอ
- มีที่จอดรถที่ไม่คับแคบมาก

และต้องการให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ได้แก่

- มีไฟฟ้าและแสงสว่างเหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- มีอาหารที่จัดให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง
- มีกฎหมาย/ระเบียบและข้อบังคับที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว
- ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร
- การต้อนรับและความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น
- แก้ปัญหาความไม่ปลอดภัย/อาชญากรรม

Abstract

Project Code RDG 5750025
Head of Project Penpuck Thongtae
E-mail Address tpenpuck@bunga.pn.psu.ac.th
Duration 1 July 2014 - 15 November 2015

Study and improvement of travel routes in the upper south of Thailand began to collect data during September, 2014 - June 2015 . Purpose of the study was to study and improvement of travel routes in the upper south of Thailand that linking the tourist area on the south, including the Andaman coast. Koh Samui, and Thailand Gulf Coast area to meet the needs of senior tourists. Legal education requirements and regulations that impede the travel of senior tourists on the travel route linking the tourist area on the upper south. The samples in this survey study comprised of represent of the government and private sector in relation to tourism, the foreigner tourists and Thai tourists who travelled to the upper southern provinces and the locals who live in the area. According to the study, for senior tourists in the upper south of Thailand consisted of 34 travel routes — 4 travel routes in Krabi Province; 5 in Phuket Province; 3 in Phangnga Province; 8 in Ranong Province; 4 in Suratthani Province; 4 in Chumphon Province; and 6 in Nakhon Si Thammarat province. The research result has various types and forms of travel route that are consistent with the needs of senior tourist, indicating that these are the most popular tourist attractions: Patong beach, The sea off the beach, Koh Lanta National Park, Laem Phrom Thep, James Bond Island, The palace Krom Luang Chumphon, Khai Island, Kao Panyee, Phraya served faithfully loyal Mahisorn, Suwankeeree -veeharn Temple, Khao Niwet View Point, Head Charcoal View Point, and Nopparat Thara Beach, respectively. The research result found that the most potential tourist attractions were natural attractions, followed by religious attractions, historical and archeological attractions, tourist attractions with activities, and arts and cultural attractions, respectively.

The research results showed that trips of seniors are also problems caused by various reasons such as law enforcement.

- The problem of transport to reach tourist bus, passenger car, improper maintenance of roads damaged, lack of road signs, all the necessary services on the route, such as hospital, bathrooms.

- The facilities Including safety, welfare of accommodation and tourist attraction to accommodate the elderly that does not comply with the Building Control Act 2522. Elderly tourists prefer to have a ramp in tourism. There are grab rails and rails are standard in tourism.

There are toilets at the elderly in tourism. They also want to have the facilities in tourist destinations in the following -order Medical / hospital.

- There is a tourist information center.
- There are enough bins
- The availability of the restaurant.
- A bus service
- The availability of shelter.
- A parking area for large buses.
- A beauty salon near the hotel (I apply nail polish, makeup).
- There is nightlife like pubs.
- A department store / souvenir shop.
- Clean the bathroom attraction.
- A number of bathroom / toilet enough.
- Parking is not very restrictive.

And want to have amenities include.

- Electricity and lighting suitable for the elderly.
- Have provided food for the elderly.
- The promotion of tourist information thoroughly.
- There are laws / regulations conducive to tourism.
- The language used to communicate.
- Hospitality and friendliness of the local people.
- Fixed safety / crime.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ข
บทคัดย่อ	ล
Abstract	ศ
สารบัญ	ส
สารบัญตาราง	อ
สารบัญภาพ	ฮ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ทฤษฎี สมมติฐาน และกรอบแนวความคิดของการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.6 แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์	5
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 บทนำ	6
2.2 สถานการณ์การท่องเที่ยวไทย	6
2.3 สังคมสูงวัย (Aging society)	7
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ไม่เร่งรีบ	8
2.5 รูปแบบการท่องเที่ยว	9
2.5.1 รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (natural based tourism)	9
2.5.2 รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (cultural based tourism)	9
2.5.3 รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (special interest tourism)	10
2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว	11
2.6.1 องค์ประกอบของการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว	11
2.6.2 การสำรวจเส้นทางเพื่อการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว	12
2.7 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวและการบริโภคผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว	13
2.7.1 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว	13
2.7.2 รูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว	13
2.7.3 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์	14

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.8 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	16
2.8.1 กฎหมายเกี่ยวกับองค์การที่ดูแลสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยทั่วไป	16
2.8.2 กฎหมายควบคุมนักท่องเที่ยว	16
2.8.3 กฎหมายควบคุมดูแลและพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว	17
2.8.4 กฎหมายควบคุมเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว	17
2.9 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	31
3.1 บทนำ	31
3.2 ระเบียบวิธีวิจัย	31
3.3 เครื่องมือในการวิจัย	31
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
3.5 สถานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล	32
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	32
บทที่ 4 ผลการศึกษา	33
4.1 บทนำ	33
4.2 ผลการศึกษาและพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทยและเกาะสมุย	34
4.3 ผลการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยออกแบบ รูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ที่สอดคล้อง กับความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุอย่างแท้จริงทั้งในลักษณะข้อความ และลักษณะแผนที่	65
4.4 ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติ ที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน	146
4.5 ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านท่องเที่ยวตามเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน	152
4.6 ผลการศึกษากฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน	153

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	166
5.1 บทนำ	166
5.2 สรุปผลการวิจัย	167
5.3 อภิปรายผล	183
5.4 ข้อเสนอแนะ	184
5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป	188
 บรรณานุกรม	 189
ภาคผนวก ก. แนวคำถามในการสัมภาษณ์ ประชาชนในท้องถิ่นและผู้ทำงานในหน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	193
ภาคผนวก ข. แนวคำถามในการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวสูงอายุทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน	198
ภาคผนวก ค. การจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน	203
ภาคผนวก ง. ตัวอย่างเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ	210
ภาคผนวก จ. แผนที่เส้นทางท่องเที่ยว นครศรีฯเมืองประวัติศาสตร์ – สุราษฎร์เมืองคนดี – ชุมพรเมืองสดศรี – ระนอง น้เมืองน้ำแร่	214
ภาคผนวก ฉ. ผลผลิตของการวิจัยเป็นแผนพับประชาสัมพันธ์ โปรแกรมการท่องเที่ยว	215
ภาคผนวก ช. คู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยวในเส้นทางท่องเที่ยว เมืองนครศรีธรรมราช “เที่ยวเมืองคอน อิ่มท้อง อิ่มบุญ”	217
ภาคผนวก ซ. ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์กิจกรรมที่วางแผนไว้ และกิจกรรมที่ดำเนินการมา และผลที่ได้รับตลอดโครงการ	220

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง	ง
ตาราง 2 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต	ง
ตาราง 3 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดพังงา	จ
ตาราง 4 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่	จ
ตาราง 5 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพร	จ
ตาราง 6 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	ฉ
ตาราง 7 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช	ฉ
ตาราง 4.1 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง	42
ตาราง 4.2 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต	46
ตาราง 4.3 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดพังงา	49
ตาราง 4.4 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่	42
ตาราง 4.5 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพร	55
ตาราง 4.6 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	57
ตาราง 4.7 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช	65
ตาราง 5.1 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง	167
ตาราง 5.2 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต	168
ตาราง 5.3 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดพังงา	168
ตาราง 5.4 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่	168
ตาราง 5.5 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพร	169
ตาราง 5.6 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	169
ตาราง 5.7 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช	169

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางนครศรีเมืองประวัติศาสตร์ – สุราษฎร์เมืองคนดี – ชุมพรเมืองสดศรี – ระนอง นี่เมืองน้ำแร่	๒
ภาพที่ 2 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ – อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน	๒
ภาพที่ 3 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางเที่ยวเมืองแร่นอง มองจวนเจ้าเมือง ชมภูเขาหญ้า แสงกายาบน้ำร้อน	๓
ภาพที่ 4 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางสู่เมืองธรรมชาติ... สุราษฎร์ – นครศรีธรรมราช	๓
ภาพที่ 5 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางร่วมอนุรักษ์ป่าที่ราบต่ำผืนสุดท้ายของไทย ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประ-บางคราม	๓
ภาพที่ 6 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางวันเดียวเที่ยวทั่วชุมพร ถึง ค่ากลับมาอนสุราษฎร์	๓
ภาพที่ 7 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางวันเดียวเที่ยวสายธรรมมะศึกษาประวัติศาสตร์ เมือง “จังซีลอน” ศึกษาประวัติศาสตร์ เมือง “จังซีลอน”	๓
ภาพที่ 8 แผนที่เส้นทางท่องเที่ยว นครศรีเมืองประวัติศาสตร์ – สุราษฎร์เมืองคนดี – ชุมพรเมืองสดศรี – ระนองนี่เมืองน้ำแร่	๔
ภาพที่ 9 แผ่นพับประชาสัมพันธ์ โปรแกรมการท่องเที่ยว	๔
ภาพที่ 10 คู่มือเส้นทางท่องเที่ยว เมืองนครศรีธรรมราช “เที่ยวเมืองคอน อิ่มท้อง อิ่มบุญ”	๔
ภาพที่ 11 บริษัททัวร์ (Advance green tour and organize) ออกหนังสือรับรองการนำโปรแกรมการท่องเที่ยวไปขายแก่นักท่องเที่ยว	๕
ภาพที่ 12 บริษัททัวร์ (108 Tour & Services) ออกหนังสือรับรองการนำโปรแกรมการท่องเที่ยวไปขายแก่นักท่องเที่ยว	๕
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ภาพที่ 4.1 เส้นทางที่ 1 “จังซีลอน”เมืองการค้าในอดีตย่านภูเก็ตเมืองเก่า	67
ภาพที่ 4.2 เส้นทางที่ 2 ทะเลสวย ...หาดทรายขาว...น้ำใส...ต้องไปสัมผัสสดฉลอง – การประดิษฐ์ไข่มุก	69
ภาพที่ 4.3 เส้นทางที่ 3 เทียวมรดกอันดามัน ... มานอนแช่น้ำกันที่แร่นองย่านเมืองเก่า	72
ภาพที่ 4.4 เส้นทางที่ 4 เทียวภูเก็ต เกาะสวรรค์ – ฟังงานั้น สิมิลัน สวยงามสัมผัสย่านเมืองเก่าของภูเก็ต และความงดงามของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน	75
ภาพที่ 4.5 เส้นทางที่ 5 วันเดียวเที่ยวสายธรรมมะ ศึกษาประวัติศาสตร์ เมือง “จังซีลอน”	77
ภาพที่ 4.6 เส้นทางที่ 1 สัมผัสมนต์เสน่ห์...ทะเลกระบี่	79
ภาพที่ 4.7 เส้นทางที่ 2 เกาะลันตา...แหล่งพักผ่อนที่ลงตัว เกาะรอก สุดเขตแดนสยาม... น้ำตกร้อน คลายเมื่อยล้าด้วยธาราบำบัด	81
ภาพที่ 4.8 เส้นทางที่ 3 ร่วมอนุรักษ์ป่าที่ราบต่ำผืนสุดท้ายของไทย ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประ-บางคราม (เขานอู้จู้), น้ำตกร้อน – สระมรกต - วัดถ้ำเสือ - สุสานหอย เกาะปันหยี - เขาพิงกัน - เขาตะปู พังงา (กระบี่-พังงา)	83

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 4.9 เส้นทางที่ 4 กระบี่...วันเดียว...ก็เที่ยวได้	85
ภาพที่ 4.10 เส้นทางที่ 1 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ – อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน	87
ภาพที่ 4.11 เส้นทางที่ 2 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลันเกาะแปด - เกาะเมียง – เกาะยุง – เกาะหก	89
ภาพที่ 4.12 เส้นทางที่ 3 วันเดียวเที่ยวเกาะตาชัย หาดทรายขาว น้ำใส	91
ภาพที่ 4.13 เส้นทางที่ 1 เที่ยวเมืองแร่นอง มองจวนเจ้าเมือง ชม ภูเขาหญ้า แสงกายาบ่อน้ำร้อน	94
ภาพที่ 4.14 เส้นทางที่ 2 วัดตอเรีย พอยต์ น้ำเที่ยว บุกเดี่ยวแหลมสน ต้นตระกูล ณ ระนองอนุสาวรีย์ คอชูเจียง	97
ภาพที่ 4.15 เส้นทางที่ 3 เมืองระนอง วันเดียว ก็เที่ยวได้	99
ภาพที่ 4.16 เส้นทางที่ 4 เที่ยวเมือง ระนอง วันเดียว ระนองแคนยอน	100
ภาพที่ 4.17 เส้นทางที่ 5 เส้นทางอารยธรรม	102
ภาพที่ 4.18 เส้นทางที่ 6 ภูเขาสองสี สองบ่อน้ำร้อน พักผ่อนศูนย์ป่า, แหล่งโอโซนระนอง	104
ภาพที่ 4.19 เส้นทางที่ 7 ย้อนรอยประวัติศาสตร์ ตลาดสะพานยุง จุดสูงน้ำตกหงาว	108
ภาพที่ 4.20 เส้นทางที่ 8 นมัสการหลวงพ่อด่วน ชวนเที่ยววัดส้มเป้น แสนสวยภูเขาหญ้า	111
ภาพที่ 4.21 เส้นทางที่ 1 วันเดียวเที่ยวชุมพร – ประตูลูกศร	113
ภาพที่ 4.22 เส้นทางที่ 2 โอ้ชุมพร ขอพรที่แสนสุดดี – ระนองน้องจำ เหมือนน้ำตาของพี่ตกลอง – ไม้ไผ่ไม่ไกลจากอ่าวไทยสู่อันดามัน	116
ภาพที่ 4.23 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวไม่ว้าเหว่ จากเลสู่เขา เล เที่ยวไหน เขา เทียนัน เชื่อมกันเป็นหนึ่งเดียว (ชุมพร – ระนอง)	119
ภาพที่ 4.24 เส้นทางที่ 4 วันเดียวเที่ยวทั่วชุมพร ถึงคำ กลับมานอนสุราษฎร์	122
ภาพที่ 4.25 เส้นทางที่ 1 สุราษฎร์ธานี เมืองไข่มุก แหล่งธรรมชาติ	124
ภาพที่ 4.26 เส้นทางที่ 2 สู่มืองธรรมชาติ... สุราษฎร์ – นครศรีธรรมราช	126
ภาพที่ 4.27 เส้นทางที่ 3 ดมด้าพระธรรม เที่ยวเมืองท่าเกษตร จำลองการเกิดพายุเกย์	128
ภาพที่ 4.28 เส้นทางที่ 4 เที่ยวสายธรรมะ สักการะพระบรมธาตุไชยาเลือกซื้อผ้า ณ พุมเรียง ผ่อนคลายด้วยบ่อน้ำร้อน สุราษฎร์ – ชุมพร	130
ภาพที่ 4.29 เส้นทางที่ 1 วันเดียวเที่ยวนคร นังรถชมเมืองเล่าเรื่องเมืองลิเกอร์	132
ภาพที่ 4.30 เส้นทางที่ 2 เที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ เลิศล้ำงานศิลป์	134
ภาพที่ 4.31 เส้นทางที่ 3 สักการะพระธาตุไร่เงา ปากพินังจะสนุก แหลมตะลุมพุกจะเป็นวัง	136
ภาพที่ 4.32 เส้นทางที่ 4 ย้อนรอยหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด – ชมโลมาสีชมพู	138
ภาพที่ 4.33 เส้นทางที่ 5 เที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ ศิลปินแห่งชาติลือนาม	140
ภาพที่ 4.34 เส้นทางที่ 6 นครศรีเมืองประวัติศาสตร์ – สุราษฎร์เมืองคนดี – ชุมพรเมืองสดศรี – ระนองนี้เมืองน้ำแร่	145

สารบัญภาพ (ต่อ)

	หน้า
ภาพที่ 5.8 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางนครศรีฯเมืองประวัติศาสตร์ – สุราษฎร์เมืองคนดี – ชุมพรเมืองสดศรี – ระนองนี้เมืองน้ำแร่	171
ภาพที่ 5.9 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ – อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน	172
ภาพที่ 5.10 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางเที่ยวเมืองแร่นอง มองจวนเจ้าเมือง ชม ภูเขาหญ้า แชะกายาบน้ำร้อน	173
ภาพที่ 5.11 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางสู่เมืองธรรมชาติ... สุราษฎร์ – นครศรีธรรมราช	174
ภาพที่ 5.12 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางร่วมอนุรักษ์ป่าที่ราบต่ำผืนสุดท้ายของไทย ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประ-บางคราม	175
ภาพที่ 5.13 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางวันเดียวเที่ยวทั่วชุมพร ถึง ค่ากลับมาอนสุราษฎร์	176
ภาพที่ 5.14 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางวันเดียวเที่ยวสายธรรมมะ ศึกษาประวัติศาสตร์เมือง “จังซีลอน”	177
ภาพที่ ค1 5 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่โรงแรมทินิตี จังหวัดระนอง	203
ภาพที่ ค2 7 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่โรงแรมคาทิงา จังหวัดภูเก็ต	204
ภาพที่ ค3 8 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ที่โรงแรมภูงา จังหวัดพังงา	205
ภาพที่ ค4 9 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่โรงแรมไทยโฮเต็ล จังหวัดกระบี่	206
ภาพที่ ค5 13 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่โรงแรมมรกต จังหวัดชุมพร	207
ภาพที่ ค6 14 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่โรงแรมบรรจงบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี	208
ภาพที่ ค7 15 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่โรงแรมแกรนด์ปาร์ค จังหวัดนครศรีธรรมราช	209
ภาพที่ จ1 แผนที่เส้นทางท่องเที่ยว นครศรีฯเมืองประวัติศาสตร์ – สุราษฎร์เมืองคนดี – ชุมพรเมืองสดศรี – ระนอง นี้เมืองน้ำแร่	214
ภาพที่ ฉ1 แผ่นพับประชาสัมพันธ์ โปรแกรมการท่องเที่ยว	215
ภาพที่ ช1 คู่มือเส้นทางท่องเที่ยว เมืองนครศรีธรรมราช“เที่ยวเมืองคอน อิ่มท้อง อิ่มบุญ”	217

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในสภาวะปัจจุบันที่เศรษฐกิจถดถอย และประสบปัญหาต่างๆ มากมาย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว นับเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่ทุกประเทศในโลกต่างใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตนเอง เนื่องจากการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลก่อให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจและสร้างงานให้แก่ชุมชน จากสถานการณ์ดังกล่าวทำให้เกิดการพัฒนาธุรกิจอันเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกพื้นที่ตลอดจนมีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และพัฒนาคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนในชุมชนให้ดีขึ้น จากข้อมูลการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่าในปี พ.ศ. 2555 มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นเป็น 22 ล้านคน จากจำนวน 17.10 ล้านคนในปี พ.ศ. 2554 ทั้งนี้รายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นเป็น 6 แสนล้านบาท จาก 5.8 แสนล้านบาทในปีก่อน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2555) ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงหันมาให้ความสำคัญสนับสนุนการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในปัจจุบันมีการจัดโครงการรณรงค์การท่องเที่ยวต่าง ๆ ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง แต่เนื่องจากสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบันมีสภาพการแข่งขันที่สูงขึ้น อันเนื่องมาจากการช่วงชิงปริมาณนักท่องเที่ยวและเพื่อนำไปสู่การกระจายรายได้เข้าสู่ประเทศ ประกอบกับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจโลกที่ตกต่ำ หลาย ๆ ประเทศที่เป็นประเทศจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยว ล้วนใช้การท่องเที่ยวเป็นตัวช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ดังนั้นแต่ละประเทศจึงพยายามหากลยุทธ์ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้าประเทศของตน จากปัญหาดังกล่าวจึงก่อให้เกิดแนวคิดในการแสวงหาทางเลือกใหม่ของการท่องเที่ยวที่จะก่อให้เกิดการสร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวและเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวของประเทศ และรูปแบบการท่องเที่ยวหนึ่งที่มีกล่าวถึง คือ “การท่องเที่ยวสูงอายุ” ซึ่งถือเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ที่เน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุที่มีกำลังในการใช้จ่ายสูง ไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาในการเดินทางท่องเที่ยว และมักนิยมเดินทางครั้งหนึ่งเกินกว่า 2 คนขึ้นไป การจัดการการท่องเที่ยวสูงอายุจะเป็นหนทางนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีศักยภาพและเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ได้

กลุ่มท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนเป็น 1 ใน 8 กลุ่มท่องเที่ยวที่ได้ถูกกำหนดโดยรัฐบาลให้เป็นกลุ่มท่องเที่ยวที่มีศักยภาพ ประกอบด้วย 12 จังหวัดของภาคใต้ คือ จังหวัดสุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส โดยรัฐบาลได้มีนโยบายเร่งด่วนในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวได้เน้นให้แหล่งท่องเที่ยวของไทยมีคุณภาพโดยการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศเพื่อการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวของประเทศ โดยการพัฒนากิจกรรมที่สร้างมูลค่าและคุณค่าตลอดจนสร้างรายได้และกระจายรายได้สู่ชุมชนโดยคำนึงถึงความสมดุลและยั่งยืน ดังนั้นจึงควรมีการส่งเสริมและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่กลุ่มท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน เพื่อเชื่อมโยงเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญทั้งฝั่งอ่าวไทยและฝั่งอันดามัน โดยเน้นแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

และผู้ติดตาม ทั้งนี้เพื่อมุ่งให้เกิดการสร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวพัฒนาการท่องเที่ยวอันจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศที่ยั่งยืนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

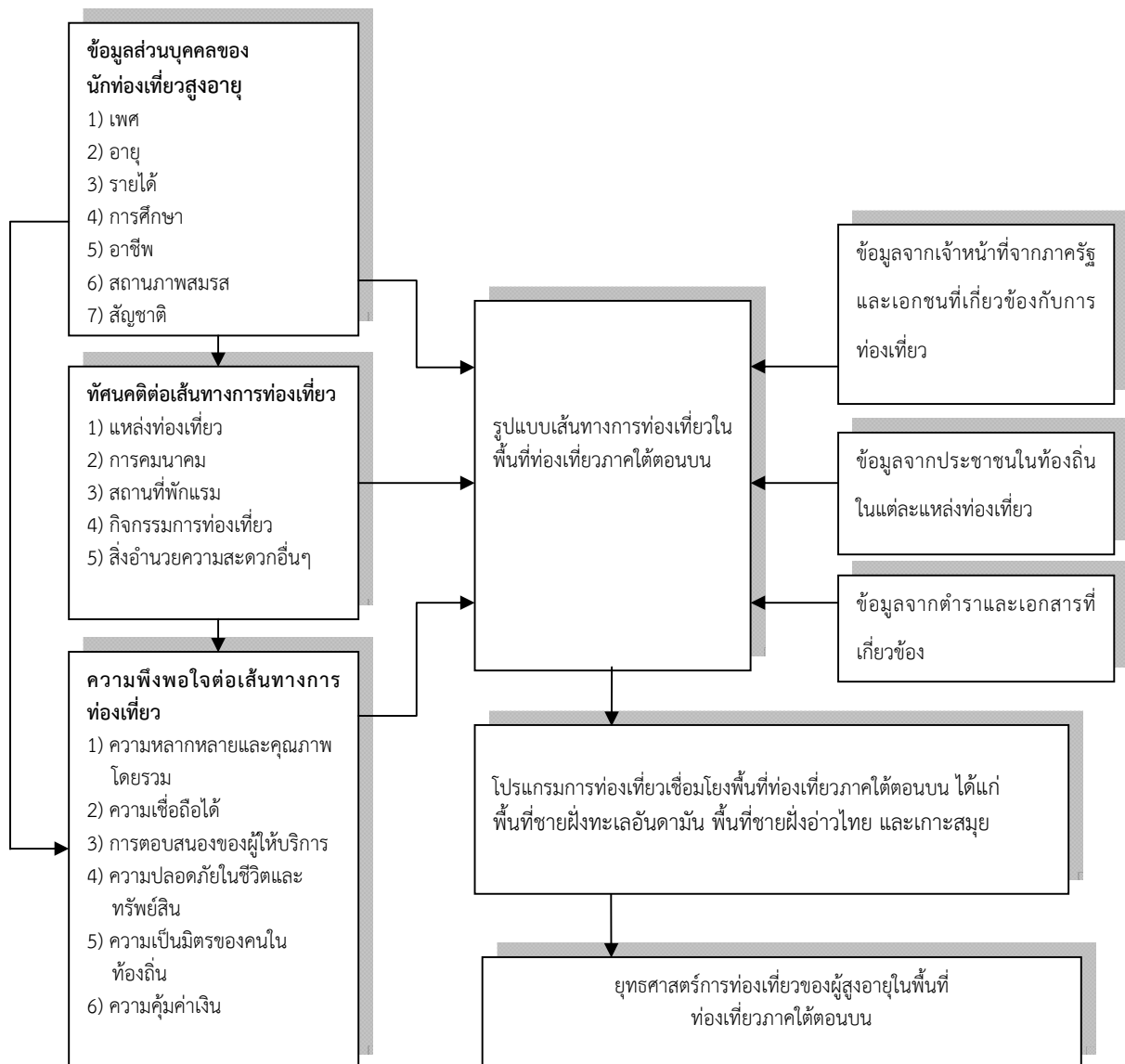
การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน มีวัตถุประสงค์

- 1) ศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย
- 2) จัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุอย่างแท้จริงทั้งในลักษณะข้อความและลักษณะแผนที่
- 3) สำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน
- 4) ศึกษาความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน
- 5) ศึกษากฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

1.3 ทฤษฎี สมมติฐาน และกรอบแนวความคิดของการวิจัย

การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนได้กำหนดกรอบแนวคิดดังนี้

รูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวใน 7 จังหวัดพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่กลุ่มจังหวัดที่อยู่ชายฝั่งทะเลอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา และระนอง และกลุ่มจังหวัดที่อยู่ชายฝั่งอ่าวไทยประกอบด้วย จังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช ได้จากการร่วมมือระดมความคิดเห็นจากหลายฝ่าย ทั้งนักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และประชาชนท้องถิ่นในแต่ละแหล่งท่องเที่ยว นำไปสู่โปรแกรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ภายในจังหวัดและระหว่างจังหวัด และยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน (ดูภาพ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.4 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยประกอบด้วย ขอบเขตด้านประชากร ขอบเขตด้านเนื้อหา และขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่

การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน เป็นการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) หรือเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed methods) ทำการจัดเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ.2557 - มิถุนายน พ.ศ. 2558 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 นักท่องเที่ยวสูงอายุทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่เดินทางมาเที่ยวในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน 7 จังหวัดได้ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) มาทำสัมภาษณ์ จำนวน 150 ราย

กลุ่มที่ 2 ผู้ทำงานในระดับหัวหน้างานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ประจำอยู่ในจังหวัดเป้าหมาย หอการค้าจังหวัด และองค์การบริหารส่วนจังหวัด บริษัททัวร์ มัคคุเทศก์ ฯลฯ ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน 7 จังหวัดได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง(Purposive Sampling) มาทำสัมภาษณ์แบบเจาะลึก(In-depth Interview) จำนวน 70 ราย

กลุ่มที่ 3 ประชาชนในท้องถิ่นในแต่ละจังหวัดเป็นผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ อบต. พระ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการ นักศึกษา ประชาชน และพ่อค้า/แม่ค้า ฯลฯ ในพื้นที่ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่จากแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญใน 7 จังหวัด ได้ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)มาทำสัมภาษณ์ จำนวน 150 ราย

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัย

1) ศึกษาเส้นทางและโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุอย่างแท้จริง

2) ศึกษากฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัย

จำกัดขอบเขตของพื้นที่ศึกษาใน 7 จังหวัดในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่กลุ่มจังหวัดที่อยู่ชายฝั่งทะเลอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา และระนอง และกลุ่มจังหวัดที่อยู่ชายฝั่งอ่าวไทย ประกอบด้วยจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ ตอนบนคาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังนี้

- 1) ทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย
- 2) ทราบความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุตามเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน
- 3) ได้โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนได้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง
- 4) ทราบกฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนของนักท่องเที่ยวสูงอายุ
- 5) ได้รูปแบบและเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุตามข้อเสนอแนะจากประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้มีส่วนได้-ส่วนเสีย ในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนสำหรับผู้สูงอายุในแต่ละจังหวัด

1.6 แนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่นบริษัททัวร์ สามารถนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) ในการวางแผนหาแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน
- 2) ในการปรับกลยุทธ์การท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน
- 3) การร่วมกำหนดรูปแบบเส้นทางท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนให้เหมาะกับกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ
- 4) การปรับปรุงและพัฒนาพัฒนาการท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน และทำการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างรายได้แก่ชุมชนและท้องถิ่นต่อไป

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 บทนำ

การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน คณะนักวิจัยได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรม เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถแบ่งได้ดังนี้

1. สถานการณ์การท่องเที่ยวไทย
2. สังคมสูงวัย
3. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ไม่เร่งรีบ
4. รูปแบบการท่องเที่ยว
5. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว
 - 5.1 องค์ประกอบของการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว
 - 5.2 การสำรวจเส้นทางเพื่อการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว
6. พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวและการบริโภคผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว
 - 6.1 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว
 - 6.2 รูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว
 - 6.3 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์
7. กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
 - 7.1 กฎหมายเกี่ยวกับองค์การที่ดูแลสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยทั่วไป
 - 7.2 กฎหมายควบคุมนักท่องเที่ยว
 - 7.3 กฎหมายควบคุมดูแลและพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว
 - 7.4 กฎหมายควบคุมเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว
8. ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.2 สถานการณ์การท่องเที่ยวไทย

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2558) รายงานว่าการท่องเที่ยวไทยมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ทั้งจำนวนและรายได้จากการท่องเที่ยว ในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก 14.0 ล้านคน ในปี 2552 เป็น 24.8 ล้านคน ในปี 2557 โดยเพิ่มสูงสุดในปี 2556 มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากถึง 26.5 ล้านคน และสูงสุดเป็นลำดับที่ 7 ของโลกแต่ลดลงในปี 2557 เนื่องจากประสบกับวิกฤตทางการเมืองและวิกฤตเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศยุโรป โดยตลาดหลักยังคงเป็น 10 ตลาดที่มีส่วนแบ่งการตลาดรวมกันมากกว่าร้อยละ 60 ได้แก่ จีน อินเดีย สหราชอาณาจักร มาเลเซีย ออสเตรเลีย สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น เยอรมนี เกาหลีใต้ และฝรั่งเศส สำหรับในปี 2558 คาดการณ์ว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยว 28.5-29.0 ล้านคน ส่วนรายได้และค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามจำนวนนักท่องเที่ยว โดยในปี 2556 มีรายได้ 1.20 ล้านล้านบาท สูงสุดเป็นอันดับ 10 ของโลก และลดลงเหลือ 1.17 ล้านล้านบาท ในปี 2557 โดยมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 26.35 ต่อปีและคาดว่าในปี 2558 จะมีรายได้ 1.40 ล้านล้านบาท ซึ่งสอดคล้องกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้งของนักท่องเที่ยว

ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากค่าใช้จ่าย 36,061 บาท/คน/ครั้ง ในปี 2552 เพิ่มขึ้นเป็น 47,272 บาท/คน/ครั้ง ในปี 2557 อย่างไรก็ตามระยะเวลาพำนักของนักท่องเที่ยวมีอัตราการขยายตัวค่อนข้างน้อย เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวในระยะใกล้โดยในปี 2549 นักท่องเที่ยวมีจำนวนวันพักเฉลี่ย 8.62 วัน/ครั้ง เพิ่มขึ้นเป็น 9.85 วัน/ครั้ง ในปี 2556 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 0.1 วัน ซึ่งนับเป็นข้อจำกัดประการหนึ่งในการเพิ่มรายได้ให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย

ในปี 2549 นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออก (รวมอาเซียน) มีสัดส่วนร้อยละ 57.46 ของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งหมด รองลงมาได้แก่ยุโรปร้อยละ 24.03 ดังนั้น จะเห็นได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมากกว่าครึ่งหนึ่งเป็นนักท่องเที่ยวจากตลาดระยะใกล้ที่มีระยะเวลาเดินทางไม่นาน และมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มมากขึ้น โดยในปี 2556 นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคเอเชียตะวันออกมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 60.40 ซึ่งเป็นผลมาจากการเพิ่มจำนวนขึ้นอย่างรวดเร็วของนักท่องเที่ยวจากประเทศจีนและมาเลเซีย รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านในแถบอาเซียน ในขณะที่นักท่องเที่ยวจากภูมิภาคยุโรปลดลงเหลือร้อยละ 23.19 ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากการหดตัวของเศรษฐกิจในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป

2.3 สังคมสูงวัย (Aging society)

ประเทศในอาเซียนกำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย โดยเฉพาะประเทศไทยซึ่งมีจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะนี้ประเทศไทยที่มีอายุ 65 ปีหรือแก่กว่ามีจำนวนมากถึงร้อยละ 10 หรือมากกว่า 7 ล้านคน และภายในปี 2583 ประชากรในกลุ่มนี้จะเพิ่มจำนวนขึ้นถึง 17 ล้านคน ซึ่งมากกว่า 1 ใน 4 ของประชากรทั้งประเทศ ทั้งนี้ประเทศไทยยังมีส่วนแบ่งของจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุดในกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนาในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิกเช่นเดียวกับประเทศจีน และจะกลายเป็นประเทศที่มีส่วนแบ่งของจำนวนผู้สูงอายุมากที่สุด ในภูมิภาคภายในปี 2583 รายงานล่าสุดจากธนาคารโลก ‘Live Long and Prosper: Aging in East Asia and Pacific’ พูดถึงการก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยในภูมิภาคเอเชียตะวันออกและแปซิฟิก และได้นำเสนอวิธีการต่างๆ ที่แต่ละประเทศสามารถนำไปใช้แก้ปัญหา พร้อมชี้ให้เห็นถึงโอกาสที่เป็นประโยชน์ที่จะมาพร้อมกับปรากฏการณ์นี้ โดยหลายประเทศก้าวสู่สังคมสูงวัย โดยเฉพาะลูกค้าหลักของไทย คือ กลุ่มยุโรป อเมริกา ญี่ปุ่น เกาหลีใต้รวมถึงประเทศไทยเองก็กำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัยในปี 2030 และจากการคาดการณ์ขององค์การสหประชาชาติสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุทั่วโลกได้เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 9.2 ในปี 2533 เป็นร้อยละ 11.7 ในปี 2556 มีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยคาดการณ์ว่าผู้สูงอายุจะเพิ่มสูงถึง ร้อยละ 21.1 ในปี 2593 ซึ่งย่อมจะส่งผลกระทบต่อแรงงานที่อาจจะขาดแคลนในบางสาขา โครงสร้างประชากรและวัยแรงงาน ที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป และตลาดนักท่องเที่ยวสูงอายุจะมีขนาดใหญ่ขึ้น

ประเทศในกลุ่มอาเซียนมีประชากรที่อายุมากกว่า 65 ปีขึ้นไป มีถึง 36.9 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.89 ของประชากรทั้งหมดในอาเซียน สำหรับประเทศไทยมีประชากร กว่า 66 ล้านคน มีจำนวนผู้สูงอายุที่อายุมากกว่า 65 ปี ประมาณ 6.5 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 9.9 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ ซึ่งถือเป็นประเทศที่มีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุมากเป็นอันดับสองของอาเซียนรองจากสิงคโปร์ ถือได้ว่าประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย (Aging Society) แล้ว และในปี พ.ศ. 2563 คาดว่าประเทศไทยจะมีผู้สูงอายุเพิ่มเป็นร้อยละ 14.4 ซึ่งจะก้าวเข้าสู่ สังคมสูงวัย โดยสมบูรณ์

ผู้บริโภคมกลุ่มผู้สูงอายุนี้ ถือได้ว่าเป็นกลุ่มประชากรที่มีอำนาจต่อรองในการซื้อ และมีกำลังซื้อสูง เนื่องจากมีเงินเก็บจากการทำงานหนักมาทั้งชีวิต จึงมีศักยภาพสูงในการบริโภค สะท้อนให้เห็นถึงโอกาสทางธุรกิจของผู้ประกอบการ ซึ่งเราสามารถแบ่งช่วงอายุผู้สูงอายุเป็น 3 ช่วงวัย คือ

ผู้สูงอายุวัยต้น (อายุ 60-69 ปี) : เป็นกลุ่มที่มีผู้สูงอายุปริมาณสูงสุด 56% ของจำนวนผู้สูงอายุทั้งหมดในอีก 10 ปีข้างหน้า หรือราว 4.6 ล้านคน เป็นกลุ่มที่ทำงานได้ สนใจสุขภาพ จึงมักทุ่มไปด้านการสร้างเสริมสุขภาพ เน้นตรวจสุขภาพ รับประทานอาหารเสริม เครื่องสำอางเน้นเรื่องความชุ่มชื้น ฯลฯ

ผู้สูงอายุวัยกลาง (อายุ 70-79 ปี) มีปริมาณรองลงมา คือราว 2.5 ล้านคน เป็นกลุ่มที่ต้องการพักผ่อน บางคนมีโรคประจำตัวที่ต้องระวัง ต้องการเรียนรู้โซเซียลมีเดีย อุปกรณ์ไอที โรงเรียนสอนการใช้อินเทอร์เน็ต ธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม เช่น การท่องเที่ยวแบบช้าๆ (Slow Life)

ผู้สูงอายุวัยปลาย (อายุ 80 ปีขึ้นไป) เป็นกลุ่มที่ต้องพึ่งพิงผู้ดูแล สัดส่วนอยู่ที่ราว 1 ล้านคน สนใจธุรกิจที่เกี่ยวกับการดูแล เช่น เนิร์สซิงโฮม ทั้งแบบไปเช้าเย็นกลับ จะมีความสำคัญมากขึ้น เนื่องจากเหมาะกับสังคมไทยที่เป็นครอบครัวใหญ่ รวมทั้งสินค้าที่ช่วยอำนวยความสะดวกแก่ผู้ดูแลจะเป็นหลัก

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ไม่เร่งรีบ

แนวคิดการท่องเที่ยวที่ไม่เร่งรีบ (Slow Tourism) เริ่มขึ้นในทวีปยุโรปซึ่งเป็นกลุ่มประเทศพัฒนาและมีการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุก่อนทวีปอื่นๆ โดยการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้เป็นการท่องเที่ยวแบบช้าๆ ไม่เร่งรีบ เน้นการใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวมากกว่าปกติ เน้นมิติของการเรียนรู้การสัมผัสประสบการณ์ใหม่ๆ ในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาเรื่องราวความเป็นมาของแหล่งท่องเที่ยวเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่น และสัมผัสวิถีชีวิตของผู้คนได้อย่างเต็มที่ เป็นการใช้เวลาและใช้งบประมาณในการท่องเที่ยวได้อย่างคุ้มค่า จึงเป็นรูปแบบการเดินทางท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมกับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุอย่างยิ่ง ดังนั้นแหล่งท่องเที่ยวที่จะจัดการท่องเที่ยวแบบ Slow Tourism จึงควรมีศักยภาพและความพร้อมในด้านการให้บริการอำนวยความสะดวกด้านการจัดบริการด้านการจัดกิจกรรม มีการเดินทางเข้าถึงที่สะดวก ซึ่งนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุนิยมเดินทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง อาจเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวเคยเดินทางท่องเที่ยวมาแล้ว และพร้อมที่จะเดินทางกลับมาท่องเที่ยวซ้ำในแหล่งท่องเที่ยวที่มีความประทับใจในแหล่งท่องเที่ยวในมิติต่างๆ เช่น สถานที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, 2548 อ้างถึงใน สุรีย์ บุญญานุพงศ์ และ กรวรรณ สังขกร, 2555) สามารถสัมผัสความรู้สึกได้ยาวนานไม่เร่งรีบ และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ไม่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เพราะไม่สามารถเดินทางได้รวดเร็วเหมือนนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น (วาริชต์ มัธยมบุรุษ, 2554)

การท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ จึงเป็นการเดินทางที่มีกิจกรรมไม่หนัก ไม่ต้องเดินไกล ใช้เวลาแต่ละสถานที่ค่อนข้างนาน มีการแวะพักเพื่อรอต่อการเข้าห้องน้ำที่บ่อยขึ้น ติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอยู่ในรถ เช่น วีลแชร์ เป็นต้น หรือสินค้าที่จำหน่ายในระหว่างเส้นทางท่องเที่ยวก็ใช้ชื่อว่า “มุมสุขภาพ” เพื่อให้ผู้ซื้อไม่รู้สึกเขิน เช่นที่ประเทศญี่ปุ่นใช้แทนการระบุว่าเป็นสินค้าสำหรับผู้สูงอายุ

2.5 รูปแบบการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวในประเทศไทย มีรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างหลากหลาย โดยถ้าหากแบ่งรูปแบบการท่องเที่ยวตามองค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) จะมีการกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวได้ 3 รูปแบบ

2.5.1 รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (natural based tourism) ประกอบด้วย

1) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ecotourism) หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

2) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (marine ecotourism) หมายถึงการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศทางทะเล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

3) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (geo-tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่เป็นหิน ภูเขา ลานหินทราย อุโมงค์โพรง ถ้ำน้ำลอด ถ้ำหินงอกหินย้อย เพื่อดูความงามของภูมิทัศน์ที่มีความแปลกของการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่โลก ศึกษาธรรมชาติของหิน ดิน แร่ต่างๆ และฟอสซิล ได้ความรู้ ได้มีประสบการณ์ใหม่ บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

4) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (agro tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรม สวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และเลี้ยงสัตว์ เพื่อชื่นชมความ สวยงาม ความสำเร็จและเพลิดเพลินในสวนเกษตร ได้ความรู้ มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น

5) การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (astrological tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อไปชมปรากฏการณ์ทางดาราศาสตร์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวาระ เช่น สุริยุปราคา ฝนดาวตก จันทรุปราคา และการดูดาว จักราศีที่ปรากฏในท้องฟ้าแต่ละเดือน เพื่อการเรียนรู้ระบบสุริยจักรวาล มีความรู้ ความประทับใจ ความทรงจำ และประสบการณ์เพิ่มขึ้น บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อรักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการร่วมกันอย่างยั่งยืน

2.5.2 รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรม (cultural based tourism) ประกอบด้วย

1) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (historical tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยวได้ความรู้มีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดี ในท้องถิ่นพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่า ของสภาพแวดล้อมโดยที่ประชาชนในท้องถิ่น มีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

2) การท่องเที่ยวงานชมวัฒนธรรมและประเพณี (cultural and traditional tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆ จัดขึ้น ได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรียะศิลป์เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือการเคารพ พิธีกรรมต่างๆ และได้รับความรู้ มีความเข้าใจ

ต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและมรดกทางวัฒนธรรม โดยประชาคมในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

3) การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (rural tourism / village tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษมีความโดดเด่นเพื่อความเพลิดเพลินได้ความรู้ ดูผลงานสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรม และคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

2.5.3 รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (special interest tourism) ประกอบด้วย

1) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (health tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรมเพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิธีการรักษาสุขภาพกายใจได้รับความเพลิดเพลิน และสุนทรียภาพ มีความรู้ต่อการรักษาคุณค่า และคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสำนึกต่อการรักษาสีงแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน อนึ่ง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนี้บางแห่งอาจจัดรูปแบบเป็นการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและความงาม (health beauty and spa)

2) การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (edu-meditation tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อทัศนศึกษา แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากปรัชญาทางศาสนา หาความรู้ สัจจะธรรมแห่งชีวิตมีการฝึกทำสมาธิ เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้นมีจิตสำนึกต่อการรักษาสีงแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน นอกจากนั้น นักท่องเที่ยวบางกลุ่มมุ่งการเรียนรู้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยเช่น การทำอาหารไทยการนวดแผนไทย รำไทย มวยไทย การช่างและงานศิลปหัตถกรรมไทยรวมถึงการบังคับช้างและเป็นควาญช้าง เป็นต้น

3) การท่องเที่ยวเพื่อศึกษากลุ่มชาติพันธุ์หรือวัฒนธรรมกลุ่มน้อย (ethnic tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่วัฒนธรรมของชาวบ้านวัฒนธรรม ของชนกลุ่มน้อยหรือชนเผ่าต่างๆ เช่น หมู่บ้านชาวไทยโซ่ง หมู่บ้านผู้ไทย หมู่บ้านชาวกูย หมู่บ้านชาวกระเหรี่ยงหมู่บ้านชาวจีนฮ่อ เป็นต้น เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้นมีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้นมีจิตสำนึกต่อการรักษาสีงแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

4) การท่องเที่ยวเชิงกีฬา (sports tourism) หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาตามความถนัดความสนใจ ในประเภทกีฬา เช่น กอล์ฟ ดำน้ำ ตกปลา สนุกเกอร์ กระดานโต้คลื่น สกีน้ำ เป็นต้น ได้รับความเพลิดเพลินความสนุกสนาน ตื่นเต้น ได้รับประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสีงแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

5) การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (adventure travel) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ ที่นักท่องเที่ยวเข้าไปเที่ยวแล้วได้รับความสนุกสนานตื่นเต้น หวาดเสียวผจญภัย มีความทรงจำ ความปลอดภัย และได้ประสบการณ์ใหม่

6) การท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ และฟาร์มสเตย์ (home stay & farm stay) หมายถึง นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ต้องการใช้ชีวิตใกล้ชิดกับครอบครัวในท้องถิ่นที่ไปเยือน เพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ

วัฒนธรรมท้องถิ่น ได้รับประสบการณ์ในชีวิตเพิ่มขึ้น โดยมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของชุมชนในท้องถิ่นที่ยั่งยืน

7) การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Longstay) หมายถึงกลุ่มผู้ใช้ชีวิตในบั้นปลายหลังเกษียณอายุ จากการทำงานที่ต้องการมาใช้ชีวิตต่างแดนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มปัจจัยที่ห้าของชีวิตคือ การท่องเที่ยว โดยเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเฉลี่ย 3 - 4 ครั้งต่อปี คราวละนาน ๆ อย่างน้อย 1 เดือน

8) การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล (incentive travel) หมายถึงการจัดนำเที่ยวให้แก่กลุ่มลูกค้าของบริษัทที่ประสบความสำเร็จ (มีความเป็นเลิศ) ในการขายสินค้านั้น ๆ ตามเป้าหมายหรือเกินเป้าหมาย เช่น กลุ่มผู้แทนบริษัทจำหน่ายรถยนต์ ผู้แทนบริษัทจำหน่ายเครื่องไฟฟ้า ผู้แทนบริษัทจำหน่ายเครื่องสำอาง จากภูมิภาคหรือจังหวัดต่าง ๆ ที่สามารถขายสินค้าประเภทนั้นได้มากตามที่บริษัทผู้แทนจำหน่ายในประเทศ ตั้งเป้าหมายไว้เป็นการให้รางวัลและจัดนำเที่ยว โดยออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าที่พักและค่าอาหารระหว่างการเดินทางให้กับผู้ร่วมเดินทาง เป็นการจัตรายการพักผ่อนตั้งแต่ 2 - 7 วัน เป็นรายการนำเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ อาจเป็นรายการนำเที่ยวแบบผสมผสาน หรือรายการนำเที่ยวในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

9) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุม (MICE หมายถึง M=meeting/I= incentive/ C=conference / E=exhibition) เป็นการจัดนำเที่ยวให้แก่กลุ่มลูกค้าของผู้จัดประชุม มีรายการจัดนำเที่ยวก่อนการประชุม (pre-tour) และการจัตรายการนำเที่ยว หลังการประชุม (post-tour) โดยการจัตรายการท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อบริการให้กับผู้เข้าร่วมประชุมโดยตรง หรือสำหรับผู้ร่วมเดินทางกับผู้ประชุม (สามีหรือภรรยา) อาจเป็นรายการท่องเที่ยววันเดียว หรือรายการเที่ยวพักค้างแรม 2 - 4 วัน โดยคิดราคาแบบเหมารวมค่าอาหารและบริการท่องเที่ยว

10) การท่องเที่ยวแบบผสมผสานเป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้จัดการการท่องเที่ยวคัดสรรรูปแบบการท่องเที่ยวที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นำมาจัตรายการนำเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความแตกต่างระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในระยะยาวนานตั้งแต่ 2 - 7 วันหรือมากกว่านั้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเกษตร (eco-agro tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและประวัติศาสตร์ (agro-historical tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัย (eco-adventure travel) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาและประวัติศาสตร์ (geo-historical tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม (agro-cultural tourism) เป็นต้น

2.6 แนวคิดเกี่ยวกับการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว

การจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว หมายถึง การกำหนดเส้นทางเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าชมจุดที่น่าสนใจตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้อย่างง่ายสะดวก และปลอดภัย รวมทั้งยังได้รับความรู้และความเพลิดเพลินควบคู่กันไป บางครั้งเส้นทางท่องเที่ยวอาจเกิดขึ้นจากการที่นักท่องเที่ยวหลาย ๆ กลุ่มใช้เส้นทางเดิม ๆ อยู่เป็นประจำ ซึ่งอาจจะเป็นเส้นทางทางรถยนต์ ทางเท้า ทางเรือ หรือทางอื่น ๆ ที่อาจใช้ร่วมกับเส้นทางสัญจรปกติของเมืองหรืออาจเป็นการกำหนดเส้นทางขึ้นมาเฉพาะเป็นพิเศษก็ได้ (เดชา บุญค้ำ, 2539)

2.6.1 องค์ประกอบของการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว (Buhalis, 2000; Pelasol, 2012)

การวางแผนจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว ควรคำนึงถึงองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งหรือสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่

- 1) Transportation ได้แก่ พาหนะในการนำเที่ยว เช่น รถโค้ช รถไฟ รถตู้ เรือ หรือเครื่องบิน
- 2) Accommodation ได้แก่ ที่พักต่าง ๆ เช่น โรงแรม รีสอร์ท เกสต์เฮาส์
- 3) Restaurants ได้แก่ ภัตตาคาร ร้านอาหาร หรือร้านอาหารพร้อมการแสดง
- 4) Attractions ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวทางด้านธรรมชาติ โบราณสถาน ประเพณี วัฒนธรรมวิถีชีวิต กิจกรรม เทศกาลต่าง ๆ เป็นต้น
- 5) Guide Service ได้แก่ บริการนำเที่ยวจากมัคคุเทศก์ หรือผู้นำทัวร์ มัคคุเทศก์ ท้องถิ่น วิทยากรบรรยายพิเศษต่าง ๆ
- 6) Shopping ได้แก่ ร้านขายสินค้าตามริมทางผ่าน หรือร้านค้าของที่ระลึก ประเภทต่าง ๆ

2.6.2 การสำรวจเส้นทางเพื่อการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน ดังนั้น ผู้ที่มีหน้าที่จัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวต้องเดินทางไปยังเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวที่คาดว่าจะนำมาจัดเป็นรายการท่องเที่ยว โดยเบื้องต้นจะสำรวจสภาพภูมิศาสตร์และภูมิประเทศของแหล่งท่องเที่ยวและบริเวณใกล้เคียง ข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับเรื่องเส้นทางเดินทางสถานประกอบการต่าง ๆ เพื่อที่จะได้จัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวให้เหมาะสมในแต่ละที่โดยการสำรวจเส้นทาง ซึ่งแบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ (กาญจนา แสงมณี และคณะ, 2550)

1) การสำรวจเส้นทางเดิม คือ การสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวที่เคยมีบริษัทจัดนำเที่ยวมาแล้ว เพื่อเป็นการเพิ่มเติมความรู้ใหม่ ๆ เนื่องจากเวลานานมากขึ้น จะมีสถานประกอบการใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเกิดขึ้นมากขึ้น และพบว่ามีสิ่งใดเปลี่ยนแปลงไป ก็สามารถนำมาเปลี่ยนแปลงเพิ่มเติมลงในรายการนำเที่ยวได้ต่อไปในอนาคต

2) การสำรวจเส้นทางใหม่ คือ การสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวที่ยังไม่เคยมีการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวมาก่อน หรืออาจเคยมีจัดนำเที่ยวมาบ้างแล้วแต่ยังไม่มากนัก ซึ่งจะมีประโยชน์สามารถนำมาทำเป็นรายการนำเที่ยวใหม่ที่คนให้ความสนใจได้มาก ซึ่งการจัดเส้นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวอาจกำหนดในลักษณะวงจรบรรจบ ซึ่งจะให้นักท่องเที่ยวได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่และเกิดความเพลิดเพลินตลอดเส้นทางโดยไม่ต้องย้อนกลับไปยังเส้นทางเดิมอีก ซึ่งอาจจะจัดให้มีการเดินทางในสองลักษณะ เช่น เริ่มต้นด้วยการเดินเท้า และเปลี่ยนเป็นการสัญจรทางเรือในขากลับ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการจัดเส้นทางในลักษณะแบบทางเดียว โดยจุดเริ่มต้น และจุดสุดท้ายแยกกันอยู่ตามความเหมาะสม ดังนั้นการกำหนดเส้นทางอาจจัดทำขึ้นหลายเส้นทาง หรือหลายระบบภายในเมือง เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวซึ่งอาจจะมีเวลาน้อย หรือมีความสนใจแตกต่างกัน ซึ่งการจัดเส้นทางเพื่อการท่องเที่ยวนั้นควรควบคุมเส้นทางและรูปแบบการสัญจรไม่ให้สับสน นอกจากนี้ยังควรให้ข้อมูลข่าวสารในเส้นทางโดยการจัดทำการประชาสัมพันธ์แก่นักท่องเที่ยวตลอดเส้นทางอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งอาจจะเป็นแผ่นพับที่มีข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจต่างๆ รวมไปถึงข้อมูลเกี่ยวกับที่พัก ร้านอาหาร และกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ (เดชา บุญค้ำ, 2539) ทั้งนี้ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องทำการตรวจสอบทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่น เพื่อเป็นการช่วยจัดเตรียมพื้นฐานสำหรับการประเมินความสำคัญของทรัพยากรการท่องเที่ยวภายในชุมชน หรือแหล่งท่องเที่ยวเพื่อที่จะกำหนดความเป็นไปได้ของทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่แล้ว หรือที่อาจพัฒนาต่อไป เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวต่อไป การวิเคราะห์ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้คำนึงถึงระยะเวลาในช่วงฤดูกาลของกิจกรรม ชัดความสามารถในการจัดการรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาท่องเที่ยว หรือร่วม

กิจกรรมและรวมทั้งการแข่งขันเพื่อที่จะใช้เป็นตัวกำหนดว่าทรัพยากรของชุมชนนั้น ๆ มีเพียงพอหรือไม่ที่จะใช้ในการวางแผนการท่องเที่ยวต่อไป

2.7 พฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวและการบริโภคผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

2.7.1 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว (Tourist Behavior) หมายถึง การแสดงออกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้สินค้าและบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว จากการศึกษาข้อมูลพบว่าปัจจัยในวิเคราะห์พฤติกรรมนักท่องเที่ยวมีหลายปัจจัย ได้แก่ (แผนพัฒนาการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร, 2554)

- 1) ประเภทที่พักแรม
- 2) ระยะเวลาในการท่องเที่ยว
- 3) ค่าใช้จ่ายรวมระหว่างท่องเที่ยว
- 4) ผู้ร่วมเดินทาง
- 5) รูปแบบการเดินทางท่องเที่ยว
- 6) แหล่งรับข้อมูลข่าวสาร
- 7) กิจกรรมที่ทำ
- 8) ประเภทสินค้าที่เลือกซื้อ
- 9) การกลับมาอีกครั้ง

2.7.2 รูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยว

การกำหนดรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวรูปแบบพื้นฐานที่สุดคือ การแบ่งนักท่องเที่ยวออกเป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะของพฤติกรรมการเดินทาง คือ การแบ่งว่าบุคคลนั้นเป็น 1) นักท่องเที่ยว (Tourists) หรือ 2) นักเดินทาง (travelers) นักท่องเที่ยวคือ บุคคลซึ่งซื้อรายการนำเที่ยวเหมาจ่ายจากบริษัทนำเที่ยว ในขณะที่นักเดินทางคือบุคคลซึ่งจัดการการเดินทางด้วยตนเอง เช่น ซื้อตั๋วเครื่องบินเอง จองที่พักเอง กำหนดสถานที่ท่องเที่ยวด้วยตนเอง เป็นต้น

Perreault และ Dorden (1979) ได้เสนอรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่

1) นักท่องเที่ยวแบบประหยัด (Budget Travelers) โดยทั่วไปแล้วนักท่องเที่ยวประเภทนี้มีรายได้ปานกลาง แต่แสวงหาการหยุดพักผ่อนหรือท่องเที่ยวที่ใช้ค่าใช้จ่ายต่ำ

2) นักท่องเที่ยวชอบผจญภัย (Adventurous Travelers) เป็นนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาดีและมีรายได้ปานกลางถึงสูง มีความชื่นชอบในกิจกรรมระหว่างการเดินทางหรือการท่องเที่ยวแบบผจญภัย

3) นักท่องเที่ยวประเภทเดินทางระหว่างวันหยุด (Vacationers Travelers) เป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มเล็กๆ ซึ่งมักใช้เวลาในการคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือการเดินทางในครั้งต่อไปว่าจะไปที่ไหน อย่างไร นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ค่อนข้างมีความกระตือรือร้นแต่มีรายได้ค่อนข้างน้อย

4) นักท่องเที่ยวแบบชอบเดินทางโดยใช้ระยะเวลาเดินทางยาวนาน (Moderates Travelers) เป็นนักท่องเที่ยวที่มีใจรักการท่องเที่ยวเดินทางอย่างมากแต่ไม่สนใจการท่องเที่ยวในระหว่างวันหยุดสุดสัปดาห์หรือการใช้เวลากับการเล่นกีฬา แต่จะชอบการเดินทางที่ใช้ระยะเวลานานมากกว่า

Cohen (1979) ได้เสนอรูปแบบพฤติกรรมนักท่องเที่ยวไว้ ดังนี้

1) นักท่องเที่ยวแบบนันทนาการ (Recreational Tourists) เป็นนักท่องเที่ยวซึ่งเน้นความสำคัญในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนันทนาการหรือการพักผ่อนทางร่างกาย

2) นักท่องเที่ยวแบบปลีกตัวหาความเพลิดเพลิน (The Diversionary Tourists) เป็นนักท่องเที่ยวที่พยายามทางแนวทางเพื่อลืมความจำเจในชีวิตประจำวัน

3) นักท่องเที่ยวแบบมุ่งหาประสบการณ์ (The Experiential Tourists) เป็นนักท่องเที่ยวที่เดินทางเพื่อแสวงหาประสบการณ์ที่แท้จริง นักท่องเที่ยวประเภทนี้สนใจศึกษาและได้รับประสบการณ์ที่แท้จริงของแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ไปสัมผัส ตัวอย่างเช่น เมื่อเดินทางไปประเทศสเปน ก็ต้องการสัมผัสวิถีชีวิตของผู้นั้นท้องถิ่นหรือวัฒนธรรมต่างๆ ที่แท้จริงเป็นของสเปน

4) นักท่องเที่ยวแบบชอบทดลอง (The Experimental Tourists) มีลักษณะที่เห็นเด่นชัดคือ ชอบติดต่อพูดคุยกับคนท้องถิ่นเพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจในชีวิตความเป็นอยู่ การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมของคนท้องถิ่น

5) นักท่องเที่ยวที่ใช้ชีวิตแบบคนท้องถิ่น (The Existential Tourists) นักท่องเที่ยวประเภทนี้ต้องการฝังตัวเองหรือใช้ชีวิตภายใต้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตเดียวกับคนท้องถิ่น นักท่องเที่ยวประเภทนี้จะใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวนั้นเป็นเวลานาน ตัวอย่างเช่น นักท่องเที่ยวที่มาใช้เวลาอยู่ในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งในประเทศไทย เช่น พัทยาหรือเชียงใหม่ และพยายามใช้ชีวิตเช่นเดียวกับคนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติตัว การรับประทานอาหาร การพยายามพูดภาษาท้องถิ่น เป็นต้น

2.7.3 พฤติกรรมนักท่องเที่ยวกลุ่มการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์

การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) คือ การท่องเที่ยวที่เน้นการเรียนรู้ในเรื่องศิลปะ วัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของสถานที่ผ่านประสบการณ์ตรงและการมีส่วนร่วมกับผู้เป็นเจ้าของวัฒนธรรม (UNESCO Santa Fe International Conference on Creative Tourism, 2008)

ประเภทของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 4 ประเภทหลัก

1) กลุ่มมรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage)

กลุ่มการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่มีความเกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรม ประเพณี ความเชื่อ และสภาพสังคม สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อย คือ

1.1) กลุ่มแสดงออกทางวัฒนธรรมแบบดั้งเดิม (Traditional Cultural Expression) เช่น ศิลปะ งานฝีมือ เทศกาล งานประเพณีต่างๆ เป็นต้น

1.2) กลุ่มที่ตั้งทางวัฒนธรรม (Cultural sites) เช่น โบราณสถาน อุทยานประวัติศาสตร์ พิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

2) กลุ่มวิถีชีวิต (Lifestyles)

กลุ่มท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ การดำรงชีวิตหรือวิถีการประกอบอาชีพของคนท้องถิ่นหรือชาวพื้นเมือง หรือวิถีชีวิตเฉพาะกลุ่มของชนกลุ่มน้อย หรือชนเผ่าต่างๆ สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ

2.1) วิถีชีวิตของสังคมเมือง เช่น ย่านการค้าโบราณ ย่านสำเพ็ง ย่านเยาวราช ย่านบางลำพู ย่านเมืองเก่า น่าน และย่านเมืองเก่าแปดริ้ว เป็นต้น

2.2) วิถีชีวิตสังคมชนบท เช่น หมู่บ้านข้างตากกลาง อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์ ตลาดน้ำดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ตลาดน้ำอัมพวา จ.สมุทรสงคราม การเลี้ยงนกเขา อ.จะนะ จ.สงขลา การทำนา การทอผ้า และการทำเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น

3) กลุ่มศิลปะ (Arts)

กลุ่มการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนพื้นฐานของศิลปวัฒนธรรม สามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ

3.1) งานศิลปะ (Visual arts) เช่น การวาดภาพ รูปปั้น และวัตถุโบราณ เป็นต้น

3.2) ศิลปะการแสดง (Performing arts) เช่น การแสดงดนตรีพื้นบ้าน การแสดงนาฏศิลป์ และการแสดงละคร เป็นต้น

4) กลุ่มสินค้าที่ตอบสนองความต้องการที่แตกต่าง (Functional Creation)

กลุ่มท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ที่สร้างสรรค์สินค้าและบริการ เพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีความต้องการแตกต่างกัน เน้นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้จากประสบการณ์ โดยมีการจัดการไวล่องหน้า มีครูผู้สอนที่ชำนาญ และมีการฝึกปฏิบัติ(Workshop) เช่น การฝึกสมาธิ การเรียนทำอาหารไทย การเรียนมวยไทย และ การเรียนนวดแผนไทย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังรวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น (Man Made)เป็นการจำลองแหล่งท่องเที่ยวขึ้นมาใหม่ โดยการสร้างสรรค์กิจกรรมท่องเที่ยวผนวกกับทุนทางวัฒนธรรมหรืออัตลักษณ์ของแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวจะมีหลากหลายรูปแบบ หลากหลายพฤติกรรม ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษารูปแบบพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวอย่างเฉพาะเจาะจงเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่มีคุณภาพเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ และวางแผนการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวในอนาคตได้ ดังนั้นการตลาดจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถตัดสินใจเลือกที่จะไปเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยว นั้น ๆ โดยพิจารณาจากปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อหรือเลือกแหล่งท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ซึ่งการจะเข้าใจในกระบวนการตัดสินใจซื้อนั้นจำเป็นต้องเข้าใจเรื่องพฤติกรรมของผู้บริโภค (นักท่องเที่ยว) เพราะการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ทางการตลาดเพื่อขายผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยวนั้นต้องเริ่มจากการเข้าใจถึงความต้องการของผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ โดยจะต้องคำนึงถึงปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวซื้อผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว ปัจจัยเหล่านี้หากมีเก็บข้อมูล วิเคราะห์การและนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการอย่างมีคุณภาพ มีประสิทธิภาพจะส่งผลให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ เกิดความพึงพอใจและอยากกลับมาเที่ยวยังสถานที่ท่องเที่ยวนั้นอีกครั้ง หรือจะบอกต่อกับเพื่อนฝูง และญาติพี่น้อง

2.8 กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับองค์กรหลายฝ่ายทั้งรัฐและเอกชน กฎหมายสำคัญของไทยที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีดังนี้

2.8.1 กฎหมายเกี่ยวกับองค์การที่ดูแลสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยทั่วไป

กฎหมายเกี่ยวกับองค์การที่ดูแลสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยทั่วไปที่สำคัญ ได้แก่

- พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 สาระสำคัญว่าด้วย คำจำกัดความของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวและคณะกรรมการการท่องเที่ยว แห่งประเทศไทย ระเบียบเกี่ยวกับการจัดตั้งทุน และเงินสำรองของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยระเบียบเกี่ยวกับการกำกับการควบคุมและการบริหารงานของ ททท.

- พระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 สาระสำคัญว่าด้วย กฎหมายก่อตั้งกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาขึ้นรับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวให้การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) โอนภาระงานด้านการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พัฒนาบริการท่องเที่ยว และทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวให้กับกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ทำให้ ททท. มีหน้าที่เพียงด้านการบริหารจัดการตลาดการท่องเที่ยวเป็นหลัก

- พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2544 สาระสำคัญว่าด้วยการกำหนดให้มีการจัดตั้งสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นตัวแทนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในด้านการประสานงาน ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ส่งเสริมให้มีการอนุรักษ์ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี สถานที่ท่องเที่ยว โบราณสถาน และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเอกลักษณ์ของความเป็นไทย ส่งเสริมให้มีจรรยาบรรณในการท่องเที่ยว

- พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 ถึง 2546 (รวม 5 ฉบับ) สาระสำคัญว่าด้วย เกี่ยวข้องกับการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมจัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการคุ้มครองดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

2.8.2 กฎหมายควบคุมนักท่องเที่ยว

กฎหมายควบคุมนักท่องเที่ยวมีกฎหมายสำคัญ ได้แก่

- พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522, 2523 และ 2542 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการอนุญาตให้ชาวต่างชาติเดินทางเข้าออกในประเทศไทยในฐานะนักท่องเที่ยวดูแลเกี่ยวกับการเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวของคนต่างด้าว การควบคุมพาหนะที่เข้า-ออกประเทศตามช่องทางตรวจคนเข้าเมืองหรือท้องที่ที่กำหนด

- พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2469 ถึง 2548 เป็นกฎหมายเก่าแก่ที่ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2469 และได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมเรื่อยมาโดยลำดับเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการนำของเข้า การส่งของออก การเสียภาษีตาม

พิกัดอัตราศุลกากรของนักท่องเที่ยว รวมทั้งระเบียบว่าด้วยการตรวจของและป้องกันการลักลอบหนีศุลกากร และข้อกำหนดเรื่องการเงินตราเข้าออกประเทศ

2.8.3 กฎหมายควบคุมดูแลและพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว

กฎหมายควบคุมดูแลและพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวมีกฎหมายสำคัญ ได้แก่

- พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองดูแลรักษาและจัดการอุทยานแห่งชาติ อันเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติซึ่งต้องการให้มีการจัดการการอนุรักษ์ และพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืนอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- พระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 และ 2546 เกี่ยวข้องกับการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าโดยคณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติ เพื่อไม่ให้สัตว์ป่าเหล่านั้นถูกทำร้ายและสูญพันธุ์ในบริเวณเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า และอุทยานแห่งชาติกิจกรรมการดูนก ส่องสัตว์ในบริเวณดังกล่าว สำหรับนักท่องเที่ยวจึงมีความจำเป็นและเกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้
- พระราชบัญญัติโบราณสถาน เป็นกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นทะเบียน การกำกับดูแลโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และป้องกันการค้าโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ผิดกฎหมาย การจัดตั้งอุทยานประวัติศาสตร์ ระบุให้พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเป็นที่เก็บรักษาโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุอันเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด และมีการรักษาความปลอดภัยอย่างเข้มงวดเนื่องจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติจัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางศิลปวัฒนธรรมการดำเนินการใดๆจึงต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติฉบับนี้อย่างเคร่งครัด

2.8.4 กฎหมายควบคุมเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว

กฎหมายควบคุมเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่

- พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 สาระสำคัญว่าด้วย การกำกับดูแลเรื่องของการจัดตั้ง ควบคุมการดำเนินงาน รวมทั้งการกำหนดบทลงโทษสำหรับธุรกิจนำเที่ยวเฉพาะพื้นที่ธุรกิจนำเที่ยวในประเทศ และธุรกิจนำเที่ยวต่างประเทศ เพื่อให้การประกอบธุรกิจนำเที่ยวได้มาตรฐาน และไม่เป็นการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยวกำกับดูแลในเรื่องของการขอรับใบอนุญาตการขอต่ออายุ หรือยกเลิกการเป็นมัคคุเทศก์ทั่วไป และมัคคุเทศก์เฉพาะด้วย เนื่องจากมัคคุเทศก์เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในอันที่จะสร้างชื่อเสียงให้กับประเทศ จึงจำเป็นต้องมีการควบคุมเพื่อให้ผู้ประกอบการอาชีพนี้มีจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างแท้จริง การจัดตั้งสำนักงานทะเบียนธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ในแต่ละภูมิภาค
- พระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ.2547 สาระสำคัญว่าด้วย การเกี่ยวข้องกับการสร้างโรงแรมในแหล่งท่องเที่ยว การควบคุมดูแลและการให้บริการแก่ผู้พักอาศัยของเจ้าของกิจการ
- พระราชบัญญัติสถานบริการ พ.ศ.2509, 2521, 2525 และ 2546 สาระสำคัญว่าด้วยการเกี่ยวข้องกับการให้คำจำกัดความของสถานบริการประเภทต่างๆ เช่น สถานเต้นรำ สถานที่ที่มีอาหาร สุราจำหน่าย สถานอาบน้ำ นวดหรืออบตัว ฯลฯ ระเบียบว่าด้วยการจัดตั้ง การควบคุมดูแล การให้บริการ แก่ผู้รับบริการจากสถานบริการเหล่านั้นทั่วราชอาณาจักร

- พระราชบัญญัติสาธารณสุข พ.ศ.2535 สาระสำคัญว่าด้วย การเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลและควบคุมมาตรฐานของภัตตาคาร ร้านอาหาร หรือกิจการประเภทอื่นที่เกี่ยวข้องในด้านความสะอาด ถูกสุขอนามัย เพื่อสนองแนวคิดเรื่อง Clean food good taste เป็นต้นมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการให้อำนาจแก่ท้องถิ่นในการบริหารจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมของชุมชน
- พระราชบัญญัติจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน พ.ศ.2528,2537,2544 สาระสำคัญว่าด้วย การเกี่ยวข้องกับการจัดหางานภายในประเทศ และการไปทำงานในต่างประเทศสาขาการท่องเที่ยวของบริษัท จัดหางานให้ดำเนินการถูกต้องตามกฎหมาย
- พระราชบัญญัติส่งเสริมการลงทุน พ.ศ.2535 สาระสำคัญว่าด้วย การเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุนในธุรกิจต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
- พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2520, 2534 และ 2544 สาระสำคัญว่าด้วย การเกี่ยวข้องกับการทำธุรกิจด้านโฆษณาของธุรกิจต่างๆในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว
- พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ.2511 ถึง 2548 สาระสำคัญว่าด้วย การกำหนดมาตรฐานการจัดทำผลิตภัณฑ์ต่างๆ ในเชิงอุตสาหกรรม ซึ่งอาจเป็นสินค้าของที่ระลึกเพื่อการท่องเที่ยว เช่น ไวน์พื้นบ้าน สินค้าหัตถกรรมพื้นเมือง เป็นต้น
- พระราชบัญญัติคุ้มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย พ.ศ.2542 สาระสำคัญว่าด้วย การเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองและส่งเสริมการแพทย์แผนไทย ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของการท่องเที่ยวที่เป็นเอกลักษณ์ของไทย เช่น นวดแผนโบราณ เป็นต้น
- พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ.2522 และ 2541 สาระสำคัญว่าด้วย การเป็นกฎหมายที่ใช้ในการคุ้มครองการบริโภคของบุคคลต่างๆ รวมถึงการคุ้มครองการบริโภค เช่น การซื้อของที่ระลึก ของนักท่องเที่ยว ซึ่งธุรกิจที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตาม พ.ร.บ.นี้
- พระราชบัญญัติการรถไฟแห่งประเทศไทย พ.ศ.2494 ถึง 2543 สาระสำคัญว่าด้วย การรถไฟแห่งประเทศไทยจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินกิจการตามที่กำหนดไว้ เช่น การสร้างทางรถไฟสายใหม่ เลิกกิจการในเส้นทางที่ปิดการเดินรถแล้ว ตั้งอัตราค่าโดยสาร เป็นต้น รฟท.ต้องไม่วางระเบียบ ตลอดจนกำหนดอัตราค่าขนส่งอันจะเป็นการขัดกับนโยบายของคณะรัฐมนตรีในทางเศรษฐกิจการคลัง โดยได้รับการยกเว้นจากการเก็บภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร
- พระราชบัญญัติการขนส่งทางบก พ.ศ.2522 ถึง 2546 สาระสำคัญว่าด้วย การกำหนดให้ผู้ประกอบการขนส่งประจำทาง ไม่ประจำทาง การขนส่งโดยรถขนาดเล็ก การขนส่งส่วนบุคคล การบริหารจัดการขนส่ง และสถานีขนส่งต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนรถที่ใช้ในการประกอบการขนส่งผู้โดยสารต้องจดทะเบียนเสียภาษี และผ่านการตรวจสอบเพื่อความมั่นคงแข็งแรงจากพนักงานตรวจสอบรถหรือจากสถานตรวจสอบรถที่ได้รับอนุญาตจากทางราชการ ผู้ประจำรถ ได้แก่ ผู้ขับรถ ผู้เก็บค่าโดยสาร นายตรวจ และผู้บริการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนห้ามมิให้ผู้ได้รับอนุญาตประกอบการขนส่งเพิ่ม ลด หรือยกเว้นค่าขนส่งหรือค่าบริการอย่างอื่นในการขนส่ง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการ
- พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ.2522 ถึง 2542 สาระสำคัญว่าด้วย การเกี่ยวข้องกับการใช้รถ สัญญาณจราจร และเครื่องหมายจราจร การใช้ทางเดินรถ ข้อกำหนดเกี่ยวกับความเร็วของรถและอุบัติเหตุจากรถยนต์

- พระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522 ถึง 2547 สาระสำคัญว่าด้วย การแบ่งรถยนต์ออกเป็น 3 ประเภท คือ รถยนต์สาธารณะ รถยนต์บริการ และรถยนต์ส่วนบุคคล
- กฎหมายว่าด้วยทางหลวงตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 259 ลงวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. 2515 สาระสำคัญว่าด้วย การรักษาทางหลวงให้คงทนถาวรและมีบทบัญญัติกำหนดประเภทและชนิดของทางหลวง การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เพื่อสร้างทางหลวง รวมถึงประกาศกำหนดน้ำหนักบรรทุกสูงสุดของยานพาหนะที่ใช้บนทางหลวง
- พระราชบัญญัติการทำเรือแห่งประเทศไทย พ.ศ.2494 ถึง 2543 สาระสำคัญว่าด้วยการควบคุมดูแลกิจการทำเรือหรือธุรกิจเกี่ยวกับทำเรือ ซึ่งหมายรวมถึงทำเรือเพื่อการท่องเที่ยวด้วย
- พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456 ถึง 2540 สาระสำคัญว่าด้วยการควบคุมดูแล การจัดระเบียบการเดินเรือสมุทรเพื่อการท่องเที่ยวและกิจการท่องเที่ยวทางน้ำประเภทต่างๆ
- ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 68 ลงวันที่ 3 มกราคม พ.ศ.2515 สาระสำคัญว่าด้วย มาตรการป้องกันและปราบปรามการใช้แม่น้ำลำคลองเป็นที่จอดเรือเพื่อพักอาศัยโดยไม่เคลื่อนที่เป็นเวลาอันก่อให้เกิดความสกปรกกรงรัง
- พระราชบัญญัติเรือไทย พ.ศ.2481 ถึง 2540 สาระสำคัญว่าด้วย การออกทะเบียนเรือสำหรับการค้าในน่านน้ำไทย การโอนกรรมสิทธิ์เรือการจ้างและบุริมสิทธิอันเกี่ยวกับเรือ ชื่อเรือ การเปลี่ยนแปลงเรือ และการเปลี่ยนแปลงเมืองท่าขึ้นทะเบียน
- พระราชบัญญัติป้องกันเรือโดนกัน พ.ศ.2522 การใช้และการห้ามใช้โคมไฟ การใช้ทุ่นเครื่องหมาย การใช้เสียงสัญญาณ สัญญาณเวลาอับจน การถือท้ายและการเดินเรือ รวมถึงกำหนดวิธี หลักการป้องกันเรือโดนกัน
- พระราชบัญญัติการเดินอากาศ พ.ศ.2497 ถึง 2542 เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวในส่วนของการชำระค่าธรรมเนียมการใช้สนามบินของนักท่องเที่ยว

2.9 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มีงานที่การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวหลายชิ้นดังเช่น

กิตติชัย เจริญชัย (2550) ทำการศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวและกลยุทธ์ตลาดบริการ การท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดการท่องเที่ยวเชิงพุทธ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนากลยุทธ์ตลาดบริการของการจัดการท่องเที่ยวเชิงพุทธ โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ จากการสำรวจและสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ศึกษาโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล และการสังเกตแบบมีส่วนร่วมโดยผู้ศึกษาได้ร่วมทำกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงพุทธร่วมกับนักท่องเที่ยวคนอื่นๆ สำหรับข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากหนังสือ เอกสาร วารสาร บทความทางวิชาการ งานวิจัยต่างๆ และข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์ ผลการศึกษาสรุปความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงพุทธวัดพุทธมงคล (วัดพระยืน) และพระธาตุนาดูน จังหวัดมหาสารคามอยู่ในระดับมาก ผลการทดสอบสมมติฐานด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) พบว่านักท่องเที่ยวที่มีเพศ รายได้แตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการส่วนประสมทางการตลาดบริการโดยภาพรวมของพระธาตุนาดูนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ ระดับ

การศึกษา อาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการส่วนประสมทางการตลาดบริการโดยภาพรวมของ พระธาตุนาดูนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักท่องเที่ยวที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับการจัดการส่วนประสมทางการตลาดบริการโดยภาพรวมของวัดพุทธมณฑล (วัดพระยืน) ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักท่องเที่ยวที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพแตกต่างกัน มีความ คิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการส่วนประสมทางการตลาดบริการโดยภาพรวมของวัดพุทธมณฑล (วัดยืน) แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวด้านจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยว พาหนะที่ใช้ ในการเดินทางและวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการส่วน ประสมทางการตลาดบริการของพระธาตุนาดูน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สำหรับ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวด้านจำนวนครั้งที่มาท่องเที่ยวและพาหนะที่ใช้ในการเดินทางที่แตกต่างกัน มีความ คิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการส่วนประสมทางการตลาดบริการของพุทธมณฑล ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวด้านวัตถุประสงค์ในการเดินทางและวัตถุประสงค์ในการเดินทางมา ท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการส่วนประสมทางการตลาดบริการของวัดพุทธมณฑล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 การศึกษานี้ยังได้นำเสนอข้อมูลการศึกษาพฤติกรรมของ นักท่องเที่ยว และความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการส่วนประสมทางการตลาดบริการในการท่องเที่ยวเชิงพุทธมา วิเคราะห์เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดบริการในการท่องเที่ยวเชิงพุทธ 8 ด้านคือ ผลิตภัณฑ์ และการบริการ ราคา ช่องทางการจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด ลักษณะทางกายภาพ กระบวนการซื้อ การ จัดรวบรวมผลิตภัณฑ์และผู้ประสานงาน

ธานี นงนุชและคณะ (2551) ทำการวิจัยและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับ ประเทศเพื่อนบ้าน เส้นทางท่องเที่ยวอุบลราชธานี-สะหวันนะเขต-ดานัง รายงานการวิจัย ระยะที่ 2 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทาง การท่องเที่ยวอุบลราชธานี-สะหวันนะเขต-ดานัง 2) พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวตามเส้นทาง การท่องเที่ยวอุบลราชธานี-สะหวันนะเขต-ดานัง 3) ประเมินโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทาง การท่องเที่ยว อุบลราชธานี-สะหวันนะเขต-ดานัง 4) ประเมินโครงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวแหล่ง ท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวอุบลราชธานี-สะหวันนะเขต-ดานัง 5) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวอุบลราชธานี-สะหวันนะเขต-ดานัง เครื่องมือที่ใช้มี 4 ฉบับได้แก่ แบบบันทึกการแสดงความคิดเห็นในการประชุมกลุ่มย่อยมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด แบบประเมินโครงการ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวสำหรับคณะกรรมการแหล่งท่องเที่ยว แบบ ประเมินโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวสำหรับประชาชนในพื้นที่เป็น แบบสัมภาษณ์ประชาชนที่อยู่ใกล้หรืออยู่ในสถานที่ท่องเที่ยว และแบบสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ณ แหล่งท่องเที่ยวที่สำรวจ ทั้งนี้การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว การประเมิน โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว เป็นการดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยใช้วงจร PDCA ประกอบด้วยการวางแผน การปฏิบัติ การติดตามและประเมินผล และการหาแนวทางในการ ปรับปรุงแก้ไข ผลการวิจัยพบว่าโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกทั้ง 8 แหล่งท่องเที่ยวมี 11 โครงการ จำแนกเป็น แหล่งท่องเที่ยวในประเทศไทย 6 แหล่ง มี 8 โครงการ และแหล่งท่องเที่ยวในประเทศ ลาว 2 แหล่งมี 3 โครงการ ผลการประเมินโครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและโครงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวกด้านการท่องเที่ยวใน ด้านสภาพบริบทแวดล้อมของโครงการ ในมิติความสอดคล้องของโครงการกับความ ต้องการของกลุ่มเป้าหมาย มากที่สุดมี 2 โครงการ ด้านตัวบ่อนที่สนับสนุนการดำเนินงานในมิติความพอเพียงของ วัสดุและเครื่องมือมากที่สุด มี 1 โครงการ ด้านผลผลิตของโครงการในมิติประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการ มากที่สุด 1 โครงการ และประชาชนในพื้นที่และคณะกรรมการแหล่งท่องเที่ยวเห็นว่า ควรมีโครงการใหม่นี้ อีก คิด เป็นโครงการร้อยละ 100 ส่วนนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง คิด เป็นจำนวนแหล่งท่องเที่ยวร้อยละ 100

สกลิตทิพย์ ตียาภรณ์ (2553) ศึกษาเส้นทางการท่องเที่ยวพื้นประวัติศาสตร์ กาดหลวง 150 ปีโดยมี วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) สร้างข้อเสนอให้เกิดเส้นทางประวัติศาสตร์ 2) เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของเส้นทางการ ท่องเที่ยวแบบสมบูรณ์ที่มีหลักการใช้พื้นที่อย่างเต็มศักยภาพ 3) เพื่อให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติมี ความรู้สึกซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมและสถาปัตยกรรมภายในเขตเมืองเก่าเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่การ วิเคราะห์เอกสารและเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามโดยการสำรวจพื้นที่ สถานที่และศักยภาพสถาปัตยกรรมและ สถานที่สำคัญของเมืองเชียงใหม่ ผลของการศึกษาข้อมูลทางกายภาพ สถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์ที่มีคุณค่า และได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านเอกสารประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมของเมือง เชียงใหม่ การสำรวจข้อมูลภาคสนามแบ่งตามลักษณะภูมิศาสตร์และเนื้อหาทางประวัติศาสตร์โดยแบ่งพื้นที่การ สำรวจ 3 พื้นที่ ได้แก่ ภายนอกกำแพงเก่าเชียงใหม่ด้านตะวันตกภายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ฝั่งตะวันตก แม่น้ำปิงและภายในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ฝั่งตะวันออกแม่น้ำปิง การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อได้เส้นทาง สถาปัตยกรรมเชิงประวัติศาสตร์ของเมืองเชียงใหม่รอบๆตลาดวโรรส การสรุปผลรูปแบบเส้นทางการท่องเที่ยว จัดทำและตรวจสอบเอกสารโดยนักประวัติศาสตร์ การสังเคราะห์ผลและบูรณาการ และนำเสนอและเผยแพร่ และจากการเก็บและรวบรวมข้อมูล พบว่าเป็นเส้นทางการท่องเที่ยวแบบประวัติศาสตร์สถาปัตยกรรมของบริเวณ โดยรอบกาดหลวงและกาดลำไย ทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมโยงในการท่องเที่ยวโดยใช้ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์ อันเก่าแก่ของเมืองเชียงใหม่ เพื่อให้เกิดความเพลิดเพลินในการเที่ยวชม ย่านตลาดเก่าแก่ของเชียงใหม่ ใน ขณะเดียวกันสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมบ้านเรือนอันเก่าแก่ รวมถึงกลุ่มโบราณสถาน วัด มัสยิด สิ่งก่อสร้างและสถานที่ที่มีคุณค่าที่มีอยู่ในท้องถิ่นอย่างเต็มศักยภาพให้เหมาะสมกับกิจกรรมการอนุรักษ์ และ บำรุงรักษาทรัพยากรที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยว เพื่อประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยว ธุรกิจการท่องเที่ยวโดยสำรวจ บริเวณรอบกาดหลวงและกาดต้นลำไย บันทึกข้อมูล

สัจจา ไกรสรรัตน์ (2555) จัดทำโครงการสังเคราะห์วิจัยเรื่อง แนวทางการใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัด ราชบุรี เป็นฐานในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาแนวทาง การนำวัฒนธรรม 8 กลุ่มชาติพันธุ์ จังหวัดราชบุรี มาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรี 2) เพื่อ ศึกษา ร่องรอยอารยธรรมทวารวดีและอารยธรรมขอมในจังหวัดราชบุรีเกี่ยวกับจุดเด่น เอกลักษณ์และจัดทำ เส้นทางท่องเที่ยวตามรอยอารยธรรมขอม-ทวารวดีจังหวัดราชบุรี 3) เพื่อศึกษาสิ่งสักการะเพื่อเสริมสิริมงคล ของจังหวัดราชบุรี ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบันที่เกี่ยวกับจุดเด่น เอกลักษณ์และจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวไหว้พระ เสริมสิริมงคลจังหวัดราชบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพจากปรากฏการณ์ภายใต้ กระบวนการพัฒนาทุนทางสังคมและความทันสมัยของคนในปัจจุบัน แนวทางการนำวัฒนธรรมของชาติพันธุ์มา ใช้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้วยเทคนิคการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล กลุ่มบุคคลและการสังเกตการณ์แบบมี ส่วนร่วม รวมถึงศึกษาจากแหล่งข้อมูลเชิงเอกสารโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวตามรอยอารยธรรม

หอม-ทวารดีจังหวัดราชบุรี การวิจัยเชิงปริมาณใช้เพื่อศึกษาสภาพความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวต่อการจัดเส้นทางท่องเที่ยว และการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดเส้นทางท่องเที่ยว โดยแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยว สำหรับเชิงคุณภาพใช้เพื่อศึกษาจุดเด่น และความเป็นเอกลักษณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวตามรอยอารยธรรมทวารวดี-หอม ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล กลุ่มบุคคลและจัดประชุมเวทีเพื่อระดมความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผลการวิเคราะห์แนวทางการนำวัฒนธรรม 8 ชชาติพันธุ์จังหวัดราชบุรีมาใช้ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวที่อิงกับวัฒนธรรมและประเพณีนิยมท้องถิ่น พบว่า มีแนวทางการดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์บนฐานวัฒนธรรมท้องถิ่น (Richards, G., 2005) UNESCO (2006) มุทริกา พลุกาพงษ์ (2555) สุดสันต์ สุทธิพิศาล (2555) ที่มีจุดมุ่งหมายเพื่อรองรับการเติบโตของนักท่องเที่ยวที่มีความพึงพอใจในการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อค้นหาเสน่ห์และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ยังมีจุดเด่นที่เห็นได้ชัดเจนอีกประการหนึ่ง ได้แก่ การสนับสนุนให้ชุมชนที่อยู่อาศัยเกิดสำนึกรักในเอกลักษณ์หรืออัตลักษณ์ที่ตนเองมีอยู่ช่วยกระตุ้นให้มีการสืบสาน สืบทอดอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชุมชนซึ่งเป็นหัวใจหลักส่วนหนึ่งที่จะช่วยทำให้การพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนนั้นๆ มีความยั่งยืนมากขึ้น เช่น การจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวผ่านประเพณีสงกรานต์ชาติพันธุ์ นอกจากนั้นจะได้จัดงานประเพณีสงกรานต์ตามประเพณีของชาติแล้ว รูปแบบของงานประเพณียังมีความแตกต่างเป็นเอกลักษณ์ สามารถนำมาเป็นจุดขายทางการท่องเที่ยว เพื่อดึงนักท่องเที่ยวหรือผู้สนใจเข้ามาสู่พื้นที่งานประเพณีนี้ยังเป็นช่องทางให้เจ้าของวัฒนธรรมหันไปหาคุณค่าดั้งเดิมของงานประเพณีแล้วนำมาจัดงานประเพณีอย่างสร้างสรรค์ อันจะส่งผลต่อการอนุรักษ์และสืบสานประเพณีดั้งเดิมได้ นอกจากนี้ ในกระบวนการของการจัดงานจะช่วยให้วัฒนธรรมท้องถิ่นทั้งในส่วนที่เคยจืดจางหายไปและส่วนที่กำลังอยู่ในภาวะหดตัว เช่น เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย อาหารได้มีพื้นที่การแสดงออกและถูกนำกลับมาใช้ใหม่เพื่อสร้างความสนใจให้กับนักท่องเที่ยวจึงเป็นรูปแบบและแนวทางที่จะส่งผลต่อการอนุรักษ์งานประเพณีให้คงอยู่ควบคู่กับการส่งเสริมการท่องเที่ยว

วัลลภ ทองอ่อน (2547) ศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวจากอำเภอมะสอ จังหวัดตากสู่เมืองมะละแหม่ง สหภาพเมียนมาร์ : เส้นทางสายวัฒนธรรม ธรรมชาติและการค้า โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาความต้องการและโครงข่ายของชุมชนในด้านการท่องเที่ยว 2) ศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวในเส้นทางจากอำเภอมะสอจังหวัดตากสู่เมืองมะละแหม่ง สหภาพเมียนมาร์ ด้วยการสนทนากลุ่มเรื่อง “ทิศทางการท่องเที่ยวแม่สอ-พม่า เส้นทางสายวัฒนธรรม ธรรมชาติและการค้า มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ศูนย์อุดมศึกษาแม่สอ” และการสนทนากลุ่มเรื่อง “การท่องเที่ยว แม่สอ-พม่า มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร ศูนย์อุดมศึกษาแม่สอ” แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเส้นทางศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และกลุ่มการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวทรัพยากรสนับสนุนการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่าชุมชนอำเภอมะสอ จังหวัดตาก มีความต้องการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะการพัฒนาการท่องเที่ยวสู่สหภาพเมียนมาร์ อันเป็นการทำให้ชุมชนแม่สอจังหวัดตากเปลี่ยนจากจุดปลายทางของการท่องเที่ยวเป็นจุดต้นทางของการท่องเที่ยวสู่สหภาพเมียนมาร์ อันเป็นการเพิ่มศักยภาพของชุมชนและพื้นที่ในด้านการท่องเที่ยว ส่วนด้านเส้นทางเดินทางจากอำเภอมะสอ จังหวัดตากสู่เมืองมะละแหม่ง สหภาพเมียนมาร์ เป็นเส้นทางสำคัญที่ติดต่อระหว่างเมืองในสมัยโบราณ เป็นการเชื่อมระหว่างเมืองมะละแหม่งซึ่งเป็นเมืองท่าชายทะเลกับเมืองที่อยู่ในแผ่นดินภายใน เช่น ตาก เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แพร่ น่าน จนถึงเมืองเชียงใหม่ เมืองเชียงราย เป็นต้น โดยมีความสำคัญคือ เป็นเส้นทางในการค้าทั้งการเดินเท้าและขบวนม้าต่างและวัวต่าง ปัจจุบันเส้นทางดังกล่าวได้ถูกพัฒนาให้เป็นเส้นทางรถยนต์เพื่อเชื่อมเมืองเมียวดีอันเป็นเมือง

ชายแดนของสหภาพเมียนมาร์สู่เมืองมะละแหม่งและเมืองย่างกุ้ง เมืองหลวงของประเทศเพื่อขนส่งสินค้าหลัก โดยมีระยะทางจากเมืองเมียวดีสู่เมืองมะละแหม่งประมาณ 180 กิโลเมตร เส้นทางดังกล่าวผ่านลักษณะภูมิประเทศ 2 ลักษณะคือ เขตภูเขาสูง สลับซับซ้อนและเขตที่ราบลุ่มแม่น้ำ และเขตวัฒนธรรม 2 เขตวัฒนธรรมคือ วัฒนธรรมกระเหรี่ยงและมอญ อันสามารถพัฒนาเส้นทางการค้าดังกล่าวให้เป็นเส้นทางทางท่องเที่ยวสายวัฒนธรรมธรรมชาติและการค้าซึ่งทำให้การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมนำมาซึ่งความเข้าใจระหว่างไทยกับสหภาพเมียนมาร์ในอนาคต

เกียรติสกุล ชลคงคา และคณะ (2549) ทำการวิจัยเรื่องมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อศึกษาอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชน และบทบาทของภาคประชาชนและภาคธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวทางธรรมชาติตามกฎหมาย ตลอดจนการศึกษาปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายของส่วนราชการ องค์การมหาชน ภาคประชาชน และภาคธุรกิจ ในกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้าง เพื่อให้ทราบถึงมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนเกาะช้างให้ยั่งยืนสืบไป จากการศึกษาค้นคว้าพบว่า อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชน มีหลายหน่วยงานภายใต้กฎหมายหลายฉบับที่ต่างลำดับศักดิ์กันทำให้การสร้างงานในเชิงบูรณาการยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ภาคประชาชนและภาคธุรกิจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นอย่างดี แต่ก็ยังมีบางกรณีที่ยังฝ่าฝืนกฎหมายอยู่บ้างเพราะไม่มีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้ประชาชนทราบ ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีทั้งส่วนที่เป็นตัวกฎหมายเองที่เป็นอุปสรรคการบังคับใช้กฎหมายภายใต้นโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวที่ยังไม่ชัดเจน และต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายมีสูง มาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาใช้คือ การใช้มาตรการทางกฎหมายอาญา มาตรการทางกฎหมายแพ่ง มาตรการทางกฎหมายปกครองและมาตรการการส่งเสริมในกฎหมาย เพื่อเอื้อต่อการใช้กฎหมายในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างอย่างยั่งยืน

สุรัตน์ แสงจันทร์ (2549) ทำการศึกษาเพื่อพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวพระตำหนักในสมัยรัชกาลที่ 5 เขตพระราชวังดุสิต โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อสร้างและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวใหม่ในเขตพระราชวังดุสิต โดยเน้นแหล่งท่องเที่ยวพระตำหนักที่สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 เป็นสำคัญทำการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากพระราชประวัติของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว การก่อสร้างพระราชวังดุสิต พระที่นั่ง และตำหนักต่างๆ ในเขตพระราชวังดุสิต และนำข้อมูลที่ได้ออกแบบเส้นทางท่องเที่ยว ทำการวิพากษ์เส้นทางที่ออกแบบโดยผู้ทรงคุณวุฒิ และทดสอบเส้นทางโดยกลุ่มตัวอย่างเพื่อประเมินผลโดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมเดินทาง ที่มีต่อเส้นทางท่องเที่ยวที่ได้จัดขึ้นมา คำถามแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ความคิดเห็นของผู้ร่วมเดินทางโดยใช้ลักษณะคำถามแบบ Rating Scale และส่วนที่ 2 เป็นข้อเสนอแนะผลการวิจัยพบว่าในพื้นที่เป้าหมายมีอาณาบริเวณตั้งแต่พระที่นั่งวิมานเมฆถึงวังสวนสุนันทา ซึ่งสามารถพัฒนาโปรแกรมนำเที่ยวขึ้นมาได้ 2 โปรแกรมคือ

1) โปรแกรมท่องเที่ยวแบบเต็มวัน จำนวน 2 โปรแกรมได้แก่ โปรแกรมพระราชวังดุสิตและพระตำหนักในวังสวนกุหลาบและโปรแกรมพระราชวังดุสิต วังสวนกุหลาบและชุมชนบ้านมอญ

2) โปรแกรมท่องเที่ยวแบบครึ่งวัน จำนวน 4 โปรแกรม ได้แก่ โปรแกรมพระที่นั่งวิมานเมฆ โปรแกรมวังสวนสุนันทา 1 (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา) โปรแกรมวังสวนสุนันทา 2 (มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรม

ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นและมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา) และโปรแกรมวัดราชาธิวาส และชุมชนบ้านญวน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา พบความไม่พร้อมและปัญหาเกิดขึ้นอย่างมากและหากจะส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยใช้โปรแกรมนำเที่ยว ขยายลงไปในพื้นที่เหล่านั้นอาจจะไม่ได้ผลสำเร็จ การศึกษานี้ จึงได้เสนอแนะแนวทางการปฏิบัติเพื่อการท่องเที่ยว ดังนี้ การพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยว การส่งเสริมการท่องเที่ยว การกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการท่องเที่ยวและการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในพื้นที่เป้าหมาย

จุฑามาศ สัมรัตน์พันธ์ (2547) ศึกษาศักยภาพและการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเขตเมืองจอมเพ็ด แขวงพระบาง สปป.ลาว โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ 1) ศึกษาศักยภาพของชุมชนบ้านเชียงแมนและบ้านจานเหนือ เขตเมืองจอมเพ็ด แขวงหลวงพระบางในการพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านเชียงแมนและบ้านจานเหนือ เขตเมืองจอมเพ็ด แขวงหลวงพระบางในการพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 3) วิเคราะห์รูปแบบในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเขตเมืองจอมเพ็ด แขวงหลวงพระบาง วิธีการศึกษาใช้การวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ชุมชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและบริษัทนำเที่ยว ควบคู่กับการสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่า ศักยภาพของชุมชนบ้านเชียงแมน และบ้านจานเหนือในการพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเขตเมืองจอมเพ็ด โดยใช้การประเมินศักยภาพของชุมชนแต่ละชุมชนว่า มีศักยภาพสำหรับการพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างไรบ้างซึ่งผลของการศึกษาพบว่า ชุมชนบ้านเชียงแมนมีศักยภาพในการพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศสูง ในขณะที่ชุมชนบ้านจานเหนือมีศักยภาพในการพัฒนาปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากชุมชนบ้านเชียงแมนมีศักยภาพทางด้านพื้นที่หรือสิ่งดึงดูดความสนใจนักท่องเที่ยวมากกว่าชุมชนบ้านจานเหนือ ประกอบกับการเข้าถึงของชุมชนบ้านเชียงแมนก็สามารถทำได้ง่ายกว่า อย่างไรก็ตาม ชุมชนทั้งสองก็ยังคงต้องการให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของชุมชนให้ดีขึ้นเพื่อเป็นการรองรับการท่องเที่ยวที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นในอนาคต สำหรับการศึกษาศักยภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านเชียงแมนและบ้านจานเหนือ ในการพัฒนาเป็นเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเขตเมืองจอมเพ็ด พบว่า ชุมชนทั้งสองมีความต้องการในการมีส่วนร่วมกับการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเขตเมืองจอมเพ็ดเหมือนกัน คือมีความต้องการในการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางเหมือนกัน โดยทั้งชุมชนบ้านเชียงแมนและบ้านจานเหนือ มีระดับความต้องการในการมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการปฏิบัติและการรับผลประโยชน์ มากกว่าขั้นตอนการคิด วางแผนและการลงทุน นอกจากนี้ ทั้งสองชุมชนยังมีระดับของความคาดหวังที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ ที่อาจจะเกิดจากการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเขตเมืองจอมเพ็ดในระดับเดียวกัน แต่ในประเด็นเรื่องผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวนั้น ชุมชนบ้านจานเหนือมีระดับความกังวลเกี่ยวกับผลกระทบ ที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศนี้มากกว่าชุมชนบ้านเชียงแมน ส่วนรูปแบบในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศของเขตเมืองจอมเพ็ด ที่พบในขณะนี้มียู่เพียงรูปแบบเดียว คือ รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เน้นการสร้างตลาดการท่องเที่ยวคือเน้นความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นหลักโดยบริษัทนำเที่ยวเป็นผู้ให้บริการกับนักท่องเที่ยว ซึ่งการจัดการท่องเที่ยวในรูปแบบนี้ไม่ได้คำนึงถึงหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจาก ความไม่

พร้อมของชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังกล่าว

ชมจิต อิมิวิทยา และคณะ(2544) ศึกษาการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวโดยจักรยานรอบเกาะอยุธยาโดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อ 1. ศึกษาเส้นทางที่เหมาะสมบริเวณรอบเกาะอยุธยา สำหรับเป็นเส้นทางจักรยานในการท่องเที่ยว 2. ศึกษาหารูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมประกอบการท่องเที่ยวด้วยจักรยาน โดยทำการศึกษาวิจัยทางภูมิศาสตร์และสังคมศาสตร์และเป็น Action Research ประกอบด้วยวิธีการศึกษาดังนี้

1) เก็บรวบรวมข้อมูลประเภททุติยภูมิ (Secondary Data) จากหน่วยงานต่างๆ เกี่ยวกับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตัวอย่าง รายงานต่างๆ แผนที่และภาพถ่ายทางอากาศ โดยแบ่งหัวข้อย่อยที่จะศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้คือ เรื่องโบราณสถานภายในเกาะและรอบๆ เกาะที่อยู่ใกล้เคียง ศิลปะพื้นบ้านอันเป็นเอกลักษณ์ของจังหวัด อาหารที่ขึ้นชื่อ แหล่งจัดจำหน่ายและสินค้าที่เป็นของที่ระลึกของจังหวัด การเกษตร พื้นที่ธรรมชาติและชุมชนต่างๆ ที่ตั้งในบริเวณเกาะ เช่น หมู่บ้านญี่ปุ่นและชุมชนโปรตุเกส เป็นต้น

2) ศึกษาแผนที่บริเวณรอบเกาะอยุธยาในสภาพปัจจุบัน เพื่อหาเส้นทางที่เหมาะสมโดยใช้จักรยานในการท่องเที่ยว แผนที่ที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแผนที่จากกรมแผนที่ทหาร มาตราส่วน 1 : 50,000 และแผนที่ท่องเที่ยวจากแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อศึกษาพื้นที่และแหล่งที่ตั้งทางโบราณสถานและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมอื่นๆ

3) แปลภาพถ่ายทางอากาศและปรับแก้ข้อมูลให้ทันสมัย ภาพถ่ายทางอากาศของบริเวณเกาะอยุธยาที่ใช้คือ ปีพ.ศ. 2521 และ 2542 มาตราส่วน 1 : 10,000 โดยแปลเส้นถนน แม่น้ำ และสถานที่ตั้งของโบราณสถานต่างๆ ของภาพถ่ายทั้ง 2 ปีเพื่อเปรียบเทียบกัน พร้อมทั้งเปรียบเทียบข้อมูลจากแผนที่ต่างๆ เพื่อเพิ่มข้อมูลซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นข้อมูลโครงข่ายถนนให้มีความทันสมัยที่สุด

4) สำรวจพื้นที่ศึกษาเบื้องต้นเพื่อศึกษาความเหมาะสม ในการกำหนดเส้นทางจักรยานสถานที่ท่องเที่ยว และนำเส้นทางที่ได้จากการสำรวจมาสร้างแผนที่ เป็นการเก็บข้อมูลปฐมภูมิจากการออกสำรวจพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ด้วยวิธี Rapid Survey ในหนแรกด้วยแผนที่และภาพถ่ายเพื่อศึกษาสภาพกายภาพและสำรวจพื้นที่แบบ Ground Truth Survey ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จากการแปลภาพถ่ายทางอากาศและแผนที่ต่างๆ มีการใช้เครื่องอ่านพิกัด GPS เพื่อช่วยในการสำรวจพื้นที่จริง การสำรวจพื้นที่เบื้องต้นนี้ได้มีการกำหนดเส้นทางจักรยานและสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ไว้คร่าวๆ หลายเส้นทางเพื่อใช้ในการวิเคราะห์ความเหมาะสมต่อไป

5) การสำรวจพื้นที่ทางสังคมศาสตร์ โดยการสร้างแบบสอบถามขึ้น 1 ชุด (Structured Questions) สัมภาษณ์นักท่องเที่ยวเพื่อสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และการท่องเที่ยวด้วยจักรยาน มีการสร้างแนวคำถามแบบ Semi-structure Questions เพื่อสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาค 6 เจ้าของกิจการเช่ารถจักรยานและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อสอบถามความคิดเห็นและความเป็นไปได้ในการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวด้วยจักรยาน

6) วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปความเป็นไปได้ของรูปแบบการท่องเที่ยวโดยใช้จักรยานเป็นพาหนะ วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม จากการสำรวจพื้นที่ทางภูมิศาสตร์ ภาพถ่ายทางอากาศ และแผนที่ต่างๆและจากเอกสารรายงานการท่องเที่ยว จากนั้นนำผลที่ได้ทั้งหมดมากำหนดเส้นทางจักรยานท่องเที่ยวที่เหมาะสม ผลการศึกษาพบว่าการท่องเที่ยวรอบเกาะอยุธยาเชิงอนุรักษ์และเป็นมิตรกับโบราณสถานและสิ่งแวดล้อมนั้น รูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมที่สุดคือ การท่องเที่ยวโดยจักรยาน การกำหนดเส้นทางการท่องเที่ยวที่เหมาะสมสำหรับ

การท่องเที่ยวประเภทนี้ ทำได้โดยกระบวนการวิจัยทางภูมิศาสตร์และสังคมศาสตร์ ประกอบการทำ Action Research ซึ่งมีการกำหนดผลการศึกษาด้วยการจับชี้จักรายานและจับเวลาการท่องเที่ยวจริง จากการศึกษาวิจัยทางสังคมศาสตร์พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนมากให้ความสนใจกับการชี้จักรายานท่องเที่ยวเพราะ สนุกและน่าสนใจ แต่อุปสรรคที่สุด คือสภาพอากาศที่ร้อนเกินไปโดยเฉพาะการขี่ในช่วงเวลากลางวัน

ณัฏฐ์ ศรีดี, ปัญญา คล้ายเดช, ดวงดี โอฐสุ (2556) ศึกษาแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาในภาคกลาง:กระบวนการจัดการพุทธศิลป์ถิ่นสยามเพื่อความงามของจิตใจและปัญญา คณะพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบ กิจกรรมอัตลักษณ์และกระบวนการท่องเที่ยววัดในภาคกลาง 2) เพื่อศึกษาพฤติกรรม ความคิดเห็น และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อกระบวนการจัดการพุทธศิลป์ถิ่นสยามเพื่อความงามของจิตใจและปัญญา 3) เพื่อศึกษาเส้นทางและประเมินทรัพยากรการท่องเที่ยวทางพระพุทธศาสนาเพื่อความงามของจิตใจและปัญญา และ 4) เพื่อศึกษาวิเคราะห์สภาพปัญหาและผลกระทบของการท่องเที่ยว ที่มีต่อวิถีชีวิตและวัฒนธรรมทางพระพุทธศาสนาของวัดในภาคกลาง การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ คือ วัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในเขต 26 จังหวัดของภาคกลาง โดยมีวิธีการศึกษาใน 4 ลักษณะ ได้แก่ 1) การศึกษาในเชิงเอกสาร(Documentary study) 2) การศึกษาภาคสนาม(Field Study) 3) การศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Study) และ 4) การศึกษาเชิงวิเคราะห์ (Analytical Study) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วย 1) คณะสงฆ์พระเถระ ตัวแทนองค์กร/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวประมาณวัดละ 1 - 5 รูป/คน ทำการศึกษาโดยวิธีการประชุมกลุ่มย่อยและการสัมภาษณ์ 2) ผู้ประกอบการนำเที่ยวภาคเอกชน และตัวแทนจากหน่วยงานภาครัฐ กำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน ทำการศึกษาโดยการจัดประชุมสัมมนาร่วมกัน และ 3) นักท่องเที่ยว ในวัดทั้ง 36 วัด จำนวน 400 คน โดยแบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 200 คน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 200 คน ทำการศึกษาจากการตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษา พบว่า

1) รูปแบบอัตลักษณ์และกระบวนการจัดการท่องเที่ยวในวัดในเขตภาคกลาง ประกอบไปด้วย 1.1) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงสถาปัตยกรรม/พุทธศิลป์ 1.2) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ 1.3) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณี 1.4) รูปแบบการท่องเที่ยวเพื่อเยี่ยมชมกราบไหว้พระเก็จและพระศักดิ์สิทธิ์ 1.5) รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงการปฏิบัติธรรม โดยมุ่งเน้นกิจกรรมการปฏิบัติธรรมของประชาชนเป็นพื้นฐาน 1.6) รูปแบบการท่องเที่ยวอันเกิดจากสายสัมพันธ์ทางสังคมและการพัฒนาชุมชน โดยวัดท่องเที่ยวในเขตภาคกลางมีอัตลักษณ์ที่มีความโดดเด่นเฉพาะตนเอง โดยจำแนกตามอิริยาบถของพระพุทธรูปในลักษณะปางต่างๆ ได้แก่ พระพุทธรูปปางมารวิชัย ปางสมาธิ ปางประทับยืน ปางไสยาสน์มีขนาดใหญ่โดดเด่นเป็นที่เคารพนับถือของประชาชนทั่วไปนอกจากนี้ยังมีอัตลักษณ์เฉพาะตามลักษณะของสื่อพุทธศิลป์ที่มีใช้พระพุทธรูป ได้แก่ เจดีย์ต้นโพธิ์ รอยพระพุทธรูป อีกทั้งยังมุ่งเน้นไปที่การปฏิบัติธรรมโดยเฉพาะ และกระบวนการจัดการท่องเที่ยวในวัด ในลักษณะเป็นระบบโดยมีการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม เพื่อการรักษาและส่งเสริมความหลากหลายของธรรมชาติ สังคมและวัฒนธรรม พร้อมกับการสร้างเครือข่ายพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกับท้องถิ่น ประสานแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีประชุมและปรึกษากับผู้เกี่ยวข้องที่มีบทบาทการจัดการท่องเที่ยว ตลอดจนถึงการพัฒนาศักยภาพ จัดเตรียมข้อมูลบริการข่าวสารการท่องเที่ยว

2) นักท่องเที่ยวมีพฤติกรรมการท่องเที่ยววัดในเขตภาคกลางกล่าวคือ จะเดินทางมาท่องเที่ยวกับครอบครัว โดยใช้รถยนต์ส่วนตัวมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการมาท่องเที่ยวและพักผ่อน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะมาเคยมาท่องเที่ยวที่วัดนั้นมาก่อน การเดินทางมาท่องเที่ยวจะมุ่งเน้นแบบเข้าไปเย็นกลับ หรือ One-Day Trip โดยจะทราบ

ข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวมาจากเว็บไซต์การท่องเที่ยว เพื่อนหรือญาติของตนเอง มีค่าใช้จ่าย ไม่เกิน 1000 บาท ต่อคนต่อครั้ง และจะเดินทางต่อไปยังสถานที่ท่องเที่ยวอื่นต่อไป นอกจากนี้นักท่องเที่ยวมีความเห็นว่า วัดท่องเที่ยวในเขตภาคกลางส่วนใหญ่เป็นวัดที่สำคัญ มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ มีคุณค่าต่อจิตใจอย่างมาก ส่วนใหญ่ตั้งของโบราณสถานที่สำคัญ โดยวัดเหล่านั้นมีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ประดิษฐานอยู่ ซึ่งเป็นสื่อพุทธศิลป์ที่มีความงดงาม มีความเป็นมาทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมประเพณีที่สามารถสืบค้นได้ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจในฐานะชาวพุทธ ซึ่งเป็นมาทางประวัติศาสตร์วัฒนธรรมประเพณีที่สามารถสืบค้นได้ และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจในฐานะชาวพุทธ ซึ่งประดิษฐานคู่บ้านคู่เมืองมายาวนาน เป็นที่พึ่งทางจิตใจของประชาชนทั่วไป ทั้งในยามปกติหรือเมื่อมีความเดือดร้อน และในขณะที่ต้องการประสบความสำเร็จซึ่งเมื่อได้มากราบไหว้พระพุทธรูปที่วัดแล้ว นักท่องเที่ยวจะมีความรู้สึกทำให้มีความมั่นใจในการดำเนินชีวิตมากขึ้น มีกำลังใจในการฟันฝ่าอุปสรรคและผ่านพ้นไปได้เพราะเมื่อมีสติมากขึ้น ก็จะทำให้ทำงานได้ดีขึ้นประสบความสำเร็จมากขึ้น จิตใจที่พุ่งชนก็สงบลง และมีสติมากขึ้น รู้สึกมีความสุขมากขึ้น โดยมีการตั้งความปรารถนาขอให้ช่วยดลบันดาลให้ประสบความสำเร็จตามที่อธิษฐานขอพร ขอให้สำเร็จในการประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิต ตลอดจนถึงโชคลาภ และต้องการทำบุญไหว้พระ ทำให้มีแนวทางในการดำเนินชีวิตหลังจากได้กราบไหว้กล่าวคือ ได้ทำความดีละเว้นความชั่ว ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ทำให้ไม่ประมาทในชีวิต และได้ดำเนินชีวิตด้วยความมีสติ

3) จากการสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจนักท่องเที่ยว ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศต่อวัดท่องเที่ยวในเขตภาคกลาง สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมีอายุอยู่ในระหว่าง 21-30 ปี มีการศึกษาในระดับปริญญาตรีโดยยังเป็นนักเรียน/นักศึกษาอยู่ มาท่องเที่ยวเนื่องจากไปพักผ่อนกับครอบครัว เพื่อน เพื่อศึกษาหาความรู้ทางพุทธศาสนา และขึ้นขอบในกิจกรรมทางพุทธศาสนาคือการไหว้พระ – สวดมนต์ โดยมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยววัดในเขตภาคกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อพุทธศิลป์หรือพระพุทธรูปที่สำคัญในวัด โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการท่องเที่ยว และด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาได้แก่ด้านการต้อนรับ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านสิ่งดึงดูดใจ และด้านการขนส่ง ตามลำดับ และนักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยววัดในเขตภาคกลาง โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมี 3 ด้าน ได้แก่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ด้านสถานที่ประดิษฐานพระพุทธรูปและด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาได้แก่ด้านการจัดการ และด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ตามลำดับ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมีอายุอยู่ในระหว่าง 21-30 ปีจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว เดินทางมาท่องเที่ยวเนื่องจากเดินทางมาประชุม ทัศนศึกษาแล้วแวะเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ โดยเฉพาะวัดในบริเวณใกล้เคียงเพื่อเที่ยวชมความงามของวัดและพุทธศิลปะ โดยขึ้นขอบในกิจกรรมทางพุทธศาสนาได้แก่การเข้าร่วมกิจกรรมตามประเพณีที่สำคัญ โดยมีความคิดเห็นต่อการท่องเที่ยววัดในเขตภาคกลาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อพุทธศิลป์หรือพระพุทธรูปที่สำคัญในวัด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ด้านการต้อนรับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมาได้แก่ด้านการจัดการท่องเที่ยว ด้านการขนส่ง ด้านสิ่งดึงดูดใจ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยววัดในเขตภาคกลางโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ รองลงมาได้แก่ ด้านการจัดการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในการเข้าถึง ด้านสถานที่ประดิษฐานพระพุทธรูป และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจะพบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยววัดในเขตภาคกลาง แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 โดยนักท่องเที่ยวชาวไทยจะมีความเห็นและความพึงพอใจในระดับที่สูงกว่านักท่องเที่ยวต่างประเทศทั้งโดยรวมและในรายด้าน

4) เส้นทางท่องเที่ยวสามารถแบ่งออกเป็น 9 เส้นทางตามลักษณะของความโดดเด่นของสื่อพุทธศิลป์ ดังนี้เส้นทางที่หนึ่งวัดพระศรีรัตนศาสดาราม เส้นทางที่สอง วัดพระนอน (ไสยาสน์) เส้นทางที่สามวัดพระนั่งเส้นทางที่สี่พระปรางค์ / เจดีย์ใหญ่เส้นทางที่ห้าเส้นทางที่หกวัดกิจกรรมเส้นทางที่เจ็ดพระที่มากับสายน้ำ เส้นทางที่แปดวัดเบญจมบพิตร เส้นทางที่เก้าวัดหลวงพ่โตและผลการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว พบว่า วัดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว จำนวน 36 วัด มีศักยภาพมากที่สุดจำนวน 28 วัดและมีศักยภาพมากจำนวน 8 วัด

5) ผลกระทบการท่องเที่ยวที่มีต่อวัดและพระพุทธศาสนา มีดังนี้คือ 1) ผลกระทบทางบวก คือ ชุมชนมีจิตสำนึกเกิดการพัฒนาตนเองพึ่งพาตนเองคิดเป็น ทำเป็นมีความพยายามในการเรียนรู้พัฒนาเกิดรายได้เพิ่มขึ้นมีการรวมตัวกันสร้างความเข้มแข็งในชุมชนนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

วาริชต์ มัธยมบุรุษ(2552) ศึกษาการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ กรณีศึกษาพื้นที่การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแม่เมาะและชุมชนโดยรอบจังหวัดลำปาง ได้ผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1) ผลการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ผู้สูงอายุในด้านการท่องเที่ยวพบว่า

1.1) ผู้สูงอายุต้องการความสะดวกสบายในการเดินทางในสถานที่ท่องเที่ยวทั้งการเดินทางด้วยทางเท้าและทางรถยนต์ เนื่องจาก สภาพทางด้านร่างกายของผู้สูงอายุเอง

1.2) ต้องการบริการที่ดีจากผู้ให้บริการที่ทางผู้สูงอายุยินดีจ่ายเงินมากกว่าปกติ เพื่อแลกต่อการบริการที่สูงขึ้น หรือดูดี มากกว่านักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น โดยเน้นการสะดวกสบาย มากกว่าความหรูหรา

1.3) ด้านการรับข้อมูลในสถานที่ท่องเที่ยวต้องการได้รับข้อมูลในแหล่งท่องเที่ยวที่ลึกกว่าปกติ แต่ไม่ถึงขั้นของนักวิชาการเนื่องจากแหล่งท่องเที่ยวส่วนมากนักท่องเที่ยวเคยเดินทางมาท่องเที่ยวแล้ว

1.4) สำหรับการเดินชมในสถานที่ท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวนิยมการท่องเที่ยวที่มีผู้นำทาง หรือมัคคุเทศก์ที่มีความรู้ในแหล่งท่องเที่ยวเชิงลึก หากไม่มีมัคคุเทศก์ควรมีป้ายบอกทางและป้ายข้อมูลการท่องเที่ยว ป้ายแนะนำแหล่งท่องเที่ยวอย่างชัดเจน และตลอดเวลา ตลอดเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยว อีกทั้งระยะทางในการเดินทางชมไม่ควรเกินครึ่งชั่วโมงต่อรอบเนื่องจากปัญหาด้านร่างกายของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

1.5) สำหรับเส้นทางในการเดินชมในแหล่งท่องเที่ยว ควรมีความลาดชันน้อย และควรมีราวจับตลอดเส้นทางเดินท่องเที่ยว พื้นของเส้นทางเรียบ และสามารถใช้รถเข็นได้

1.6) นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุยังมีความต้องการสถานที่จำหน่ายสินค้าที่ระลึกและต้องการสินค้าที่สามารถเป็นเครื่องประดับบ้านได้ และเป็นสินค้าที่ราคาไม่แพง แต่ดูดีเพื่อให้เป็นของที่ระลึกแก่บุคคลอื่น โดยที่ของที่ระลึกเป็นสินค้าที่ผลิตโดยชุมชนรอบเหมืองแม่เมาะหรือสะท้อนให้เห็นถึงสถานที่ท่องเที่ยว

1.7) นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุต้องการห้องพยาบาล หรือจุดบริการด้านสุขภาพในสถานที่ท่องเที่ยวมากกว่าการมีรถฉุกเฉินเนื่องจากนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความรู้สึกไม่ดีในการท่องเที่ยวว่าที่นี่มีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้ง่าย ซึ่งนักท่องเที่ยวมักจะคิดว่าปัญหาทางด้านสุขภาพไม่ใช่ปัญหาในการท่องเที่ยว

1.8) นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุไม่ชอบสถานที่ที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เพราะนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีปัญหาด้านสุขภาพ และไม่สามารถเดินทางไปได้รวดเร็วเหมือนนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น ซึ่งจะทำให้การเดินทางล่าช้าได้แต่ยังมีความนิยมเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงรวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถซึมซับความรู้สึกรักได้ยาวนานเหมือนการท่องเที่ยวที่เนิบช้า (slow tourism)

1.9) นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุต้องการสถานที่ที่สามารถจัดงานเลี้ยงและที่พักได้ สำหรับงานเลี้ยงรุ่น

1.10) ระยะเวลาในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับระยะเวลาในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละจุดไม่ควรเกิน 30 นาที เนื่องจากสภาพทางด้านร่างกายของนักท่องเที่ยวเอง แต่หากพิจารณาภาพรวมของการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวควรจะอยู่ในช่วง 08.00-14.00 น. หรือ ไม่เกิน 6 ชั่วโมงรวมรับประทานอาหารกลางวัน ส่วนเวลาที่เหลือนักท่องเที่ยวมีความต้องการพักผ่อนในสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งการเดินทางในแหล่งท่องเที่ยวควรอยู่ระหว่าง 2 วัน 1 คืน หรือ 1 วัน 1 คืนเท่านั้น ในช่วงตอนเย็นของแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต้องการมีงานเลี้ยงสรรค์กับสมาชิก โดยใช้เวลารวมรับประทานอาหารไม่เกิน 3 ชั่วโมง

2) ผลการศึกษาด้านศักยภาพด้านการท่องเที่ยวในบริเวณโดยรอบเมืองแม่เมาะพบว่า มีศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะองค์ประกอบของการทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ตอบสนองต่อศักยภาพด้านการท่องเที่ยว พบว่าทรัพยากรท่องเที่ยวต้องมี

2.1) สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว

2.2) เส้นทางคมนาคมขนส่งเข้าถึง

2.3) สิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวโดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐาน และด้านความปลอดภัย

3) แนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ พบว่า

3.1) สถานที่แหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะลานชมวิว 360 องศา ทุ่งดอกบัวตอง และลานกางเต็นท์ ควรมีการปรับถนนให้สามารถเดินโดยรอบได้ หรือจัดเส้นทางธรรมชาติของทุ่งดอกบัวตอง และห้องน้ำที่ไว้คอยบริการให้ถูกสุขลักษณะและจำนวนที่มากพอในการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรจัดทำป้ายเกี่ยวกับข้อมูลตามเส้นทางท่องเที่ยว โดยเฉพาะจุดชมวิว ที่ขาดข้อมูลเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ศึกษาการปิดหน้าดิน การสร้างจุดชมวิว 360 องศา ซึ่งในปัจจุบันทางเหมืองแม่เมาะได้พัฒนาจุดนี้เป็นสวนพฤกษศาสตร์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าเยี่ยมชมได้ตลอดปี ซึ่งในอดีตนักท่องเที่ยวจะสามารถเข้าชมได้เพียงช่วงระยะเวลาหน้าหนาวเท่านั้นไม่สามารถท่องเที่ยวได้ตลอดปี ซึ่งเป็นการปรับพื้นที่เท่านั้น แต่ยังขาดข้อมูลในการท่องเที่ยว หรือป้ายสัญลักษณ์ในการท่องเที่ยว การพัฒนาพื้นที่ท่องเที่ยว

3.2) ควรจัดทำป้ายแสดงแหล่งท่องเที่ยว ป้ายแสดงข้อมูลของสถานที่ท่องเที่ยว หรือป้ายเตือนต่างๆ

3.3) ควรปรับปรุงจำนวนห้องน้ำ และการสร้างห้องน้ำสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ

3.4) ถนนเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ควรลาดยาง

3.5) ควรปรับเส้นทางศึกษาธรรมชาติให้เส้นทางไม่ลาดชันและเป็นหลุมเป็นบ่อ เป็นเส้นทางเรียบ และพร้อมมีป้ายบอกข้อมูลของเส้นทางศึกษาธรรมชาติ

3.6) ควรจัดทำที่ทิ้งขยะที่ดูกลมกลืนกับธรรมชาติ

3.7) ควรมีที่พักระหว่างทางให้นักท่องเที่ยวถึงแม้ระยะเวลาในการศึกษาธรรมชาติไม่มาก

4) งานวิจัยที่ควรทำต่อไป

ควรศึกษาด้านการพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

สุรีย์ บุญญานพวงศ์ และกรวรรณ สังขกร(2555) ศึกษาการจัดการแหล่งท่องเที่ยวแบบ Slow Tourismสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในภาคเหนือตอนบนเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาและจัดการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในรูปแบบ Slow Tourism โดยรวบรวมข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวใน 8 จังหวัดภาคเหนือ และทำการคัดกรอง คัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสำรวจและประเมินศักยภาพและความพร้อมในการรองรับการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุจาก 4 องค์ประกอบหลัก คือการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งบริการการท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งตัวชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบ และเกณฑ์การประเมินได้รับการพิจารณาให้ความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการท่องเที่ยวผลการคัดกรองแหล่งท่องเที่ยวภาคเหนือตอนบน 681 แห่งในเบื้องต้นพบว่ามีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพในการจัดการท่องเที่ยวแบบ Slow Tourismสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเพียง 139 แห่ง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนสถานและประวัติศาสตร์ ตั้งอยู่ในเขตตัวเมือง มีการเข้าถึงสะดวกมีสิ่งบริการและอำนวยความสะดวกค่อนข้างสมบูรณ์โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานพยาบาล ด้านศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว พบว่าแหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีศักยภาพระดับปานกลาง อย่างไรก็ตาม แหล่งท่องเที่ยวทุกแห่งยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกและสิ่งบริการไม่เพียงพอและไม่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ และยังขาดกิจกรรมรองรับการท่องเที่ยวแบบ Slow Tourism ดังนั้น แนวทางการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่อรองรับการเดินทางท่องเที่ยวแบบ Slow Tourismสำหรับผู้สูงอายุ จึงต้องมุ่งเน้นการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวเร่งพัฒนากิจกรรมที่จะช่วยให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้สัมผัส และซึมซับคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่ในแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุและการจัดการท่องเที่ยวในรูปแบบที่ไม่เร่งรีบ

การศึกษาของ Aswin Sangpikul (2007,อ้างในสุรีย์ บุญญานพวงศ์ และกรวรรณ สังขกร,2555) ในเรื่องแรงกระตุ้นในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นในประเทศไทย พบว่ามีปัจจัยกระตุ้นในการท่องเที่ยว ได้แก่ปัจจัยหลัก คือ ต้องการค้นหาความแปลกใหม่การพักผ่อน และการเพิ่มพูนความรู้ และปัจจัยดึงคือเสน่ห์ของประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม การจัดการท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกกิจกรรมช้อปปิ้งและพักผ่อนหย่อนใจ และความปลอดภัยและความสะอาด

และการศึกษาของMonsicha Inthajak (2009,อ้างในสุรีย์ บุญญานพวงศ์ และกรวรรณ สังขกร,2555) ที่ได้ศึกษาเจาะลึกนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่านักท่องเที่ยวผู้สูงอายุชาวญี่ปุ่นนิยมเที่ยววัด และสนใจในวัฒนธรรมของเชียงใหม่มากที่สุด

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 บทนำ

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย จะอธิบายถึง ที่มาของประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย และวิธีการดำเนินการวิจัย เครื่องมือในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.2 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative) และเชิงคุณภาพ (Qualitative) หรือเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed methods) มีรายละเอียดดังนี้

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมายและวิธีการสุ่มตัวอย่าง

ทำการจัดเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ.2557 - มิถุนายน พ.ศ. 2558 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ผู้ทำงานในระดับหัวหน้างานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ประจำอยู่ในจังหวัดเป้าหมาย หอการค้าจังหวัด และองค์การบริหารส่วนจังหวัด บริษัททัวร์ มัคคุเทศก์ ฯลฯ ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน 7 จังหวัด จำนวน 70 ราย

กลุ่มที่ 2 นักท่องเที่ยวสูงอายุทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่เดินทางมาเที่ยวในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน 7 จังหวัด โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากนักท่องเที่ยว ณ แหล่งท่องเที่ยวที่สำรวจ จำนวน 150 ราย

กลุ่มที่ 3 ประชาชนในท้องถิ่นแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดเป็นผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่ประกอบด้วย พระกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการ นักศึกษา ประชาชน และพ่อค้า/แม่ค้า มัคคุเทศก์ ฯลฯ ในพื้นที่ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง(Purposive Sampling) มาทำสัมภาษณ์ จำนวน 150 ราย

3.3 เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่

- 1) แนวคำถามในการสัมภาษณ์ประชาชนในท้องถิ่นและ ผู้ทำงานในระดับหัวหน้างานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว (ดูภาคผนวก ก.)
- 2) แนวคำถามในการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวสูงอายุทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ (ดูภาคผนวก ข.)

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

3.4.1 ทำการสัมภาษณ์ ผู้ทำงานในระดับหัวหน้างานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวสูงอายุทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่เดินทางมาเที่ยวใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน และ

ประชาชนในท้องถิ่นแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดด้วยแนวคำถามในการสัมภาษณ์ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นรายบุคคล (Individual in-depth interview) เพื่อศึกษาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัด และเส้นทางการท่องเที่ยวประเภทและรูปแบบต่างๆ

3.4.2 การจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน

จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ เจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้างานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ประจำอยู่ในจังหวัดเป้าหมาย หอการค้าจังหวัด และองค์การบริหารส่วน คณะกรรมการแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด นักพัฒนา มัคคุเทศก์ นักวิชาการ ประชาชน บริษัททัวร์ ฯลฯ ในแต่ละจังหวัดเพื่อร่วมกันพิจารณาคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางการท่องเที่ยว

การจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน รวม 7 ครั้ง มีรายละเอียดดังนี้(ภาคผนวก ค.)

- ครั้งที่ 1 วันที่ 6 มกราคม พ.ศ.2558 จัดประชุม ที่โรงแรมทินิตี้ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง
- ครั้งที่ 2 วันที่ 7 มกราคม พ.ศ.2558 จัดประชุม ที่โรงแรมคาทีน่า อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต
- ครั้งที่ 3 วันที่ 8 มกราคม พ.ศ.2558 จัดประชุม ที่โรงแรมภูงา อำเภอเมือง จังหวัดพังงา
- ครั้งที่ 4 วันที่ 9 มกราคม พ.ศ.2558 จัดประชุม ที่โรงแรมไทยไฮเต็ล อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่
- ครั้งที่ 5 วันที่ 13 มกราคม พ.ศ.2558 จัดประชุม ที่โรงแรมมรกต อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร
- ครั้งที่ 6 วันที่ 14 มกราคม พ.ศ.2558 จัดประชุม ที่โรงแรมบรรจงบุรี อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ครั้งที่ 7 วันที่ 15 มกราคม พ.ศ.2558 จัดประชุม ที่โรงแรมแกรนด์ปาร์ค อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

ธรรมราช

3.5 สถานที่ทำการจัดเก็บข้อมูล

เป็นแหล่งท่องเที่ยวใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน ได้แก่ กลุ่มจังหวัดที่อยู่ชายฝั่งทะเลอันดามัน ประกอบด้วย จังหวัดภูเก็ต กระบี่ พังงา และระนอง และกลุ่มจังหวัดที่อยู่ชายฝั่งอ่าวไทยประกอบด้วยจังหวัดชุมพร สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ ใช้วิธีการวิเคราะห์แก่นเรื่อง (Thematic Analysis) ด้วยการนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาทั้งหมด มาจัดหมวดหมู่และสังเคราะห์ จำแนกตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย และนำเสนอเป็นคำบรรยาย

บทที่ 4

ผลการศึกษา

4.1 บทนำ

โครงการศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน มีวัตถุประสงค์เพื่อ

- 1) ศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย
- 2) จัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุอย่างแท้จริงทั้งในลักษณะข้อความและลักษณะแผนที่
- 3) สำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน
- 4) ศึกษาความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน
- 5) ศึกษากฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 นักท่องเที่ยวสูงอายุทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่เดินทางมาเที่ยวในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน 7 จังหวัดได้ใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) มาทำสัมภาษณ์ จำนวน 150 ราย

กลุ่มที่ 2 ผู้ทำงานในระดับหัวหน้างานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ประจำอยู่ในจังหวัดเป้าหมาย หอการค้าจังหวัด และองค์การบริหารส่วนจังหวัด บริษัททัวร์ มัคคุเทศก์ ฯลฯ ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน 7 จังหวัดได้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มาทำสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) จำนวน 70 ราย

กลุ่มที่ 3 ประชาชนในท้องถิ่นในแต่ละจังหวัดเป็นผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ อบต. พระกัณัน ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการ นักศึกษา ประชาชน และพ่อค้า/แม่ค้า ฯลฯ ในพื้นที่ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ จากแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญใน 7 จังหวัด ได้ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มาทำสัมภาษณ์จำนวน 150 ราย

ผลการศึกษานี้เป็นประเด็นได้ดังนี้

4.2 ผลการศึกษาและพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย

ผลการศึกษาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย ในเรื่องจุดเด่น จุดด้อย โอกาส อุปสรรค แนวทางในการพัฒนา และข้อเสนอแนะ จากนักวิชาการ ประชาชน นักท่องเที่ยว ตลอดจนบุคลากรของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่ามี 110 แหล่งท่องเที่ยว ที่สามารถนำไปใช้พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน มีรายละเอียด ดังนี้

4.2.1 ผลการศึกษาศักยภาพในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน

ข้อมูลที่ได้จากเจ้าหน้าที่ หัวหน้างานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ประจำอยู่ในจังหวัดเป้าหมาย หอการค้าจังหวัด และองค์การบริหารส่วนคณะกรรมการแหล่งท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัด นักพัฒนา นักเทศก์ นักวิชาการ ประชาชน นักท่องเที่ยว บริษัททัวร์ ฯลฯ และในแต่ละจังหวัด เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน มีรายละเอียด ดังนี้

1) จุดเด่น

- มีธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ สะอาด มีความสวยงาม
- สถานที่ท่องเที่ยวเยอะ เช่น ทางทะเล ทางธรณีวิทยา
- ลักษณะภูมิอากาศ และเป็นจังหวัดที่เหมาะสมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
- สภาพอากาศดี มีบ่อน้ำร้อน
- ศึกษาประวัติศาสตร์ เพื่อการเรียนรู้ของความเป็นมา
- มีเส้นทางชายทะเล
- เป็นสถานที่บันเทิงนานาชาติ
- เป็นแหล่งท่องเที่ยวของเอเชีย และผู้สูงอายุ
- ทรัพยากรทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ยังคงความอุดมสมบูรณ์และยังเป็นเมืองดีที่ไม่ค่อยมีการท่องเที่ยวพลุกพล่าน
- การเดินทางไปกลับสะดวก ร้านอาหารมีให้เลือก
- แหล่งท่องเที่ยวเกิดเองโดยธรรมชาติไม่มีการปรุงแต่ง

2) จุดด้อย

- ขาดการสนับสนุนจากรัฐ /ขาดการพัฒนาจากรัฐ ทำให้ภาคเอกชนไม่กล้าที่จะเข้าไปลงทุน
- การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว มีเส้นทางที่ยากลำบาก เนื่องจากขาดโอกาสในการพัฒนาจากรัฐ
- ความปลอดภัยน้อย
- ไม่มีการพัฒนา ท้องถิ่นขาดศักยภาพ
- ขาดความร่วมมือระหว่างองค์กร
- สิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ ไม่ว่าจะเป็นอาคาร สถานที่ ยังต้องได้รับการพัฒนา โดยเฉพาะพื้นที่ท่องเที่ยวที่มีชาวมุสลิมไปเที่ยว

- มีสถานที่ท่องเที่ยวเยอะแต่ขาดการพัฒนา
- ขาดการโปรโมท
- การทำอุตสาหกรรมหรือประมงในพื้นที่ใกล้ๆกับธรรมชาติ ซึ่งเป็นการไม่ช่วยอนุรักษ์
- ขาดการดูแลรักษาสถานที่ให้คงเดิมและมีความต่อเนื่อง
- ขาดการส่งเสริมในเรื่องการอนุรักษ์อย่างจริงจัง
- คนในชุมชนไม่มีความเข้าใจระบบการท่องเที่ยว แต่คิดว่าตัวเองรู้และเข้าใจแล้ว

3) โอกาส

- ขาดโอกาส เพราะรัฐขาดการพัฒนาทางการเงิน การลงทุน เช่น การพัฒนาถนนหนทางที่แคบคดเคี้ยว
- รอโอกาสจากรัฐ ทำให้ขาดการพัฒนาและการลงทุน เช่น การพัฒนาถนนที่แคบและไฟฟ้า ทางถนนในแต่ละเขตหรือแต่ละท้องถิ่น
- ควรมีเจ้าหน้าที่คอยดูแลทุกสถานที่ที่มีการท่องเที่ยวเพื่อป้องกันกรณีการเกิดอุบัติเหตุฉุกเฉิน
- ควรพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว ให้มีความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว
- สนับสนุนให้รัฐบาลกำหนดนโยบายในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในประเทศ
- พัฒนาพื้นที่ให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่
- ผู้ว่าราชการจังหวัดมีการประชุม กับหน่วยงานรัฐและเอกชน เพื่อวางแผนพัฒนาสถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพร
- อยู่ใกล้กับชุมชนพร้อมที่จะพัฒนาไปพร้อมๆกัน
- การสร้างแรงบันดาลใจหรือมีความตื่นตัวที่จะรับฟังข้อมูล
- การเปิดเสรีอาเซียน ทำให้มีนักท่องเที่ยวมากขึ้น ประกอบกับจังหวัดชุมพร มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวที่สวยงาม ถ้าได้รับการบูรณาการร่วมกันจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- มีโอกาสพัฒนาได้ดี ถ้ามีวิธีสร้างความเข้าใจให้กับชุมชนและคนในจังหวัดนี้
- ประชาชนใจกว้าง มีน้ำใจ
- มีความหลากหลายในทุกบริบท
- เป็นจุดศูนย์กลางของอาเซียน ด้านภูมิศาสตร์ คมนาคม การค้า

4) อุปสรรค

- เจ้าหน้าที่ให้ความปลอดภัยน้อย
- ขาดการประชาสัมพันธ์
- การทำงานไม่มีการบูรณาการหรือพัฒนา
- ขาดความร่วมมือจากหน่วยงานเอกชนที่คอยให้การสนับสนุน
- รัฐบาลไม่จริงจังในการให้ความช่วยเหลือ
- การเชื่อมโยงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- การวางแผนการท่องเที่ยวภายในจังหวัด

- การสร้างจุดเด่นที่แตกต่างจากจังหวัดอื่นๆเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว
- การจัดอบรมที่จะให้ชุมชนได้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนา
- การให้ความรู้กับบุคคล ซึ่งเป็นคนในชุมชนยังไม่มีความรู้และไม่ให้ความร่วมมือ
- ขาดงบประมาณสนับสนุน
- ทางหน่วยงานให้การพัฒนาแล้ว แต่ผู้รับผิดชอบสถานที่ขาดความรับผิดชอบหน้าที่
- ปัญหาอาชญากรรมยังมีต่อเนื่อง

5) แนวทางการพัฒนา

- อยากให้พัฒนาในส่วนของเส้นทางที่เป็นผลต่อการเดินทางในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ถนน ท่าเทียบเรือ
- ควรประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของจังหวัดให้มากขึ้น เพื่อดึงนักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในจังหวัดให้ได้มากที่สุด
- อยากให้ดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มากที่สุด
- อยากให้ภาครัฐ เอกชนและชุมชนเข้ามาพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน โดยให้ชุมชนมีส่วนร่วม เพื่อไม่ให้เป็นภาระเดือดร้อนจากผู้ประกอบการ
- อยากให้จัดข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวเพื่อเป็นฐานข้อมูลที่ชัดเจนอย่างเป็นที่สุด
- ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวให้กับผู้ประกอบการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนา กำหนดแผนปฏิบัติการเป็นภาระระยะสั้น
- มีการประชาสัมพันธ์ความสำเร็จของการพัฒนาการท่องเที่ยว
- ให้ความรู้กับคนในพื้นที่นั้นๆ
- ให้คนในพื้นที่รู้ถึงคุณค่าของสิ่งนั้นๆ
- ด้านสินค้าของฝากในจังหวัดนี้มีอยู่ทุกๆอำเภอและหลากหลายชนิด แต่ขาดการจัดการบริการให้ถึงมือลูกค้าซึ่งเสนอให้มีการจัดการแบบง่ายๆแบบการจัดการการตลาด

6) ข้อเสนอแนะ

- ประชาสัมพันธ์
- ปรับปรุงสถานที่ท่องเที่ยว
- ตั้งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยทุกๆสถานที่ที่มีการท่องเที่ยว
- ต้องไม่มีขยะ
- เส้นทางในการเดินทางยังไม่สะดวก
- อำนวยความสะดวกในการคมนาคม การเดินทาง
- จัดตั้งสื่อต่างๆให้ครบวงจร เพื่อง่ายต่อการเดินทาง

- ควรมีการพัฒนาบุคคลในชุมชนพร้อมกับทำหน้าที่อย่างเช่น อบจ. อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เพื่อเพิ่มความรู้จะได้แนะนำคนใกล้ตัวก่อนและแนะนำคนจังหวัดอื่นๆต่อไป
- ควรจัดเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย ควรเชิญหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องและมีส่วนสำคัญให้การผลักดันด้านการท่องเที่ยว เช่น ตัวแทนผู้ว่าราชการจังหวัด หน่วยงานด้านการท่องเที่ยว และหน่วยงานประชาสัมพันธ์จังหวัดเพื่อเข้าร่วมศึกษาและผู้เข้าร่วมควรมีความหลากหลายและมากกว่านี้
- ตั้งแกนนำในการพัฒนา
- จัดอบรมอย่างต่อเนื่อง
- ให้ความรู้แก่นักเรียนนักศึกษา

4.2.2 ผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเหมาะสม นำไปใช้พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน

ผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย มีทั้งหมด 110 แหล่งท่องเที่ยว โดยจังหวัดระนองมีแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมมากที่สุด จำนวน 24 แหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 23 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ 18 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ต จำนวน 17 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดพังงา จำนวน 13 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดชุมพร จำนวน 8 แหล่งท่องเที่ยว และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 7 แหล่งท่องเที่ยว โดยมีรายละเอียดดังนี้

4.2.2.1 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว จ.ระนอง

จังหวัดระนองมีแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมมากที่สุด จำนวน 24 แหล่งท่องเที่ยว ที่จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิต รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1) สุสานเจ้าเมืองระนอง

สร้างในปี พ.ศ. 2426 เป็นสุสานของพระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี อดีตเจ้าเมืองระนองโดยบริเวณ สุสานเป็นที่ดิน ที่ได้รับพระราชทานจากรัชกาลที่ 5 เพื่อเป็นเกียรติประวัติให้แก่ตระกูล ณ ระนอง ที่เป็นผู้ที่ทำความคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง

2) จวนเจ้าเมืองระนอง

จวนเจ้าเมืองระนอง หรือ บ้านค่ายเจ้าเมืองระนอง เป็นจวนของเจ้าเมืองระนองคนแรก สร้างขึ้นในปี พ.ศ. 2420 คือ พระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี (คอซู้เจียง ณ ระนอง) จวนเจ้าเมืองสร้างด้วยอิฐสอปูนสดแบบจีน จวนเจ้าเมืองระนอง เป็นแหล่งโบราณสถานแห่งหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน

3) พระที่นั่งรัตนรังสรรค์

เป็นพระราชวังที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การ เสด็จประทับแรมของพระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 เป็นพระราชวังที่ทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง ถือเป็น พระราชวัง ที่มีการประกาศพระบรมราชโองการ ยกขึ้นเป็นพระราชวัง 1 ใน 19 แห่งของ ประเทศไทย และเป็น พระราชวัง 1 ใน 6 แห่งที่สร้างขึ้น ตามหัวเมือง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็นพระราชวังที่ สร้างจากไม้ทั้งหลัง

4) ศาลหลักเมืองระนอง

ตั้งอยู่บนถนนเพิ่มผล โดยศาลหลักเมืองแห่งนี้มีการบวงสรวงทุกปี ในวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ของทุกปี จะมีการบวงสรวงโดยพราหมณ์ จากสำนักพระราชวังเป็นผู้ประกอบพิธี ซึ่งในแต่ละปีมีประชาชน และนักท่องเที่ยว ตั้งใจเดินทางมาบูชาอธิษฐานขอพรเพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ตนเอง และครอบครัว ชาวระนองถือว่าระนองเป็น เมืองน้ำแร่ มีน้ำแร่เป็นทรัพยากรหลัก มีสายฝนมากมาย และในการทำเหมืองแต่เดิมจะต้องมีการใช้น้ำ จึงมีความ เชื่อเรื่องพญานาค โดยสร้างพญานาค หันหน้าเข้าหากันไว้ด้านหน้าศาลหลักเมือง

5) ระนองแคนยอน

ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งคา เป็นสระน้ำขนาดย่อม ที่โอบล้อมด้วยหุบเขาเหตุที่ที่นี่เป็นแอ่งน้ำล้อมภูเขาแบบนี้เนื่อง มา จาก ที่นี่เคยเป็นเหมืองแร่เก่ามาก่อน ลักษณะเป็นเหมืองแบบฉีดโดยฉีดน้ำให้กัดเซาะดินปนแร่จากตัวภูเขาให้ ลง มาสะสม ในแอ่งน้ำด้านล่าง หลังจากนั้นก็จะสูบน้ำในแอ่งขึ้นตามท่อเพื่อนำมาผ่านกระบวนการทางกายภาพ เพื่อ ทำการแยกแร่ ออกจากทรายที่ไม่มีค่าทำให้สภาพภูเขาเกิดลักษณะเว้าๆ แหว่งๆ สวยงามแปลก

6) วัดหาดส้มแป้น

ห่างจากเทศบาลเมืองระนองห่างจากสวนสาธารณะรักษะวาริน 6 กิโลเมตร สิ่งน่าสนใจภายในวัดคือ ปลา พลง ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากอาศัยอยู่ในคลองหาดส้มแป้น ไม่มีผู้ใดจับปลาดังกล่าวเพราะถือว่าเป็นปลาศักดิ์สิทธิ์ วัดหาดส้มแป้นยังเป็นที่ตั้งของศาลาที่ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อดำ ซึ่งเป็นพระภิกษุที่ประชาชนในภาคใต้ ให้ความเคารพนับถือมาก และมรดกภาพที่วัดนี้

7) น้ำตกปยุตยาบาล

เป็นน้ำตกที่ให้ทัศนียภาพสวยงาม ถ้าเดินทางจากกรุงเทพเข้าระนอง จะเห็นน้ำตกปยุตยาบาลก่อน แล้วจึงลัด เลาะเข้าสู่ระนอง น้ำตกมีด้วยกัน ๓ ชั้น ต้นกำเนิดมาจากลำห้วยเล็กๆ บนป่าสงวนแห่งชาติ ป่าละอุ่น ป่าราชภูต น้ำตกปยุตยาบาลเป็นน้ำตกชั้นแรก มีลักษณะสายธารไหลลงจากหน้าผาสูง เป็นน้ำตกที่ขึ้นชื่อว่ามี ความงาม น้ำตก ไหลตลอดทั้งปี

8) วัดบางนอน

วัดวาปีบรรพต หรือ วัดบางนอน เป็นวัดที่ตั้งอยู่บนเนินเขา ล้อมรอบไปด้วยภูเขา วัดแห่งนี้สร้างโดยหลวงพ่อด่วน ถามวโร ท่านเป็นพระธุดงค์ที่มาจากจังหวัดสงขลา ชาวบ้านเลื่อมใสและศรัทธาในตัวท่านจึงได้พากันนิมนต์ท่านให้จำพรรษา ณ ที่แห่งนี้ ที่ด้านบนวัดตั้งอยู่บนเนินเขามองเห็นวิเวกได้โดยรอบ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ มีความยาวถึง 22 เมตร ที่ด้านล่างของวัดเป็นที่ตั้งของมหาพุทธรูปเจดีย์ศรีบรรพต ซึ่งเป็นเจดีย์ที่มีรูปทรงคล้ายกับทางพม่า เนื่องจากวัดนี้เป็นที่ศรัทธาของชาวพม่าที่อาศัยอยู่ในระนอง จึงมีพระพม่าและช่างฝีมือของพม่ามาช่วยทำการสร้างเจดีย์นี้ ถือว่าเป็นเรื่องแปลกที่วัดไทยมีเจดีย์แบบพม่า วิหารด้านล่างเป็นที่ตั้งศพหลวงพ่อด่วน ท่านเสียชีวิตในปี พ.ศ. 2550 ด้วยอายุ 90 พรรษา

9) อ่าวเขาควาย

อ่าวเขาควาย มีชื่อเดียวกับอ่าวเขาควายบนเกาะกาดกของหมู่เกาะก่า เป็นอ่าวอยู่ด้านเหนือของฝั่งตะวันตกของเกาะ ลักษณะเป็นอ่าวที่หาดทรายโอบโค้งเข้ามาจนคล้ายกับเขาควายความยาวประมาณ 2 กิโลเมตร ชายหาดมีเม็ดทรายละเอียดสีขาว พื้นทรายราบเรียบเหมาะกับการว่ายน้ำมาก เมื่อน้ำลงจะเห็นตอนเหนือสุดของอ่าวเป็นโขดหิน ตอนใต้เป็นหาดทรายกว้าง มีบังกละที่ปักหลายแห่งตลอดแนวชายหาดของอ่าวเขาควาย เรือสามารถเข้าถึงชายหาดได้เกือบตลอดแนวหาดทราย ระดับน้ำตลอดชายหาดมีความลึกไม่เท่ากัน กล่าวคือด้านซ้ายเป็นป่าชายเลนน้ำไม่ลึก ตอนกลางเป็นโขดหินเลยลงไประดับน้ำจะลึกกว่า เมื่อน้ำลงจะเดินรอบหาดได้

10) ก้องวัลเลย์

วิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์กาแฟคั่วมือและท่องเที่ยวเชิงเกษตร หรือ ก้องวัลเลย์ ตั้งอยู่ในหุบเขาบ้านบกกราย สภาพพื้นที่เป็นสวนผสม ผลไม้ กล้วย กาแฟ จากแนวคิดที่ชาวสวนเกษตรกรโดยทั่วไปไม่สามารถกำหนดราคาผลผลิตของตัวเองได้ ก้องวัลเลย์พยายามแปรรูปผลิตภัณฑ์ ผลผลิตเกษตรและพื้นที่ทำการเกษตรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์แบบยั่งยืนสูงสุดและพึ่งพาตัวเองให้มากที่สุดในการแปรรูปผลิตภัณฑ์กาแฟภายใต้ชื่อการค้า ก้องกาแฟ และท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ โฮมสเตย์ โฮม อินเตอร์ ภายใต้ชื่อ ก้องวัลเลย์ มีการตอบรับที่ดีจากหลายภาคส่วนทั้งนักท่องเที่ยวในและต่างประเทศอีกทั้งความร่วมมือจากทางภาครัฐให้การสนับสนุนการท่องเที่ยวและการทำการเกษตรแบบยั่งยืนนับว่าเป็นการทำอาชีพเกษตรและการท่องเที่ยวที่หลากหลายทางแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและกระจายรายได้ให้แก่ชุมชนและท้องถิ่นแบบยั่งยืนประกอบกับสมาชิกของกลุ่มและภาครัฐร่วมผนึกกำลังด้านความคิดเพื่อเป็นแบบแผนที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แก่ชุมชนและเพื่อกลุ่มที่พักและท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กลุ่มอื่นอีกทั้งนักศึกษา นักท่องเที่ยว สามารถใช้บริการและองค์ความรู้เพื่อนำไปพัฒนาให้ยั่งยืนขึ้น

11) สวนสาธารณะรักษะวาริน

เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จากกรมวิทยา ศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถัน และมีความบริสุทธิ์สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก

12) วัดหงาว

เป็นวัดดังของ จ.ระนอง วัดนี้มีชื่อเสียงอยู่ด้วยกัน 3 อย่าง 1. วัดมัจฉา มีปลาจำนวนมากและขนาดก็ใหญ่แบบที่ไม่เคยเห็นที่ไหนมาก่อน มีตั้งแต่ปลาบึก ปลาจาระเม็ดน้ำจืด ปลาดุกยักษ์ 2. อุโบสถหลังใหม่ มีรายละเอียดการตกแต่งที่สวยงามมาก 3. พระพุทธรูปตึก เป็นพระพุทธรูปตึกที่ใหญ่ที่สุดในโลก

13) ภูเขาหญ้า

ภูเขาหญ้าสองสี เป็นภูเขาที่ไม่มีไม้ใหญ่ขึ้น ในฤดูฝนมีหญ้าสีเขียวขึ้นปกคลุมแนวเขาที่ทอดตัวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ ภูเขาที่เต็มไปด้วยหญ้า ต่างสีต่างวันเวลา และเนินเขางดงาม ที่ราบเชิงเขามีทางเดินเท้าสำหรับนักท่องเที่ยวขึ้นสู่บนสันเขาเพื่อชมทิวทัศน์โดยรอบ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและชมความมหัศจรรย์ยามเย็น เมื่อแสงอาทิตย์จะลับขอบฟ้าภูเขาทั้งลูกจะกลายเป็นสีทอง ทองเหลืองงามอร่ามตา จึงนิยมเรียกกันว่า “ภูเขาหญ้าสองสี”

14) ศูนย์วิจัยป่าชายเลน

ป่าชายเลนหงาวเป็นแหล่งเกิดและเติบโตของสัตว์ทะเลนานาชนิด ก่อนที่จะแข็งแรงและอาศัยหากินในทะเล ที่ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหงาวได้จัดเจ้าหน้าที่นำชมธรรมชาติ ทั้งพรรณไม้ป่าและสัตว์ป่า การทัศนศึกษาในเขตป่าชายเลนนี้

15) บ่อน้ำร้อนพรรั้ง

พื้นที่ของอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว โดยน้ำร้อนมีลักษณะใสสะอาด ไม่มีกลิ่นกำมะถันและก๊าซไข่เน่า มีคราบสีขาวของแคลไซต์ติดอยู่กับหิน พบก๊าซฟุ้งขึ้นมาที่น้ำพุร้อนบ้างไม่มากบ่อน้ำร้อนพรรั้ง เกิดจากสายน้ำแร่ร้อน ที่มีอุณหภูมิสูงประมาณ 35-40 องศาเซลเซียส ไหลซึมออกมาจากผิวดิน และกระจายเป็นแอ่ง มีตาน้ำมากถึง 13 ตาน้ำ อยู่ใกล้ลำธาร บริเวณ บ่อน้ำร้อนได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม สามารถเดินชมพันธุ์ไม้นานาชนิด

16) วัดป่าชัยมงคล

มีสถานที่เหมาะแก่การปฏิบัติธรรมเนื่องจากบริเวณวัดมีความสะอาด ร่มรื่นด้วยไม้ยืนต้นไม้ดอกและไม้ประดับซึ่งได้รับการตกแต่งอย่างเป็นธรรมชาติ บรรยากาศดี เงียบสงบ อยู่ห่างจากถนนเส้นทางสายหลักและห่างจากชุมชน จึงเหมาะสมในการปฏิบัติธรรมอย่างยิ่ง

17) ถนน 10 สาย

ถนนประวัติศาสตร์ของจังหวัดระนอง เป็นถนนในจำนวน 10 สาย ซึ่งได้รับพระราชทานชื่อจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อครั้งเสด็จประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้และแหลมมลายู ทรงแวะประทับที่จังหวัดระนอง ถนนประวัติศาสตร์ 10 สาย ดังกล่าว ที่เป็นที่เกิดทุนของชาวจังหวัดระนอง เนื่องจากนับเป็นพระปรีชาสามารถที่พระองค์ได้ทรงตั้งชื่อถนนได้คล้องจองกัน จึงได้นำชื่อถนนทั้ง 10 สาย มานำเสนอไว้เพื่อคนรุ่นหลังจะได้ทราบถึงสภาพของถนน ตั้งแต่ จุดเริ่มต้นถึงสุดระยะทางของถนนต่างๆ ได้แก่ ท่าเมือง เรืองราษฎร์ ชาติเฉลิม เพิ่มผล ชลระอุ ลูวัง กำลังทรัพย์ ดับคดี ทวีสินค้า ผาแดด ซึ่งปัจจุบันทางการท่องเที่ยวของจังหวัดระนองได้ให้ความสนใจ ในถนนสายดังกล่าว

18) อนุสาวรีย์คอซูเจียง

อนุสาวรีย์คอซูเจียง ณ ระนอง ตั้งอยู่หน้าเทศบาลเมืองระนอง ตำบลเขาหินเวศน์ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง คอซูเจียง เป็นเจ้าเมืองระนองคนที่ 2 ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกเหมืองแร่ดีบุก สถานที่แห่งนี้เป็นที่เคารพและนับถือของชาวจังหวัดระนอง ภายในบริเวณยังเป็นลานกว้าง เพื่อนักท่องเที่ยวและผู้เดินทางมาสักการะอนุสรณ์คอซูเจียงได้พักผ่อน

19) วัดสุวรรณคีรีวิหาร

เดิมมีชื่อว่าวัดสุวรรณคีรีทาราม เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ พระเจดีย์ดาธู เป็นเจดีย์ที่มีสถาปัตยกรรมแบบพม่า รูปทรงกลมยก โดยปัจจุบันกรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว

20) อุทยานแห่งชาติแหลมสน

อุทยานแห่งชาติแหลมสน เป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเลอีกแห่งหนึ่ง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณหาดแหลมสนและหมู่เกาะใกล้เคียง ร่มรื่นด้วยป่าสนที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่ของนกนานาชนิด ทั้งมีหาดทรายขาวละเอียดเป็นแนวยาวและกว้างใหญ่ มีทิวทัศน์ที่สวยงามมาก

21) อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว

น้ำตกคู่มือเมืองระนอง เพราะทุกคนที่เดินทางผ่านตัวเมืองระนองจะต้องเห็นสายน้ำสีขาวของน้ำตกหงาวที่ไหลตกลงมาจากหน้าผาสูง อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว เดิมชื่อ อุทยานแห่งชาติคลองเพรา ปัจจุบันอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาวได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ

22) เกาะสอง

เกาะสอง เป็นดินแดนในฝั่งสหภาพพม่า ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับประเทศไทย โดยมีแม่น้ำกระบุรีกั้นขวางตรงตัวจังหวัดระนองพอดี นักท่องเที่ยวที่ต้องการไปชมหรือซื้อสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก เช่น พลอย เครื่องหยา เครื่องเงินพม่า เครื่องประดับทำจากเปลือกหอยและงาช้าง ฯลฯ เมื่อสมัยอังกฤษเข้าปกครองใช้ชื่อเรียกว่า “วิกตอเรีย พอยต์” (Victoria Point) แต่ปัจจุบัน ชาวพม่าเรียกกันว่า “บุเรงนอง พอยท์” (Bayintnaung Point)

23) ตลาดสะพานยูง

เป็นตลาดท้องถิ่นสองข้างทางมีชาวบ้านนำสินค้ามาขายตั้งแต่วเวลา 6-8 โมงเช้าของทุกวัน บ้างก็ใช้เรือปูวางกับพื้นผิวทางเท้า ผิวถนน บนรถเข็นตามแต่สะดวก สินค้าที่นำมาขายมีแทบทุกอย่าง ทั้งผักสด ผักพื้นบ้าน ผลไม้ท้องถิ่นตามฤดูกาล อาหารทะเล และเนื้อสัตว์ต่างๆ ไปจนถึงอาหารสำเร็จรูป ขนมท้องถิ่น น้ำชา กาแฟ ฯลฯ ทำให้ตลาดแห่งนี้กลายเป็นแหล่งรวมตอนเช้าของผู้คนในเมืองระนอง

24) เกาะพยาม

เกาะพยาม เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่รองลงมาจากเกาะช้าง (ระนอง) อยู่ห่างเกาะช้าง ตอนกลางของเกาะพื้นที่เป็นภูเขาไม้ไผ่และสัตว์ป่าประเภทนก ลิงและหมูป่า พื้นที่บางส่วนถูกปรับเปลี่ยนเป็นสวน ชาวบ้านบนเกาะมีอาชีพทำสวนมะพร้าว สวนยางและ สวนกาหยู

ผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเหมาะสม นำไปใช้พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในจังหวัดระนอง ได้ 8 เส้นทาง ดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	3 วัน 2 คืน	สุสานเจ้าเมืองระนอง – จวนเจ้าเมืองระนอง – สวนสาธารณะรักษะวาริน – พระที่นั่งรัตนรังสรรค์ – วัดหงาว – ภูเขาหญ้า – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน – บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – วัดป่าชัยมงคล – ถนน 10 สาย
2	3 วัน 2 คืน	อนุสาวรีย์คอซู้เจียง- วัดสุวรรณคีรีวิหาร – อุทยานแห่งชาติแหลมสน – บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – เกาะสอง – สวนสาธารณะรักษะวาริน – ตลาดสดสะพานยูง – จวนเจ้าเมืองระนอง
3	1 วัน	พระราชวังรัตนรังสรรค์ – สุสานเจ้าเมืองระนอง – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน – น้ำแร่ร้อนรักษะวาริน
4	1 วัน	ระนองแคนยอน – วัดหาดส้มแป้น – น้ำตกปุญญาบาล – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
5	1 วัน	เส้นทางอารยธรรม หลวงพ่อด้วง ณ วัดบางนอน – บ้านเจ้าเมืองระนอง พระราชวังรัตนรังสรรค์ – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
6	1 วัน	แหล่งโอโซนระนอง บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน – ภูเขาหญ้า – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
7	3 วัน 2 คืน	ระนองแคนยอน – ตลาดสดสะพานยูง – น้ำตกปุญญาบาล – บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – น้ำตกหงาว วัดหงาว – ภูเขาหญ้า – วัดบางนอน – บ้านเจ้าเมือง ประวัติศาสตร์ระนอง พระราชวังรัตนรังสรรค์-บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
8	2 วัน 1 คืน	บ้านเจ้าเมืองระนอง – พระราชวังรัตนรังสรรค์ – บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – หลวงพ่อด้วง – ระนองแคนยอน – วัดส้มแป้น – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน – ตลาดสดสะพานยูง – หลวงพ่อติบุก วัดหงาว – ภูเขาหญ้า – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน

4.2.2.2 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว จ.ภูเก็ต

จังหวัดภูเก็ตมีแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมมากที่สุด จำนวน 17 แหล่งท่องเที่ยวที่จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิต รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1) ย่านเมืองเก่า

ตึกรามบ้านช่องในตัวเมืองภูเก็ตส่วนมากเป็นตึกสมัยเก่ามีลักษณะทางสถาปัตยกรรมแบบยุโรป สร้างขึ้นเกือบร้อยปีมาแล้ว นอกจากนี้ยังมีอาคารบางส่วนที่ได้รับอิทธิพลทางด้านสถาปัตยกรรมแบบจีนมาผสมผสาน เรียกว่า สถาปัตยกรรมแบบ “ซิโน-โปรตุเกส” (Sino-Portuguese) คืออาคารจะมีส่วนลึกมากกว่าส่วนกว้างและไม่สูงนัก ปัจจุบันถนนบางสายได้จัดเป็นถนนคนเดิน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เดินสัมผัสความสวยงามของบ้านเรือนและชมวิถีชีวิตของชาวภูเก็ต

2) เขารัง

เป็นเนินเขาเตี้ย ๆ อยู่หลังตัวเมืองทางด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือ รถยนต์สามารถขึ้น ไปจนถึง ยอดเขา เทศบาลจัดเป็นสวน สุขภาพและสวนสาธารณะ เป็นสถานที่พักผ่อนและชมทิวทัศน์ ของเมืองภูเก็ตและเกาะต่าง ๆ ในทะเล ด้านบนเขามีร้านอาหาร บริการ

3) วัดฉลอง

วัดฉลอง หรือ วัดไชยธาราราม เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป จากเรื่องราว ความศักดิ์สิทธิ์ และคุณความดี ของ หลวงพ่อแช่ม วัดฉลอง ในการเป็นที่พึ่ง ให้แก่ชาวบ้าน ในการต่อสู้กับพวกอั้งยี่ ภายหลังรัชกาลที่ 5 จึงโปรดเกล้า พระราชทาน สมณะศักดิ์แก่หลวงพ่อแช่ม วัดฉลอง ซึ่งท่านก็เป็นที่เคารพเลื่อมใส ของชาวภูเก็ต ตั้งแต่นั้นเป็นต้น มา เมื่อมีเรื่องทุกข์ร้อนใด ก็พากันมาบนบาน ให้หลวงพ่อ ช่วยเหลือเสมอ นักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างประเทศ นิยมสักการะพระมหาเจดีย์พระบรมสารีริกธาตุ และการจุดประทัดแก้บน

4) แหลมพรหมเทพ

เป็นจุดชมวิวของดวงอาทิตย์ตก ที่สวยงามของภูเก็ต มีประภาคารกาญจนาภิเษก เป็นแหลมที่อยู่ตอนใต้ สุดของเกาะภูเก็ต ชาวบ้านเรียกว่าแหลมเจ้า จากริมหน้าผามีแนวต้นตาลลาดลงสู่ปลายแหลมที่เป็นโขดหิน สามารถเดินไปจนถึงปลายแหลมได้ มองเห็นน้ำทะเลสีเขียวมรกต และสามารถเห็นเกาะแก้วอยู่ด้านหน้าแหลม ทางขวาจะเห็นแนวหาดทรายของหาดในหาน

5) หาดป่าตอง

หาดป่าตอง เป็นหาดที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของภูเก็ต และยังเป็นสถานที่พักผ่อนที่มีนักท่องเที่ยว ชาวต่างชาติมาพักผ่อนตลอดทั้งปีอีกด้วย เป็นชายหาดที่เพียบพร้อมด้วยสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ร้านดำน้ำ ร้านขายอุปกรณ์กีฬาทางน้ำ และอื่น ๆ อีกมากมาย ไว้คอยบริการแก่นักท่องเที่ยว ด้วย ชายหาดที่มีความยาวกว่า 4 กิโลเมตร ยังมีหาดทรายขาวละเอียด เหมาะสำหรับเล่นน้ำทะเล และยังมีกิจกรรมทาง ทะเล ไม่ว่าจะเป็น เจสกี สปีดโบท และอื่นๆอีกมากมาย ไว้สำหรับรองรับนักท่องเที่ยว อย่างครบครัน ป่าตองจึง เป็นหาดที่มีผู้นิยมมาเยือนมากที่สุด โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างชาติ

6) หาดกะรน

หาดกะรนมีเนินทรายเป็นแนวยาว ปกคลุมด้วยเถาผักปังทะเลเขียวสดดูละลานตาจนเป็นเอกลักษณ์ของ หาดแห่งนี้ ทางเทศบาลได้จัดทำสะพานไม้เดินลงหาดเป็นระยะ ๆ เพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวเหยียบย่ำผักปังทะเล เมื่อ ไปเที่ยวหาดกะรน จะเห็นผักปังทะเลทอดดอกสีม่วงอ่อน บานต้อนรับนักท่องเที่ยวอยู่ตลอดปี มีถนนเลียบหาดฝั่ง ตรงข้ามเป็นที่ตั้งของโรงแรมซึ่งสูงไม่มากนัก เป็นหาดที่เงียบสงบไม่ค่อยมีความพลุกพล่านของนักท่องเที่ยวมากนัก

7) พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว

พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว เดิมทีนี้เป็นโรงเรียนสอนภาษาจีนแห่งแรกในจังหวัดภูเก็ต ตั้งอยู่ที่ถนนกระบี่ย่าน เมืองเก่าภูเก็ต ปัจจุบันเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงเรื่องราวของชาวจีน เช่น ประเพณี อาชีพแลภูมิปัญญาและประวัติของ ปุชนิยบุคคลที่มีความสำคัญของเมืองภูเก็ต หน้าจั่วของอาคารพิพิธภัณฑ์ภูเก็ตมีรูปปูนปั้นเป็นรูปคางคางแดงซึ่งสื่อ ความหมายถึงการรู้หนังสือคือโชคอนันยิ่งใหญ๋ ภายในจัดเป็นห้องนิทรรศการภาพแสดงความเป็นมาของชาวจีนที่

ย้ายถิ่นฐานมาอยู่ที่ภูเก็ต บุคคลสำคัญของภูเก็ต ชุดแต่งกายประจำถิ่น อาหารพื้นเมือง เทศกาลงานประเพณี อาคารแบบชิโนโปรตุกีส และภาพถ่ายเก่าแก่ที่แสดงความเป็นมาด้านเศรษฐกิจของภูเก็ตตั้งแต่ยุคเหมืองแร่ และการท่องเที่ยวภายในพิพิธภัณฑ์จัดแสดงรูปแบบนิทรรศการทั้งหมด ๑๔ ห้อง ซึ่งจัดแสดงวิถีชีวิตชาวภูเก็ตตั้งแต่แดนดินถิ่นกำเนิดการเดินทางมา การก่อร่างสร้างตัว ความสัมพันธ์ภูเก็ตจีน แบบอย่างของผู้ประสบความสำเร็จ ประวัติโรงเรียน ครูใหญ่คนสำคัญ อาชีพภูมิปัญญา ประเพณีพิธีกรรม ตึกเก่าชิโน-โปรตุกีส การแต่งกาย และอาหารชาวบาบ๋าภูเก็ต รวมทั้งวิถีทัศน์และภาพยนตร์อีก ๑๔ เรื่อง

8) พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี

พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี หรือ พระใหญ่ ภูเก็ต ประดิษฐานอยู่ที่เขานาคเกิด เลยจากวัดฉลองไป เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของ จังหวัดภูเก็ตในกลุ่มนักท่องเที่ยว ลักษณะเด่นของพระใหญ่ ได้แก่ พระพุทธรูปปางมารวิชัยขนาดใหญ่เห็นได้รอบเกาะภูเก็ต พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี (พระใหญ่) เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ศิลปะแบบร่วมสมัย ปัจจุบันยังอยู่ระหว่างการก่อสร้าง แต่มีการเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชมแล้วบางส่วน

9) วัดพระนางสร้าง

ตั้งอยู่ แยกอำเภอกลาง เป็นวัดที่เก่าแก่ และเป็นแหล่งประวัติศาสตร์เมืองกลางที่สำคัญแห่งหนึ่ง เพราะเคยเป็นค่ายสู้รบกับพม่า เมื่อปี พ.ศ. 2328 นอกจากนี้ภายในอุโบสถเก่ายังเป็นທີ່ประดิษฐานพระพุทธรูปตึกที่เก่าแก่ 3 องค์ เรียกว่า “พระในพุง” หรือ “พระสามกษัตริย์” ซึ่งอยู่ในพระอุทรของพระพุทธรูปหล่อองค์ใหญ่อีกชั้นหนึ่ง

10) อนุสาวรีย์วีรสตรี

ตั้งอยู่วงเวียนกลาง ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร เป็นนามเทิดพระเกียรติแห่งวีรกรรมที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 แห่งราชวงศ์จักรี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้ ท่านผู้หญิงจัน เป็นท้าวเทพกระษัตรี และคุณมุก เป็น ท้าวศรีสุนทร ท่านทั้งสอง เป็นบุตรของเจ้าเมืองกลาง นามว่า พระกลางจอมร้าง

11) ศาลเจ้ากิ้วเที้ยนเก้ง

ศาลเจ้ากิ้วเที้ยนเลี่ยนลื้อ อ้าม สะพานหิน ได้ก่อตั้งเมื่อ วันที่ 16 เมษายน จากนั้นได้อัญเชิญ องค์เทพก๊วเที้ยนเลี่ยนลื้อ มาประดิษฐานในศาลเจ้า ในปี พ.ศ.2548 ได้อัญเชิญ มาจ้อโป้ มาจากเกาะเหมยโจ ประเทศจีน เพื่อใช้เป็น สถานที่ประกอบพิธีเฉี้ยไห้ย (พิธีกรรมอัญเชิญไฟศักดิ์สิทธิ์ การอัญเชิญ ยก่องง่เซ่งเต้ มาเป็นประธานในพิธีกรรมต่างๆเช่น ประเพณีถือศีลกินผัก เป็นต้น) ซึ่งทุกๆศาลเจ้าต้องมาประกอบพิธีที่สะพานหิน

12) สะพานสารสิน

เป็นสะพานที่สร้างข้ามช่องปากพระเพื่อเชื่อมระหว่างเกาะภูเก็ตตรงบริเวณท่าฉัตรไชยกับท่าฉนวน จังหวัดพังงา มีความยาวทั้งหมด 660 เมตร สะพานสารสินได้กำหนดให้ใช้เป็นสะพานขาออกจากจังหวัดภูเก็ต ตำนานรักสะพานสารสิน เป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในจังหวัดภูเก็ต โศกนาฏกรรมของหนุ่มสาว 2 คนที่ตัดสินใจหา死ด้วยการใช้ผ้าขาวม้าผูกต่อกันมัดตัวเองกระโดดจากกลางสะพานลงสู่พื้นน้ำ เป็นเรื่องราวของชายหนุ่มหญิงสาวที่แตกต่างกันด้วยชาติตระกูลและฐานะทางสังคม ตำนานรักสะพานสารสิน เป็นบทเรียนแห่งความรักอีกบทหนึ่งที่ถูกจารึกไว้ใน

ตำนานคูเมืองภูเก็ต แม้ว่ายุคสมัยจะเปลี่ยนไปสักกี่ยุคก็สมัย ตำนานเหล่านี้ก็ต้องบันทึกไว้และเป็นบทเรียน ปัจจุบันไม่ได้ใช้เป็นถนนสัญจรไปมาแล้ว ทางจังหวัดได้ปรับปรุงภูมิทัศน์ ให้สวยงาม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ถ่ายรูปเป็นที่ระลึก

13) พระผุด หรือพระทอง

เป็นพระพุทธรูปผุดจากดินโคลนแค่พระศอ สูงถึงพระเกษ สร้างวัสดุทองคำภายนอกก่ออิฐถือปูนเป็นพระครึ่งองค์สวมทับอีกชั้นหนึ่ง องค์เดิมไม่ปรากฏหลักฐานว่าสร้าง ในสมัยใด มีการปฏิสังขรณ์ครอบองค์เดิมหลายครั้ง เป็น พระพุทธรูปเก่าแก่คู่มาอยู่กับเมืองถลาง เดิมที่ตั้งของ วัดพระทอง เป็นทุ่งนากว้าง มีน้ำไหลผ่านลำคลอง มีทุ่งหญ้าสำหรับเลี้ยงโค กระบือ ของชาวเมืองถลาง นักท่องเที่ยวนิยมไปสักการะขอพร

14) บ้านต๊ลังกา

ตั้งอยู่บนเส้นเลียบเมือง บ้านกลับหัวแห่งแรกและแห่งเดียวในประเทศไทยให้คุณถ่ายภาพแปลก แหกแนว ไม่ซ้ำใคร จากจินตนาการของ Lionel Richie ที่ทุกท่านสามารถโพสต์ทำถ่ายรูป เดิน เดิน คลาน หรืออื่น ๆ บน ฟ้าเพดานบ้านและแชร์รูปภาพแห่งความสุข แปลกใหม่กับนักท่องเที่ยวอย่างน่าตกใจแถมยังมีสวนไม้พิกสงเพื่อเพิ่มความหยรรษาก่อนและหลังการเข้าบ้านต๊ลังกา

15) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติถลาง

อยู่บริเวณสี่แยกอนุสาวรีย์ท้าวเทพกระษัตรี ท้าวศรีสุนทร ห่างจากอนุสาวรีย์ไปทางถนนสายป่าคลอก ประมาณ 200 เมตร ตัวอาคารได้รับการออกแบบให้มีรูปทรงเป็นบ้านท้องถิ่นของชาวภูเก็ต มี 2 หลัง อาคารหลังแรกจัดแสดงเรื่องก่อนประวัติศาสตร์ชายฝั่งทะเลตะวันตก สมัยแรกเริ่มประวัติศาสตร์ เมื่ออารยธรรมอินเดียเผยแพร่เข้ามา ประวัติและวิธีการทำเหมืองแร่ดีบุกและสวนยางพารา ศิลปะพื้นบ้านและชาติพันธุ์วิทยาของกลุ่มชนที่อาศัยอยู่บริเวณคาบสมุทรมาลายู

16) พิพิธภัณฑ์เปลือกหอยภูเก็ต

ตั้งอยู่ใกล้กับหาดราไวย์ เป็นแหล่งรวบรวมเปลือกหอยหลากสีสันและลวดลายจากทั่วทุกมุมโลก มีฟอสซิลเปลือกหอย อายุหลายร้อยล้านปี เปลือกหอยยักษ์น้ำหนักกว่า 250 กิโลกรัม ไข่มุกสีทองหนัก 140 กระรัต

17) วัดละหารไร่

สร้างเมื่อปี พ.ศ.๒๓๕๔ โดยหลวงพ่อสั่งค์เฒ่า รองเจ้าอาวาสวัดละหารใหญ่สมัยนั้น ครั้งแรกสร้างที่พักร่มเงาไว้เมื่อถึงเวลาเข้าพรรษา ก็จำพรรษาที่วัดละหารใหญ่ ต่อมาเมื่อมีคนไปทำไร่ในแถบใกล้ๆ นั้นมากขึ้น เห็นว่ามีพระสงฆ์อยู่ เมื่อถึงวันพระก็จัดภัตตาหารไปถวายเป็นประจำ ต่อมาได้มีพระภิกษุไปอยู่เพิ่มมากขึ้น จึงได้ก่อสร้างกุฏิวิหาร พระสงฆ์ก็มาจำพรรษาที่นั่น โดยมีหลวงพ่อสั่งค์เฒ่าเป็นเจ้าอาวาสองค์แรก เกจิอาจารย์ที่มีลูกศิษย์มากคือหลวงปู่ทิม

ผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเหมาะสม นำไปใช้พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในจังหวัดภูเก็ต ได้ 5 เส้นทาง ดังตาราง 4.2

ตาราง 4.2 เส้นทางการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	1 วัน	ย่านเมืองเก่า - เขารัง - วัดไชยธาราราม - จุดชมวิวิสามอ่าว - แหลมพรหมเทพ
2	3 วัน 2 คืน	วัดฉลอง - การประดิษฐ์ไข่มุก - หาดป่าตอง - หาดกะตะ - หาดกะรน - แหลมพรหมเทพ - เกาะพีพี - อ่าวมาถยา
3	2 วัน 1 คืน	ภูเก็ต - ระนอง ย่านเมืองเก่า - เขารัง - วัดไชยธาราราม - จุดชมวิวิสามอ่าว - แหลมพรหมเทพ - บ้านเจ้าเมืองระนอง - พระราชวังรัตนรังสรรค์ - บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
4	4 วัน 3 คืน	ภูเก็ต - พังงา ย่านเมืองเก่า - เขารัง - วัดไชยธาราราม - จุดชมวิวิสามอ่าว - แหลมพรหมเทพ - สิมิลัน - เกาะแปด - เกาะเมี่ยง - เกาะยูง - เกาะหก
5	1 วัน	สายธรรมชาติ ศึกษาประวัติศาสตร์ วัดฉลอง หรือ วัดไชยธาราราม - เมืองเก่าภูเก็ต - พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว - พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี - วัดพระนางสร้าง - อนุสาวรีย์วีรสตรี - ศาลเจ้าก๊วกเทียนเก้ง สะพานหิน ภูเก็ต - สะพานสารสิน

4.2.2.3 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว จ.พังงา

จังหวัดพังงามีแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ จำนวน 13 แหล่งท่องเที่ยว ที่จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิต รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1) เกาะสิมิลัน

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน ตั้งอยู่ที่ ตำบลเกาะพระทอง อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา คำว่า สิมิลัน เป็นภาษาเขมร หรือ มลายู แปลว่า เก้า หมู่เกาะสิมิลันเป็นหมู่เกาะเล็ก ๆ ในทะเลอันดามัน มี 9 เกาะ เรียงจากเหนือมาใต้ คือ เกาะหยง เกาะปายัง เกาะปายัน เกาะเมี่ยง เกาะปายู เกาะหัวกะโหลก เกาะสิมิลัน และเกาะบางู หมู่เกาะสิมิลัน ได้รับการยกย่องว่าเป็นหมู่เกาะที่มีความสวยงามทั้งบนบกและใต้น้ำ มีปะการังที่สวยงามหลายชนิด นักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาตินิยมเที่ยวกันมาก ช่วงเดือนที่น้ำใต้มากที่สุด คือช่วงเดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนเมษายน นอกจากนั้นจะประกาศปิดเกาะเนื่องจากมีมรสุมประจำปี

2) เกาะเมี่ยง

เกาะเมี่ยง (เกาะสี่) เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่รองจากสิมิลัน เป็นที่ตั้งของที่ทำการอุทยานฯ จุดเด่นของที่นี่ก็คือ หาดที่มีสีขาวละเอียดเนียนสวยงามชวนให้สัมผัส บนเกาะสี่จะมีสัตว์ที่หาได้ยาก เช่นปูไก่ นกขาปีไหน ปูเสฉวน นอกจากนั้นรอบๆ หมู่เกาะสิมิลัน ยังมีแหล่งดำน้ำที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวทั่วโลก ทั้งจุดดำน้ำลึกและตื้น

3) เกาะสุรินทร์

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ ตั้งอยู่ในพื้นที่อำเภอคุระบุรี จังหวัดพังงา เป็นหมู่เกาะที่ตั้งอยู่ในทะเลอันดามัน และอยู่ติดชายแดนประเทศพม่า ห่างจากชายฝั่งทะเลบริเวณท่าเรือคุระบุรี ประมาณ 60 กิโลเมตร ประกอบด้วยเกาะ 5 เกาะ คือ เกาะสุรินทร์เหนือ เกาะสุรินทร์ใต้ เกาะรี(เกาะสตอร์ค) เกาะไข่(เกาะตอรินลา)

และเกาะ กลาง(เกาะปาจุมบา) อุทยานแห่งชาติ หมู่เกาะ สุรินทร์ เป็นแหล่งปะการังนานาชนิด ทั้งปะการังผักกาด ปะการังโต๊ะ ปะการังสมอง ปะการังนิ้วมือ ปะการังเขากวาง ปะการังอ่อน ดอกไม้ทะเล และ กัลปังหา ฯลฯ นอกจากนี้ยังมีปลาทะเลที่สวยงามมากมาย เช่น ปลานกแก้ว ปลานกขุนทอง ปลาสินสมุทรปลา ผีเสื้อ เทวรูป ปลาสิงโต เป็นต้น ปละยังพบสัตว์น้ำทะเลที่หายาก เช่น เต่าทะเล ฉลามวาฬ ปลากระเบนราหู กุ้งมังกร

4) เกาะปันหยี

เกาะปันหยีหรือบ้านกลางน้ำ ซึ่งตั้งอยู่ที่ ตำบลเกาะปันหยี อำเภอเมือง จังหวัดพังงา คำว่า “ปันหยี” แปลว่า “ธง” มีลักษณะเป็นหมู่บ้านที่ตั้งเรียงราย อยู่บนทะเลมีที่ดินนิดเดียวซึ่งเอาไว้เป็นที่สร้างมัสยิดและกุโบว์ ชาวเกาะส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม และสร้าง หมู่บ้านแทบทั้งหมดด้านหน้าของหน้าผาหินปูนเหนือน้ำทะเล ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำประมงพื้นบ้าน ตลอดจนมีร้านขายของที่ระลึกและร้านอาหารมากมายบนเกาะ เป็นแหล่งที่นักท่องเที่ยวจากทั่วโลกมาแวะเยี่ยม เป็นจุดพักผ่อนอาหาร นักท่องเที่ยว มักนิยมมาทาน อาหารกลางวัน ที่เกาะปันหยี ซึ่งจะมีอาหารทะเลสดๆ ไว้คอยบริการ

5) เขาพิงกัน

เขาพิงกัน มีลักษณะเป็นเกาะเล็กๆ บริเวณปากอ่าวพังงาเช่นเดียวกัน ขนาดย่อมกว่าเกาะปันหยี เขาพิงกัน เป็น ภูเขาที่มีลักษณะพิเศษแปลกตากแตกต่างจากภูเขาอื่นใดทั้งสิ้น โดยมีลักษณะเป็นภูเขาสองลูกที่แนบยึดติดกัน เป็นแนวเส้นตรงจากยอดเขาสู่ตีนเขาเสมือนเขาสองลูกพิงติดกัน เรียกว่า เขาพิงกัน

6) เขาตะปู

มีลักษณะเป็นแท่งหินใหญ่หิมาโดเด่นปักอยู่ในทะเลบริเวณปากอ่าวพังงาใกล้ๆ กับเขาพิงกัน มองเห็นมีลักษณะคล้ายกับตะปูขนาดยักษ์ถูกตอกกลิ้งลงไปใต้น้ำ เขาตะปูเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง จนมีภาพยนตร์ฮอลลีวูด มาถ่ายทำที่เกาะตะปูนี้ ในปี พ.ศ. 2517 ภาพยนตร์เรื่องเจมส์ บอนด์ ตอนเพชรฆาตปืนทอง (The Man with the Golden Gun) และเกาะตะปู ยังได้รับการขนานนามอีกชื่อหนึ่งว่า "James Bond Island" อีกด้วย นักท่องเที่ยวเมื่อเดินทางมาเที่ยวเขาพิงกันแล้ว มักนิยมถ่ายรูปที่เขาตะปูแห่งนี้

7) อ่าวแม่ม่าย

เป็นอ่าวที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในบรรดาอ่าวทั้งหมดของเกาะสุรินทร์เหนือ อ่าวแม่ม่ายมีความอุดมสมบูรณ์ของท้อง ทะเลที่ หลาก หลายโดยเฉพาะปะการังหลากชนิดที่กินพื้นที่บริเวณกว้างมาก ทางอุทยานฯได้กั้นพื้นที่บางส่วนไว้เพื่อการอนุรักษ์ โดยนักท่องเที่ยวสามารถดำน้ำได้ที่ปลายอ่าวใกล้ๆ กับแหลมแม่ม่าย ปะการังที่พบบริเวณนี้ได้แก่ ปะการัง ผักกาด ปะการังจาน ปะการังโต๊ะ ปะการังกิ่ง ปะการังดำและปะการังอ่อน อ่าวแม่ม่ายเป็นอ่าวที่มีระดับน้ำลึกไล่เลี่ยกัน จึงเป็นจุดที่สามารถดำน้ำได้ทั้งแบบผิวดำน้ำและดำน้ำลึก

8) หาดไม้งาม

เป็นหาดขนาดใหญ่ โค้งอ่าวเว้าลึกเป็นรูปตัว U ขนาบด้วยแหลมหินทั้งสองด้าน ด้านในสุดของหาดเป็นแนวหาด หรายขาวสะอาดสะดุดตา ถัดจากหาดทรายไปเป็นที่ราบร่มรื่นด้วยป่าชายหาด และยังเป็นที่พักจุดที่สองของ เกาะสุรินทร์เหนือ โดยมีห้องน้ำ ห้องสุขา ลานกางเต้นท์ ร้านอาหาร ไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว เหมาะ

สำหรับผู้ที่ต้องการความเป็นส่วนตัว และหากว่ายน้ำออกจากฝั่งไปไม่ไกล ยังมีโลกใต้ทะเลที่สวยงาม ด้วยปะการังให้ชมอีก ด้วย เช่นปะการังโต๊ะ ปะการังโขด ปะการังเคลือบ และปะการังผักกาด

9) อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา

อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา อำเภอเมืองพังงา อำเภอตะกั่วทุ่ง และ อำเภอกะเปอร์ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 250,000 ไร่ หรือ 400 ตารางกิโลเมตร มีความงดงามของทิวทัศน์ชายฝั่ง และทิวทัศน์เหนือผิวน้ำ อุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่าชายเลน และยังเป็นแหล่ง ขยายพันธุ์สัตว์น้ำมากมาย ซึ่งอุทยานฯแห่งนี้จะอยู่ใน เวียงอ่าว พังงา ที่เต็มไปด้วยเกาะหินปูน ซึ่งสวยงามด้วยรูปลักษณ์ อุทยานแห่งชาติอ่าวพังงา ประกาศเป็นเขตอุทยาน แห่งชาติ เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2524

10) เกาะตาสัย

เกาะตาสัย ตั้งอยู่ทางตอนเหนือสุดของ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน และอยู่ไม่ไกลจากหมู่เกาะสุรินทร์มากนัก ถูกพบครั้งแรกโดยชายที่ชื่อ ตาสัย ทำให้ตั้งชื่อเกาะตามคนค้นพบว่า เกาะตาสัย ถือได้ว่าเป็น เกาะบรีวาร แห่งใหม่และอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของของ อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน ปี 2556 เกาะตาสัย มีลักษณะทางธรรมชาติที่คล้ายคลึงกับสิมิลันไม่ว่าจะเป็นน้ำทะเลสีฟ้าใส หาดทรายขาว ละอียดนุ่มเท่าชายหาดทรายขาวที่ทอดยาว ขนานไปกับผืนน้ำประมาณ 700 เมตร มีจุดดำน้ำดูปะการัง ที่ทอดตัวยาวขนานกับชายหาด ความงดงามและความสมบูรณ์ของธรรมชาติ ทำให้ เกาะตาสัย กลายเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่ ที่ขึ้นชื่อมากในปัจจุบัน ทำให้นักท่องเที่ยวหลายต่อหลายคนอยากเดิน ทางไปสัมผัส

11) พระวิหารเซียน

เป็นสิ่งก่อสร้างที่เอกชนได้สร้างขึ้นบนพื้นที่ของเกาะทุ่งนางคำ ตามหลักศรัทธาความเชื่อของชาวจีน เป็นการสร้างส่วนของห้วม้งกร ท้องม้งกร อยู่ที่ชลบุรี และส่วนหางม้งกรอยู่ที่ประเทศจีน(ชัวเถา)เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เดินทางไปสักการะตามหลักศรัทธา

12) เกาะหมาจู

อยู่ระหว่างทางผ่านที่จะไปยังเกาะปันหยี เขาหมาจู เป็นภูเขาหิน มีลักษณะคล้ายรูปสุนัขกำลังหมอบเห็นส่วนหัว ลำตัวและหางเป็น

13) เกาะไข่

เกาะไข่ ในประเทศไทยมีอยู่หลายแห่งซึ่งอาจซ้ำกันเพราะทุกเกาะมีลักษณะคล้ายไข่ดาวในทะเลอันดามัน มีเกาะไข่อยู่สองแห่งล้วน แต่สวยงาม คือเกาะไข่ ตะรุเตากับเกาะไข่ จ.พังงา เกาะไข่ จ. พังงาเป็นเกาะขนาดเล็ก อยู่ในอ่าวพังงา มีด้วยกัน 3 เกาะคือ เกาะไข่ใน เกาะไข่นอก และเกาะไข่น้อย ซึ่งปัจจุบันเกาะที่ สามารถท่องเที่ยวได้มีเพียง 3 เกาะ คือ เกาะไข่น้อย เกาะไข่ใน และเกาะไข่นอก สามารถดำน้ำดูปะการังได้ทั้งสามเกาะ

ผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเหมาะสม นำไปใช้พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในจังหวัดพังงา ได้ 3 เส้นทาง ดังตาราง 4.3

ตาราง 4.3 เส้นทางการท่องเที่ยวในจังหวัดพังงา

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	4 วัน 3 คืน	สุรินทร์ - สิมิลัน - เกาะเมียง - อ่าวแม่ยาย - หาดไม้งาม
2	3 วัน 2 คืน	สิมิลัน - เกาะแปด - เกาะเมียง - เกาะยูง - เกาะหก
3	1 วัน	วันเดียวเที่ยวเกาะตาชัย

4.2.2.4 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวผู้สูงอายุ จ. กระบี่

จังหวัดกระบี่มีแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมต่อการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ จำนวน 18 แหล่ง ที่จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิต รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1) เกาะปอดะ

เกาะปอดะ เป็นเกาะที่ดูแลโดยเอกชน เป็นหนึ่งในไฮไลท์ของการเที่ยวทะเลกระบี่ ที่อยู่ไม่ห่างจากชายฝั่งมากนัก นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปได้โดยเรือหางยาวที่ทำเรืออ่าวนาง เกาะปอดะมีหาดทรายล้อมรอบทั้งสามด้านยกเว้นทางด้านทิศตะวันตกซึ่งเป็นด้านที่รับคลื่นด้านนี้เป็นหน้าผาหิน สูงชันขาดหาด ด้านหน้าเกาะหาดทรายที่ขาวละเอียด น้ำทะเลใส นักท่องเที่ยวชอบที่จะเดินทางมาพักผ่อนและเล่นน้ำบริเวณหน้าหาด

2) สุสานหอย 75 ล้านปี

สุสานหอย 75 ล้านปี ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันออกเฉียงเหนือในเขต อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี บริเวณชายทะเลบ้านแหลมโพธิ์ มีซากดึกดำบรรพ์ของหอยน้ำจืดชนิดต่างๆ ได้ทับถมกันโดยมีน้ำประสาธาตูปูนจับตัวให้กลายเป็นหินแข็งทับอยู่ชั้นหินลิกไนท์ และหินดินดาน เป็นหลักฐานทางโบราณคดีที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของโลก ซึ่งสุสานหอยลักษณะนี้ มีเพียง 3 ประเทศเท่านั้นในโลก คือ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และ ไทย คือ ที่จังหวัดกระบี่แห่งนี้ ประวัติสุสานหอยแห่งนี้เดิมเป็นหนองน้ำจืดขนาดใหญ่ ซากหอยได้ทับถมกันโดยมีสารประกอบแคลเซียมเป็นตัวที่เชื่อมประสาน ก่อตัวให้กลายเป็นหินแข็งเป็นแนวยาวตามชายฝั่ง แยกเป็น 3 บริเวณ แต่ละบริเวณที่สำคัญและมีชื่อเสียงมากที่สุดคือ สุสานหอยแหลมโพธิ์ 2 หรือ "สุสานหอย 75 ล้านปี" มีลักษณะหัวแหลมระดับความสูงประมาณ 10 เมตรจากระดับน้ำทะเลลาดสู่ทะเลอันดามัน ทางอุทยานได้มีการสร้างบันไดทางเดินจากเนินเขาลาดลงสู่สุสานหอย เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชมได้ถ่ายรูป

3) หาดนพรัตน์ธารา

หาดนพรัตน์ธารา ตั้งอยู่ในเขต อุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี เป็นท่าเรือศูนย์กลางไปเที่ยวตามเกาะต่างๆ ของกระบี่ เดิมชาวบ้านเรียกว่า "หาดคลองแห้ง" เพราะช่วง น้ำลง น้ำคลองที่ไหลมาจากภูเขาทางด้านเหนือจะแห้งขอด กลายเป็นหาดทรายขาวเหยียดทอดลงไปในทะเล บรรจบกับ เกาะเขาปากคลอง บริเวณหาดเป็นทรายละเอียดปะปนด้วยเปลือกหอยเล็กๆ ประดับด้วยทิวสนเรียงรายตามชายหาดทะเล มองออกไปในพื้นที่มีทิวทัศน์ของเกาะแก่ง ช่วงน้ำลงจนแห้งสามารถเดินไป ยัง เกาะเล็กๆ บริเวณหน้าชายหาดได้เหมาะสมสำหรับ การพักผ่อนหย่อนใจของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุได้เป็นอย่างดี

4) หาดไร่เลย์

หาดไร่เลย์ ตั้งอยู่ใน ตำบลอ่าวนาง อำเภอเมือง จังหวัดกระบี่ เป็นหาดทรายสีขาวละเอียดริมโตรกผา ซึ่งหาดไร่เลย์ แบ่งออกเป็น หาดไร่เลย์ตะวันออก (หาดน้ำเมา) และ หาดไร่เลย์ตะวันตกซึ่งเป็นหาดที่ได้รับความนิยมเนื่องจากน้ำทะเลใส หาดทรายสวย และยังเป็นจุดชม พระอาทิตย์ ตกที่สวยงาม อีกด้วย นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางโดยเรือหางยาว เพียง 10 นาทีจากฝั่ง

5) เกาะพีพี

หมู่เกาะพีพี อยู่ห่างจากจังหวัดกระบี่ราว 40 กิโลเมตร หมู่เกาะพีพี เป็นส่วนหนึ่งของอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตนธารา-หมู่เกาะพีพี เดิมชาวทะเลเรียกหมู่เกาะนี้ว่า “ปูเลาปือาปี” คำว่า “ปูเลา” แปลว่าเกาะ คำว่า “ปือาปี” ต่อมาเรียกว่า “ตันปีปี” ซึ่งภายหลัง กลายเสียงเป็น “พี พี” หมู่เกาะพีพี ประกอบด้วยประกอบด้วย 2 เกาะใหญ่ๆ คือ เกาะพีพีดอน เกาะพีพีเล และเกาะเล็กๆข้างเคียง คือ เกาะยูง เกาะไม้ไผ่ อาจกล่าวได้ว่า เกาะพีพีดอน และเกาะพีพีเล เป็นสุดยอดแห่งสถานที่ท่องเที่ยวหลัก เป็นเว็จ หรืออ่าวใหญ่ที่ภายในมีหาดทรายขาวสะอาด สวยงาม เล่นน้ำดูปะการัง เกาะพีพี ประกอบด้วย 2 อ่าวที่เป็นเว็จอ่าวคู่ คือ อ่าวตันไทร และอ่าวโละดาลัม ค้นด้วยที่ราบเล็กๆร่มรื่นด้วยทิวมะพร้าว นักท่องเที่ยวหากไม่ดำน้ำดูปะการัง ก็จะเดินทางเพื่อการพักผ่อน เพราะมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน

6) อ่าวโละดาลัม

อ่าวโละดาลัม เป็นอีกหาด ที่เว็จโค้งเข้าหาอ่าวตันไทร สามารถเดินทะลุถึงกันได้โดยใช้เวลาประมาณ 10 – 15 นาที เป็นอ่าวน้ำตื้น มีชายหาดเหมาะแก่การทำกิจกรรมทางทะเลหรือเล่นกีฬาริมหาด เช่นพายเรือคายัค เรือกล้วย หรือลงเล่นน้ำริมหาด

7) อ่าวมาหยา

อ่าวมาหยา ตั้งอยู่บนเกาะพีพีเล เกาะขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของหมู่เกาะพีพี เป็นเว็จอ่าวขนาดเล็กรูปพระจันทร์เสี้ยวที่โอบล้อมด้วยเขาหินปูน ประกอบกับน้ำทะเลสีเขียวสดใสจนมองเห็นพื้นทราย และมีหาดทรายขาวสะอาด ทรายละเอียด ทำให้มีทิวทัศน์สวยงาม อ่าวมาหยามีชื่อเสียงในระดับโลก หลังจากถูกใช้เป็นสถานที่ถ่ายทำภาพยนตร์เรื่อง The Beach (2000) ของทเวนตีธ์เซนจูรีฟอกซ์

8) เกาะลันตา

เกาะลันตาเป็นอำเภอหนึ่งของจังหวัดกระบี่ ประกอบด้วยเกาะลันตาใหญ่และเกาะลันตาน้อย แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่บนเกาะลันตาใหญ่ เกาะลันตาจึงยังคงความสวยงามของหาดทรายและน้ำทะเลสะอาด อีกทั้งยังมีวิถีชีวิตของชาวเกาะดั้งเดิม ที่มีทั้งชาวไทยพุทธ ชาวไทยจีน ชาวไทยมุสลิม และชาวไทยใหม่ (ชาวเล) อาศัยอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ความเจริญทางด้านห้วเกาะแถบท่าเรือและชายหาดฝั่งตะวันตก ทำให้เป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว การมาเยือนเกาะลันตาจึงได้เที่ยวหลายบรรยากาศในคราวเดียวกัน

9) เกาะรอก

เกาะรอก อยู่ใน่านน้ำทะเลกระบี่ที่เชื่อมต่อทะเลตรัง มีน้ำใสดมด้วยปะการังและหาดทรายที่ขาวละเอียด เหมาะกับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบความเงียบสงบและโรแมนติก จากธรรมชาติ หาดทรายที่สวยงาม และยังเป็นจุดชมพระอาทิตย์ตกที่สวยงามมากอีกจุดหนึ่ง

10) น้ำตกร้อน

น้ำตกร้อน นับเป็นunseen Thailand อีกแห่งหนึ่งของจังหวัดกระบี่ อยู่ใน อ.คลองท่อม จ.กระบี่ ซึ่งก็ใกล้ๆ กับสระมรกต เป็นอ่างอาบน้ำธรรมชาติกลางป่ารองรับ สายน้ำแร่ ที่ไหลมาพร้อมๆ กับไอน้ำเพื่อสุขภาพ โดยเฉพาะ พอเหมาะตกลงมาในแอ่งสามารถอาบน้ำได้ บริเวณธารน้ำตกร้อนขนาดเล็ก ที่ไหลลดหลั่นกันมาตามธรรมชาติ ในน้ำพุร้อนประกอบไปด้วยแร่ธาตุต่างๆ ที่ช่วยให้ผ่อนคลาย เชื่อว่าสามารถบำบัดอาการไขข้ออักเสบ ปวดหลัง และเกี่ยวกับผิวหนังได้ นักท่องเที่ยวนิยมมาแช่กาย ผ่อนคลายความเมื่อยล้า

11) สระมรกต

สระมรกต กำเนิดมาจากธารน้ำอุ่น ในผืนป่า มีอุณหภูมิประมาณ 30-50 องศาเซลเซียส ที่มีน้ำใสเป็นสีเขียวอมฟ้า ลักษณะเป็นสระน้ำร้อน 3 สระ ได้แก่ สระแก้ว สระมรกต และ สระน้ำผุด น้ำใสเป็นสีเขียวมรกต มีอุณหภูมิประมาณ 30-50 องศาเซลเซียส รอบๆ บริเวณเป็นป่าร่มรื่นเขียวครึ้มมีพรรณไม้ที่น่าสนใจ นักท่องเที่ยวที่รักธรรมชาติสามารถเดินป่าตามเส้นทางที่จัดไว้สำหรับนักท่องเที่ยว

12) ถ้ำลอด

ถ้ำลอด ตั้งอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี อ.อ่าวลึก จ.กระบี่ มีลักษณะเป็นโพรงถ้ำทะเลมีน้ำลอดใต้ภูเขาหินปูนความยาวประมาณ 150 เมตร สามารถพายเรือผ่านได้อย่างน่าตื่นตาตื่นใจ ภายในถ้ำมีหินงอก หินย้อยงดงามมาก เส้นทางลอดคลองสู่ถ้ำต้องล่องผ่านไปในผืนป่าโกงกางที่สมบูรณ์เหมาะแก่นักท่องเที่ยวที่ชอบดูนกหรือดูพันธุ์ไม้

13) ศูนย์เพาะพันธุ์ปลาการ์ตูน

ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งกระบี่สังกัดสำนักวิจัยและพัฒนาประมงชายฝั่งกรมประมงหรือเดิมคือ สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งจังหวัดกระบี่สังกัดกองเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่งกรมประมงได้รับการก่อสร้าง ตามโครงการเพาะเลี้ยงกุ้งน้ำกร่อยของกรมประมง ซึ่งจัดทำขึ้นภายใต้สภาวะการณ์ในปี พ.ศ.2528 - 2529 ซึ่งมีผู้แสดงปณิธานให้นักท่องเที่ยวได้ชมชนิดของพันธุ์ปลาการ์ตูน หลายชนิด

14) เขาชนาน้ำ

เขาชนาน้ำ สัญลักษณ์สำคัญของเมืองกระบี่ ลักษณะเป็นภูเขาสองลูกสูงตั้งเด่นชนาน้ำ อยู่ด้านหน้าตัวเมือง มองเห็นได้เด่นชัด สวยงามและดูมีเรื่องราว นอกจากความสวยงามของเขาสองลูกที่ชนกันพอดีแล้ว ภายในยังมีถ้ำที่มีหินงอก หินย้อยสวยงาม และยังเป็นที่พักผ่อนชมธรรมชาติบริเวณจำนวนมาก

15) วัดถ้ำเสือ

วัดถ้ำเสือ อยู่ห่างจากตัวเมืองกระบี่ประมาณ 9 กิโลเมตร ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ บ้านถ้ำเสือ ตำบลกระบี่น้อย อ.เมือง จ.กระบี่ พื้นที่บริเวณวัดประมาณ 200 ไร่ ประกอบไปด้วยพื้นที่ราบ หุบเขาและยอดเขา ชื่อวัดนั้นมีข้อสันนิษฐานว่าเนื่องจากในอดีตเคยมีเสืออาศัยอยู่ และภายในถ้ำยังปรากฏหินธรรมชาติ เป็นรูปแบบของอุ้งเท้าเสือ ปัจจุบันมีการสร้างองค์มหาธาตุเจดีย์บนยอดเขาแก้ว บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ให้เคารพบูชา

16) บ้านเกาะกลาง

ชุมชนบ้านเกาะกลางจ.กระบี่ ชุมชนเล็ก ๆ 4 หมู่บ้าน บ้านเกาะกลาง บ้านคลองประสงค์ บ้านคลอง และบ้านบางขนุน ตั้ง อยู่ใกล้ ๆ ตัวเมืองกระบี่ จุดเด่นของชุมชนบ้านเกาะกลาง คือการอนุรักษ์เรือหัวโทงซึ่งเป็นอีกหนึ่งสัญลักษณ์ของชาวบ้านเกาะกลาง โดยส่วนใหญ่ชาวบ้านเกือบทั้งหมดจะนับถือศาสนาอิสลาม อันเนื่องมาจากเมื่อ 100 กว่าปีก่อน ชาวมุสลิมมาตั้งถิ่นฐานอยู่ประมาณ 100 – 150 หลังคาเรือน ประกอบอาชีพชาวประมงน้ำเค็ม ต่อมาเกิดวาทภัยร้ายแรงพัดบ้านเรือนเสียหายทำให้ชาวคลองประสงค์ต้องตกอยู่ในชะตากรรมที่ลำบาก แต่ด้วยความร่วมมือร่วมใจของชาวคลองประสงค์ทำให้รวบรวมครีวเรือนเข้าด้วยกันและตั้งเป็นหมู่บ้านอาศัยอยู่ร่วมกันจนถึงปัจจุบันนี้ จนเกิดเป็นวัฒนธรรมชุมชนบ้านเกาะกลาง ปัจจุบันเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยว ในการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวิถีชีวิตของชุมชนบ้านเกาะกลาง

17) น้ำพุร้อนเค็ม

น้ำพุร้อนเค็ม เป็นน้ำทะเลหรือน้ำเค็มที่พุร้อนออกมา บริเวณป่าพรุ ซึ่งปกติจะเห็นแต่น้ำพุร้อนที่เป็นน้ำจืด ปัจจุบันทางท้องถิ่นได้สร้างแหล่งรับน้ำเพื่อการแช่ตัว และเป็นที่สนใจของนักท่องเที่ยวมากขึ้น

18) พิพิธภัณฑ์คลองท่อม

พิพิธภัณฑ์คลองท่อมเป็นชุมชนโบราณสมัยก่อนประวัติศาสตร์ตอนปลาย และสมัยประวัติศาสตร์ เป็นแหล่งโบราณคดีที่สำคัญแห่งหนึ่งในคาบสมุทรภาคใต้ฝั่งตะวันตก ตั้งแต่ปี พ.ศ.2509 มีการขุดขโมยโบราณวัตถุจากควนลูกปัด ในอำเภอคลองท่อมกันมาก พระครูอาทรสังวรกิจ(สวาท กนตสงโธ)เจ้าอาวาสวัดคลองท่อมเกรงว่าสมบัติของชาติจะสูญหาย จึงพยายามเก็บรวบรวมโบราณวัตถุต่าง ๆ ที่พบจากควนลูกปัดไว้ตั้งแต่บัดนั้น และนำมาจัดแสดงที่พิพิธภัณฑ์ภายในวัดคลองท่อม โดยเปิดให้ประชาชนชมเพื่อศึกษาหาความรู้และเกิดความภาคภูมิใจในประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น

ผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเหมาะสม นำไปใช้พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในจังหวัดกระบี่ ได้ 4 เส้นทาง ดังตาราง 4.4

ตาราง 4.4 เส้นทางการท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	2 วัน 1 คืน	กระบี่ – ทะเลแหวก – เกาะพีพี
2	3 วัน 2 คืน	เกาะลันตา – เกาะรอก – น้ำตกร้อน
3	2 วัน 1 คืน	กระบี่ พังงา น้ำตกร้อน – สระมรกต – สุสานหอย – เขาหมาจู – เกาะปันหยี – เขาพิงกัน – เขาตะปู พังงา
4	1 วัน	หาดอ่าวพระนาง – หาดนพรัตน์ธารา – หาดคลองแห – ศูนย์เพาะพันธุ์ปลาการ์ตูน – สุสานหอย 75 ล้านปี – วัดถ้ำเสือ – เขานาบน้ำ

4.2.2.5 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว จ.ชุมพร

จังหวัดชุมพรมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมต่อการจัดโปรแกรมท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสุขภาพจำนวน 8 แหล่งท่องเที่ยว ที่จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิต รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชุมพร

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ชุมพร เป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติประจำเมือง ตั้งอยู่บนศูนย์ราชการจังหวัดชุมพร พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ชุมพร ได้ประกาศกำหนดสถานที่จัดตั้งพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ อาคารพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ชุมพร เป็นอาคาร 2 ชั้น มีลักษณะของการผสมผสานสถาปัตยกรรมท้องถิ่นภาคใต้และสถาปัตยกรรมร่วมสมัยเข้าด้วยกัน ทำให้มีลักษณะโดดเด่น และทันสมัย ภายในประกอบด้วยห้องจัดนิทรรศการถาวร ห้องสมุด ห้องประชุม ห้องอเนกประสงค์ สำนักงาน คลังเก็บโบราณวัตถุศิลปวัตถุ ร้านจำหน่ายหนังสือและของที่ระลึก

2) กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์

พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ ทรงเป็นต้นราชสกุล "อาภากร" เป็นพระราชโอรสองค์ที่ 28 ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และองค์ที่ 1 ในเจ้าจอมมารดาโหมด พระองค์ทรงได้รับสมัญญานามว่า "องค์บิดาของทหารเรือไทย" พระองค์ทรงเป็นผู้วางรากฐานการบริหารงานของกองทัพเรือ ทรงได้รับการเชิดชูในหมู่ทหารเรือเรียกขานพระองค์ว่า "เสด็จเตี่ย" หรือ "หมอปพร" และ "พระบิดาแห่งกองทัพเรือไทย" ต่อมาในปี 2536 มีประกาศกองทัพเรือขนานพระนามพระองค์ว่า "พระบิดาของกองทัพเรือไทย" และในปี 2544 แก้ไขเป็น "องค์บิดาของทหารเรือไทย"

3) หาดทุ่งวัวแล่น

สิ่งดึงดูดใจ หาดทุ่งวัวแล่น เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของจังหวัดชุมพร ประกอบด้วยชายหาดขนาดใหญ่ มีหาดทรายสะอาดความลาดชันน้อย น้ำทะเลค่อนข้างใส ด้านทิศใต้ของหาดบริเวณเชิงเขาโพธิ์แนะ มีแนวหาดหินใต้น้ำและมีแหล่งดำน้ำตื้นที่มีชื่อเสียงมากที่สุดแห่งหนึ่งของจังหวัดชุมพร จึงมีนักท่องเที่ยวมาดำน้ำเพื่อชื่นชมธรรมชาติใต้น้ำทะเลในบริเวณดังกล่าว ซึ่งมีสาหร่ายทะเล ฟองน้ำ ดอกไม้ทะเล และปลาทะเลนานาพันธุ์

4) หาดบ่อเมา

เป็นอ่าวกว้างชายหาดยาว ริมทะเลเป็นทิวสนมีบรรยากาศที่สงบเงียบ จากอ่าวบ่อเมานักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือไปเกาะไข่ อยู่ห่างจากหาดบ่อเมาประมาณ 4 กม. เป็นเกาะขนาดเล็ก เนื้อที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา ทางทิศตะวันตกของเกาะมีหาดทรายที่สวยงาม ด้านเหนือมีแนวปะการังหลากชนิด และรอบ ๆ เกาะมีปลาชุกชุมทะเลบริเวณเกาะไข่เป็นจุดหนึ่งที่นักท่องเที่ยวนิยมมาตกปลา

5) วัดพระธาตุสวี

ประวัติการสร้างพระบรมธาตุแห่งนี้ มีตำนานเล่าว่า พระเจ้าศรีธรรมโศกราช เสด็จยกกองทัพมาพักแรมอยู่ในเขตอำเภอสวี ได้พบเหตุการณ์ประหลาด คือ มีกาฝูงหนึ่งจับกลุ่มอยู่บนอิฐพากันส่งเสียงร้อง และกระพือปีกเป็นที่หววกหuraคาญแก่บรรดาทหารทั้งหลาย ไปประเดิยก็บินกลับมาอีก และปรากฏว่ากาฝูงนั้นมีกาเผือกอยู่

ด้วยหนึ่ง เมื่อความทราบถึงพระเจ้าศรีธรรมโศกราช พระองค์จึงรับสั่งให้เรือเสวกองอิฐที่หักพังถล่มกันออก พบฐานเจดีย์ใหญ่ เมื่อขุดลึกลงไปได้พบผอบบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ จึงรับสั่งให้แม่ทัพนายกองไพร่พล ช่วยกันสร้างเจดีย์ขึ้นใหม่แทนที่เดิมแล้วจัดงานสมโภชเป็นการใหญ่ถึง ๗ วัน ๗ คืน ได้กองพระทรายขึ้นที่ทุ่งแห่งหนึ่งอยู่เหนือวัดขึ้นไปราว ๑๐ กิโลเมตร ในเขตตำบลวัดใต้ ซึ่งต่อมาเรียกว่า “ คลองฉลอม ” พวกไพร่พลที่พากันมาสร้างวัดและพระเจดีย์ตั้งกองอยู่ห่างจากวัดขึ้นไปทางเหนือประมาณ ๘ กิโลเมตร แล้วพระราชทานชื่อว่า “ พระบรมธาตุกาวิ๊ปก ” คำว่า “ กาวิ ” ต่อมาเพี้ยนกลายเป็น “ สวิ ” ในปัจจุบัน

6) สวนสัมนายดำ นายดำ

ฉิ่ง สุวรรณโรจน์ ผู้ให้กำเนิด “สวนนายดำ” เกิดเมื่อปีพ.ศ.2475 เป็นชาวหลังสวนโดยกำเนิด ด้วยความพากเพียร และอุสาหะการทำมาหากิน ทำอาชีพเกษตรกรอย่างเต็มตัว เงาะโรงเรียนเป็นผลไม้แรกที่เริ่มลงดิน ปลูก ณ ที่ดินแปลงนี้ จากการหมั่นสังเกต จึงเริ่มพัฒนาเงาะโรงเรียนจนมีคุณภาพ สามารถส่งออกขายต่างประเทศ ค้นพบวิธีการทำเงาะให้ติดผลบนหลังกิ่ง และต่อมาพบอุปสรรคและปัญหาเรื่องการเก็บเกี่ยวและการรักษาคุณภาพของเงาะ จึงเริ่มมองหาพืชตัวใหม่เข้ามาทดแทนทุเรียน จึงเป็นผลไม้ที่นำ มาปลูก ใช้ประสบการณ์เช่นเดียวกับเงาะ และประสบผลสำเร็จในการปลูกทุเรียนนอกฤดู จนมีชื่อเสียง ได้รับรางวัล จากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เมื่อปี 2535 และเมื่อต้นทุเรียนเริ่มมีอายุมากขึ้น พื้นที่ปลูกมากขึ้น จึงต้อง มีการปลูกพืชหมุนเวียนบ้าง ส้มโชกุน เป็นผลไม้ที่นำมาลงพื้นที่นี้ จนเป็นพืชเศรษฐกิจหลัก ที่สร้างชื่อให้กับสวนนายดำเป็นที่รู้จัก และยอมรับถึงรสชาติที่ดีที่สุดในโลก ปัจจุบัน สวนนายดำได้เปลี่ยนแปลงตัวเอง อีกครั้ง โดยทำเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของจ.ชุมพร เพื่อศึกษาพืชพรรณธรรมชาติ ท่ามกลางบรรยากาศร่มรื่น เสียงน้ำ การจัดสวน เป็นจุดพักผ่อนนักท่องเที่ยวที่พร้อมรอต้อนรับ ด้วยน้ำส้มโชกุนคั้นสด กาแฟสด อาหารอร่อยและผลิตภัณฑ์ โอท็อป จากสวนนายดำ เพื่อเติมเต็มความสุขตั้งใจปรารถนา ในบรรยากาศร่มไม้ เสียงน้ำที่สวนนายดำบรรจงสรรสร้าง มอบให้เพื่อเป็นการขอบคุณที่มาเยือน สวนนายดำ

7) ฟาร์มกาแพชีชะมด

ฟาร์มกาแพชีชะมดหลังสวน หรือ ฟาร์มกาแพชะมด Goat เป็นหนึ่งในฟาร์มที่เลี้ยงชะมดเพื่อเป็นสัตว์เศรษฐกิจในการผลิตกาแพชีชะมดส่งออกขายของทางจังหวัดชุมพร จุดเด่นของฟาร์มกาแพชีชะมดหลังสวน คือ เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงชะมดและเป็นร้านกาแพที่ขายกาแพชีชะมดได้โดยตรงจากผู้ผลิตโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางใดๆ จึงเป็นร้านกาแพที่ผู้ที่สนใจกาแพชีชะมดสามารถเข้ามาชิมกาแพชีชะมดในราคาที่ไม่แพงและยังได้ความรู้เรื่องกาแพชีชะมดจากผู้ผลิตโดยตรง นอกจากนั้น ช่างๆร้านเป็นฟาร์มชะมดที่เดินเพียงไม่กี่ก้าวก็สามารถชมความน่ารัก น่าเอ็นดูของเหล่าชะมดที่คนทั่วไปยากที่จะจินตนาการได้ว่าหน้าตาของพวกมันเหล่านี้แท้จริงเป็นอย่างไร

8) บ่อน้ำพุร้อนถ้ำเขาพลู

บริเวณเชิงเขามีบ่อน้ำร้อนจำนวน 3 บ่อ ซึ่งมีชื่อเรียกคล้องจองกันคือ เอื้ออารีธารทิพย์ อมฤตธารา และพุกชาชลธาร แต่ละบ่อมีน้ำแร่ร้อนผุดจากผิวดิน อุณหภูมิระหว่าง 55-56 องศาเซลเซียส ซึ่งภายในพื้นที่บ่อน้ำร้อนถ้ำเขาพลูมีเนื้อที่ประมาณ 300 ไร่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ป่าไม้ภูเขาหินปูน และมีบ่อน้ำร้อนซึ่งเป็นตาน้ำที่ผุดขึ้นรอบๆเขา ในพื้นที่บ่อน้ำร้อนถ้ำเขาพลูจะมีพืชชนิดหนึ่งขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก นั่นก็คือต้นพลูป่า ซึ่งเป็นที่มาของชื่อบ่อน้ำร้อนถ้ำเขาพลูนั่นเอง โดยในปัจจุบันพื้นที่แห่งนี้ อยู่ภายใต้การดูแลของ องค์การบริหารส่วนตำบลสวนแตง ที่มีการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นอย่างดี มีทั้งห้องอาบน้ำแบบ

ส่วนตัว และอ่างอาบน้ำแบบรวม และจุดเด่นอีกอย่างหนึ่ง คือน้ำร้อนไม่มีกลิ่นของกำมะถัน และสารพิษอื่นๆที่อาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ สามารถล้างหน้าและเช็ดตัวได้ ซึ่งจะช่วยรักษาโรคต่าง ๆ เช่น โรคผิวหนัง และทำให้การไหลเวียนของโลหิตดีขึ้นด้วยค่ะ

ผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเหมาะสม นำไปใช้พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในจังหวัดชุมพร ได้ 4 เส้นทาง ดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพร

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	1 วัน	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร – กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ – หาดทุ่งวัวแล่น – หาดบ่อเมา
2	2 วัน 1 คืน	ชุมพร ระนอง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร – กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ – หาดทุ่งวัวแล่น – หาดบ่อเมา – วัดพระธาตุสวี – สวนส้มนายดำ – แชน้ำแร่ร้อนรักษะวาริน
3	2 วัน 1 คืน	ชุมพร สุราษฎร์ธานี พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร – กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ – หาดทุ่งวัวแล่น – หาดบ่อเมา – วัดพระธาตุสวี – สวนส้มนายดำ – พระบรมธาตุไชยา – สวนโมกขพลาราม
4	3 วัน 2 คืน	ชุมพร ระนอง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร – กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ – หาดทุ่งวัวแล่น – หาดบ่อเมา – วัดพระธาตุสวี – สวนส้มนายดำ – แชน้ำแร่ร้อนรักษะวาริน – พระราชวังรังสรรค์ – สุสานเจ้าเมืองระนอง – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน – ภูเขาหญ้า – แชน้ำแร่ร้อนรักษะวาริน

4.2.2.6 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว จ.สุราษฎร์ธานี

จังหวัดสุราษฎร์ธานีมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุทั้งหมด 7 แหล่งท่องเที่ยว ที่จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิต รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1) เชื่อนรัชชะประภา – เขาสก

เขาสก หรือ เชื่อนรัชชะประภา (เชื่อนเขียวหลาน) จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาสก ลักษณะเป็นภูเขาหินปูน ยอดแหลม แนวหน้าผาสูงชัน กลางสายน้ำของเชื่อนเขียวหลาน บรรยากาศสวยงามจนได้รับสมญานามว่า กุ้ยหลินเมืองไทย ภาพภูเขารายล้อมเชื่อน นอนแพพายเรือคายัคและกิจกรรมต่างๆ ช่วงการท่องเที่ยวที่เหมาะสมที่สุดอยู่ระหว่างเดือนธันวาคม-เมษายน และจะเริ่ม มีฝนตกตั้งแต่เดือนเมษายน-ธันวาคม และจะตกชุกมากในช่วงเดือนพฤษภาคม-พฤศจิกายน เขาสก จะแบ่งจุดท่องเที่ยวออกเป็น 2 ส่วน คือ เขาสกส่วนของเชื่อนเขียวหลานซึ่งนักท่องเที่ยวชมวิวยาวทิวทัศน์เหนือเชื่อน จากนั้น ลงเรือเพื่อไปนอนแพ ชมเขาสามเกลอ(ภูเขาหินกลางน้ำ) ซึ่งเรียกว่ากุ้ยหลินเมืองไทย เทียวถ้ำปะการัง ถ้ำน้ำทะเล กับ เขาสกส่วนที่เป็นที่ทำการอุทยานแห่งชาติเขาสกซึ่งเป็นจุดที่ไปชม น้ำตก เดินป่า และ ชมบัวผุดจะอยู่คนละแห่งกัน

2) วัดสวนโมกขพลาราม

สวนโมกขพลาราม หรือชื่อเรียกทางการว่า วัดธารน้ำไหล จัดตั้งโดย พุทธทาสภิกขุ ตั้งที่เขาศุทธทอง ริมทางหลวงหมายเลข 41 บริเวณกิโลเมตรที่ 134 อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อให้เป็นสถานที่ปฏิบัติธรรม และสถานที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก ท่านพุทธทาส หรือ พระมหาเจียม ในเวลานั้น พร้อมด้วย โยมน้องชาย คือ นายยี่เกย หรือ คุณธรรมทาส พานิช และ เพื่อนในคณะธรรมทานประมาณ 4 - 5 คน เท่านั้น ที่ร่วมรับรู้ถึงปณิธานอันมุ่งมั่นในการปฏิบัติธรรม ตามรอยพระอรหันต์ ของท่าน ทุกคนเต็มอกเต็มใจ ที่จะหนุนช่วยด้วยความศรัทธา โดยพากันออกเสาะหาสถานที่ ซึ่งคิดว่ามี ความวิเวก และ เหมาะสมจะเป็นสถานที่ เพื่อทดลองปฏิบัติธรรม ตามรอยพระอรหันต์ สำนวกันอยู่ประมาณเดือนเศษ ก็พบ วัดร้าง เนื้อที่ประมาณ 60 ไร่ ชื่อ วัดตระพังจิก ซึ่งรกร้างมานาน บริเวณเป็น ป่ารกครึ้ม มีสระน้ำใหญ่ ซึ่งรำลึกกันว่า มีผีอาศัยอยู่ เมื่อเป็นที่พอใจแล้ว คณะอุบาสก ดังกล่าว ก็จัดทำเพิงที่พัก อยู่หลัง พระพุทธรูปเก่า ซึ่งเป็น พระประธาน ใน วัดร้าง นั้น แล้วท่านก็เข้าอยู่ใน วัดร้างแห่งนี้ เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม 2475 อันตรงกับ วันวิสาขบูชา โดยมี อัฐบริวาร ตะเกียง และ หนังสืออีกเพียง 2 - 3 เล่ม ติดตัวไป เท่านั้น เข้าไปอยู่ได้ไม่กี่วัน วัดร้าง นาม ตระพังจิก นี้ ก็ได้รับการตั้งนามขึ้นใหม่ ซึ่งท่านเห็นว่า บริเวณใกล้ที่พักนั้น มี ต้นโมก และ ต้นพลาล ขึ้นอยู่ทั่วไป จึงคิดนำคำทั้งสองมาต่อเติมขึ้นใหม่ ให้ความหมายใน ทางธรรม จึงเกิดคำว่า สวนโมกขพลาราม อันหมายถึง สวนป่าอันเป็นกำลังแห่งความหลุดพ้นทุกข์ ขึ้นในโลกตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา ปัจจุบันนักท่องเที่ยวทั้งไทยและต่างชาตินิยมมาปฏิบัติธรรม นั่งสมาธิ และสนใจเป็นอย่างมาก มีการมาบวชที่วัดกันมากขึ้นด้วย

3) พระบรมธาตุไชยา

วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นเอก ชนิดราชวรวิหาร สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ตั้งอยู่เลขที่ 50 ถนนรัชชณรงค์ หมู่ 3 ตำบลเวียง อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี พระบรมธาตุไชยาเป็นสถานที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นับเป็นปูชนียสถานสำคัญคู่บ้านคู่เมือง ของจังหวัดสุราษฎร์ธานี และเป็นหนึ่งในสามของ โบราณสถานอันศักดิ์สิทธิ์ที่เคารพบูชาของภาคใต้ ได้แก่ พระบรมธาตุไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี เจดีย์พระมหาธาตุวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช และพระพุทธไสยาสน์ในถ้ำคูหาภิมุข บริเวณวัดคูหาภิมุข จังหวัดยะลา วัดพระบรมธาตุไชยา เป็นที่ตั้งของโรงเรียนวัดพระบรมธาตุไชยา โรงเรียนสงฆ์ และ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ ไชยา

4) ศูนย์ฝึกlingeกระแตแจะ

ศูนย์ฝึกlingeกระแตแจะ คือศูนย์ฝึกlingeเพื่อการเกษตรที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี เจ้าของศูนย์ฝึกlingeกระแตแจะ แห่งนี้รับฝึกlingeให้ เกือบทุกมะพร้าว และสอนlingeแสดงโชว์ lingแต่ละตัวต้องใช้เวลาฝึก 1-3 เดือน จึงจะทำงานได้ การฝึกlingeต้องฝึกที่ละตัวจึงจะได้ผล เพราะต้องฝึกปฏิบัติการปีนต้นมะพร้าวการเก็บลูก ไม่ใช่เป็นการอบรมแล้วก็ให้ทูลงแล้วเสร็จ สำหรับlingeโชว์นั้น ฝึกความสามารถ เช่น วิดพื้น ปั่นจักรยาน ห้อยโหน ปอกมะพร้าว ฯลฯ เป็นแหล่งศึกษาของของกลุ่มองค์กร และนักท่องเที่ยวทั่วไป

5) พระธาตุศรีสุราษฎร์

เขาท่าเพชร เป็นภูเขาสูงใหญ่ในเมืองสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานองค์พระธาตุศรีสุราษฎร์ ปูชนียสถานคู่เมืองบ้านดอน เป็นที่ตั้งของสถานี่พัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าเพชร และเป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนใกล้เมือง ที่มีจุดชมวิวที่มองเห็นเมืองบ้านดอนได้อย่างทั่วถึง ประกอบด้วยภูเขาขนาดย่อม

ติดต่อกัน 3 ลูก ทางกรรได้จัดตั้งเป็นศูนย์ศึกษารรรมชาติและสัตรปาเขาท่าเพชร เนื่องจกปาเขาท่าเพชรมีสัตรปาหลายชนิดอาศัยอยู่ประจำและอพยพย้ายถิ่น มาอยู่อาศัยอยู่จนวนมาก จึงได้ประกาศให้เป็นเขตห้ามล่าสัตรปาเขาท่าเพชร

6) บ้านพุมเรียง

บ้านพุมเรียงอยู่ห่างจากตัวอำเภอไชยา 7 กิโลเมตร เป็นหมู่บ้านชาวมุสลิมขนาดใหญ่ แต่แทรกด้วยชาวพุทธและคนไทยเชื้อสายจีนอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีการผสมผสานกันอย่างลงตัวในเรื่องของวัฒนธรรมการดำเนินชีวิตรวมถึงบางครอบครัวก็ยังเป็นแบบผสมซึ่งหมายถึงไทยพุทธกับไทยมุสลิมแต่งงานกันโดยไม่มีแบ่งแยกแต่อย่างใด โดยนักโบราณคดีเชื่อว่าบ้านพุมเรียงแห่งนี้เป็นชุมชนที่เก่าแก่สืบย้อนหลังกลับไปได้ถึงในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย เนื่องจากอยู่ใกล้ท่าเรือโบราณบริเวณแหลมโพธิ์ พบซากเรือโบราณและเครื่องใช้ถ้วยชามในสมัยราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ่งของอาณาจักรจีนเป็นจนวนมาก ซึ่งกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงอธิบายเอาไว้ว่าในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย เมื่อไชยาเป็นเมืองโบราณที่สำคัญและเก่าแก่ที่สุด อาจจะกล่าวได้ว่าเก่าแก่กว่าเมืองนครศรีธรรมราชด้วย โดยเฉพาะท่าเรือแหลมโพธิ์เป็นจุดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมต่อการตั้งฐานทัพในยามสงครามหรือตั้งท่าเรือ เพราะปลอดภัยล้นลมบริเวณปากอ่าวไม่ลึกมาก พอค้าใช้เป็นท่าส่งสินค้าจากจีนและอินเดียก่อให้เกิดความรุ่งเรืองในการชุมชนที่อยู่บริเวณนี้

7) ฟาร์มหอยนางรม

ฟาร์มสเตย์กลางทะเลที่มีชื่อเสียงของ อ.บ้านดอน จ. สุราษฎร์ธานี ที่นี่เป็นฟาร์มเลี้ยงหอยนางรม และหอยแครง เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาการเลี้ยงหอย การวางอวน การเก็บหอยเพื่อส่งขาย นอกจากนี้ยังให้บริการที่พักแบบฟาร์มสเตย์เพื่อสัมผัสธรรมชาติรับลมเย็น กลางทะเลอีกด้วย

ผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเหมาะสม นำไปใช้พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในจังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ 4 เส้นทาง ดังตาราง 4.6

ตาราง 4.6 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	1 วัน	สุราษฎร์วันเดียว สวนโมกขพลาราม – พระบรมธาตุไชยา – ศูนย์ฝึกlingeกระแฉะและ - ชุมธรรมชาติและวิถีชาวบ้านของสองฝั่งคลองโนบาง
2	3 วัน 2 คืน	สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชมวิสันเชื่อน – ล่องเรือชมเชื่อนเชียวหลาน – แวะถ่ายภาพเขาสามเกลอ – ล่องเรือดูนก-ชมหมอกยามเช้า – แวะชมกู่ยหินน้อยพระธาตุศรีสุราษฎร์ – จุดชมวิวกาท่าเพชร – ชมปลาโลมาสีชมพู – เขาพับผ้า – บ่อน้ำจืดกลางทะเล – นมัสการหลวงปู่ทวดที่เกาะนุ้ยนอก
3	1 วัน	สุราษฎร์ธานี ชุมพร สวนโมกขพลาราม – สวนสัมนายดำ – พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชุมพร – กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ – หาดทรายรี
4	1 วัน	สุราษฎร์วันเดียว สวนโมกขพลาราม - พระบรมธาตุไชยา - บ้านพุมเรียง - บ่อน้ำพุร้อนถ้าเขาพลู

4.2.2.7 ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว จ.นครศรีธรรมราช

จังหวัดนครศรีธรรมราชมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีความเหมาะสมต่อโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุทั้งหมด 23 แหล่งท่องเที่ยว ที่จำแนกตามแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ศิลปวัฒนธรรม และวิถีชีวิต รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

1) พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช

พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช คือ อีกหนึ่งสถานที่ท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ของตั้งอยู่ภายในสวนสาธารณะสมเด็จพระศรีนครินทร์84 (ทุ่งท่าลาด) ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยพิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช จัดแสดงเกี่ยวกับเมืองนครฯ ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ถึงยุคปัจจุบัน ความรู้เรื่องชื่อเมือง ตรา 12 นักษัตร (ตราประจำเมือง) การตั้งถิ่นฐานของผู้คน การรับอิทธิพลด้านวัฒนธรรมจากต่างแดน ความสำคัญของนครฯ ในฐานะเมืองท่า ประวัติสังเขปของบุคคลสำคัญเมืองนครฯ เรื่องราวทางศาสนา เช่น ศาสนา สถานที่ต่าง ๆ เรื่องราววิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี การละเล่น เหตุการณ์สำคัญของชาวเมืองนครฯ และนิทรรศการหมุนเวียน ปัจจุบันทางองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครศรีธรรมราช จัดให้มีรถรางไว้คอยบริการแก่นักท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะ และมีบริการจักรยาน 3 ล้อ ไว้บริการนักท่องเที่ยวทั่วไปด้วย

2) วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เดิมเรียกว่า วัดพระบรมธาตุ เป็นวัดใหญ่ ตั้งอยู่ภายในเขตกำแพงเมืองโบราณ ค่อนมาทางทิศใต้ เนื้อที่ 25 ไร่ 2 งาน มีถนนราชดำเนินตัดผ่านหน้าวัด เข้าใจว่าเดิมคงเป็นถนนโบราณประวัติ การสร้างวัดไม่มีหลักฐานปรากฏแน่ชัด นอกจาก ประวัติจากตำนานที่กล่าวถึงการก่อสร้างพระมหาธาตุ ซึ่งเป็น เอกสารที่เขียนขึ้นจากคำบอกเล่าภายหลังเหตุการณ์จริงเป็นเวลายาวนานมาก หลักฐานทางเอกสาร ที่ชัดเจนปรากฏขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์กล่าวว่าวัดนี้เป็นวัดที่ไม่มีพระสงฆ์จำพรรษา ต่อมาพระเจ้าบรมวงศ์เธอเจ้าฟ้ายุคลทิฆัมพร กรมหลวงลพบุรีราเมศวร อุปราชปักษ์ใต้ทรงพระสงฆ์จากวัดเพชรจริก มาดูแล รักษา วัด และคราวที่รัชกาลที่ 6 เสด็จประพาสเมืองนคร ได้โปรดพระราชทานนามวัดว่า วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหารประวัติ จากตำนานที่เล่า เรื่องการก่อสร้างพระบรมธาตุมีหลายสำนวนสามารถประมวล เนื้อหาได้ว่า เมื่อพระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพาน เมืองต่าง ๆ ในแคว้นแคว้นชมพูทวีปได้แบ่งพระบรมสารีริกธาตุไปเก็บ รักษา เคารพบูชา มีเมืองหนึ่งชื่อเมืองทณบุรี ได้พระทันตธาตุมาเก็บรักษาไว้ ต่อมาก็มีกษัตริย์จากเมืองอื่นยกทัพ มาเพื่อขอแบ่งพระทันตธาตุ กษัตริย์สิงหาราชเจ้าเมืองทณบุรีเห็นว่าจะรักษาเมืองไว้ไม่ได้ จึงให้ พระนางเหมชาลา และเจ้าชายทนต์กุมารพระธิดาและพระโอรสอัญเชิญพระทันตธาตุ ลงเรือหนีไปลังกา เสด็จเรือกำปั่นถูกพายุพัด เรือแตกทั้งสองพระองค์มาขึ้นฝั่ง ณ หาดทรายแก้ว แล้วฝังพระทันตธาตุไว้ เรื่องราวดำเนินต่อไปจนทั้งสอง พระองค์ได้กลับไปลังกา โดยมีพระทันตธาตุสวน หนึ่งยังฝังอยู่ที่หาดทรายแก้วต่อมาพระเจ้าศรีธรรมโศกราช ได้มาพบพระทันตธาตุ และโปรดให้ สร้างพระบรมธาตุเจดีย์ ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุและสร้างเมือง ณ หาดทรายแก้วจนสำเร็จเมืองดังกล่าวก็คือ เมืองนครศรีธรรมราชพระบรมธาตุเจดีย์ก็คือ พระบรมธาตุเจดีย์ นครศรีธรรมราช ซึ่งเชื่อกันว่าเดิมเป็นเจดีย์แบบอิทธิพลศิลปะ ศรีวิชัย คือเป็นเจดีย์ทรงมณฑป มีหลังคาเป็น สลูปห้ายอดคล้ายพระบรมธาตุเจดีย์ที่อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานี อยุธยา พุทธศตวรรษที่ 13-15 ต่อมา พระสลูปแบบศรีวิชัยทรุดโทรมลง จึงได้มีการสร้างเจดีย์องค์ใหญ่ทรงลังกาซึ่งเป็นเจดีย์องค์ปัจจุบันครอบไว้ เชื่อกันว่าในขณะนั้นคือราวพุทธศตวรรษที่ 18 อิทธิพลพุทธศาสนาแบบลังกาในดินแดน นครศรีธรรมราช เข้มแข็งมาก นครศรีธรรมราช จึงได้รับ

อิทธิพลทั้งศาสนาและศิลปกรรมจากลังกา ศาสตราจารย์หม่อมเจ้าสุภัทรดิศ ดิศกุลทรงวินิจฉัยว่าพระบรมธาตุเจดีย์ ปัจจุบัน มีลักษณะคล้ายเจดีย์กิริเวเธระในเมืองโบลอนนารูระ ประเทศ ศรีลังกา สร้างในสมัยพระเจ้าปรากรมพาหุมหาราช ราวต้น พุทธศตวรรษที่ 18 พระบรมธาตุเจดีย์ ก็ควรสร้างหลัง จากนั้นมาส่วนสถาปัตยกรรมอื่น ๆ ภายในวัดพระมหาธาตุฯ ล้วนเป็นของที่สร้างขึ้นใน สมัยอยุธยาเป็นส่วนใหญ่จะมีสิ่งก่อสร้างในสมัย ธนบุรีและรัตนโกสินทร์ตอนต้นอยู่บ้าง เช่น วิหารทักเชษฐ วิหารพระแอด เป็นต้น ปัจจุบันนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและสิงคโปร์ได้ให้ความสนใจในกิจกรรมการแห่ผ้าขึ้นธาตุ ซึ่งจะเดินทางกัน

3) ถนนท่าช้าง

ถนนท่าช้าง คืออีกหนึ่งจุดหมายปลายทางด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นถนนย่านงานหัตถกรรมเต็มไปด้วยงานฝีมือของชุมชนจากหลายหมู่บ้านในจังหวัดนครศรีธรรมราช มีร้านค้า และประเภทของสินค้ามากมายนับไม่ถ้วน นอกจากนี้ยังมีร้านขายผ้าทอเมืองนคร เครื่องเงิน เครื่องถมเงินถมทอง เครื่องจักสาน สินค้าพื้นเมือง เลือกซื้องานหัตถกรรม เครื่องถมเงินถมทอง เครื่องเงิน สินค้าพื้นเมือง และสินค้าอื่นๆ อีกมากมาย โดย ร้านสิบสองนักษัตร จะให้บริการนักท่องเที่ยวได้ตั้งแต่ 8.00 -18.00 น. ทุกวัน

4) หมู่บ้านคีรีวง

หมู่บ้านคีรีวงเป็นหมู่บ้านเก่าแก่กว่า 300 ปี ชาวบ้านที่อพยพ เข้ามาอาศัย ในรุ่นแรก ๆ นั้น ตั้งรกรากในสมัยรัชกาลที่ 1 อยู่บริเวณที่ราบระหว่าง หุบเขาหลวง เรียกว่า “หมู่ 5 บ้านขุนน้ำ” เพราะตั้งอยู่ในพื้นที่ ที่เป็นต้นน้ำ และเป็น แหล่งพันธุ์ไม้نانาชนิด ต่อมาได้เปลี่ยนเป็นชื่อ บ้านคีรีวง หมายถึง หมู่บ้านซึ่งอยู่ในวงล้อม ของภูเขา เมื่อมีจำนวนชาวบ้านมากขึ้นจึงได้มีการแบ่งแยกออกเป็น 4 หมู่บ้าน ชาวคีรีวงมีวิถีชีวิตที่สงบสังคมแบบเครือญาติ อาชีพหลักคือ การทำสวนผลไม้ผสม เรียกว่า “สวนสมรม” เช่น มังคุด เงาะ ทุเรียน สะตอ และเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2531 ได้เกิดมหาอุทธรณภัย หมู่บ้านได้ถูกน้ำพัดหายไปนับ 100 หลัง รวมถึง วัดคีรีวง ชาวคีรีวงจึงได้อนุรักษ์อุโบสถและบ้านที่ประสบภัยไว้เป็นอนุสรณ์สถานชุมชนคีรีวง ได้เป็นชุมชน ต้นแบบ ในด้านท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้รับรางวัลยอดเยี่ยมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ในปี 2541 ประเภทเมืองและชุมชน ที่มีวิถีชีวิต แบบชาวสวนอยู่กับธรรมชาติ และยังได้มีการจัดตั้งกลุ่มแบ่งออกเป็นหลายกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มลูกไม้ กลุ่มบ้านสมุนไพร กลุ่มมัดย้อม กลุ่มใบไม้ กลุ่มลายเทียน กลุ่มลูกหยีสามรส กลุ่มจักสานกะลามะพร้าว กลุ่มทุเรียนกวน ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับความนิยมจากผู้บริโภค และเป็นสินค้า OTOP ที่มีคุณภาพ

5) อ่าวหลักซอ

อ่าวหลักซอ เขาหลักซอ อ่าวเล็กๆทางด้านเหนือของทะเลขนอม อยู่ระหว่างอ่าวท้องเนียนและอ่าวเตล็ด พื้นที่บางส่วนเป็นของเอกชนจึงเห็นมีการปรับแต่งพื้นที่บ้าง อ่าวหลักซอเป็นเส้นทางทางบกที่สามารถเข้าไปเที่ยวชมหินพับผ้าที่เขาหลักซอ ได้อย่างใกล้ชิด ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสถึงปรากฏการณ์ทางธรณีวิทยาที่หาได้ยากใน ประเทศไทย จะมองเห็นผาหินที่เหมือนกับเป็นแผ่นหินที่ซ้อนทับเป็นชั้นๆ ไปตลอดทั้งแนว ชายหาดของอ่าวนี้เป็นหินเกือบทั้งอ่าวไม่เหมาะที่จะเล่นน้ำทะเล แต่ตามก้อนหินที่น้ำท่วมถึงจะมีหอยนางรมตัวเล็กๆเกาะอยู่เต็มไปหมด เมื่อยามน้ำลงจะมีชาวบ้านมาเจาะเปลือกแกะเอาเนื้อหอยไปเป็นอาหาร ที่เรียกกันว่าหอยเจาะ ทำอาหารได้หลายอย่างเป็นเมนูเด็ดของชาวบ้านแถบชายทะเล โดยปกติอ่าวนี้เข้ามาเที่ยวได้ทางเรือโดยรวมอยู่ในโปรแกรมดูปลาโลมา แต่ถ้าขับรถเข้าไปจะผ่านที่ดินของเอกชนซึ่งอาจจะไม่สะดวก อ่าวหลักซอจึงไม่ค่อยรู้จักกันมากนัก

6) เกาะนัยนอก

ซึ่งสิ่งมหัศจรรย์ที่ดึงดูดให้ใครต่อใครมาที่นี่ นั่นคือ บ่อน้ำธรรมชาติ รูปร่างคล้ายรอยเท้า ที่มีเส้นผ่าศูนย์กลางประมาณ 30 นิ้ว เป็นบ่อน้ำจืดจากแผ่นดินใหญ่ นับว่าเป็น Unseen Thailand แห่งหนึ่งของประเทศไทย โดยช่วงเวลาที่น้ำทะเลขึ้นจะกลบบ่อน้ำจนมองไม่เห็น แต่เมื่อน้ำทะเลลดลงจะเผยให้เห็นบ่อน้ำจืด ชาวบ้านเชื่อว่า "บ่อน้ำจืด" คือบริเวณที่ "หลวงปู่ทวด" ได้เคยมาเหยียบน้ำทะเลให้กลายเป็นน้ำจืด ตามตำนานที่ว่า เมื่อครั้งที่หลวงปู่ทวดได้มากับเรือสำเภาเพื่อเดินทางไปยังอยุธยา ระหว่างทางเรือเกิดขาดแคลนเสบียงและน้ำที่จะใช้ในเรือ คนในเรือเลยคิดจะปล่อยท่านมาลงที่เกาะนี้ แต่ท่านทราบโดยญาณในว่าท่านจะโดนปล่อยเกาะ และด้วยความที่ท่านโดยสารเรือเหมา ท่านก็เลยอยากจะให้อะไรตอบแทน เลยเดินไปเหยียบน้ำที่หิน แล้วพูดว่าน้ำทะเลตรงนี้จืดกินได้ให้เอาขึ้นไปบนเรือสำเภา ซึ่งลูกเรือไม่เชื่อก็เลยมาชิมดู ปรากฏว่าจืดจริง ๆ เลยกราบท่านและเชิญท่านขึ้นไปบนเรือดังเดิม ดังนั้น บณยอดเขาของเกาะนัย จึงมีหลวงปู่ทวดประดิษฐานอยู่ ทั้งนี้ รอยเท้าของหลวงปู่ทวดที่สร้างปาฏิหาริย์เอาไว้

7) เรือนผักกูด

โครงการนี้ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามแนวพระราชดำริ เศรษฐกิจพอเพียงในการพัฒนา ใช้ศักยภาพที่มีอยู่ในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุด เน้นการแบ่งปัน เกื้อกูลชุมชน สังคมและเครือข่าย ภายใต้แนวความคิด “สร้างเศรษฐกิจชุมชน เพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยส่งเสริมการบริโภคพืช ผัก ดอกไม้ธรรมชาติ” ปรากฏว่า โครงการนี้ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก และเป็นที่ชื่นชอบของผู้มาใช้บริการได้ รับอาหารเพื่อสุขภาพและอากาศที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย เครือข่ายพืช ผัก พื้นบ้านมีการขยายเพิ่มขึ้น จนทำให้การอนุรักษ์ธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมก็เพิ่มมากขึ้น แม้แต่ขยะเปียก และขยะที่ย่อยสลายได้ทุกชนิด ก็มีการกำจัดโดยธรรมชาติบำบัด ปราศจากกลิ่นและแมลงวัน

8) โครงการพัฒนาลุ่มน้ำปากพนัง

ในอดีตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังเป็นอยู่ข้าวอยู่น้ำของภาคใต้ ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ต่อมาเมื่อประชากรมากขึ้น ทรัพยากรธรรมชาติถูกนำมาใช้อย่างฟุ่มเฟือย มีการตัดไม้ทำลายป่าทำให้ขาดแหล่งดูดซับน้ำหรือชะลอน้ำฝน ความสมดุลทางธรรมชาติถูกทำลายลง เป็นสาเหตุน้ำจืดในแม่น้ำปากพนังและลำน้ำสาขา จากที่เคยมีปีละ 9 เดือน เหลือเพียงปีละ 3 เดือน และจากลักษณะของแม่น้ำปากพนังมีความลาดชันน้อย ทำให้น้ำทะเลลุดล้ำเข้าไปในลำน้ำเป็นระยะทางกว่า 100 กิโลเมตร ประกอบกับ มีราษฎรส่วนหนึ่งใน อ.หัวไทร อ.เชียรใหญ่ และ อ.ปากพนัง หันมาประกอบอาชีพการทำนาเกลือจากการเพาะเลี้ยงกุ้งสามารถทำรายได้สูง ปัญหาที่ตามมาได้แก่ การถ่ายเทน้ำเสียจากบ่อกุ้งลงสู่ทางน้ำธรรมชาติลุกลามเข้าไปในพื้นที่นาข้าว ส่งผลให้ลำน้ำมีสภาพเคมีไม่เหมาะสมที่จะใช้ทำการเกษตร จากสภาพปัญหาดังกล่าวที่ชาวปากพนังต้องเผชิญอยู่ เป็นมูลเหตุให้การประกอบอาชีพเกษตรกรรมได้รับความเสียหาย ขาดแหล่งน้ำจืดที่ใช้ในการอุปโภค บริโภค และปัญหาน้ำท่วมซ้ำซากในที่ทำกินของเกษตรกร โดยเฉพาะการทำนาได้รับความเสียหาย พื้นที่นาลดจำนวนลงกว่าครึ่งหนึ่ง ผลผลิตตกต่ำราษฎรมีฐานะยากจน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้ทรงพระราชทานพระราชดำริให้กรมชลประทานร่วมกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการแก้ไขและบรรเทาปัญหาของพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังภายใต้ “โครงการการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริให้ดำเนินการแก้ไขปัญหาน้ำท่วม ปัญหาขาดแคลนน้ำใช้ในการอุปโภคบริโภค การทำการเกษตรและปัญหาการรุกคืบของน้ำทะเล

รวมถึงการเลี้ยงกุ้งทะเลอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ ซึ่งก็มีพระราชดำริครั้งแรกเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2526 และต่อมาพระองค์ได้ทรงพระราชทานพระราชดำริมาอย่างต่อเนื่องรวมทั้ง 9 ครั้ง ครั้งหลังสุดเมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2538 สรุปพระราชดำริว่า ให้พิจารณาก่อสร้างประตูระบายน้ำปากพนังให้เสร็จโดยเร็ว ซึ่งเป็นงานหลักในการแก้ไขปัญหามลพิษจากน้ำจืดและให้แก้ไขปัญหาน้ำท่วมในพื้นที่ทำกินของราษฎรโดยการขุดลอกคลองระบายน้ำ พร้อมประตูระบายน้ำและอาคารควบคุมลำน้ำสาขาต่างๆ เพื่อระบายน้ำออกจากพื้นที่โครงการ กำหนดแนวเขตที่เหมาะสมในการแยกน้ำจืดน้ำเค็มออกจากกันโดยชัดเจน

9) วัดเขาขุนพนม

วัดเขาขุนพนม ตั้งอยู่หมู่ที่ 3 ตำบลบ้านเกาะ อำเภอพรหมคีรี จังหวัดนครศรีธรรมราช บริเวณเชิงเขาขุนพนม เป็นวัดเก่าแก่ สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยอาณาจักรนครศรีธรรมราช ราวพุทธศตวรรษที่ 18 ถึงพุทธศตวรรษที่ 20 มีตำนานท้องถิ่นเล่ากันว่า วัดเขาขุนพนมนี้ เป็นวัดที่สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช เสด็จมาประทับ และจำพรรษาในฐานะพระภิกษุ หลังจากสิ้นรัชกาลกรุงธนบุรี เป็นเวลา 3 ปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2325 จนกระทั่งเสด็จสวรรคตในปี พ.ศ. 2368 โดยที่ไม่ได้ทรงถูกสำเร็จโทษด้วยท่อนจันทน์ ตามพระราชพงศาวดาร แต่ได้ทรงสับเปลี่ยนพระองค์กับทหารคนสนิทหรือพระญาติ ที่มีรูปพรรณใกล้เคียงกัน

10) วัดธาตุน้อย

วัดธาตุน้อย หรือ วัดพระธาตุน้อย อีกหนึ่งศาสนสถานที่มีความสำคัญและยังเป็นที่ตั้งของเจดีย์พ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์ โดยวัดนั้นตั้งอยู่ในเขตตำบลหลักช้าง กิ่งอำเภอช้างกลาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งขึ้นโดยความประสงค์ของพ่อท่านคล้าย (พระครูพิศิษฐ์อรรถการ) พระเกจิอาจารย์ที่ชาวใต้เลื่อมใสศรัทธาอย่างสูงยิ่งรูปหนึ่ง วัดธาตุน้อยมีเนื้อที่ 46 ไร่ สร้างขึ้นบนที่ดินซึ่งนายกลับ งามพร้อม ถวายแด่พ่อท่านคล้าย ท่านจึงได้สร้างพระธาตุน้อยขึ้นใน ปี 2504 ปัจจุบันสรีระพ่อท่านคล้าย วาจาสิทธิ์ ประดิษฐานอยู่ในองค์พระเจดีย์ ณ สถานที่นี้ จึงเป็นเจดีย์อนุสรณ์สถานพ่อท่านคล้ายอีกด้วย สังขารพ่อท่านคล้ายซึ่งว่ากันว่าแข็งเป็นหิน ที่ชาวบ้านนับถือและศรัทธาด้วยแล้วก็ยังทำให้ผู้คนหลั่งไหลเข้ามาสักการบูชากันมากยิ่งขึ้น

11) ศาลาโดหก หรือ ศาลาประตูหก

อยู่ริมถนนราชดำเนิน เดิมเป็นศาลานอกกำแพงเมืองตรงประตูชัยเหนือ อันเป็นที่พักของคนเดินทาง ซึ่งเข้าเมืองไม่ทัน เพราะประตูเมืองปิดเสียก่อน เดิมศาลาแห่งนี้ตั้งอยู่ระหว่างต้นประตู (ต้นโค) หกต้น ชาวนครเรียกว่า "หลาโดหก" ศาลาหลังที่มีอยู่ทุกวันนี้สร้างขึ้นใหม่เป็นศาลาทรงไทยอยู่ริมถนนราชดำเนิน ส่วนต้นประตูทั้งหกต้นได้ตายไปหมดแล้ว ทางเทศบาลจึงปลูกขึ้นใหม่เพื่อเป็นที่ระลึกถึงประตูทั้งหกต้น

12) แหลมตะลุมพุก

แหลมตะลุมพุกเป็นแหลมยาวเรียวยาวไปในอ่าวไทยติดต่อกับผืนดินตอนบนของตัวอำเภอปากพนัง ด้านนอกติดกับอ่าวไทย เป็นหาดทรายขาวสะอาดมีต้นสนเป็นแนวยาวดูสวยงามมาก มีเปลือกหอยชนิดต่างๆอยู่เต็มไปหมด ล้วนแต่เป็นเปลือกหอยที่สวยงาม และที่ปลายสุดของแหลมมีกระโจมไฟบอกสัญญาณการเดินเรือ นอกจากนี้แหลมตะลุมพุกยังเป็นแหล่งประวัติศาสตร์ ที่ทุกคนคงจะระลึกถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อ วันพฤหัสบดีที่ 25 ตุลาคม พ.ศ. 2505 เพราะโศกนาฏกรรมวาตภัยในครั้งนั้น ทำให้แหลมตะลุมพุกเปลี่ยนสภาพจากความสวยงามรื่นรมย์เป็นสุสานแห่งอดีตที่ฝังใจคนไทยทั้งชาติไปชั่ววันรันดร์

13) โบราณสถานเขาคา

เขาคาเป็นชื่อของเนินเขาขนาดย่อมที่ตั้งอยู่ในตำบลเสาเภา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อปี พ.ศ.2509 เขาคาเริ่มเป็นที่รู้จักในหมู่นักวิชาการโบราณคดี เมื่อขุดพบศิลาจารึกวัฒนธรรมและโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร นำโดยอาจารย์ศรีศักร วัลลิโภดม ได้สำรวจพบโบราณสถานบนแนวสันเขาและพบศิลาจารึก ซึ่งได้นำไปเก็บรักษาไว้ที่หน่วยศิลปากรที่ 8 นครศรีธรรมราช หลังจากนั้น เขาคาก็เป็นจุดสนใจของนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน อาทิ ศรีศักร วัลลิโภดม, คงเดช ประพัฒน์ทอง, ประทุม ชุ่มเพ็งพันธุ์, ปรีชา นุ่นสุข, ธราพงศ์ ศรีสุชาติ ฯลฯ ได้เขียนบทความตีพิมพ์ในหนังสือและวารสารต่างๆ เกี่ยวกับความสำคัญของเขาคาในลักษณะชุมชนโบราณที่นับถือศาสนาฮินดูลัทธิไศวนิกาย พบหลักฐานการประดิษฐานศาสนบอยอดเขาอย่างแท้จริง และอาจเป็นแห่งเดียวในจังหวัดนครศรีธรรมราชหรือภาคใต้ ที่มีการจำลองจักรวาลคือเขาพระสุเมรุ (เขาไกรลาส) อันเป็นที่สถิตของพระผู้เป็นเจ้า พระมหาเทพผู้ยิ่งใหญ่คือพระศิวะมหาเทพ

14) เขาพลายดำ

เขาพลายดำ หรือ "มังกรทะเลใต้" เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งทะเลใต้ เป็นเขาที่มีลักษณะเป็นภูเขาที่ติดทะเลตรงแนวรอยต่อ เขตอำเภอขนอมและอำเภอสหัสขันธ์ อยู่ห่างจากตัวเมือง นครศรีธรรมราช ประมาณ 86 กม. มีแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง คือ หาดหินงาม หาดในเพลา เขาพลายดำวันนี้ยังคงสภาพป่าที่สมบูรณ์ สถานที่นี้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์พันธุ์ไม้ป่าและสัตว์ป่า

15) สวนแก้วมังกรสยาม

แก้วมังกร พืชเศรษฐกิจที่สร้างความภาคภูมิใจให้กับคนลุ่มน้ำปากพนัง โดย สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ทรงเยี่ยมแปลงปลูกแก้วมังกร ในอำเภอปากพนัง ซึ่งสร้างรายได้ และสร้างความหวังให้กับเกษตรกร ปลูกแบบยกร่องในแปลงไร่นาสวนผสม เจริญเติบโตได้ดี อายุการให้ผลผลิตเร็ว ด้านทานโรคแมลง เป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ เป็นที่สนใจและเป็นแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของคนลุ่มน้ำปากพนัง

16) ขนอม

ขนอม ไม่เพียงแต่จะมีหาดทรายและทะเลสวย ๆ แต่เป็นเมืองที่มีประวัติศาสตร์ที่เก่าแก่ยาวนาน ขนอมเคยเป็นเมืองท่าเทียบเรือมาแต่โบราณ มีอายุกว่า 800 ปี ในสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงแห่งกรุงศรีอยุธยาตอนต้น ขนอมมีชื่อเรียกว่า "เมืองตรนอม" เป็นเมืองที่มีความเจริญรุ่งเรืองกว่าเมืองอื่น ๆ ที่ตั้งอยู่ในละแวกใกล้เคียง ขนอม...เป็นอำเภอเล็กที่สุดและอยู่เหนือสุดของจังหวัดนครศรีธรรมราช แต่เป็นเมืองที่มีชายทะเลยาว 32 กิโลเมตร มีอ่าวน้อยใหญ่จำนวน 16 อ่าว ขนอมจึงเป็นอำเภอหนึ่งที่มีทรัพยากรท่องเที่ยวมากมายที่โดดเด่น ตั้งแต่หาดทรายชายทะเลที่ล้อมรอบด้วยป่าเขาสูงบนคาบสมุทร ทิวทัศน์สวยงามอบอวลไปด้วยเสน่ห์แห่งวิถีชีวิตประมงพื้นบ้าน และมากด้วยวัฒนธรรม

17) ชุมชนคนรักเห็ด

ชุมชนคนรักเห็ด ท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นชุมชนที่เกิดจากการรวมกลุ่มของสมาชิกจำนวนมาก มีการเพาะพันธุ์เห็ดหลากหลายชนิด อาทิเช่น เห็ดหอม เห็ดเป๋าฮื้อ เห็ดนางฟ้า เห็ดอังกาบ เป็นต้น ซึ่งทำให้สถานที่แห่งนี้ได้รับความนิยมอย่างมาก ที่สำคัญยังเป็นแหล่งเรียนรู้ของคณาจารย์ นักศึกษา นักเรียนและประชาชนทั่วไป โดยส่วนใหญ่ผู้มาเยี่ยมชมจะเป็นคณะ ซึ่งทีมงานบางคณะ ถือได้ว่าเป็นแขกประจำของชุมชนแห่งนี้เลยทีเดียว สถานที่แห่ง

นี้ได้จัดให้มีการเข้าเยี่ยมชมศึกษากรรมวิธีการเพาะเห็ด มีการจัดอบรมสอนการเพาะเห็ด การเพาะก้อนเชื้อเห็ด นอกจากนี้ยังมีการนำผลิตภัณฑ์สดใหม่คุณภาพดีมาวางขายให้เลือกซื้อกันทุกวันด้วย สำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการเพาะเห็ดหรือผู้ที่ต้องการประกอบอาชีพในเชิงเศรษฐกิจพอเพียง

18) บ้านหนังตะลุงสุชาติ ทรัพย์สิน

บ้านหนังตะลุงสุชาติ ทรัพย์สิน อยู่ที่บ้านเลขที่ 10/18 ถนนศรีธรรมโศก 3 โดย ลุงสุชาติ ทรัพย์สิน เป็นศิลปินหนังตะลุงและช่างทำรูปหนังตะลุงฝีมือดีเยี่ยมของเมืองนครศรีธรรมราช ที่ริเริ่มและสืบทอดวัฒนธรรมการทำตัวหนังตะลุง รวมไปถึงการเชิดหนังตะลุงจนที่เป็นที่ยอมรับในระดับชาติ และนานาชาติ ทั้งยังทำนุบำรุงความเป็นไทยคงใช้เครื่องดนตรีไทยที่เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรม ของชาติไทย โดยได้รับคัดเลือกให้เป็นศิลปินท้องถิ่นผู้ซึ่งได้รับรางวัลยอดเยี่ยมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ไทยแลนด์ทัวริสซึมอวอร์ด) ประจำปี 2539 รางวัลดีเด่นประเภทวัฒนธรรมและโบราณสถาน บ้านหนังตะลุงสุชาติเป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายตัวหนังตะลุงและหนังใหญ่ อีกทั้งยังมีการแสดงใน ลักษณะสาธิตในบริเวณบ้านหนังตะลุง นอกจากนี้ยังได้แบ่งพื้นที่เพื่อจัดเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน และพิพิธภัณฑ์หนังตะลุงนานาชาติ

19) วัดเจดีย์

วัดเจดีย์หรือวัดไผ่ ตั้งอยู่ที่ หมู่ 7 ตำบลคลอง อำเภอลิขิต จังหวัดนครศรีธรรมราช เคยเป็นวัดร้างที่เชื่อกันว่าสร้างมาเป็นเวลานานับ 1000 ปี มีเพียงเจดีย์โบราณก่อด้วยอิฐอยู่ตรงบริเวณที่กำลังสร้างโบสถ์ในปัจจุบัน จนเมื่อประมาณ พ.ศ.2500 มีการบูรณะวัดเจดีย์ขึ้นมาใหม่ มีพระเข้ามาอยู่ประจำ เป็นที่ปฏิบัติศาสนกิจของชาวบ้านใกล้เคียง และเป็นที่พักพิงของ “พ่อท่าน” พระพุทธรูปเก่าแก่ที่อยู่มาตั้งแต่ยังเป็นวัดร้าง ไผ่วัดเจดีย์ หรือ ตาไผ่วัดเจดีย์ คือรูปไม้แกะสลักของเด็กชายอายุประมาณ 9 -10 ขวบ ตั้งอยู่ในศาลาในวัดเจดีย์เชื่อกันว่าเป็นวิญญานศักดิ์สิทธิ์ที่สถิตย์อยู่ ณ วัดแห่งนี้เป็นที่เคารพสักการะของชาวบ้านตั้งแต่ในละแวกใกล้วัดไปจนถึงต่างจังหวัดในแถบภาคใต้ จากศรัทธาที่เชื่อกันว่า “ขอได้ไหวรับ” โดยเฉพาะโชคลาภ และการค้าขาย เรื่องราวของไผ่หรือตาไผ่นั้น มีที่มาจากเรื่องที่ชาวบ้านแถวนั้นเคยเห็นภาพเด็กวิ่งเล่นอยู่ในบริเวณวัด เมื่อเข้าไปหาดูก็ไม่พบว่ามีเด็กมาพักอาศัยในบริเวณนั้นแต่อย่างใด เหตุการณ์เช่นนี้ปรากฏให้เห็นอยู่เสมอ ชาวบ้านจึงเรียกเด็กที่ปรากฏร่างนั้นว่า “เด็กวัด” ซึ่งเชื่อกันว่าเป็นวิญญานที่สถิตย์อยู่ ณ วัดเจดีย์แห่งนี้ และเรียกวินญานดวงนี้ว่าไผ่ ซึ่งเป็นคำที่ชาวบ้านในภาคใต้ใช้เรียกเด็กเล็กๆ เมื่อเชื่อกันว่าไผ่คือวิญญานดวงหนึ่ง แต่ไม่มีใครเคยเตือนร้อนเพราะวิญญานดวงนี้ นอกจากการปรากฏร่างให้เห็นก็อาจจะมีการล้อเล่นกับผู้ที่มาค้างแรมในวัด ไผ่ไผ่ จึงเป็นที่รักของชาวบ้าน ใครมีเรื่องเดือดร้อน วัว ควาย หมู ข้าวของสูญหาย ก็มาจุดธูปบนบานขอให้ช่วยกันหา ซึ่งก็มักจะประสบผลเสมอมา

20) ถ้ำเขาวังทอง

ถ้ำเขาวังทอง เป็นถ้ำที่อยู่ภายใต้การดูแลของอุทยานแห่งชาติหาดขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ ตั้งอยู่ในอำเภอนม มีความลึกประมาณ 150 เมตร ถ้ำเขาวังทองเป็นถ้ำหินปูนผสมแร่เหล็ก จึงเคยเกิดเหตุการณ์คัดค้านจากชาวบ้านในการทำสัมปทานเหมือง และมีร่องรอยความพยายามทำให้ถ้ำมีความเสื่อมโทรมบ้าง ภายในถ้ำเขาวังทองมีหินงอกหินย้อยที่มีความวิจิตรพิสดารและหลากหลายมาก ตั้งแต่ร่องรอยของธาตุเหล็กสีชมพูเข้มถึงสีม่วงถ้ำมีลวดลายสวยงาม หินงอกรูปร่างแปลกตา อาทิ หินย้อยแบบหลอด หินย้อยรูปร่างโสม หินงอกที่ประกบกับหินย้อยที่ไม่สมบูรณ์เป็นเนื้อเดียวกัน หินที่เป็นไฮไลต์ของถ้ำเขาวังทอง มีอยู่ด้วยกันสามแห่ง ได้แก่ หินเจ้าแม่กวนอิม หิน

ไดโนเสาร์ และหินเจดีย์พระธาตุ นอกจากนั้นภายในถ้ำเขาวังทองยังมีสิ่งที่แปลกประหลาดที่ไม่สามารถพบเห็นได้ง่ายๆก็คือ น้อยหน้าถ้ำ หินทรงกลมที่ผุดมาจากพื้นถ้ำรูปร่างคล้ายลูกหิน

21) หมู่เกาะทะเลใต้

อุทยานแห่งชาติหาดขนอม-หมู่เกาะทะเลใต้ คือ หาดที่มีชื่อเสียงของนครศรีธรรมราช โดดเด่นด้วยหาดทรายที่ยื่นยาวออกไป ในทะเลคู่กับทิวสน เกาะมัตโคง และเกาะมัตสุมมีหาดทรายยาวกับทิวมะพร้าว มีปะการังสวยงาม อุดมสมบูรณ์ทั้งปะการังจาน ปะการังสมอง และปะการังเขากวาง รอบเกาะ มีชายหาดและน้ำใส เหมาะสมกับกิจกรรมดำน้ำดูปะการังและเล่นน้ำ อ่าวต่างๆ เช่น อ่าวท้องหยี อ่าวท้องยาง อ่าวคอเขา อ่าวหน้าด่าน อ่าวแฝงเกาะ อ่าวท้องชิง อ่าวโนนเพลลา ซึ่งมีชายหาดที่มีทรายขาว สะอาด น้ำทะเลใส เหมาะสำหรับการเล่นน้ำทะเล สำหรับ น้ำตก พบว่ามีน้ำตกกระจายอยู่ทั่วพื้นที่ ได้แก่ น้ำตกทำนอย ตั้งอยู่ในเขตตำบลควนทอง อำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช น้ำตกหนานไผ่ ตั้งอยู่ในเขตตำบลทุ่งไผ่ อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช น้ำตกกลางทอง ตั้งอยู่ในเขตตำบลปากแพรก อำเภอดอนสัก จังหวัดสุราษฎร์ธานี

22) โบราณสถานโมคลาน

บ้านโมคลานเป็นชุมชนใหญ่ อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติการตั้งถิ่นฐานของประชากร ตั้งอยู่ตามแนวยาวของสันทรายเก่า ลักษณะของชุมชนกระจายในแนวยาวเหนือ-ใต้ มีลำน้ำไหลมาจากเทือกเขานครศรีธรรมราช ผ่านชุมชนโมคลาน ๒ สาย แล้วไปลงทะเลที่อ่าวไทย ได้แก่ คลองชุมชิ่ง (คลองยิง) และคลองโตะเน้ง (คลองโมคลาน) แต่เดิมคลองทั้งสองนี้คงเป็นแม่น้ำขนาดใหญ่เพราะยังมีร่องรอยของตะกอนและการกัดเซาะ แต่ปัจจุบันตื้นเขิน มีที่ราบลุ่มทั้งสองฝั่งของคลอง ซึ่งมีความอุดมสมบูรณ์ ประชากรในชุมชนโมคลานจึงมีอาชีพทำนา และทำสวนมะพร้าว ยางพารา และสวนผลไม้บนสันทราย และยังมีอาชีพทำเครื่องปั้นดินเผาที่มีชื่อเสียงมาตั้งแต่สมัยก่อน

23) อุทยานแห่งชาติเขาลง

อุทยานแห่งชาติเขาลง ซึ่งยังคงความอุดมสมบูรณ์ โดยเฉพาะป่าเฟินโบราณและกล้วยไม้หายาก นานาชนิดของโลก ป่าผืนนี้ยังเป็นต้นน้ำของเขาลงยอดเขาที่สูงที่สุดในภาคใต้ของไทย.ใจกลางป่าดิบชื้น อันรกทึบของเขาลงนี้เอง ที่ได้ให้กำเนิดเฟินโบราณหลายชนิด ซึ่งเหลือรอดมาจนถึงยุคปัจจุบัน เช่น มหาสดำ หรือเฟินต้นที่มี ลักษณะของลำต้น ที่สูงใหญ่ กว่า 15-20 เมตร และมีแผ่นใบสีเขียวสดรูปขนนก ขนาดใหญ่แผ่ ออกจากปลายยอดชวน ให้จินตนาการถึงบรรยากาศยุคจูแรสสิกซึ่งไดโนเสาร์ยังครองโลกอยู่ ป่าเขาลงมี เฟินชนิดนี้อยู่ย้าหนาแน่นจนได้รับการขนานนามว่าหุบผามหาสดำอันแสนอัศจรรย์ นอกจากนั้นบนป่าดงดิบที่ สูงเฉลี่ยเกิน 1000 เมตร ยังพบเฟินโบราณที่วิวัฒนาการมานานกว่า 180-200 ล้านปี อย่างบัวแฉกและบัวแฉก ไบมน เฟินที่มีรูปทรงของใบแตกเป็นแฉกสวยงามอย่างน่าประหลาด และพบขึ้นเป็นดงหนาแน่น ตามลาดไหล่เขา ชั้นที่ชุ่มชื้นใกล้ยอดเขาสูง

ผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเหมาะสม นำไปใช้พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ 6 เส้นทาง ดังตาราง 4.7

ตาราง 4.7 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	1 วัน	นั่งรถชมเมืองเล่าเรื่องเมืองลิกอร์ พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช – วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – ถนนท่าช้าง - หมู่บ้านคีรีวง
2	3 วัน 2 คืน	พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช – วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร - ถนนท่าช้าง – ล่องเรือดุโลมา – เกาะนุ้ยนอก -หมู่บ้านคีรีวง
3	1 วัน	เมืองนคร – ปากพนัง วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช - ศาลาประดู่หก - แหลมตะลุมพุก
4	2 วัน 1 คืน	ชมโลมาสีชมพู – นมัสการหลวงปู่ทวด - ถ้ำเขาวังทอง - วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร - หมู่บ้านคีรีวง
5	1 วัน	เมืองนคร ท่าศาลา วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช- บ้านหนังตะลุงสุชาติ - โบราณสถานโมคลาน
6	5 วัน 4 คืน	นครศรีฯ – สุราษฎร์ – ชุมพร – ระนอง – ชุมพร วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช - บ้านหนังตะลุงสุชาติ - โบราณสถานโมคลาน

4.3 ผลการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุอย่างแท้จริงทั้งในลักษณะข้อความและลักษณะแผนที่

ผลการนำข้อมูลมาสังเคราะห์การเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยว และการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวโดยออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนรวม 34 เส้นทาง มีรายละเอียดโปรแกรมการท่องเที่ยวจำแนกเป็นรายจังหวัด ดังนี้

4.3.1 โปรแกรมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

เส้นทางที่ 1 (ภาพที่ 4.1)

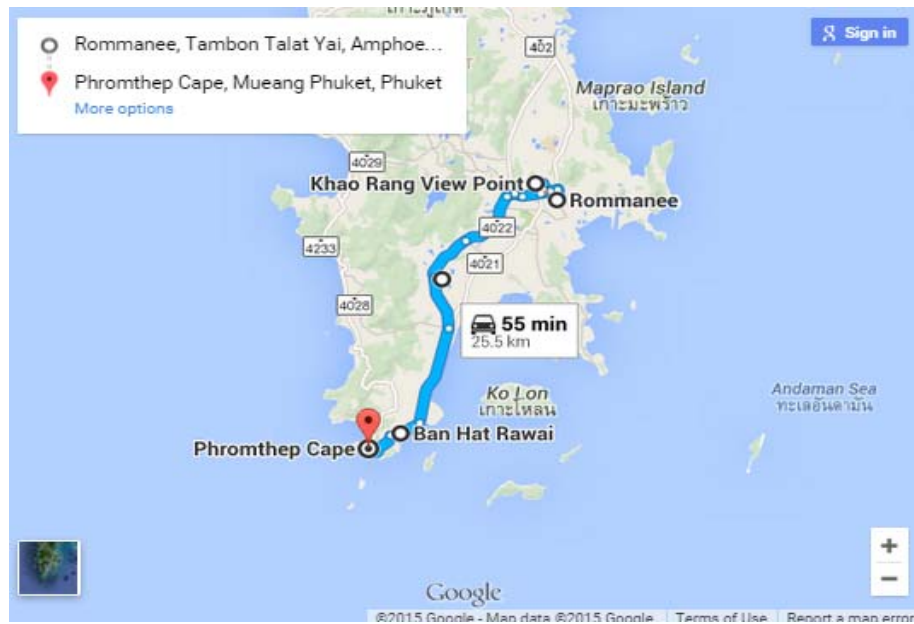
“จังซีลอน”เมืองการค้าในอดีตย่านภูเก็ตเมืองเก่า (เขารัง – วัดไชยธาราราม(วัดฉลอง) จุดชมวิวสามอ่าว – แหลมพรหมเทพ)

08.00 น. รับคณะ ณ โรงแรมที่พัก จากนั้นนำท่าน

08.45 น. ย่านเมืองเก่า ชมความงดงามของสถาปัตยกรรมล้ำค่าของเมืองภูเก็ต เหล่าตึกเก่าที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน กลิ่นอายของวัฒนธรรมที่ยังมีชีวิตของ "ย่านเมืองเก่า" ตึกเก่าภูเก็ตเหล่านี้ได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมแบบจีนผสมผสานกับตะวันตกหรือที่เรียกว่าสถาปัตยกรรมแบบ "ชิโน - โปรตุเกส"

09.50 น. ชมทิวทัศน์ตัวเมืองภูเก็ตจากเขารัง เพลินตาเพลิดเพลินกับความงดงามของตัวเมืองภูเก็ต

- 10.15 น. แวะเลือกซื้อของฝากภูเก็ต จากโรงงานผลิต จำหน่าย เม็ดมะม่วงหิมพานต์ และ โรงงานผลิตภัณฑ์เครื่องประดับสวยงาม โซว์รูมภูเก็ต ชมไข่มุกสีทองที่เกิดตามธรรมชาติที่ใหญ่ที่สุดในโลกราคา15 ล้านบาท
- 12.00 น. บริการอาหาร แบบพื้นเมืองภูเก็ต
- 13.00 น. เดินทางต่อ
- 13.30 น. วัดไชยธาราราม หรือวัดฉลอง นมัสการหลวงพ่อแช่ม เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป จากเรื่องราว ความศักดิ์สิทธิ์ และคุณความดี ของหลวงพ่อแช่ม วัดฉลอง ในการเป็นที่พึ่ง ให้แก่ชาวบ้าน ในการต่อสู้กับพวกอั้งยี่ ภายหลังรัชกาลที่ 5 จึงโปรดเกล้าพระราชทาน สมณะศักดิ์แก่หลวงพ่อแช่ม วัดฉลอง ซึ่งท่านก็เป็นที่เคารพเลื่อมใส ของชาวภูเก็ต ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เมื่อมีเรื่องทุกข์ร้อนใด ก็พากันมาบนบาน ให้หลวงพ่อ ช่วยเหลือเสมอ
- 14.00 น. ผ่านหาดราไวย์จุดชมวิวิสามอ่าว เป็นจุดชมทิวทัศน์ยอดเยี่ยมเช่นเดียวกับแหลมพรหมเทพ นักท่องเที่ยวนิยมมาแวะพักชมทิวทัศน์ที่นีก่อนไปชมพระอาทิตย์ตกที่แหลมพรหม เทพ การชมท้องทะเลจากมุมสูงหรือ bird's eye view ให้อารมณ์และบรรยากาศที่ต่างกับการยืนชมวิวน้ำหาด
- 16.30 น. เดินทางต่อไปยังแหลมพรหมเทพ
- 18.00 น. ชมพระอาทิตย์ตกที่แหลมพรหมเทพ ร่วมถ่ายรูปเป็นที่ระลึก
- 19.00 น. นำท่านส่งยังที่พัก

เส้นทางที่ 1 "จิ้งซีลอน"เมืองการค้าในอดีต ย่านภูเก็ตเมืองเก่า - เขารัง - วัดไชยธาราราม(วัดฉลอง) - จุดชมวิวสามอ่าว - แหลมพรหมเทพ

ภาพที่ 4.1เส้นทางที่ 1 “จิ้งซีลอน”เมืองการค้าในอดีตย่านภูเก็ตเมืองเก่า

เส้นทางที่ 2 (ภาพที่ 4.2)

ทะเลสวย ...หาดทรายขาว...น้ำใส...ต้องไปสัมผัสสวัสดิ์ฉลอง – การประดิษฐ์ไข่มุก (หาดป่าตอง - หาดกะตะ หาดกะรน – แหลมพรหมเทพ – เกาะพีพี – อ่าวมาหยา)

กำหนดการเดินทาง 3 วัน 2 คืน

วันแรก ภูเก็ต ซิตี้ทัวร์

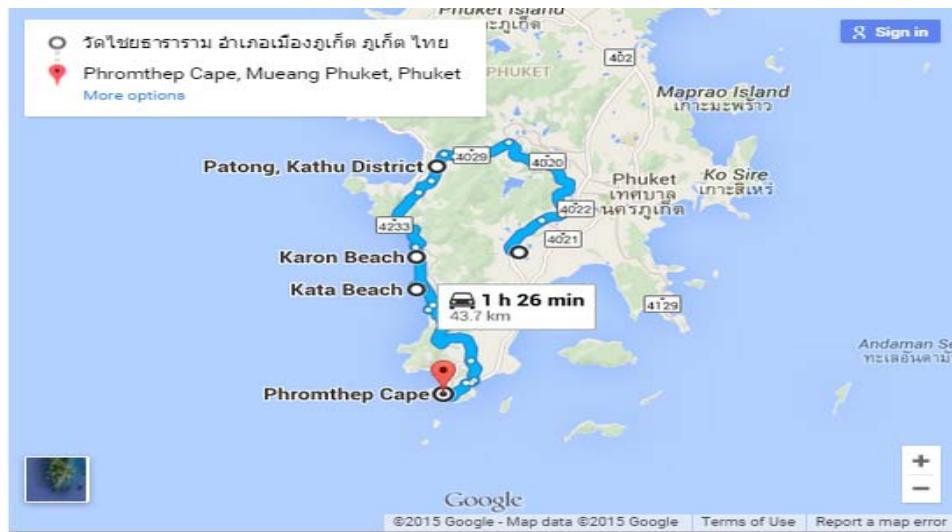
- 08.00 น. รับคณะ ณ จุดนัดหมาย
- 08.30 น. เดินทางสู่สวัสดิ์ฉลอง นมัสการหลวงพ่อแช่ม เกจิ อาจารย์ที่เป็นที่นับถือของชาวภูเก็ต และบุคคลทั่วไป
- 09.45 น. จากนั้นนำท่านเข้าชมไข่มุกเม็ดใหญ่ที่สุดในเอเชีย มูลค่า 15 ล้านบาท ชมการประดิษฐ์ไข่มุกเลือกซื้อเครื่องประดับมุกฝากคนรู้ใจ
- 10.30 น. แวะซื้อของฝากพื้นเมือง เช่น น้ำพริกกุ้งเสียบ แกงไตปลาแห้ง ขนมเต้าส้อ เม็ดกาหยู ผ้าบาติก
- 12.00 น. บริการอาหาร
- 13.00 น. จากนั้นเดินชมความงามของหาดป่าตอง หาดกะตะ หาดกะรน และ
- 17.50 น. เก็บตะวัน ณ แหลมพรหมเทพ
- 19.00 น. บริการอาหาร จากนั้นพักผ่อนตามอัธยาศัย หรือท่องเที่ยวเมืองภูเก็ตตามอัธยาศัย

วันที่สอง ภูเก็ต – เกาะพีพี (สนุกสนานกับการท่องเที่ยวทะเล)

- 07.30 น. บริการอาหาร ณ ที่พัก เดินทางสู่ท่าเรือเกาะพีพี
- 09.00 น. ถึงเกาะพีพีให้ท่านสัมผัสความงามท้องทะเลอันดามันสนุกสนาน เพลิดเพลินกับการเล่นน้ำดูปะการังท่ามกลางฝูงปลามากมายหลายชนิด
- 12.00 น. บริการอาหาร ณ พีพีไฮเดิ้ล
- 13.00 น. หลังจากนั้นนำท่านเที่ยวเกาะพีพีเล ชมความงามของถ้ำไวกิ้ง สนุกสนานเพลิดเพลินกับการเล่นน้ำดูปะการัง ที่อ่าวมาหยา ชมทัศนียภาพของเกาะพีพีเล
- 14.00 น. กลับสู่ฝั่ง เดินทางเข้าสู่ที่พัก ที่เกาะพีพีตอน
- 17.45 น. บริการอาหาร และพักผ่อนตามอัธยาศัย สัมผัสความงามของเกาะพีพีตอน ที่สวยงาม

วันที่สาม เกาะพีพีกับมนต์เสน่ห์อันดามัน

- 07.30 น. บริการอาหาร จากนั้นให้ท่านได้พักผ่อนตามอัธยาศัยกับโลกส่วนตัวบนเกาะพีพี
- 11.30 น. บริการอาหาร จากนั้นเดินทางกลับภูเก็ต.....ถึงภูเก็ตโดยสวัสดิภาพ

เส้นทางที่ 2 ทะเลสวย ...หาดทรายขาว...น้ำใส...ต้องไปสัมผัส , วัดฉลอง - การประดิษฐ์ไข่มุก - หาดป่าตอง - หาดกะตะ - หาดกะรน - แหลมพรหมเทพ - เกาะพีพี - อ่าวมายา 3 วัน 2 คืน

ภาพที่ 4.2 เส้นทางที่ 2 ทะเลสวย ...หาดทรายขาว...น้ำใส...ต้องไปสัมผัสวัดฉลอง - การประดิษฐ์ไข่มุก

เส้นทางที่ 3 (ภาพที่ 4.3)

เที่ยวมรดกอันดามัน ... มานอนแช่น้ำกันที่แร่นองย่านเมืองเก่า (เขารัง - วัดไชยธาราราม - จุดชมวิวสามอ่าว - แหลมพรหมเทพ บ้านเจ้าเมืองระนอง - พระราชวังรัตนรังสรรค์ - บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน) (ภูเก็ต - ระนอง)

กำหนดการเดินทาง 2 วัน 1 คืน

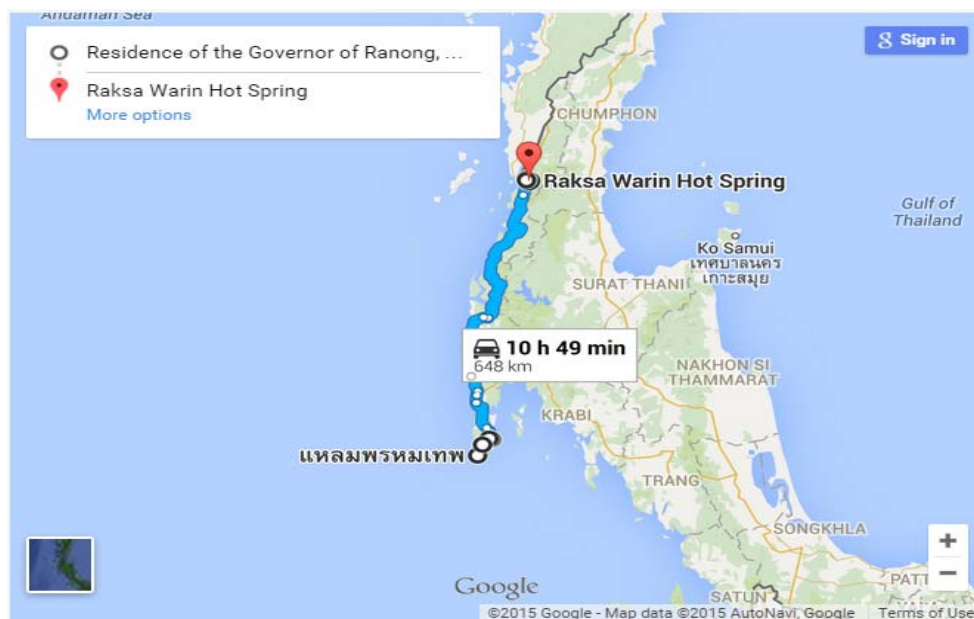
วันแรก

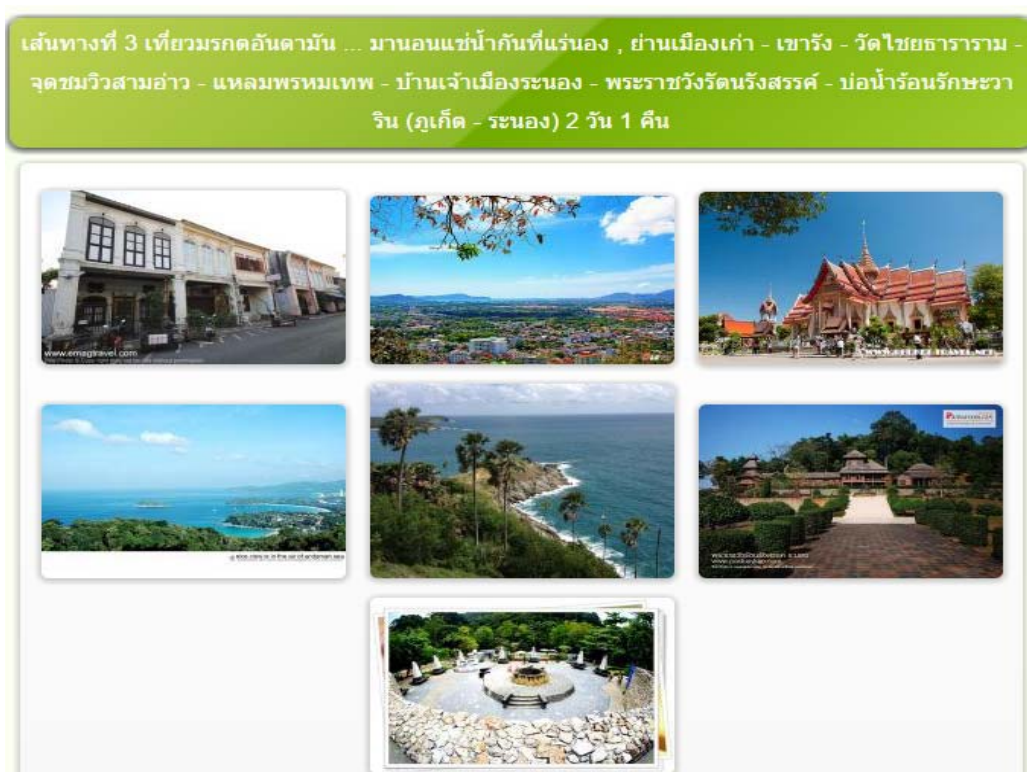
- 08.00 น. รับคณะ ณ โรงแรมที่พัก จากนั้นนำท่าน
- 08.30 น. ย่านเมืองเก่า ชมความงดงามของสถาปัตยกรรมล้ำค่าของเมืองภูเก็ต เหล่าตึกเก่าที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน กลิ่นอายของวัฒนธรรมที่ยังมีชีวิตของ "ย่านเมืองเก่า" ตึกเก่าภูเก็ตเหล่านี้ได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมแบบจีนผสมผสานกับตะวันตกหรือที่เรียกว่าสถาปัตยกรรมแบบ "ชิโน-โปรตุกีส"
- 09.45 น. ชมทิวทัศน์ตัวเมืองภูเก็ตจากเขารัง เพลินตาเพลิดเพลินกับความงดงามของตัวเมืองภูเก็ต
- 10.30 น. แวะเลือกซื้อของฝากภูเก็ต จากโรงงานผลิต จำหน่าย เม็ดมะม่วงหิมพานต์ และ โรงงานผลิตภัณฑ์เครื่องประดับสวยงาม โชว์รูมภูเก็ต ชมไข่มุกสีทองที่เกิดตามธรรมชาติ ที่ใหญ่ที่สุดในโลกราคา 15 ล้านบาท
- 12.00 น. บริการอาหาร แบบพื้นเมืองภูเก็ต จากนั้นเดินทางต่อ สู่
- 13.30 น. วัดไชยธาราราม หรือวัดฉลอง นมัสการหลวงพ่อแช่ม เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป จากเรื่องราว ความศักดิ์สิทธิ์ และคุณความดี ของหลวงพ่อแช่ม วัดฉลอง ในการเป็นที่พึ่ง ให้แก่ชาวบ้าน ในการต่อสู้กับพวกอั้งยี่ ภายหลังรัชกาลที่ 5 จึงโปรดเกล้าพระราชทาน สมณะศักดิ์แก่หลวงพ่อแช่ม วัดฉลอง ซึ่งท่านก็เป็นที่เคารพเลื่อมใส ของชาวภูเก็ต ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เมื่อมีเรื่องทุกข์ร้อนใด ก็พากันมาบนบาน ให้หลวงพ่อ ช่วยเหลือเสมอ
- 15.00 น. ผ่านหาดราไวย์จุดชมวิวสามอ่าว เป็นจุดชมทิวทัศน์ยอดนิยมเช่นเดียวกับแหลมพรหมเทพ นักท่องเที่ยวนิยมมาแวะพักชมทิวทัศน์ที่นีก่อนไปชมพระอาทิตย์ตกที่แหลมพรหมเทพ การชมท้องทะเลจากมุมสูงหรือ bird's eye view ให้อารมณ์และบรรยากาศที่ต่างกับการยืนชมวิวหน้าหาด
- 17.00 น. เดินทางต่อไปยังแหลมพรหมเทพ
- 18.00 น. ชมพระอาทิตย์ตกที่แหลมพรหมเทพ ร่วมถ่ายรูปเป็นที่ระลึก
- 19.00 น. นำท่านส่งยังที่พัก

วันที่ 2

- 07.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พัก จากนั้นเดินทางสู่จังหวัดระนอง
- 12.00 น. รับประทานอาหาร จากนั้นคณะเดินทางต่อ สู่
- 15.00 น. บ้านเจ้าเมืองระนอง จวนเจ้าเมืองระนอง หรือ บ้านค่ายเจ้าเมืองระนอง เป็นจวนของเจ้าเมืองระนองคนแรก สร้างขึ้นในปี พ.ศ.2420 คือ พระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี (คอซู้เจียง ณ ระนอง) จวนเจ้าเมืองสร้างด้วยอิฐสอปูนสดแบบจีน จวนเจ้าเมืองระนอง เป็นแหล่งโบราณสถานแห่งหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน

- 15.45 น. พระราชวังรัตนรังสรรค์ เป็นพระราชวังที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การ เสด็จประทับแรมของ พระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 เป็นพระราชวังที่ทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง ถือเป็นพระราชวัง ที่มีการประกาศ พระบรมราชโองการ ยกขึ้นเป็นพระราชวัง 1 ใน 19 แห่งของ ประเทศไทย และเป็นพระราชวัง 1 ใน 6 แห่งที่สร้างขึ้น ตามหัวเมือง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็นพระราชวังที่ สร้างจากไม้ทั้งหลัง
- 16.20 น. แช่น้ำร้อน บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อ พ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการ วิเคราะห์จากกรมวิทยา ศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวใน ประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์ สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่ แห่งในโลก
- 18.00 น. เดินทางกลับ

ภาพที่ 4.3 เส้นทางที่ 3 เทียวรถคันตามัน ... มานอนแช่น้ำกันที่แร่นองย่านเมืองเก่า

เส้นทางที่ 4 (ภาพที่ 4.4)

เที่ยวภูเก็ต เกาะสวรรค์ – พังงานัน สิมิลัน สวยงามสัมผัสย่านเมืองเก่าของภูเก็ต และความงดงามของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน (ย่านเมืองเก่า - เขารัง - วัดไชยธาราราม - จุดชมวิวิสามอ่าว - แหลมพรหมเทพ - สิมิลัน - เกาะแปด - เกาะเมียง - เกาะยูง - เกาะหก)

กำหนดการเดินทาง 4 วัน 3 คืน

วันที่ 1

- 07.00 น. รับคณะ ณ โรงแรมที่พัก จากนั้นนำท่าน
- 08.30 น. ย่านเมืองเก่า ชมความงดงามของสถาปัตยกรรมล้ำค่าของเมืองภูเก็ต เหล่าตึกเก่าที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน กลิ่นอายของวัฒนธรรมที่ยังมีชีวิตของ "ย่านเมืองเก่า" ตึกเก่าภูเก็ตเหล่านี้ได้รับอิทธิพลจากสถาปัตยกรรมแบบจีนผสมผสานกับตะวันตกหรือที่เรียกว่าสถาปัตยกรรมแบบ "ซิโน-โปรตุกีส"
- 09.20 น. ชมทิวทัศน์ตัวเมืองภูเก็ตจากเขารัง เพลินตาเพลิดเพลินกับความงดงามของตัวเมืองภูเก็ต

- 10.30 น. แวะเลือกซื้อของฝากภูเก็ตจากโรงงานผลิตจำหน่ายเม็ดมะม่วงหิมพานต์และ โรงงานผลิตภัณฑ์เครื่องประดับสวยงาม โชว์รูมภูเก็ต ชมไข่มุกสีทองที่เกิดตามธรรมชาติ ที่ใหญ่ที่สุดในโลกราคา 15 ล้านบาท
- 12.00 น. บริการอาหาร แบบพื้นเมืองภูเก็ต จากนั้นเดินทางต่อ สู่
- 13.35 น. วัดไชยธาราราม หรือวัดฉลอง นมัสการหลวงพ่อแช่ม เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป จากเรื่องราว ความศักดิ์สิทธิ์ และคุณความดี ของหลวงพ่อแช่ม วัดฉลอง ในการเป็นที่พึ่ง ให้แก่ชาวบ้าน ในการต่อสู้กับพวกอั้งยี่ ภายหลังรัชกาลที่ 5 จึงโปรดเกล้าพระราชทาน สมณะศักดิ์แก่หลวงพ่อแช่ม วัดฉลอง ซึ่งท่านก็เป็นที่เคารพเลื่อมใส ของชาวภูเก็ต ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เมื่อมีเรื่องทุกข์ร้อนใด ก็พากันมาบนบาน ให้หลวงพ่อ ช่วยเหลือเสมอ
- 15.30 น. ผ่านหาดราไวย์จุดชมวิวิสามอ่าว เป็นจุดชมทิวทัศน์ยอดเยี่ยมเช่นเดียวกับแหลมพรหมเทพ นักท่องเที่ยวนิยมมาแวะพักชมทิวทัศน์ที่นีก่อนไปชมพระอาทิตย์ตกที่แหลมพรหมเทพ การชมท้องทะเลจากมุมสูงหรือ bird's eye view ให้อารมณ์และบรรยากาศที่ต่างกับการยืนชมวิวน้ำหาด
- 16.30 น. เดินทางต่อไปยังแหลมพรหมเทพ
- 18.30 น. ชมพระอาทิตย์ตกที่แหลมพรหมเทพ ร่วมถ่ายรูปเป็นที่ระลึก
- 19.00 น. นำท่านส่งยังที่พัก

วันที่ 2

- 07.00 น. รับประทานอาหารเช้า ณ ที่พัก
- 08.30 น. คณะถึงท่าเรือทับละมุ
- 08.45 น. จากนั้นมุ่งหน้าสู่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน เกาะแปด อ่าวเกือกม้าสัมผัสธรรมชาติ ที่รอรับการมาเยือนของพวกเรา ชมความงาม ที่ติดอันดับ 1 ใน 10 ของโลก ถึงเกาะแปด
- 12.00 น. เข้าที่พักและรับประทานอาหารเที่ยง ณ ที่พัก
- 13.00 น. กระโดดลงน้ำ ชมความงามของปะการัง ตะลุยเส้นทางสู่จุดชมวิวิ ท่านจะได้สัมผัสกับหินรูปเรือใบ สัญลักษณ์แห่ง สิมิลัน ที่โดดเด่นเป็นสง่า อ้าแขนต้อนรับผู้มาเยือน
- 16.30 น. กลับสู่ฝั่ง พักผ่อนตามอัธยาศัย สัมผัสกลิ่นไอแห่งเกาะ ร่วมรับประทานอาหารกัน

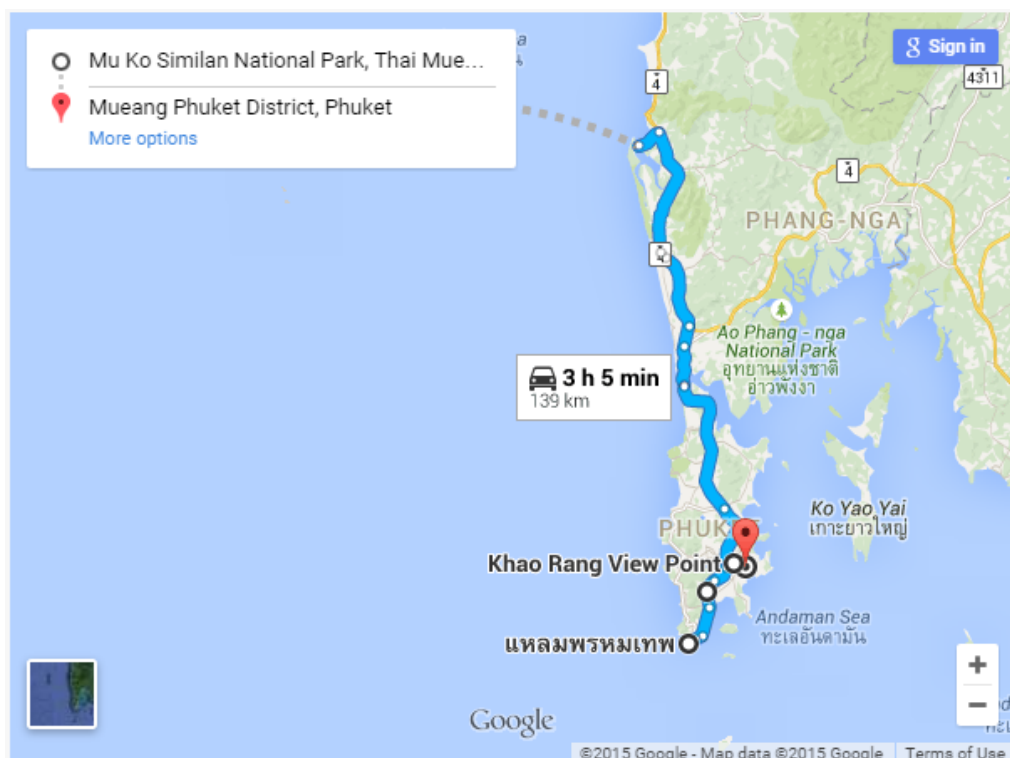
วันที่ 3

- 07.00 น. ตื่นแต่เช้ารับวันใหม่ควาสดใสยังเหมือนเก่า สูดกลิ่นไอแห่งทะเล ฟอกปอดให้สะอาด
- 07.30 น. จากนั้นบริการอาหาร ณ ที่พัก เติมพลังด้วยอาหารเช้าที่แสนอร่อย
- 08.30 น. สัมผัสบรรยากาศแห่งสิมิลันกันอีกครั้ง เริ่มต้นที่ เกาะสี่ (เกาะเมียง) ชมความงามแห่งอันดามัน ที่น้อยคนนักได้มาสัมผัสความงามแห่งนี้
- 12.00 น. รับประทานอาหารบนเรือ
- 13.00 น. จากนั้นนำท่านสู่เกาะหก (เกาะยูง) สัมผัสความงามของหาดขาว ฟ้างาม น้ำใส ที่ทอดยาวเป็นทิวาวไขของเต่าทะเล

- 16.00 น. กลับถึงที่พัก
 18.00 น. รับประทานอาหาร พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ 4

- 07.30 น. ตื่นเช้ารับวันใหม่ รับประทานอาหาร ณ ที่พัก
 11.30 น. โบกมืออำลา... ฟากฟ้าแห่งอันดามัน (รับประทานอาหารบนเรือ)
 13.00 น. ถึงท่าเรือทับละมุ เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพและความประทับใจ

ภาพที่ 4.4 เส้นทางที่ 4 เทียวภูเก็ต เกาะสวรรค์ – พังงานั้น สิมิลัน สวยงามสัมผัสย่านเมืองเก่าของภูเก็ต และความงดงามของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา

เส้นทางที่ 5 (ภาพที่ 4.5)

วันเดียวเที่ยวสายธรรมมะ ศึกษาประวัติศาสตร์ เมือง “จิงซีลอน”

(วัดไชยธาราราม - ภูเก็ตเมืองเก่า - พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว - พระพุทธรูปมิ่งมงคลเอกนาคคีรี - ท้าวเทพกระษัตรี และท้าวศรีสุนทร - ศาลเจ้ากิวเทียนเก้ง - วัดพระนางสร้าง - สะพานสารสิน)

- 08.00 น. รับคณะจุดนัดหมาย จากนั้นมุ่งหน้าสู่
- 08.30 น. วัดฉลองหรือวัดไชยธาราราม เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไปจากเรื่องราวความศักดิ์สิทธิ์และคุณความดีของ หลวงพ่อแช่ม วัดฉลอง ในการเป็นที่พึ่ง ให้แก่ชาวบ้าน ในการต่อสู้กับพวกอั้งยี่ ภายหลังรัชกาลที่ 5 จึงโปรดเกล้าพระราชทานสมณศักดิ์แก่หลวงพ่อแช่ม วัดฉลอง ซึ่งท่านก็เป็นที่เคารพเลื่อมใสของชาวภูเก็ตตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เมื่อมีเรื่องทุกข์ร้อนใดก็พากันมาบนบานให้หลวงพ่อช่วยเหลือเสมอ
- 09.20 น. เมืองเก่าภูเก็ตดึกกรามบ้านช่องในตัวเมืองภูเก็ตส่วนมากเป็นตึกสมัยเก่ามีลักษณะทางสถาปัตยกรรมแบบยุโรป สร้างขึ้นเกือบร้อยปีมาแล้ว นอกจากนี้ยังมีอาคารบางส่วนที่ได้รับอิทธิพลทางด้านสถาปัตยกรรมแบบจีนมาผสมผสาน เรียกว่า สถาปัตยกรรมแบบ “ซิโน-โปรตุเกส” (Sino-Portuguese) คืออาคารจะมีส่วนเล็กมากกว่าส่วนกว้างและไม่สูงนัก
- 10.00 น. พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว ตั้งอยู่ที่ถนนกระบี่ย่านเมืองเก่าภูเก็ต สถานที่แห่งนี้เดิมเป็นโรงเรียนสอนภาษาจีนแห่งแรกในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งชาวจีนฮกเกี้ยนบรรพบุรุษชาวจีนรุ่นแรกที่อยู่ที่นี่

ภูเก็ตได้ร่วมกันตั้งขึ้น ตัวอาคารแบบชิโนโปรตุกีสที่เห็นในปัจจุบันนี้สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2477 ด้านบนยังใช้เป็นห้องเรียนภาษาจีน ส่วนด้านล่างมักใช้จัดนิทรรศการต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะด้านศิลปะและวัฒนธรรม

12.00 น. รับประทานอาหาร

13.00 น. เดินทางต่อ

13.30 น. แวะสักการะ พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี หรือ พระใหญ่ภูเก็ต ประดิษฐานอยู่ที่เขานาคเกิด เลยจากวัดฉลองไป เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของ จังหวัดภูเก็ตในกลุ่มนักท่องเที่ยว ลักษณะเด่นของพระใหญ่ ได้แก่ พระพุทธรูปปางมารวิชัยขนาดใหญ่เห็นได้รอบเกาะภูเก็ต พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี (พระใหญ่) เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยศิลปะแบบร่วมสมัย

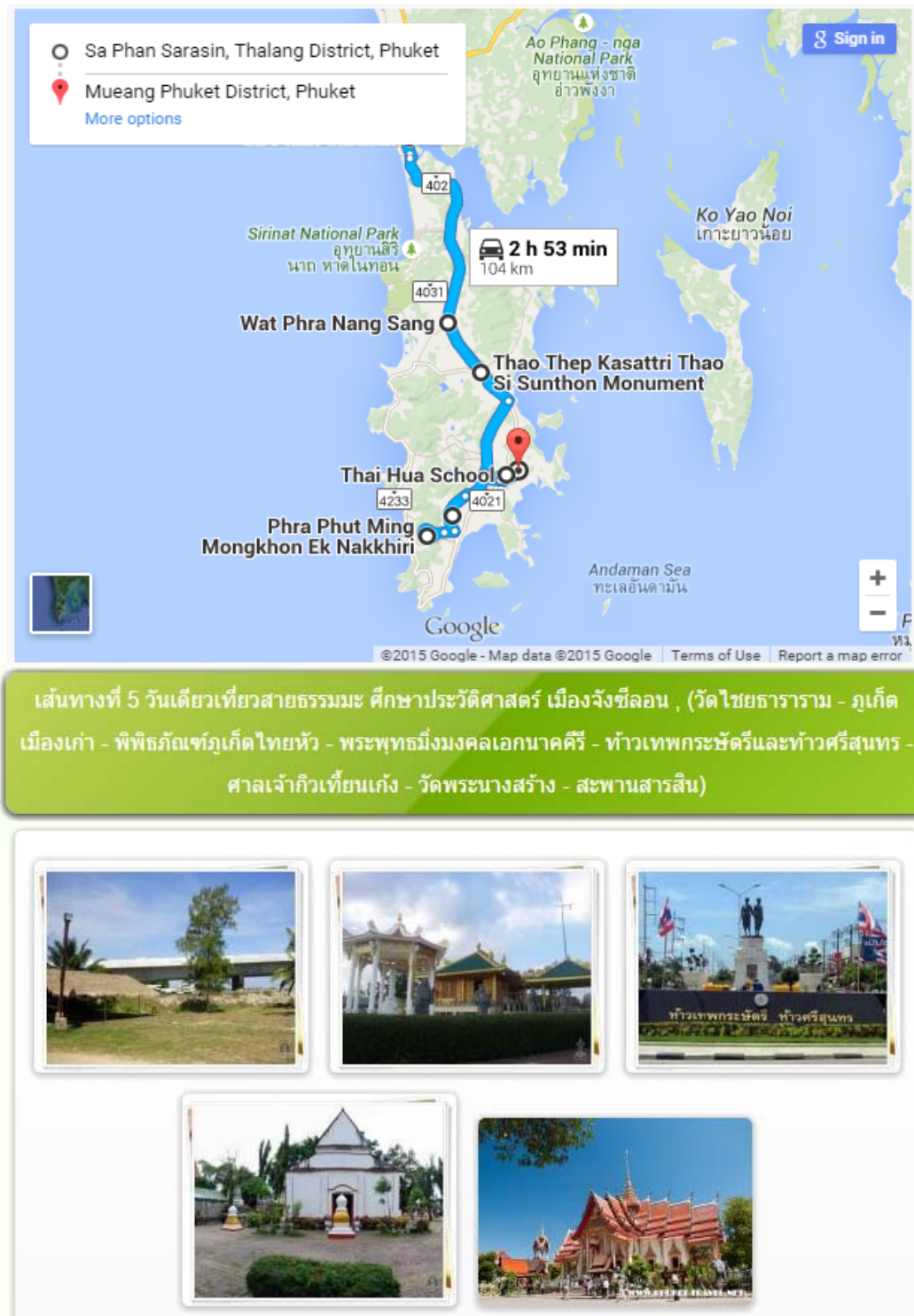
14.00 น. วัดพระนางสร้าง อยู่ห่างจากตัวเมือง 20 กิโลเมตร ไปตามเส้นทางถนนเทพกษัตรี ถึงสี่แยกอำเภอถลาง ตั้งอยู่ทางด้านซ้ายเป็นวัดที่เก่าแก่ และเป็นแหล่งประวัติศาสตร์เมืองถลางที่สำคัญแห่งหนึ่ง เพราะเคยเป็นค่ายสู้รบกับพม่า เมื่อปี พ.ศ. 2328 นอกจากนี้ภายในอุโบสถเก่ายังเป็นທີ່ประดิษฐานพระพุทธรูปศิลาที่เก่าแก่ 3 องค์ เรียกว่า “พระในพุง” หรือ “พระสามกษัตริย์” ซึ่งอยู่ในพระอุทรของพระพุทธรูปหล่อองค์ใหญ่อีกชั้นหนึ่ง

15.30 น. อนุสาวรีย์วีรสตรี ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร เป็นนามเทิดพระเกียรติแห่งวีรกรรมที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 แห่งราชวงศ์จักรี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้ ท่านผู้หญิงจัน เป็นท้าวเทพกระษัตรี และคุณมุก เป็น ท้าวศรีสุนทร ท่านทั้งสอง เป็นบุตรของเจ้าเมืองถลาง นามว่า พระถลางจอมร้าง

16.20 น. ศาลเจ้ากิ้วเที้ยนแก้ง สะพานหิน ภูเก็ต ศาลเจ้ากิ้วเที้ยนเลี่ยนลื้อ อ่าม สะพานหิน ได้ก่อตั้งเมื่อวันที่ 16 เมษายน จากนั้นได้อัญเชิญ องค์เทพกิ้วเที้ยนเลี่ยนลื้อ มาประดิษฐานในศาลเจ้า ในปี พ.ศ.2548 ได้อัญเชิญ มาจ้อโป้ มาจากเกาะหมุยโจ ประเทศจีน เพื่อใช้เป็น สถานที่ประกอบพิธีเฉี้ยโหย้ (พิธีกรรมอัญเชิญไฟศักดิ์สิทธิ์ การอัญเชิญ ยกอ่องซ่งเต้ มาเป็นประธานในพิธีกรรมต่างๆ เช่น ประเพณีถือศีลกินผัก เป็นต้น) ซึ่งทุกๆศาลเจ้าต้องมาประกอบพิธีที่สะพานหิน

17.00 น. สะพานสารสิน เป็นสะพานที่สร้างข้ามช่องปากพระเพื่อเชื่อมระหว่างเกาะภูเก็ตตรงบริเวณท่าฉัตรไชยกับท่านุ่น จังหวัดพังงา มีความยาวทั้งหมด 660 เมตร สะพานสารสินได้กำหนดให้ใช้เป็นสะพานขาออกจากจังหวัดภูเก็ต ตำนานรักสะพานสารสิน เป็นเรื่องจริงที่เกิดขึ้นในจังหวัดภูเก็ต โศกนาฏกรรมของหนุ่มสาว 2 คนที่ตัดสินใจตายด้วยการใช้ผ้าขาวม้าผูกต่อกันมัดตัวเองกระโดดจากกลางสะพานลงสู่พื้นน้ำ เป็นเรื่องราวของชายหนุ่มหญิงสาวที่แตกต่างกัน ด้วยชาติตระกูลและฐานะทางสังคม ตำนานรักสะพานสารสิน เป็นบทเรียนแห่งความรักอีกบทหนึ่งที่ถูกจารึกไว้ในตำนานคูเมืองภูเก็ต แม้ว่ายุคสมัยจะเปลี่ยนไปสักก็ยุคก็สมัย ตำนานเหล่านี้ก็ต้องบันทึกไว้และเป็นบทเรียน

18.00 น. เดินทางกลับยังที่พัก

ภาพที่ 4.5 เส้นทางที่ 5 วันเดียวเที่ยวสายธรรมะ ศึกษาประวัติศาสตร์ เมือง “จังซีลอน”

4.3.2 โปรแกรมการท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่

เส้นทางที่ 1 (ภาพที่ 4.6)

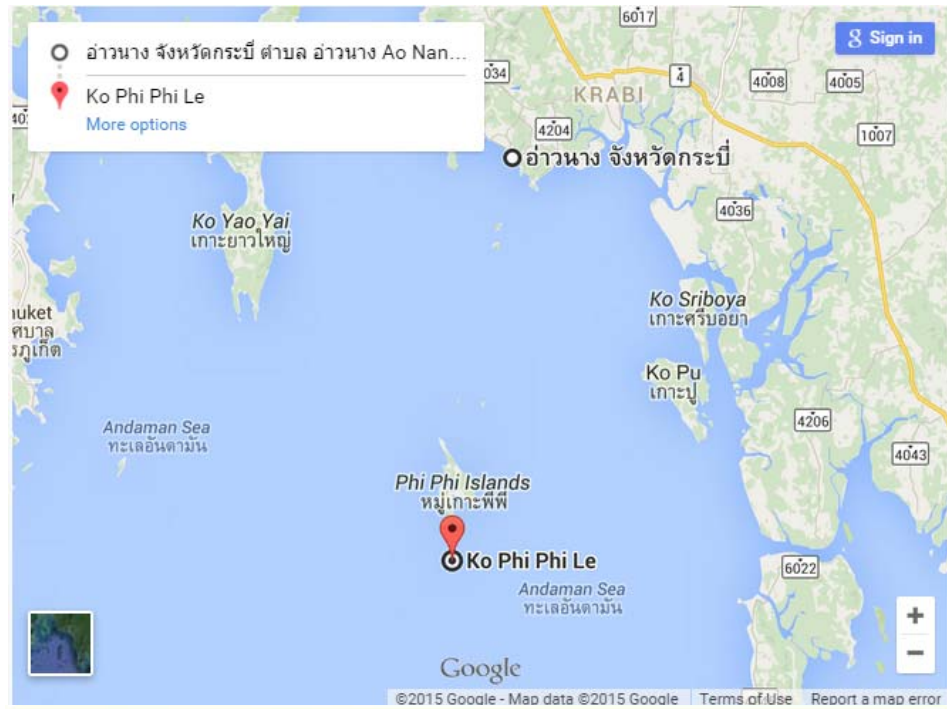
สัมผัสสมนต์เสน่ห์...ทะเลกระบี่ (Unseen ทะเลแหวก ณ เกาะด้ามขวาน – เล่นน้ำสำราญ ณ เกาะพีพี)

วันที่ 1 กกับการสัมผัส Unseen in Thailand

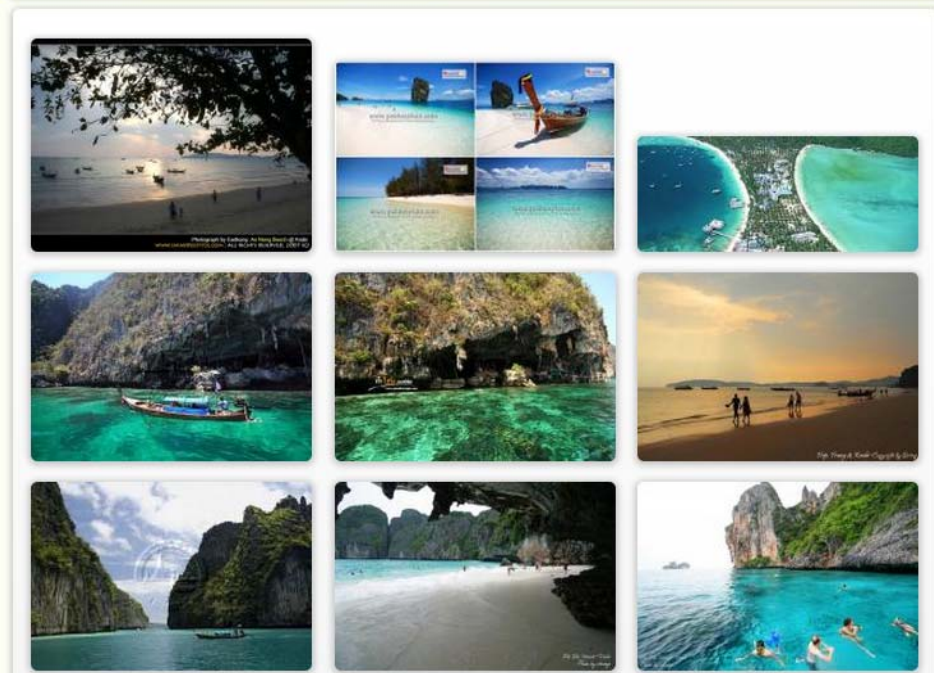
- 07.00 น. รับคณะ ณ จุดนัดหมาย ที่พักรัก ...
- 09.00 น. เดินทางยังอ่าวพระนาง จ.กระบี่ นำท่านลงเรือหางยาว สู่ท้องทะเลกระบี่ สัมผัสความงามแห่งอันดามัน พร้อมอุปกรณ์ ซูชีพ สนุกกับการเล่นน้ำดูปะการังที่เกาะปอดะ
- 12.00 น. บริการอาหารพร้อมผลไม้ ชมความสวยงามรูปทรงคล้ายหัวไก่ ณ เกาะไก่และ เกาะด้ามขวาน เกาะทัพ หาดทรายขาว น้ำใส ฟ้าสวย มหัศจรรย์กับ Unseen Thailand แปลกตากับทะเลแหวก หาดทรายขาวทอดยาวแหวกสายน้ำให้ออกจากกัน สวยงามยิ่ง ชมความงามของหาดไร่เลย์ (หาดพระจันทร์ครึ่งเสี้ยว)
- 18.00 น. กลับเข้าที่พัก บริการอาหาร และ พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ 2 กับการเดินทางสู่ เกาะ พีพี มรกตอันดามัน

- 07.00 น. บริการอาหาร ณ ที่พัก ... สู่หาดนพรัตน์ธารา และหาดไร่เลย์ มุ่งหน้าสู่เกาะ พีพี ถึงอ่าวตันไทร เกาะพีพีดอน ชมทัศนียภาพของอ่าวโล๊ะดาลัม เพลิดเพลินกับสินค้ามากมายบนเกาะ และวิถีชีวิตของชาวเกาะ
- 12.00 น. อิมเมอร์กับอาหารและบรรยากาศริมทะเล เกาะพีพีดอน
- 13.00 น. จากเกาะพีพีดอน สู่เกาะพีพีเล ล่องเรือชมทัศนียภาพของถ้ำไวกิ้ง อ่าวปิละ อ่าวโล๊ะซามะ สนุกเพลิดเพลินกับการดำน้ำดูปะการัง ท่ามกลางฝูงปลามากมาย ณ อ่าวมาหยา (THE BEACH) จากนั้นเรือออกจากเกาะพีพีดอนสู่หาดไร่เลย์
- 17.50 น. ถึงที่พัก ...พักผ่อน

เส้นทางที่ 1 สัมผัสสนด่สนห์...ทะเลกระบี่ UNSEEN ทะเลแหวก ณ เกาะด้านขวาน - เล่นน้ำสำราญ ณ เกาะพีพี

ภาพที่ 4.6 เส้นทางที่ 1 สัมผัสสนด่สนห์...ทะเลกระบี่

เส้นทางที่ 2 (ภาพที่ 4.7)

เกาะลันตา...แหล่งพักผ่อนที่ลงตัว

เกาะรอก สุดเขตแดนสยาม...น้ำตกร้อน คลายเมื่อยล้าด้วยธาราบ้ำบัด 3 วัน 2 คืน

วันที่ 1

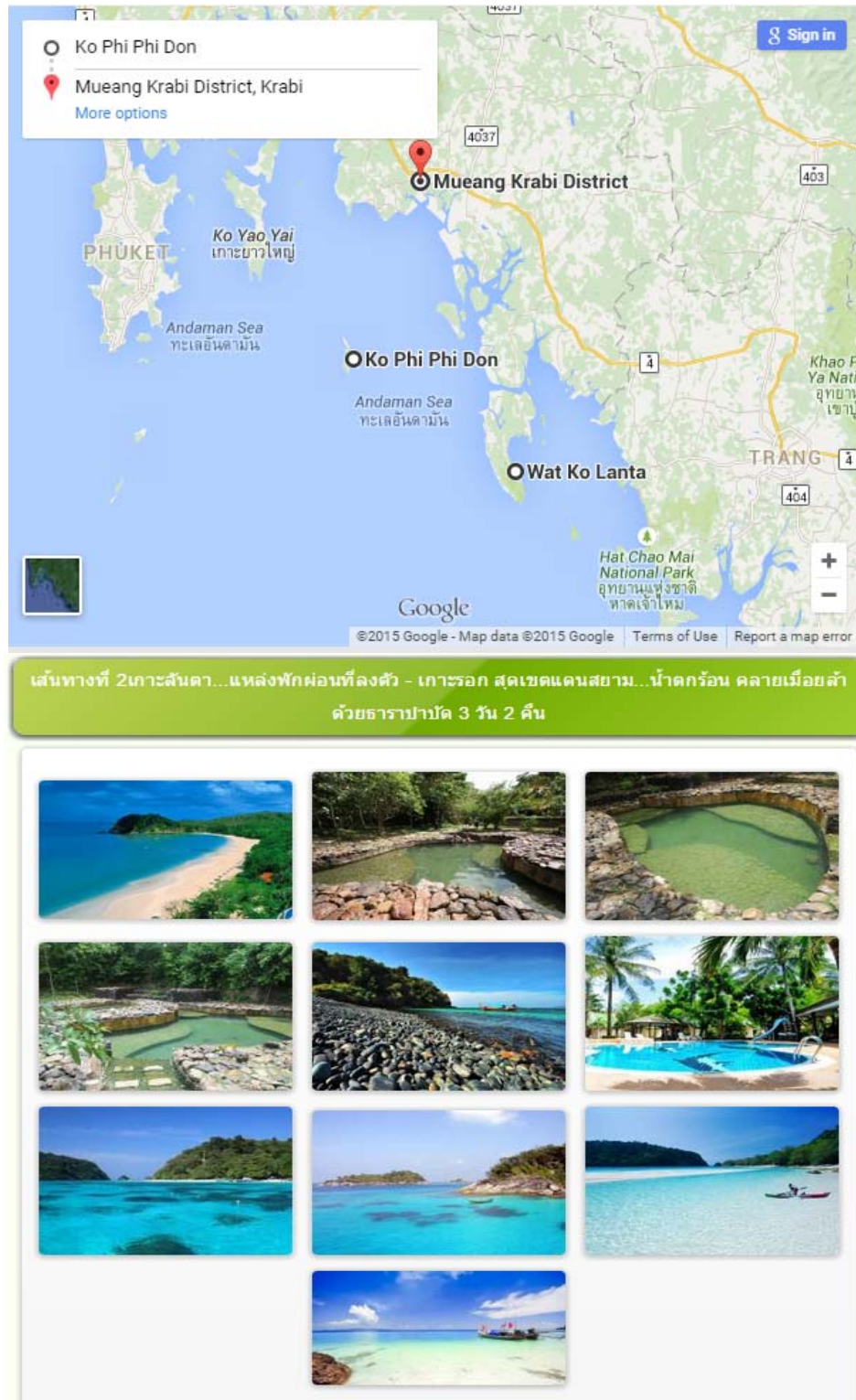
- 07.00 น. รับคณะ ณ จุดนัดหมาย ...สู่ อ.เกาะลันตา จ.กระบี่ ถึงท่าเรือหัวหิน เดินทางข้ามไปยังเกาะลันตาน้อย เกาะลันตาใหญ่
- 12.00 น. บริการอาหาร พักผ่อนตามอัธยาศัย ชมความงามธรรมชาติของหาดคลองดาว หาดคอกวางที่โค้งยาว สุดหุสุดตาเดินเล่น เก็บภาพสวย ๆ กับคนที่รู้ใจ หรือกับใครสักคนที่ใช่เหงา หรือที่พึงกายหลับสักงีบ จะได้สดใสนั่น
- 18.00 น. บริการอาหาร ณ เข้าเทอร์นลันตารีสอร์ท เคล้าเสียงคลื่นริมหาด จากนั้นพักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ 2

- 07.00 น. บริการอาหาร
- 08.00 น. เดินทางสู่ท่าเรือศาลาด่าน มุ่งหน้าสู่เกาะรอก เรือออกจากท่า สัมผัสบรรยากาศแห่งอันดามัน ฟ้าสวย ทรายขาว น้ำใส เห็นเกาะพีพี อยู่ ล่างๆ ถึงเกาะรอกนอก กระโดดลงน้ำชมปะการังสวยงาม ที่อ่าวหินงาม
- 12.00 น. บริการอาหารแบบปิกนิกที่แสนอร่อย ณ ที่ทำการอุทยานฯ
- 13.00 น. จากนั้นกระโดดน้ำอีกครั้งที่เกาะรอกใน หยอกล้อกันฝูงปลาน้อยใหญ่ มองไปข้างหน้าที่เห็นปะการังโดดเด่น สีสนสวยงามจากนั้นให้ท่านได้ย่ำเท้าสัมผัสผืนทรายที่ใคร ๆ ก็บอกว่า ช่างขาวเสียยิ่ง
- 18.00 น. กลับถึงท่าเรือ เดินทางเข้าที่พัก รับประทานอาหาร พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ 3

- 07.30 น. บริการอาหาร พักผ่อนตามอัธยาศัยเดินทางสู่ถึงน้ำตกร้อน อ. คลองท่อม สัมผัสไออุ่นแห่งสายน้ำ ที่ร้อนโดยธรรมชาติ แช่วตัวคลายความเมื่อยล้าด้วยธาราบ้ำบัด
- 11.30 น. บริการอาหาร และเดินทางกลับที่หมาย แวะซื้อของฝากที่ตรัง..ถึงที่หมายโดยสวัสดิภาพ ด้วยรอยยิ้มและความประทับใจ

ภาพที่ 4.7 เส้นทางที่ 2 เกาะลันตา...แหล่งพักผ่อนที่ลงตัว เกาะรอก สุดเขตแดนสยาม...
น้ำตกร้อน คลายเมื่อยล้าด้วยธาราบำบัด

เส้นทางที่ 3 (ภาพที่ 4.8)

ร่วมอนุรักษ์ป่าที่ราบต่ำผืนสุดท้ายของไทย ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประ-บางคราม(เขานอู้จู้), น้ำตกร้อน - สระมรกต - วัดถ้ำเสือ - สุสานหอย เกาะปันหยี - เขาพิงกัน - เขาตะปู พังงา (กระบี่-พังงา)

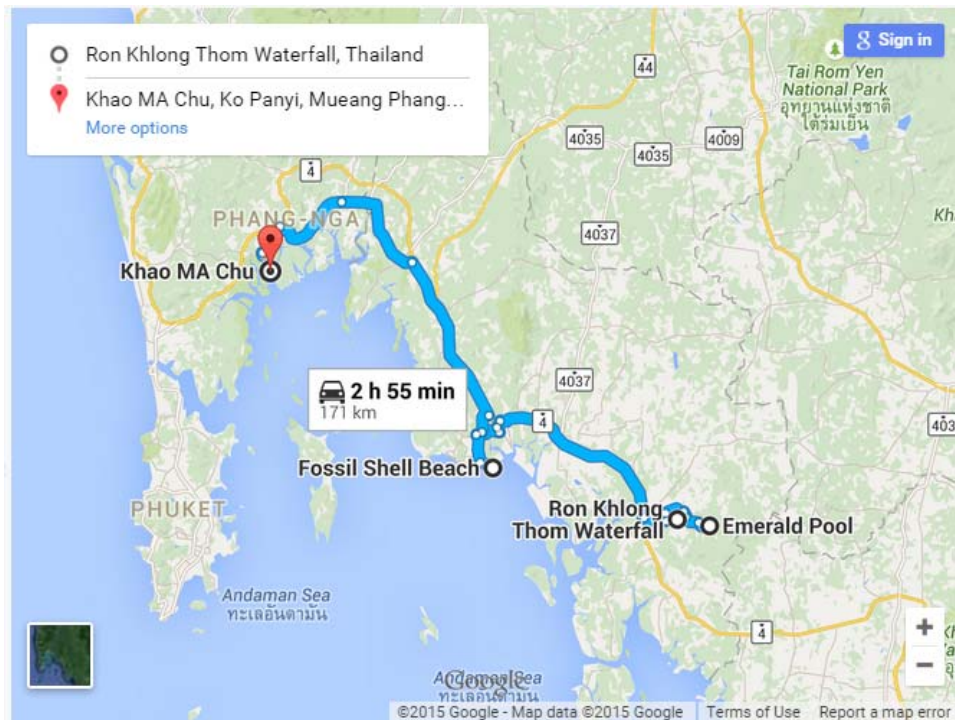
กำหนดการเดินทาง 2 วัน 1 คืน

วันที่ 1

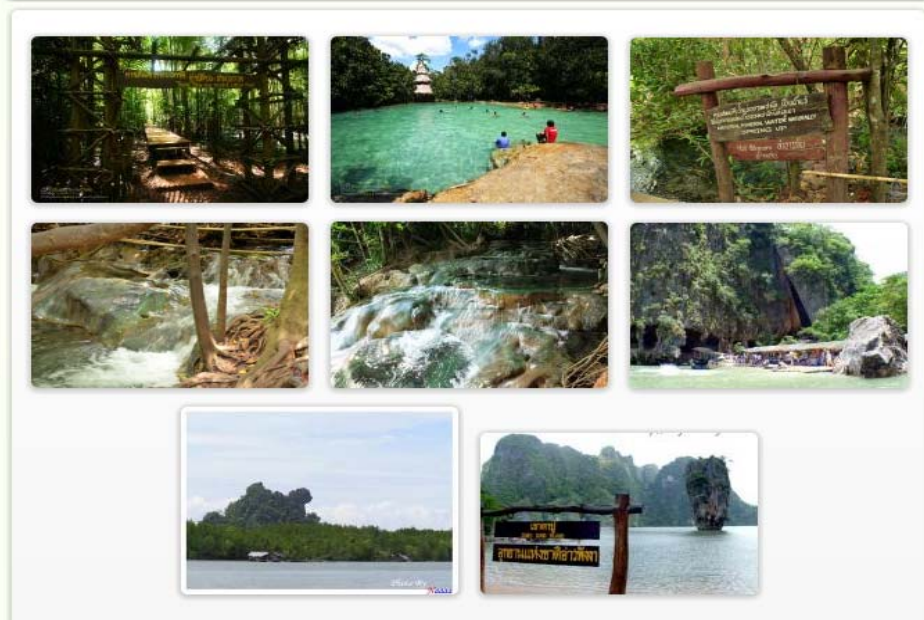
- 07.00น. ต้อนรับคณะ ณ จุดนัดหมาย
- 08.30น. จากนั้นเดินทางสู่ อ.คลองท่อม จ.กระบี่ ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประ-บางคราม ถึงสระมรกต
สองข้างทางเต็มไปด้วยพืชไม้นานาพันธุ์ชนิดที่อาจเจอ นอกแล้วท้อดดำ, ท้องลาย ซึ่งใกล้สูญพันธุ์
ชมพลับพลากลับที่ประทับโดดเด่นเป็นสง่า ชมสระฤๅษี (เป็นที่อาบน้ำของฤๅษี ห้ามลงเล่นน้ำ) ชม
ลานหิน ต้นหม้อข้าวหม้อแกงลิง ต้นพุงปลา (บ้านมด) หรือเล่นน้ำสูบน้ำตกร้อน ผ่อนคลายความ
เหนื่อยล้าด้วยธาราบำบัด
- 12.00น. บริการอาหาร จากนั้นเดินทางกลับสู่ในเมืองกระบี่
- 13.00น. นำท่านนมัสการหลวงปู่ทวด พระมหาเจดีย์บนยอดเขาแก้ว เจ้าแม่กวนอิม ชมถ้ำเสือ ต้นไม้
1,000 ปี ณ วัดถ้ำเสือ
- 15.00น. จากนั้นเดินทางชมสุสานหอย 75 ล้านปี หาดนพรัตน์ธารา อ่าวพระนาง
- 18.00น. เข้าพัก บริการอาหารและพักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ 2

- 07.00 น. บริการอาหาร ...
- 0800 น. เดินทางสู่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะพังงา ชมเกาะต่าง ๆ เช่น เกาะหมาจู เขาเขียน เกาะตะปู ถ้ำ
ลอด เขาพิงกัน
- 12.00 น. บริการอาหารที่เกาะปันหยี ...เลือกซื้อสินค้าพื้นเมืองบนเกาะ เช่นสร้อยมุก กำไร หรือน้ำพริกกุ้ง
เสียบกะปิหวาน ปลาอินทรี
- 14.00 น. อำลาหมู่เกาะ สู่แผ่นดินใหญ่ เดินทางกลับที่หมายโดยสวัสดิภาพ ด้วยรอยยิ้มและความ
ประทับใจ

เส้นทางที่ 3 รวมอนุรักษ์ป่าที่ราบต่ำผืนสุดท้ายของไทย ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประ-บางคราม(เขานอจู้จี้), น้ำตกกร้อน - สระมรกต - วัดถ้ำเสือ - สุสานหอย - เกาะปันหยี - เขาพิงกัน - เขาตะปู พังงา (กระบี่-พังงา) 2 วัน 1 คืน

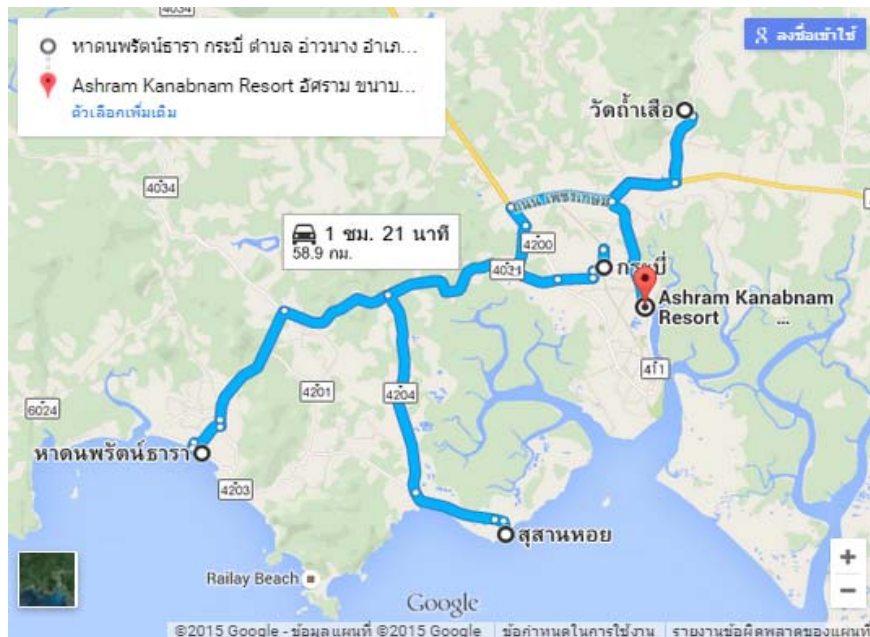
ภาพที่ 4.8 เส้นทางที่ 3 รวมอนุรักษ์ป่าที่ราบต่ำผืนสุดท้ายของไทย ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาประ-บางคราม(เขานอจู้จี้), น้ำตกกร้อน - สระมรกต - วัดถ้ำเสือ - สุสานหอย เกาะปันหยี - เขาพิงกัน - เขาตะปู พังงา (กระบี่-พังงา)

เส้นทางที่ 4 (ภาพที่ 4.9)

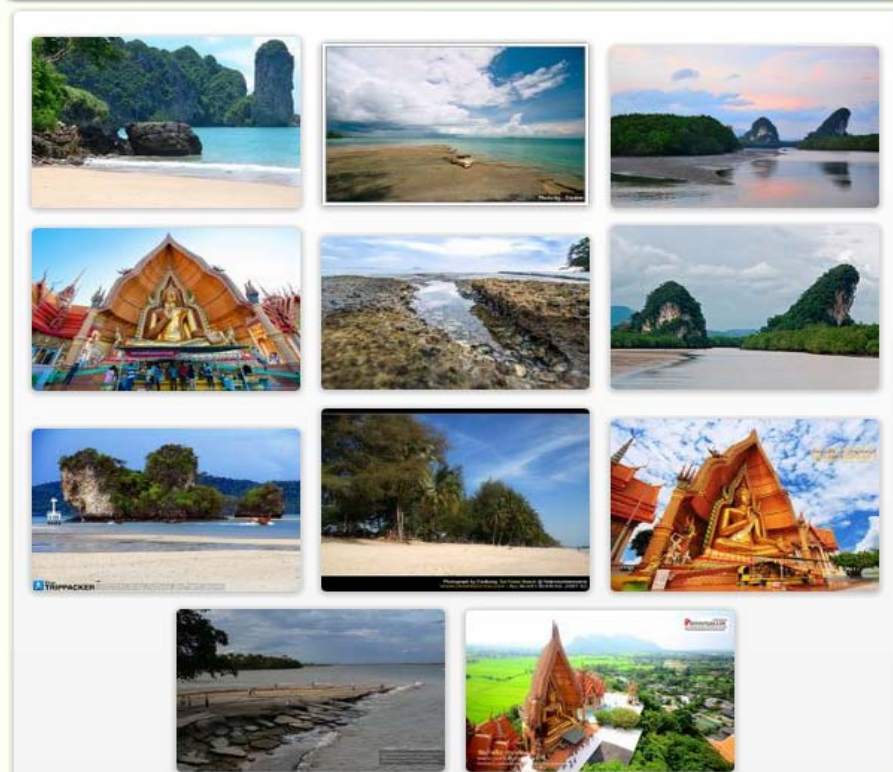
กระบี่...วันเดียว...ก็เที่ยวได้ (หาดนพรัตน์ธารา, สุสานหอย 75 ล้านปี, ชมวัดถ้ำเสือ, เขาชนาน้ำ)

กำหนดการเดินทาง

- 08.00น. รถรับคณะจากโรงแรมที่พัก
- 08.30น. ชมทัศนียภาพอันสวยงามตลอดการเดินทาง ชมความสวยงามของชายหาดกระบี่ เช่น อ่าวพระนาง หาดนพรัตน์ธารา หาดคลองแห ชายหาดที่มีความยาวถึง 3 ก.ม.
- 10.00น. เดินทางถึง ศูนย์เพาะพันธุ์ปลาการ์ตูน ชมปลาการ์ตูนที่มีมากมายถึง 11 สายพันธุ์และชมพันธุ์ปลาหายากต่าง ๆ อาทิเช่น ปลาหมอทะเล ปลานิล ปลาหมอสี ฯลฯ และออกเดินทางต่อไปยังสุสานหอย 45 ล้านปี
- 12.00น. รับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00น. ออกเดินทางต่อไปยัง เมืองกระบี่
- 14.00น. ชมสุสานหอย 75 ล้านปี อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติหาดนพรัตน์ธารา-หมู่เกาะพีพี มีซากดึกดำบรรพ์ของหอยน้ำจืดชนิดต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นหอยขม มีขนาดยาวประมาณ 2 เซนติเมตร ซากหอยเหล่านี้ได้ทับถมกันโดยมีน้ำประสานธาตุปูนจับตัวให้กลายเป็นหินแข็งทับกันเป็นชั้นๆ
- 16.00น. ชมวัดถ้ำเสือ เดิมเป็นสำนักสงฆ์วิปัสสนา นมัสการพระอาจารย์จำเนียร เกจิอาจารย์ชื่อดัง เป็นที่นับถือของชาวกระบี่ กราบสักการะเจ้าแม่กวนอิม
- 16.45น. ออกเดินทางต่อไปยังเขาชนาน้ำ ชมทัศนียภาพและถ่ายรูปกับ เขาชนาน้ำ สัญลักษณ์ของเมืองกระบี่ และออกเดินทางไปยังหาดอ่าวนาง
- 18.00น. ถึงโรงแรมที่พักของท่านโดยสวัสดิภาพ

เส้นทางที่ 4 กระบี่...วันเดียว...ก็เที่ยวได้ (หาดพรตน์ธารา, สุสานหอย 75 ล้านปี, ชมวัดถ้ำเสือ, เขานานบ่น้ำ)

ภาพที่ 4.9 เส้นทางที่ 4 กระบี่...วันเดียว...ก็เที่ยวได้

4.3.3) โปรแกรมการท่องเที่ยวในจังหวัดพังงา

เส้นทางที่ 1 (ภาพที่ 4.10)

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ – อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน

กำหนดการเดินทาง 4 วัน 3 คืน

วันแรก

- 08.00 น. พร้อมกันท่าเรือทับละมุ บริการอาหาร
- 09.00 น. จากนั้นออกเดินทางสู่เกาะสิมิลัน สุดยอดอันดามันอย่างแท้จริง
- 12.00 น. บริการอาหารบนเรือ ถึงเกาะแปด(เกาะสิมิลัน)เป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดในบรรดา 9 เกาะ สัมผัสหาดทราย และสนุกกับการดำน้ำดูปะการัง
- 16.30 น. นำท่านขึ้นเรือใหญ่ เดินทางสู่เกาะเมียง (เกาะสี่)
- 18.00 น. เข้าที่พัก บริการอาหารและพักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่สอง

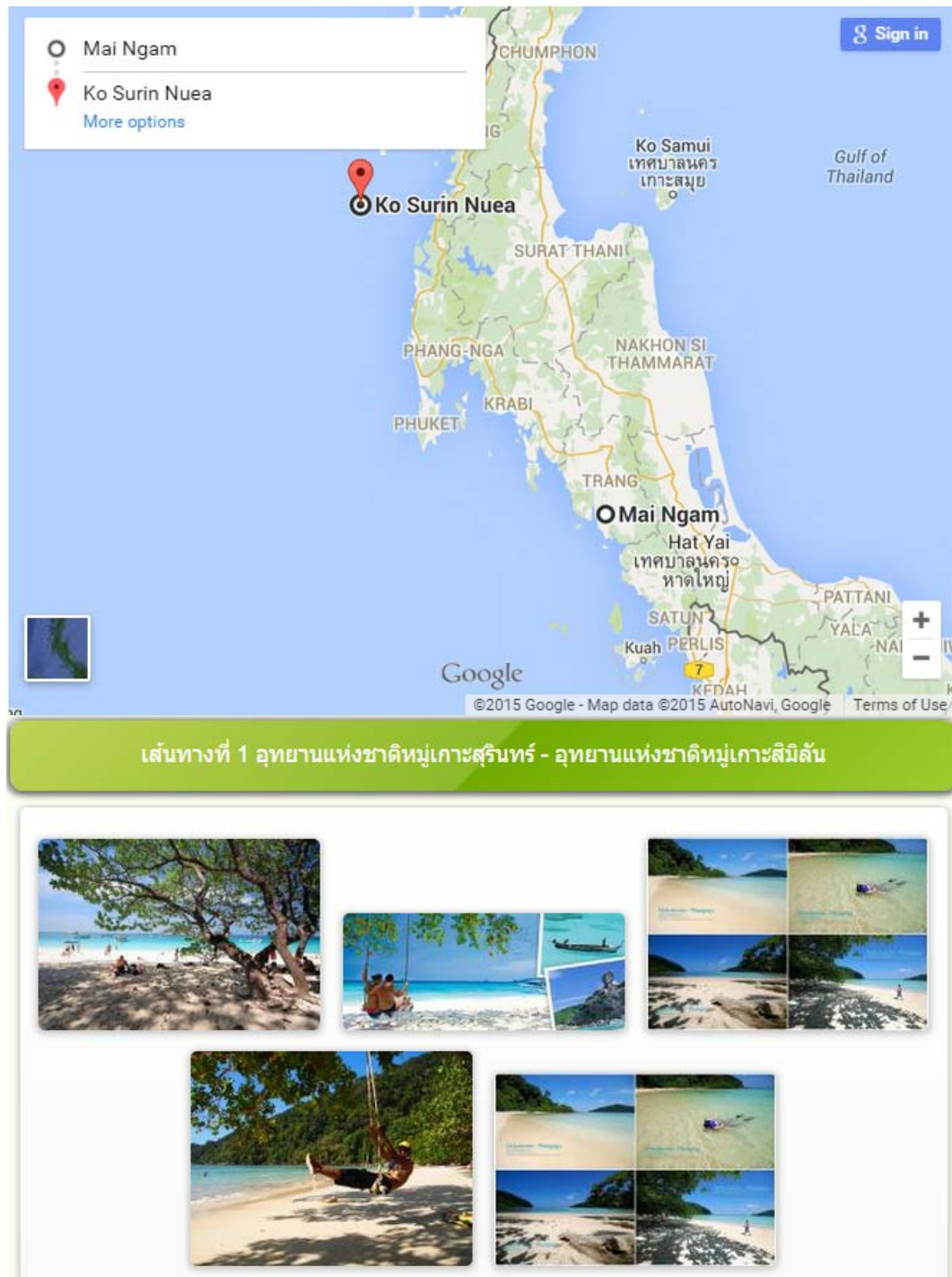
- 07.00 น. ตื่นแต่เช้า เตรียมสัมภาระ ออกเดินทางสู่เกาะสุรินทร์ รับประทานอาหารเช้าบนเรือ
- 12.00 น. รับประทานอาหาร ถึงเกาะสุรินทร์ดินแดนแห่งสวรรค์ ธรรมชาติที่สมบูรณ์ พืชพันธุ์โลกใต้สมุทรตระการตา ด้วยฝูงปลานานาชนิด ปะการังหลากหลายนี้นสวยงาม ณ อ่าวมังกร อ่าวผักกาด
- 16.30 น. นำท่านกลับที่พัก เล่นน้ำชมปะการังบริเวณที่พักตามอัธยาศัย
- 18.00 น. จากนั้นบริการอาหาร จากนั้นพักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่สาม

- 08.00 น. บริการอาหารบนเรือ นำท่านสู่อ่าวช่องขาด อ่าวแม่ยาย สัมผัสความสวยงามของปะการังและฝูงปลานานาพันธุ์
- 12.00 น. บริการอาหารบนเรือ ล่องเรือชมวิวสู่หาดไม้งาม
- 16.00 น. ชมความสมบูรณ์ของพันธุ์ไม้ ฝูงนกนานา ณ หาดไม้งาม เล่นน้ำชมปะการัง
- 16.30 น. จากนั้นนำท่านชมวิถีชีวิตของชาวมอแกน ได้เวลากลับที่พัก...
- 18.00 น. บริการอาหารและพักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่สี่

- 07.30 น. บริการอาหาร เตรียมสัมภาระขึ้นเรือใหญ่ เดินทางกลับกระบี่บุรี
- 11.30 น. บริการอาหารบนเรือ
- 13.00 น. ถึงท่าเรือกระบี่บุรี และเดินทางกลับที่หมาย
- 15.00 น. ถึงที่หมายโดยสวัสดิภาพด้วยรอยยิ้มและความประทับใจ

ภาพที่ 4.10 เส้นทางที่ 1 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ – อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน

เส้นทางที่ 2 (ภาพที่ 4.11)

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตาเกาะแปด - เกาะเมียง - เกาะยุง - เกาะทก

กำหนดการเดินทาง 3 วัน 2 คืน

วันแรก ท่าเรือทับละมุ- ลันตา

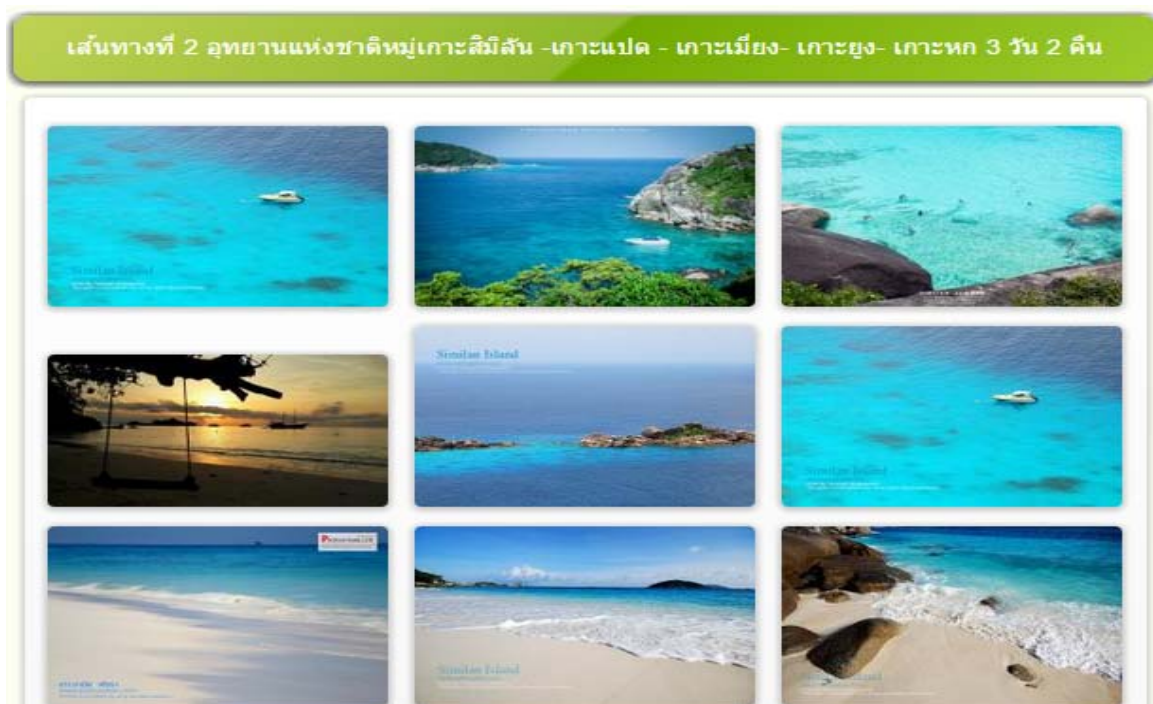
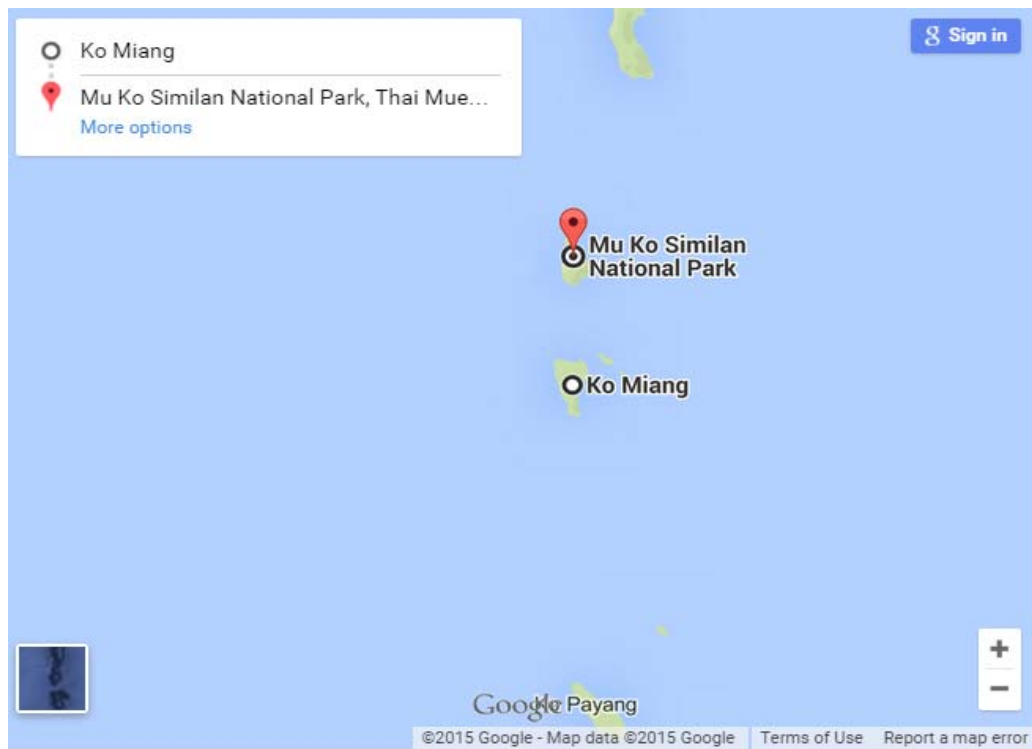
- 08.00 น. คณะเดินทางถึงท่าเรือทับละมุ
- 09.00 น. จากนั้นมุ่งหน้าสู่เกาะแปด อ่าวเกือกม้าสัมผัสธรรมชาติ ที่รอรับการมาเยือนของพวกเรา ชมความงามที่ติดอันดับ 1 ใน 10 ของโลก ถึงเกาะแปด
- 12.00 น. เข้าที่พักและรับประทานอาหารเที่ยง ณ ที่พัก
- 13.00 น. กระโดดลงน้ำ ชมความงามของปะการัง ตะลุยเส้นทางสู่จุดชมวิว ท่านจะได้สัมผัสกับหินรูปเรือใบ สัญลักษณ์แห่ง ลันตา ที่โดดเด่นเป็นสง่า อำเภอต้อนรับผู้มาเยือน
- 17.00 น. กลับสู่ฝั่ง พักผ่อนตามอัธยาศัย สัมผัสกลิ่นไอแห่งเกาะ
- 18.00 น. ร่วมรับประทานอาหารกัน

วันที่สอง ลันตา - เกาะเมียง - เกาะยุง

- 07.00 น. ตื่นแต่เช้ารับวันใหม่ความสดใยังเหมือนเก่า สูดกลิ่นไอแห่งทะเล ฟอกปอดให้สะอาด
- 07.30 น. บริการอาหาร ณ ที่พัก เติมพลังด้วยอาหารเช้าที่แสนอร่อย
- 09.00 น. สัมผัสบรรยากาศแห่งลันตาอีกครั้งเริ่มต้นที่เกาะสี่ (เกาะเมียง) ชมความงามแห่งอันดามันที่น้อยคนนักได้มาสัมผัสความงามแห่งนี้
- 12.00 น. รับประทานอาหารบนเรือ
- 13.00 น. จากนั้นนำท่านสู่เกาะทก (เกาะยุง) สัมผัสความงามของหาดขาว ฟ้าคราม น้ำใส ที่ทอดยาวเป็นที่วางไข่ของเต่าทะเล
- 16.00 น. กลับถึงที่พัก
- 18.00 น. รับประทานอาหาร พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่สาม ลันตา...กับการอำลา

- 07.30 น. ตื่นเช้ารับวันใหม่รับประทานอาหาร ณ ที่พัก พักผ่อนตามอัธยาศัย
- 11.00 น. โบกมืออำลา... ฟากฟ้าแห่งอันดามัน (รับประทานอาหารบนเรือ)
- 13.00 น. ถึงท่าเรือทับละมุ เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพและความประทับใจ

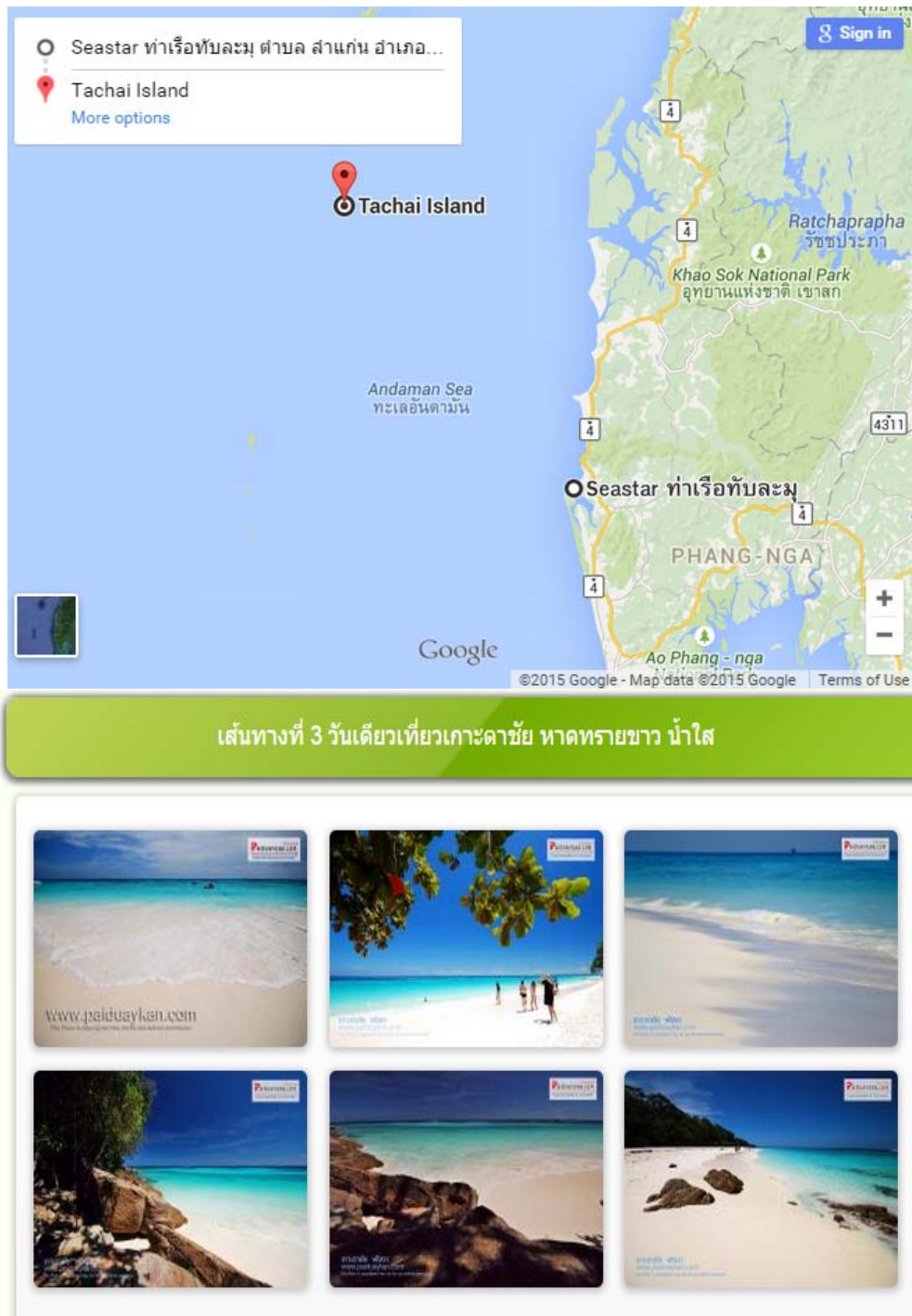

ภาพที่ 4.11 เส้นทางที่ 2 อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลันเกาะแปด - เกาะเมือง - เกาะยุง - เกาะหก

เส้นทางที่ 3 (ภาพที่ 4.12)

วันเดียวเที่ยวเกาะตาชัย หาดทรายขาว น้ำใส

- 08.00 น. รถรับจากโรงแรมที่พัก ไปยังท่าเรือทับละมุ จ.พังงา
- 09.00 น. ถึงท่าเรือทับละมุ เพื่อทำการเช็คอิน และรับอุปกรณ์ดำน้ำเตรียมพร้อมและออกเดินทางไปยังเกาะตาชัย ว่ากันว่าสวยงามดั่ง มัลดีฟส์เมืองไทยโดยเรือเร็ว (Speed Boat)
- 10.30 น. ถึง เกาะตาชัยหรือ Virgin Island สนุกไปกับกิจกรรมดำน้ำตื่นชมปะการัง และปลาสวยๆ สวนปะการัง (The Fantasy Reef) บริเวณนี้มีฝูงปลาหลากหลายชนิดตามธรรมชาติ ทางด้านใต้ของเกาะตาชัย และเป็นอีกจุดหนึ่งที่ดำน้ำสวยงามมาก เฮฮาไปกับการเล่นน้ำริมชายหาด ที่ซึ่งมี “หาดทรายขาวดุจผงแป้ง” ที่ยาวถึง 700 เมตร
- 12.00 น. รับประทานอาหารไทยบุฟเฟต์ริมชายหาด
- 13.00 น. เลือกที่จะพักผ่อนริมหาด หรือจะดำน้ำตื่นที่จุด The Coral Garden สวนปะการัง มีปลาฝูงใหญ่และเต่าทะเล น้ำใสสีครามเข้ม วิวสวยงามตา ไกด์ของเราจะนำท่านชมเส้นทางธรรมชาติ
- 14.00 น. ชมบ้านของปูไก่ ดำน้ำทางตะวันออกของเกาะตาชัย และเชิญทุกท่านพักผ่อนบนเกาะตามอัธยาศัย
- 15.00 น. นำท่านดำน้ำชมปะการังและพบกับปลานีโมทางเหนือของเกาะตาชัย
- 16.00 น. อลาเกาะตาชัย เพื่อเดินทางกลับสู่ท่าเรือทับละมุ
- 18.00 น. ถึงท่าเรือฯ รถรอรับส่งท่านที่โรงแรมที่พัก

ภาพที่ 4.12 เส้นทางที่ 3 วันเดียวเที่ยวเกาะตาชัย หาดทรายขาว น้ำใส

4.3.4) โปรแกรมการท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง

เส้นทางที่ 1 (ภาพที่ 4.13)

เที่ยวเมืองแร่นอง มองจวนเจ้าเมือง ชม ภูเขาหญ้า แยกายาบ่อน้ำร้อน, สุสานเจ้าเมืองระนอง – จวนเจ้าเมืองระนอง – สวนสาธารณะรักษะวาริน - พระที่นั่งรัตนรังสรรค์ – วัดหาว – ภูเขาหญ้า – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน บ่อน้ำร้อนพริ้ง – วัดป่าชัยมงคล – ถนน 10 สาย

กำหนดการเดินทาง 3 วัน 2 คืน

วันที่ 1 สุสานเจ้าเมืองระนอง - สวนสาธารณะรักษะวาริน

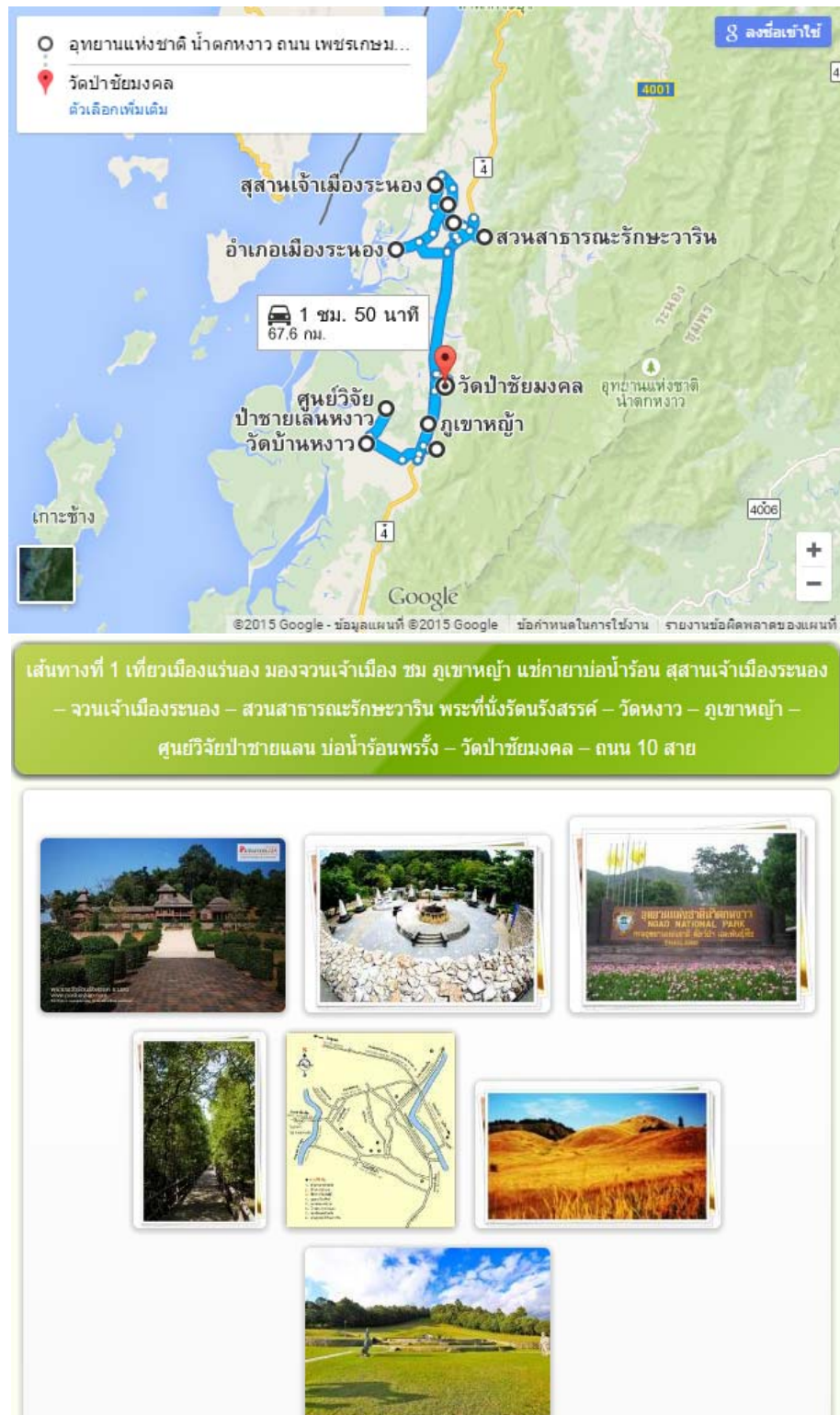
- 08.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดระนอง จากนั้น
- 08.30 น. เที่ยวชมสุสานเจ้าเมืองระนอง สร้างในปี พ.ศ. 2426 เป็นสุสานของพระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี อดิศัยสุริยาธิปไตยโดยบริเวณ สุสานเป็นที่ดิน ที่ได้รับพระราชทานจากรัชกาลที่ 5 เพื่อเป็นเกียรติประวัติให้แก่ตระกูล ณ ระนอง ที่เป็นผู้ที่ทำความคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง
- 09.30 น. จวนเจ้าเมืองระนอง เป็นจวนของเจ้าเมืองระนองคนแรก คือ พระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี จวนเจ้าเมืองสร้างด้วยอิฐสอปูนสถาปัตยกรรมแบบจีน จวนเจ้าเมืองระนอง เป็นแหล่งโบราณสถานแห่งหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน
- 12.00 น. รับประทานอาหาร ตัวเมืองระนอง
- 13.00 น. คณะเดินทางต่อ
- 13.30 น. เที่ยวชมพระที่นั่งรัตนรังสรรค์ เป็นพระราชวังที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การ เสด็จประทับแรมของพระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 เป็นพระราชวังที่ทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง ถือเป็นพระราชวัง ที่มีการประกาศพระบรมราชโองการ ยกขึ้นเป็นพระราชวัง 1 ใน 19 แห่งของ ประเทศไทย และเป็นพระราชวัง 1 ใน 6 แห่งที่สร้างขึ้น ตามหัวเมือง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็นพระราชวังที่ สร้างจากไม้ทั้งหลัง
- 14.00 น. แวะสักการะ ศาลหลักเมืองระนอง
- 15.30 น. บ่อน้ำร้อน สวนสาธารณะรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จากกรมวิทยา ศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางเข้าพัก

วันที่ 2 วัดหงาว – ภูเขาหญ้า – บ่อร้อนพรรั้ง

- 07.30 น. รับประทานอาหาร จากนั้นเดินทาง
- 08.30 น. วัดหงาว สักการะหลวงพ่อดีบุก เป็นวัดดังของ จ.ระนอง วัดนี้มีชื่อเสียงอยู่ด้วยกัน 3 อย่าง 1. วังมัจฉา มีปลาจำนวนมากและขนาดก็ใหญ่แบบที่ไม่เคยเห็นที่ไหนมาก่อน มีตั้งแต่ปลาบึก ปลาจาระเม็ดน้ำจืด ปลาดุกยักษ์ 2. อุโบสถหลังใหม่ มีรายละเอียดการตกแต่งที่สวยงามมาก 3. พระพุทธรูปดีบุก เป็นพระพุทธรูปดีบุกที่ใหญ่ที่สุดในโลก
- 09.20 น. ภูเขาหญ้า เป็นภูเขาที่ไม่มีไม้ใหญ่ขึ้น ในฤดูฝนมีหญ้าสีเขียวขึ้นปกคลุมแนวเขาที่ทอดตัวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ ภูเขาที่เต็มไปด้วยหญ้า ต่างสีต่างวันเวลา และเนินเขางดงาม ที่ราบเชิงเขามีทางเดินเท้าสำหรับ นักท่องเที่ยวขึ้นสู่บนสันเขาเพื่อชมทิวทัศน์โดยรอบ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและชมความมหัศจรรย์ยามเย็น เมื่อแสงอาทิตย์จะลับขอบฟ้าภูเขาทั้งลูกจะกลายเป็นสีทอง ทอง เหลืองงามอร่ามตา จึงนิยมเรียกกันว่า "ภูเขาหญ้าสองสี"
- 10.30 น. ศูนย์วิจัยป่าชายเลน ป่าชายเลนหงาวเป็นแหล่งเกิดและเติบโตของสัตว์ทะเลนานาชนิด ก่อนที่จะแข็งแรงและอาศัยหากินในทะเล ที่ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหงาวได้จัดเจ้าหน้าที่ไว้นำชมธรรมชาติ ทั้งพรรณไม้ป่าและสัตว์ป่า การทัศนศึกษาในเขตป่าชายเลนนี้ แวะทานโรตีสีาง
- 12.00 น. รับประทานอาหาร และเลือกซื้อของฝาก
- 13.00 น. แช่น้ำแร่ ที่บ่อร้อนพรรั้ง พื้นที่ของอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว โดยน้ำร้อนมีลักษณะใสสะอาด ไม่มีกลิ่นกำมะถันและก๊าซไข่เน่า มีคราบสีขาวของแคลเซียมติดอยู่กับหิน พบก๊าซพุทขึ้นมากับน้ำพุร้อนบ้างไม่มากบ่อน้ำร้อนพรรั้ง เกิดจากสายน้ำแร่ ร้อน ที่มีอุณหภูมิสูงประมาณ 35-40 องศาเซลเซียส ไหลซึมออกมาจากผิวดิน และกระจายเป็นแอ่ง มีตาน้ำมากถึง 13 ตาน้ำ อยู่ใกล้ลำธาร บริเวณ บ่อน้ำร้อนได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม สามารถเดินชมพันธุ์ไม้นานาชนิด
- 15.00 น. วัดป่าชัยมงคล มีสถานที่เหมาะแก่การปฏิบัติธรรมเนื่องจากบริเวณวัดมีความสะอาด ร่มรื่นด้วยไม้ยืนต้นไม้ดอกและไม้ประดับซึ่งได้รับการตกแต่งอย่างเป็นธรรมชาติ บรรยากาศดี เงียบสงบ อยู่ห่างจากถนนเส้นทางสายหลักและห่างจากชุมชน จึงเหมาะสมในการปฏิบัติธรรมอย่างยิ่ง
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น เดินทางกลับที่พัก

วันที่ 3 เทียวถนน 10 สาย - ตลาดพม่า

- 07.00 น. รับประทานอาหาร จากนั้นเดินทาง
- 08.30 น. เทียวถนน 10 สาย ของจังหวัดระนอง เป็นถนนในจำนวน 10 สาย ซึ่งได้รับพระราชทานชื่อจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เมื่อครั้งเสด็จประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้และแหลมมลายู ทรงแวะประทับจังหวัดระนอง ถนนประวัติศาสตร์ 10 สาย ดังกล่าว ที่เป็นที่เกิดทุนของชาวจังหวัดระนอง เนื่องจากนับเป็นพระปรีชาสามารถที่พระองค์ได้ทรงตั้งชื่อถนนได้คล้องจองกัน จึงได้นำชื่อถนนทั้ง 10 สาย มานำเสนอไว้เพื่อคนรุ่นหลังจะได้ทราบถึงสภาพของถนน ตั้งแต่ จุดเริ่มต้นถึงสุดระยะทางของถนนต่างๆ ได้แก่ ท่าเมือง เรืองราษฎร์ ชาติเฉลิม เพิ่มผล ชลระอุ ลู่วิ่ง กำลังทรัพย์ ดับคี่ ทวีสินคำ ผาดาด
- 09.00 น. ซื้อของฝากของที่ระลึกที่ตลาดพม่า
- 11.30 น. รับประทานอาหาร จากนั้นเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

ภาพที่ 4.13 เส้นทางที่ 1 เทียวเมืองแร่นอง มองจวนเจ้าเมือง ชมภูเขาค้อ แยกกายบ่อน้ำร้อน

เส้นทางที่ 2 (ภาพที่ 4.14)

วิคตอเรีย พอยต์ นำเที่ยว บุคเตียวแหลมสน ต้นตระกูล ณ ระนองอนุสาวรีย์คอซู้เจียง- วัดสุวรรณคีรีวิหาร – อุทยานแห่งชาติแหลมสน – บ่อน้ำร้อนพรรั้ง เกาะสอง - สวนสาธารณะรักษะวาริน - ตลาดสะพานยูง – จวนเจ้าเมืองระนอง

กำหนดการเดินทาง 3 วัน 2 คืน

วันที่ 1

- 08.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดระนอง จากนั้น
- 08.30 น. อนุสาวรีย์คอซู้เจียง สร้างในปี พ.ศ. 2426 เป็นสุสานของพระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี อดิศัย บ่อน้ำร้อนโดยบริเวณ สุสานเป็นที่ดิน ที่ได้รับพระราชทานจากรัชกาลที่ 5 เพื่อเป็นเกียรติ ประวัตินี้ให้แก่ตระกูล ณ ระนอง ที่เป็นผู้ที่ทำความคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างใหญ่ หลวง
- 09.30 น. ไหว้พระขอพร 9 เเกจิ
- 10.15 น. วัดสุวรรณคีรีวิหาร เดิมมีชื่อว่าวัดสุวรรณคีรีวิหาร เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี ชนิดสามัญ พระ เจดีย์ธาตุ เป็นเจดีย์ที่มีสถาปัตยกรรมแบบพม่า รูปทรงกลมยก โดยปัจจุบันกรมศิลปากรได้ขึ้น ทะเบียนไว้แล้ว
- 12.00 น. รับประทานอาหาร
- 13.00 น. คณะเดินทางต่อ
- 13.40 น. อุทยานแห่งชาติแหลมสน อุทยานแห่งชาติแหลมสน เป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเลอีกแห่งหนึ่ง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณหาดแหลมสนและหมู่เกาะใกล้เคียง ร่มรื่นด้วยป่าสนที่เกิดขึ้นเองตาม ธรรมชาติ เป็นที่อยู่ของนกนานาชนิด ทั้งมีหาดทรายขาวละเอียดเป็นแนวยาวและกว้างใหญ่ มี วิวทัศน์ที่สวยงามมาก
- 15.30 น. บ่อน้ำร้อนพรรั้ง พื้นที่ของอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว โดยน้ำร้อนมีลักษณะใสสะอาด ไม่มีกลิ่น กำมะถันและก๊าซไข่เน่า มีคราบสีขาวของแคลเซียมติดอยู่กับหิน พบก๊าซผุดขึ้นมากับน้ำพุร้อนบ้าง ไม่มากบ่อน้ำร้อนพรรั้ง เกิดจากสายน้ำแร่ ร้อน ที่มีอุณหภูมิสูงประมาณ 35-40 องศาเซลเซียส ไหลซึมออกมาจากผิวดิน และกระจายเป็นแอ่ง มีตาน้ำมากถึง 13 ตาน้ำ อยู่ใกล้ลำธาร บริเวณ บ่อน้ำร้อนได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม สามารถเดินชมพันธุ์ไม้ธรรมชาติ
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางเข้าที่พัก

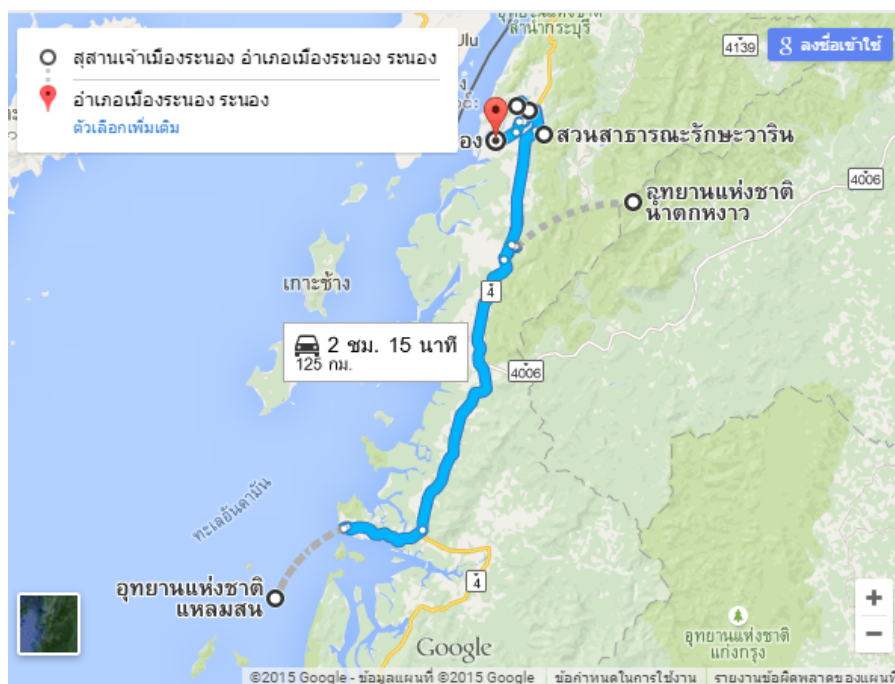
วันที่ 2

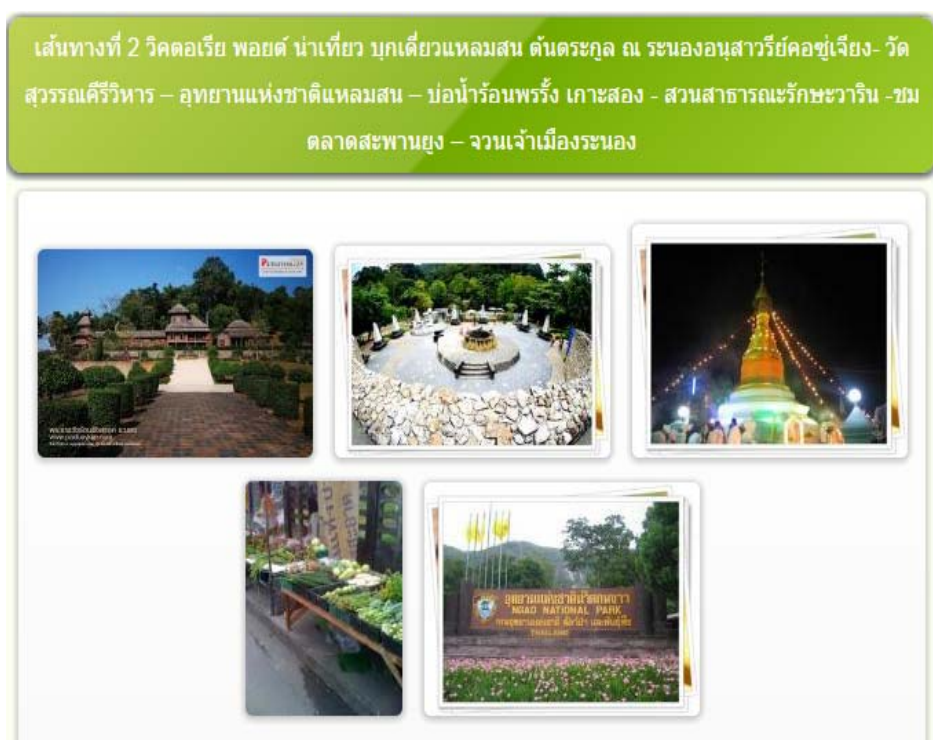
- 07.00 น. รับประทานอาหาร จากนั้นเดินทาง
- 08.30 น. เกาะสอง ปลายล่างสุดแผ่นดินพม่า เทียวชมเกาะสอง ซื่อของฝาก เกาะสอง เป็นดินแดนในฝั่ง สหภาพพม่า ซึ่งอยู่ตรงข้ามกับประเทศไทย โดยมีแม่น้ำกระบุรีกั้นขวางตรงตัวจังหวัดระนองพอดี นักท่องเที่ยวที่ต้องการไปชมหรือซื้อสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก เช่น พลอย เครื่องหวาย เครื่องเงินพม่า เครื่องประดับทำจากเปลือกหอยและงาช้าง ฯลฯ เมื่อสมัยอังกฤษเข้าปกครองใช้ ชื่อเรียกว่า “วิคตอเรีย พอยต์” (Victoria Point) แต่ปัจจุบัน ชาวพม่าเรียกกันว่า “บุเรงนอง พอยท์” (Bayintnaung Point)

- 12.00 น. รับประทานอาหาร เดินทางกลับระนอง
- 14.00 น. เยี่ยมชมบ่อน้ำร้อน สวนสาธารณะรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จากกรมวิทยา ศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 17.30 น. รับประทานอาหารเย็น เดินทางกลับที่พัก

วันที่ 3

- 08.00 น. รับประทานอาหารเช้า จากนั้นเดินทาง
- 08.35 น. เที่ยวชมตลาดสะพานยูง เป็นตลาดท้องถิ่นสองข้างทางมีชาวบ้านนำสินค้ามาวางขาย ตั้งแต่เวลา 6-8 โมงเช้าของทุกวัน บ้างก็ใช้เสื่อปูวางกับพื้นผิวทางเท้า ผิวถนน บนรถเข็นตามแต่สะดวก สินค้าที่นำมาขายมีแทบทุกอย่าง ทั้งผักสด ผักพื้นบ้าน ผลไม้ท้องถิ่นตามฤดูกาล อาหารทะเล และเนื้อสัตว์ต่างๆ ไปจนถึงอาหารสำเร็จรูป ขนมท้องถิ่น น้ำซากาแฟ ฯลฯ ทำให้ตลาดแห่งนี้กลายเป็นแหล่งรวมตอนเช้าของผู้คนในเมืองระนอง
- 10.00 น. ชมเจ้าเมืองระนอง เป็นจวนของเจ้าเมืองระนองคนแรก คือ พระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี จวนเจ้าเมืองสร้างด้วยอิฐสอปูนสถาปัตยกรรมแบบจีน จวนเจ้าเมืองระนอง เป็นแหล่งโบราณสถานแห่งหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน
- 11.30 น. รับประทานอาหารเช้า จากนั้นเดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ

ภาพที่ 4.14 เส้นทางที่ 2 วิคตอเรีย พอยต์ น้ำเที้ยว บุกเดี่ยวแหลมสน ต้นตระกูล
ณ ระนองอนุสาวรีย์คอซูเจียง

เส้นทางที่ 3 (ภาพที่ 4.15)

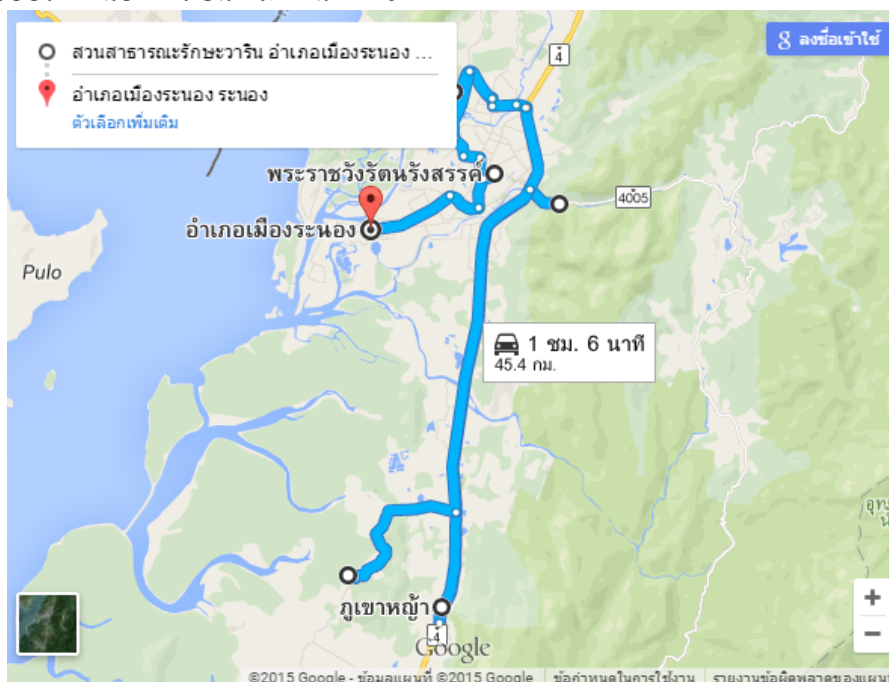
เมืองระนอง วันเดียว ก็เที่ยวได้ (พระราชวังรังสรรค์ – สุสานเจ้าเมืองระนอง – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน – น้ำแร่
ร้อนรักษะวาริน)

วันที่ 1

08.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดระนอง จากนั้น

08.30 น. พระราชวังรังสรรค์ (เจ้าเมืองระนอง) เป็นพระราชวังที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การ เสด็จประทับ
แรมของพระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5
พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว
รัชกาลที่ 7 เป็นพระราชวังที่ทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง ถือเป็นพระราชวัง ที่มีการประกาศ
พระบรมราชโองการ ยกขึ้นเป็นพระราชวัง 1 ใน 19 แห่งของ ประเทศไทย และเป็นพระราชวัง 1 ใน
6 แห่งที่สร้างขึ้น ตามหัวเมือง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็น
พระราชวังที่ สร้างจากไม้ทั้งหลัง

- 10.00 น. ไหว้สุสานเจ้าเมืองระนอง สร้างในปี พ.ศ. 2426 เป็นสุสานของพระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี อดีตเจ้าเมืองระนองโดยบริเวณ สุสานเป็นที่ดิน ที่ได้รับพระราชทานจากรัชกาลที่ 5 เพื่อเป็นเกียรติประวัติให้แก่ตระกูล ณ ระนอง ที่เป็นผู้ที่ทำความคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างใหญ่หลวง
- 12.00 น. รับประทานอาหาร ชมวิวเกาะ
- 13.00 น. คณะเดินทางต่อ
- 13.30 น. เลือกซื้อสินค้าท้องถิ่น ตลาดสดเทศบาล
- 14.20 น. ชมป่าชายเลน ชมวิถีชาวบ้าน สูดอากาศบริสุทธิ์ ที่ศูนย์วิจัยป่าชายเลน สี” ป่าชายเลนหงาวเป็นแหล่งเกิดและเติบโตของสัตว์ทะเลนานาชนิด ก่อนที่จะแข็งแรงและอาศัยหากินในทะเล ที่ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหงาวได้จัดเจ้าหน้าที่ไวนำชมธรรมชาติ ทั้งพรรณไม้ป่าและสัตว์ป่า การทัศนศึกษาในเขตป่าชายเลนนี้
- 15.30 น. ชมภูเขาหญ้า เป็นภูเขาที่ไม่มีไม้ใหญ่ขึ้น ในฤดูฝนมีหญ้าสีเขียวขึ้นปกคลุมแนวเขาที่ทอดตัวจากทิศเหนือ สู่ทิศใต้ ภูเขาที่เต็มไปด้วยหญ้า ต่างสีต่างวันเวลา และเนินเขางดงาม ที่ราบเชิงเขามีทางเดินเท้าสำหรับ นักท่องเที่ยวขึ้นสู่บนสันเขาเพื่อชมทิวทัศน์โดยรอบ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและชมความมหัศจรรย์ยามเย็น เมื่อแสงอาทิตย์จะลับขอบฟ้าภูเขาทั้งลูกจะกลายเป็นสีทอง ทอง เหลืองงามอร่ามตา จึงนิยมเรียกกันว่า "ภูเขาหญ้าสอง
- 16.00 น. ผ่อนคลายด้วยการแช่น้ำแร่ร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จากกรมวิทยา ศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางเข้าพัก

ภาพที่ 4.15 เส้นทางที่ 3 เมืองระนอง วันเดียว ก็เที่ยวได้

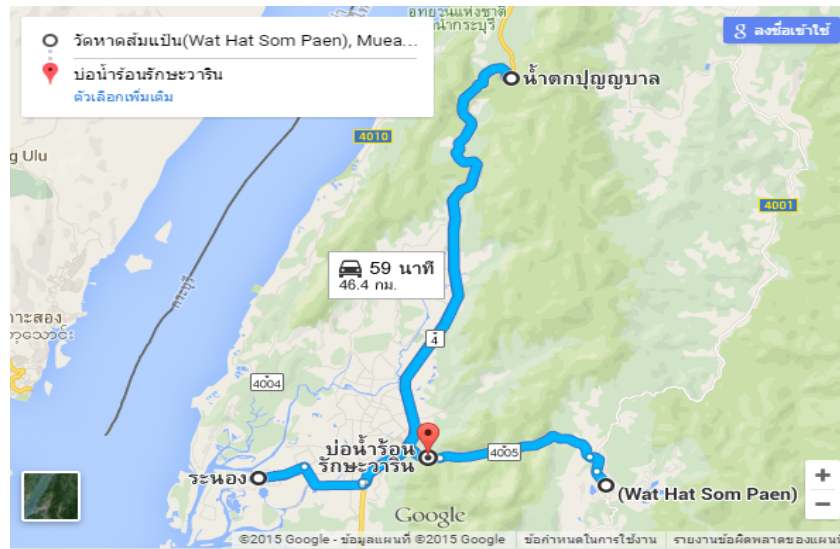
เส้นทางที่ 4 (ภาพที่ 4.16)

เที่ยวเมือง ระนอง วันเดียว ระนองแคนยอน (วัดหาดส้มแป้น – น้ำตกปูงญาบาล – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน)

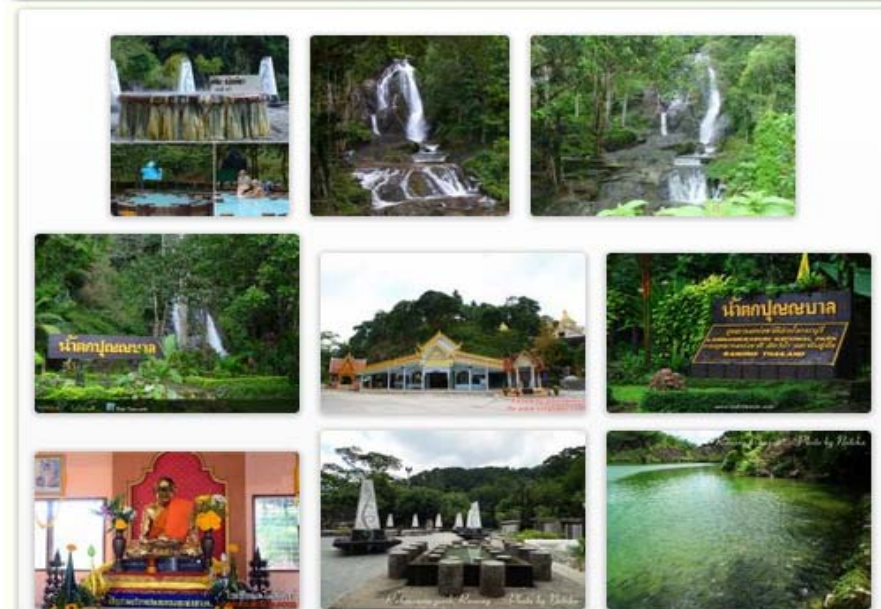
วันที่ 1

- 08.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดระนอง จากนั้น
- 08.30 น. สดชื่นในสายหมอก สระมรกด ระนองแคนยอน ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งคา เป็นสระน้ำขนาดย่อมที่โอบล้อมด้วยหุบเขาเหตุที่ที่นี่เป็นแอ่งน้ำล้อมภูเขาแบบนี้เนื่องมาจากที่นี่เคยเป็นเหมืองแร่เก่ามาก่อน ลักษณะเป็นเหมืองแบบฉิดโดยฉิดน้ำให้กัดเซาะดินปนแร่จากตัวภูเขาให้ลง มาสะสม ในแอ่งน้ำด้านล่าง หลังจากนั้นก็จะสูบน้ำในแอ่งขึ้นตามท่อเพื่อนำมาผ่านกระบวนการทางกายภาพ เพื่อ ทำการแยกแร่ออกจากทรายที่ไม่มีค่าทำให้สภาพภูเขาเกิดลักษณะเว้าๆ แหว่งๆ สวยงามแปลก
- 10.00 น. อ่างเก็บน้ำหาดส้มแป้น หมู่บ้านหาดส้มแป้น วัดหาดส้มแป้นห่างจากเทศบาลเมืองระนองห่างจากสวนสาธารณะรักษะวาริน 6 กิโลเมตร สิ่งน่าสนใจภายในวัดคือ ปลาพลวง ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมากอาศัยอยู่ในคลองหาดส้มแป้น ไม่มีผู้ใดจับปลาดังกล่าวเพราะถือว่าเป็นปลาศักดิ์สิทธิ์ วัดหาดส้มแป้นยังเป็นที่ตั้งของศาลาที่ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อกัลยา ซึ่งเป็นพระภิกษุที่ประชาชนในภาคใต้ให้ความเคารพนับถือมาก และมรดกภาพที่วัดนี้
- 12.00 น. รับประทานอาหาร ณ ก้องวัลเล่
- 13.00 น. คณะเดินทางต่อ
- 13.30 น. น้ำตกปูงญาบาล เป็นน้ำตกที่ให้ทัศนียภาพที่สวยงาม ถ้าเดินทางจากกรุงเทพเข้าระนอง จะเห็นน้ำตกปูงญาบาลก่อน แล้วจึงลัดเลาะเข้าสู่ระนอง น้ำตกมีด้วยกัน ๓ ชั้น ต้นกำเนิดมาจากลำห้วยเล็กๆ บนป่าสงวนแห่งชาติ ป่าละอุ่น ป่าราชกรูด น้ำตกปูงญาบาลเป็นน้ำตกชั้นแรก มีลักษณะสายธารไหลลงจากหน้าผาสูง เป็นน้ำตกที่ขึ้นชื่อว่ามี ความงาม น้ำตกไหลตลอดทั้งปี

- 16.00 น. แช่น้ำร้อน บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จาก กรมวิทยาศาสตร์ว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางกลับ

เส้นทางที่ 4 เทียวเมือง ระนอง วันเดียว ระนองแคนยอน – วัดหาดส้มแป้น – น้ำตกปูละญบาล – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน

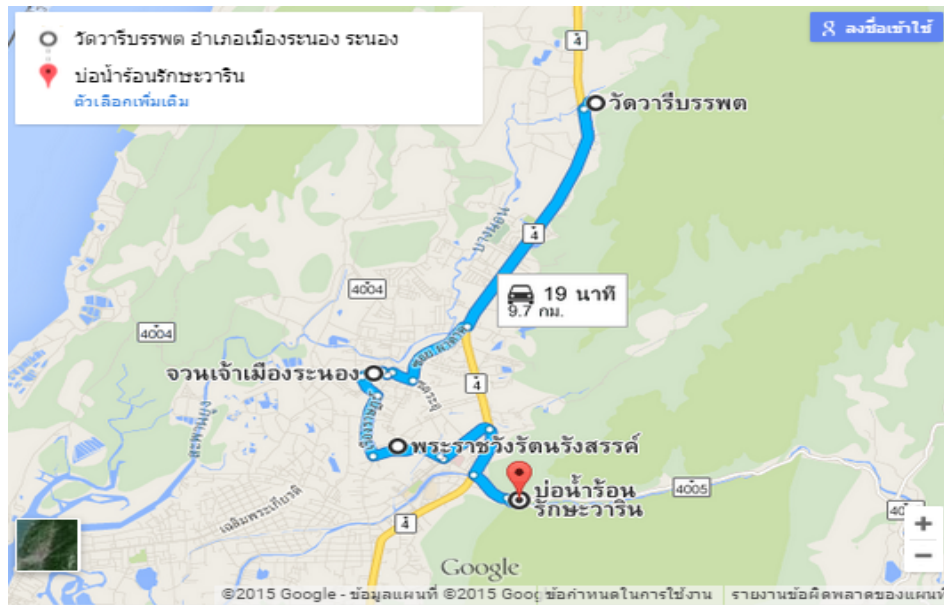
ภาพที่ 4.16 เส้นทางที่ 4 เทียวเมือง ระนอง วันเดียว ระนองแคนยอน

เส้นทางที่ 5 (ภาพที่ 4.17)

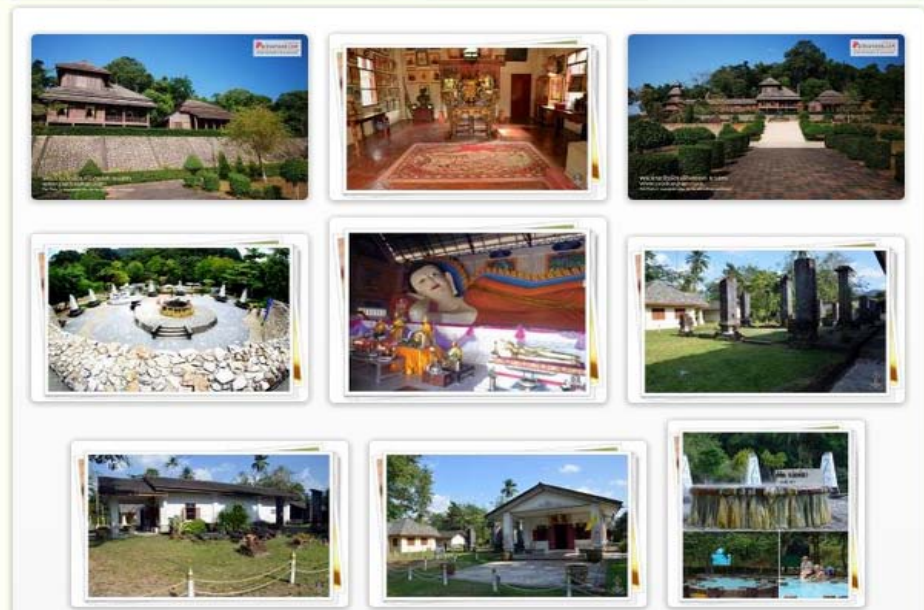
เส้นทางอารยธรรม (หลวงพ่อด่วน ณ วัดบางนอน , บ้านเจ้าเมืองระนอง - พระราชวังรัตนรังสรรค์ - บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน)

กำหนดการเดินทาง

- 07.30 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดระนอง จากนั้น
- 08.30 น. หลวงพ่อด่วน ณ วัดบางนอน เป็นวัดที่ตั้งอยู่บนเนินเขา ล้อมรอบไปด้วยภูเขา วัดแห่งนี้สร้างโดยหลวงพ่อด่วน ถามวโร ท่านเป็นพระธุดงค์ที่มาจากจังหวัดสงขลา ชาวบ้านเลื่อมใสและศรัทธาในตัวท่านจึงได้พากันนิมนต์ท่านให้จำพรรษา ณ ที่แห่งนี้ ที่ด้านบนวัดตั้งอยู่บนเนินเขามองเห็นวิวได้โดยรอบ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ มีความยาวถึง 22 เมตร ที่ด้านล่างของวัดเป็นที่ตั้งของมหาพุทธรูปเศียรพระพรต ซึ่งเป็นเจดีย์ที่มีรูปทรงคล้ายกับทางพม่า เนื่องจากวัดนี้เป็นที่ศรัทธาของชาวพม่าที่อาศัยอยู่ในระนอง จึงมีพระพม่า และช่างฝีมือของพม่ามาช่วยทำการสร้างเจดีย์นี้ ถือว่าเป็นเรื่องแปลกที่วัดไทยมีเจดีย์แบบพม่า ที่วิหารด้านล่างเป็นที่ตั้งศพหลวงพ่อด่วนท่านเสียชีวิตในปี พ.ศ. 2550 ด้วยอายุ 90 พรรษา
- 11.30 น. รับประทานอาหาร ณ ร้านอาหารข้าวหอม
- 13.30 น. คณะเดินทางต่อ
- 14.20 น. บ้านเจ้าเมืองระนอง จวนเจ้าเมืองระนอง หรือ บ้านค่ายเจ้าเมืองระนอง เป็นจวนของเจ้าเมืองระนองคนแรก สร้างขึ้นในปี พ.ศ.2420 คือ พระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี (คอซู้เจียง ณ ระนอง) จวนเจ้าเมืองสร้างด้วยอิฐสอปูนสดแบบจีน จวนเจ้าเมืองระนอง เป็นแหล่งโบราณสถานแห่งหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน
- 15.00 น. พระราชวังรัตนรังสรรค์ เป็นพระราชวังที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การ เสด็จประทับแรมของพระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 เป็นพระราชวังที่ทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง ถือเป็นพระราชวัง ที่มีการประกาศพระบรมราชโองการ ยกขึ้นเป็นพระราชวัง 1 ใน 19 แห่งของ ประเทศไทย และเป็นพระราชวัง 1 ใน 6 แห่งที่สร้างขึ้น ตามหัวเมือง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็นพระราชวังที่ สร้างจากไม้ทั้งหลัง
- 16.00 น. แชน้ำร้อน บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จากกรมวิทยาศาสตร์ว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางกลับ

เส้นทางที่ 5 เส้นทางอารยธรรม หลวงพ่อด้วง ณ วัดบางนอน บ้านเจ้าเมืองระนอง - พระราชวังรัตนรังสรรค์
- บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน

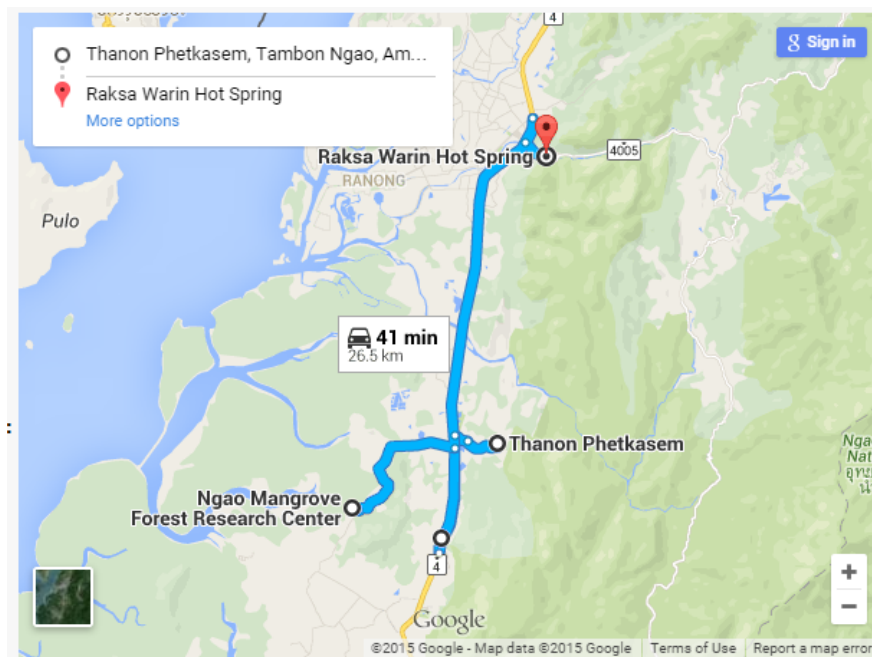
ภาพที่ 4.17 เส้นทางที่ 5 เส้นทางอารยธรรม

เส้นทางที่ 6 (ภาพที่ 4.18)

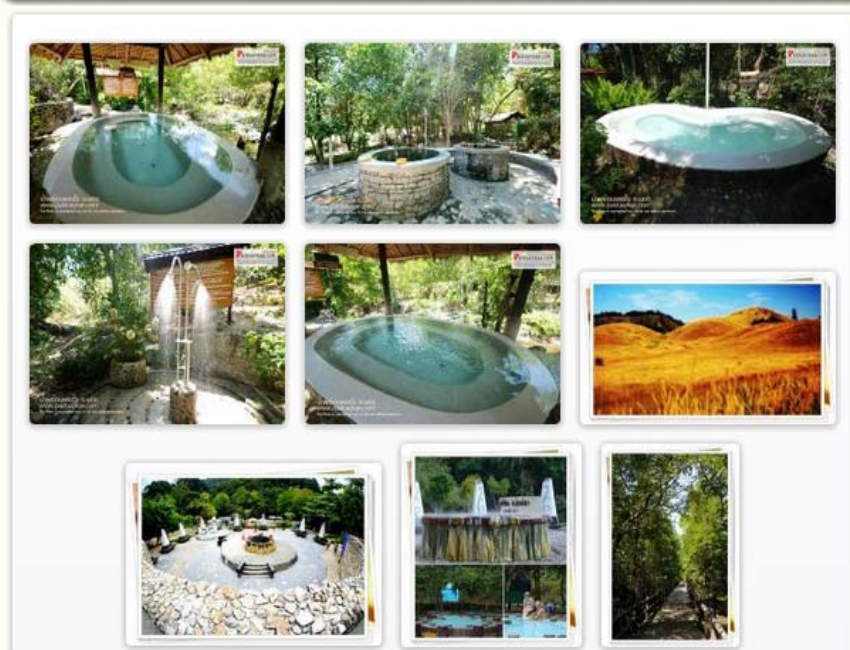
ภูเขาสองสี สองบ่อน้ำร้อน พักผ่อนศูนย์ป่า ,แหล่งโอโซนระนอง (บ่อน้ำร้อนพรั้ง – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน – ภูเขาหญ้า – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน)

กำหนดการเดินทาง

- 08.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดระนอง จากนั้น
- 08.30 น. แชน้ำแร่อ่อน บ่อน้ำร้อนพรั้ง พื้นที่ของอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว โดยน้ำร้อนมีลักษณะใส สะอาด ไม่มีกลิ่นกำมะถันและก๊าซไข่เน่า มีคราบสีขาวของแคลไซต์ติดอยู่กับหิน พบก๊าซผุดขึ้นมา กับน้ำพุร้อนบ้างไม่มากบ่อน้ำร้อนพรั้ง เกิดจากสายน้ำแร่ ร้อน ที่มีอุณหภูมิสูงประมาณ 35-40 องศาเซลเซียส ไหลซึมออกมาจากผิวดิน และกระจายเป็นแอ่ง มีตาน้ำมากถึง 13 ตาน้ำ อยู่ใกล้ลำธาร บริเวณ บ่อน้ำร้อนได้รับการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงาม สามารถเดินชมพันธุ์ไม้นานาชนิด
- 12.00 น. รับประทานอาหาร ณ ร้านอาหารอุทยาน
- 13.00 น. คณะเดินทางต่อ
- 13.20 น. ศูนย์วิจัยป่าชายเลน ป่าชายเลนหงาวเป็นแหล่งเกิดและเติบโตของสัตว์ทะเลนานาชนิด ก่อนที่จะแข็งแรงและอาศัยหากินในทะเล ที่ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหงาวได้จัดเจ้าหน้าที่ไว้นำชมธรรมชาติ ทั้งพรรณไม้ป่าและสัตว์ป่า การทัศนศึกษาในเขตป่าชายเลนนี้
- 15.00 น. ภูเขาหญ้า เป็นภูเขาที่ไม่มีไม้ใหญ่ขึ้น ในฤดูฝนมีหญ้าสีเขียวขึ้นปกคลุมแนวเขาที่ทอดตัวจากทิศเหนือ สูทิศใต้ ภูเขาที่เต็มไปด้วยหญ้า ต่างสีต่างวันเวลา และเนินเขางดงาม ที่ราบเชิงเขามีทางเดินเท้าสำหรับ นักท่องเที่ยวขึ้นสู่บนสันเขาเพื่อชมทิวทัศน์โดยรอบ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและชมความมหัศจรรย์ยามเย็น เมื่อแสงอาทิตย์จะลับขอบฟ้าภูเขาทั้งลูกจะกลายเป็นสีทองทอง เหลืองงามอร่ามตา จึงนิยมเรียกกันว่า "ภูเขาหญ้าสองสี" แวะซื้อของฝากเมืองระนอง
- 16.00 น. แชน้ำร้อน บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จากกรมวิทยาศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางกลับ

เส้นทางที่ 6 ภูเขาสองสี สองบ่อน้ำร้อน พักผ่อนศูนย์ป่า, แหล่งโอโซนระนอง บ่อน้ำร้อนพริง - ศูนย์วิจัย
ป่าชายเลน - ภูเขาคว่ำ - บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน

ภาพที่ 4.18 เส้นทางที่ 6 ภูเขาสองสี สองบ่อน้ำร้อน พักผ่อนศูนย์ป่า, แหล่งโอโซนระนอง

เส้นทางที่ 7 (ภาพที่ 4.19)

ย้อนรอยประวัติศาสตร์ ตลาดสะพานยูง จุดสูงน้ำตกหงาว (ระนองแคนยอน – ตลาดสดสะพานยูง – น้ำตกบุญญาบาล – บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – น้ำตกหงาว - วัดหงาว – ภูเขาหญ้า – วัดบางนอน - บ้านเจ้าเมืองประวัติศาสตร์ระนอง – พระราชวังรัตนรังสรรค์ - แช่น้ำร้อนรักษะวาริน)

กำหนดการเดินทาง 3 วัน 2 คืน

วันที่ 1

- 08.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดระนอง จากนั้น
- 08.30 น. สดชื่นในสายหมอก สรรพมรดก ระนองแคนยอน ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งคา เป็นสระน้ำขนาดย่อม ที่โอบล้อมด้วยหุบเขาเหตุที่ที่นี่เป็นแอ่งน้ำล้อมภูเขาแบบนี้เนื่องมาจากที่นี่เคยเป็นเหมืองแร่เก่ามาก่อน ลักษณะเป็นเหมืองแบบฉิดโดยฉิดน้ำให้กัดเซาะดินปนแร่จากตัวภูเขาให้ลงมาสะสมในแอ่งน้ำด้านล่าง หลังจากนั้นก็จะสูบน้ำในแอ่งขึ้นตามท่อเพื่อนำมาผ่านกระบวนการทางกายภาพ เพื่อทำการแยกแร่ออกจากทรายที่ไม่มีค่าทำให้สภาพภูเขาเกิดลักษณะเว้าๆ แหว่งๆ สวยงามแปลก
- 09.45 น. แช่น้ำร้อน บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จากกรมวิทยาศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 11.30 น. ตลาดสดสะพานยูง เป็นตลาดท้องถิ่นสองข้างทางมีชาวบ้านนำสินค้ามาวางขายตั้งแต่วันที่ 6-8 โมงเช้าของทุกวัน บ้างก็ใช้เสื่อปูวางกับพื้นผิวทางเท้า ผิวถนน บรรทุกขึ้นตามแต่สะดวก สินค้าที่นำมาขายมีแทบทุกอย่าง ทั้งผักสด ผักพื้นบ้าน ผลไม้ท้องถิ่นตามฤดูกาล อาหารทะเล และเนื้อสัตว์ต่างๆ ไปจนถึงอาหารสำเร็จรูป ขนมท้องถิ่น น้ำชา กาแฟ ฯลฯ ทำให้ตลาดแห่งนี้กลายเป็นแหล่งรวมตอนเช้าของผู้คนในเมืองระนอง
- 12.15 น. รับประทานอาหาร ณ ร้านก๋อ้งวัลเล่
- 13.20 น. คณะเดินทางต่อ
- 13.45 น. น้ำตกบุญญาบาล เป็นน้ำตกที่ให้ทัศนียภาพที่สวยงาม ถ้าเดินทางจากกรุงเทพเข้าระนอง จะเห็นน้ำตกบุญญาบาลก่อน แล้วจึงลัดเลาะเข้าสู่ระนอง น้ำตกมีด้วยกัน ๓ ชั้น ต้นกำเนิดมาจากลำห้วยเล็กๆ บนป่าสงวนแห่งชาติ ป่าละอุ่น ป่าราชกรูด น้ำตกบุญญาบาลเป็นน้ำตกชั้นแรก มีลักษณะสายธารไหลลงจากหน้าผาสูง เป็นน้ำตกที่ขึ้นชื่อว่ามี ความงาม น้ำตกไหลตลอดทั้งปี
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางกลับที่พัก

วันที่ 2

- 07.30 น. รับประทานอาหาร จากนั้น
- 08.30 น. บ่อน้ำร้อน ณ บ่อน้ำร้อนพรรั้ง พื้นที่ของอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว โดยน้ำร้อนมีลักษณะใสสะอาด ไม่มีกลิ่นกำมะถันและก๊าซไข่เน่า มีคราบสีขาวของแคลเซียมติดอยู่กับหิน พบก๊าซฟุ้งขึ้นมากับน้ำพุร้อนบ้างไม่มากบ่อน้ำร้อนพรรั้ง เกิดจากสายน้ำแร่ ร้อน ที่มีอุณหภูมิสูงประมาณ 35-40 องศา

เซลเซียส ไหลซึมออกมาจากผิวดิน และกระจายเป็นแอ่ง มีตาน้ำมากถึง 13 ตาน้ำ อยู่ใกล้ลำธาร บริเวณ บ่อน้ำร้อนได้รับการปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงาม สามารถเดินชมพันธุ์ไม้นานาชนิด

12.00 น. ร้านอาหารอุทยาน

13.00 น. เดินทางต่อ

13.30 น. น้ำตกหงาว น้ำตกคู่เมืองระนอง เพราะทุกคนที่เดินทางผ่านตัวเมืองระนองจะต้องเห็นสายน้ำสีขาวของน้ำตกหงาวที่ไหลตกลงมาจากหน้าผาสูง อุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว เดิมชื่อ อุทยานแห่งชาติคลองเพรา ปัจจุบันอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาวได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติ ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ

14.20 น. หลวงพ่อดีบุก วัดหงาว เป็นวัดดังของ จ.ระนอง วัดนี้มีชื่อเสียงอยู่ด้วยกัน 3 อย่าง 1. วังมัจฉา มีปลาจำนวนมากและขนาดก็ใหญ่แบบที่ไม่เคยเห็นที่ไหนมาก่อน มีตั้งแต่ปลาบึก ปลาจาระเม็ดน้ำจืด ปลาตุ๊กตา 2. อุโบสถหลังใหม่ มีรายละเอียดการตกแต่งที่สวยงามมาก 3. พระพุทธรูปดีบุก เป็นพระพุทธรูปดีบุกที่ใหญ่ที่สุดในโลก

15.30 น. ภูเขาหญ้า เป็นภูเขาที่ไม่มีไม้ใหญ่ขึ้น ในฤดูฝนมีหญ้าสีเขียวขึ้นปกคลุมแนวเขาที่ทอดตัวจากทิศเหนือสู่ทิศใต้ ภูเขาที่เต็มไปด้วยหญ้า ต่างสีต่างวันเวลา และเนินเขางดงาม ที่ราบเชิงเขามีทางเดินเท้าสำหรับ นักท่องเที่ยวขึ้นสู่บนสันเขาเพื่อชมทิวทัศน์โดยรอบ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและชมความมหัศจรรย์ยามเย็น เมื่อแสงอาทิตย์จะลับขอบฟ้าภูเขาทั้งลูกจะกลายเป็นสีทอง ทอง เหลืองงามอร่ามตา จึงนิยมเรียกกันว่า "ภูเขาหญ้าสองสี"

18.00 น. รับประทานอาหารเย็น ณ ร้านเคียงเล และเดินทางกลับที่พัก

วันที่ 3

07.30 น. รับประทานอาหาร จากนั้น

08.30 น. เที่ยวชมตลาดสินค้าพื้นเมือง แวะชิมน้ำแข็งไส ไอศกรีมโบราณ

09.30 น. หลวงพ่อด้วง ณ วัดบางนอน เป็นวัดที่ตั้งอยู่บนเนินเขา ล้อมรอบไปด้วยภูเขา วัดแห่งนี้สร้างโดยหลวงพ่อด้วง ถามวโร ท่านเป็นพระธุดงค์ที่มาจากจังหวัดสงขลา ชาวบ้านเลื่อมใสและศรัทธาในตัวท่านจึงได้พากันนิมนต์ท่านให้จำพรรษา ณ ที่แห่งนี้ ที่ด้านบนวัดตั้งอยู่บนเนินเขามองเห็นวิวได้โดยรอบ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ มีความยาวถึง 22 เมตร ที่ด้านล่างของวัดเป็นที่ตั้งของมหาพุทธรูปเจดีย์ศรีบรรพต ซึ่งเป็นเจดีย์ที่มีรูปทรงคล้ายกับทางพม่า เนื่องจากวัดนี้เป็นที่ศรัทธาของชาวพม่าที่อาศัยอยู่ในระนอง จึงมีพระพม่า และช่างฝีมือของพม่ามาช่วยทำการสร้างเจดีย์นี้ ถือว่าเป็นเรื่องแปลกที่วัดไทยมีเจดีย์แบบพม่า ที่วิหารด้านล่างเป็นที่ตั้งศพหลวงพ่อด้วงท่านเสียชีวิตในปี พ.ศ. 2550 ด้วยอายุ 90 พรรษา

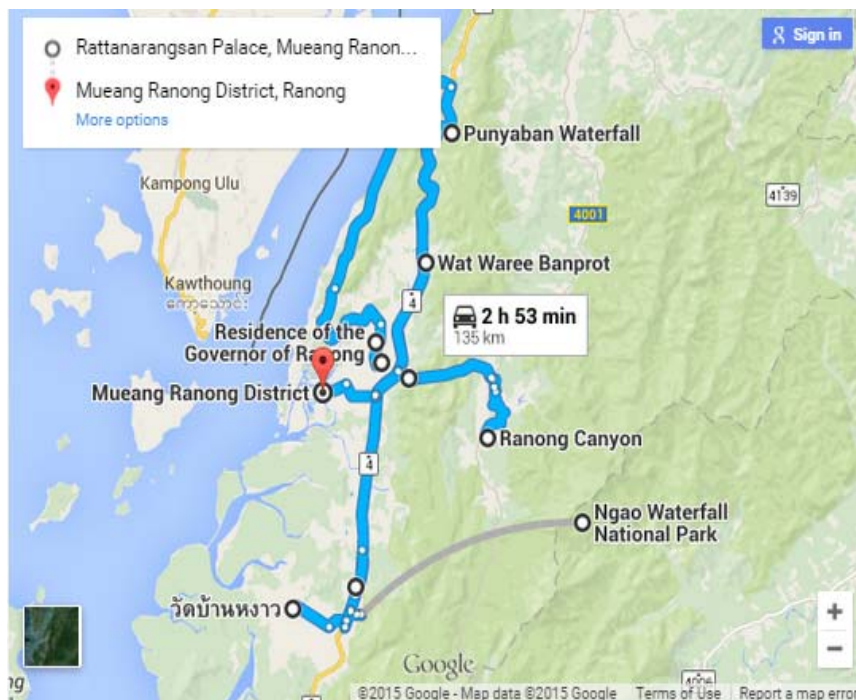
11.30 น. รับประทานอาหาร ณ ร้านอาหารข้าวหอม

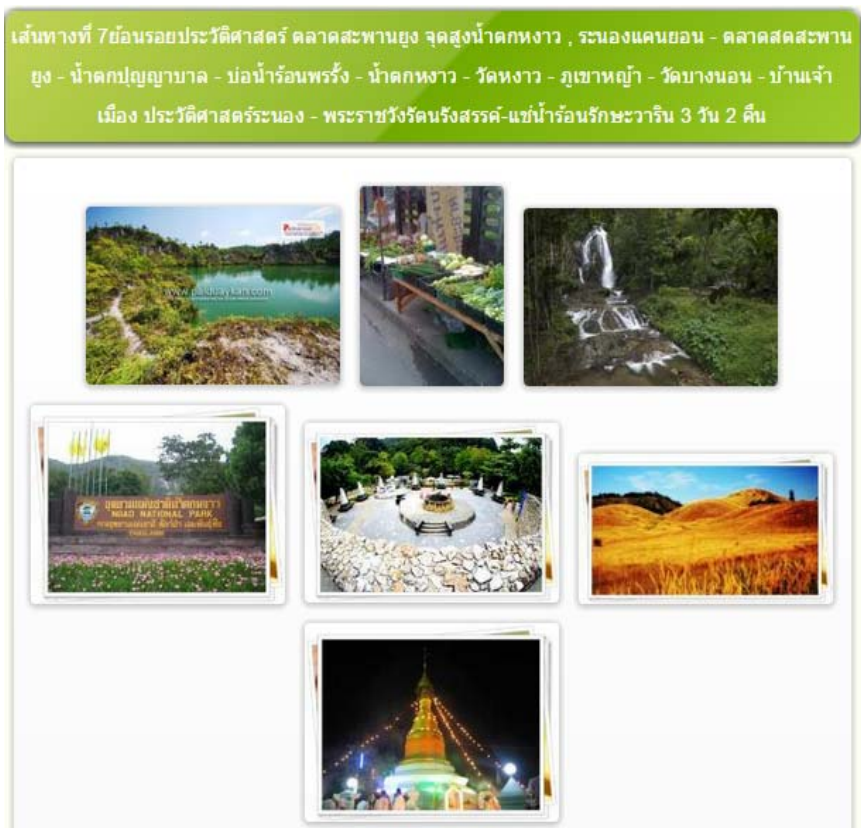
13.00 น. เดินทางต่อ

13.20 น. บ้านเจ้าเมือง ประวัติศาสตร์ระนอง จวนเจ้าเมืองระนอง หรือ บ้านค่ายเจ้าเมืองระนอง เป็นจวนของเจ้าเมืองระนองคนแรก สร้างขึ้นในปี พ.ศ.2420 คือ พระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี (คอซู้เจียง ณ

ระนอง) จวนเจ้าเมืองสร้างด้วยอิฐสอปูนสดแบบจีน จวนเจ้าเมืองระนอง เป็นแหล่งโบราณสถานแห่งหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน

- 14.30 น. พระราชวังรัตนรังสรรค์ เป็นพระราชวังที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การ เสด็จประทับแรมของ พระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 เป็นพระราชวังที่ทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง ถือเป็นพระราชวัง ที่มีการประกาศ พระบรมราชโองการ ยกขึ้นเป็นพระราชวัง 1 ใน 19 แห่งของ ประเทศไทย และเป็นพระราชวัง 1 ใน 6 แห่งที่สร้างขึ้น ตามหัวเมือง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็นพระราชวังที่ สร้างจากไม้ทั้งหลัง
- 16.00 น. แช่น้ำร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และ บ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จากกรมวิทยาศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 18.30 น. รับประทานอาหาร ณ ร้านอาหารคูนลิ้น เดินทางกลับที่พัก

ภาพที่ 4.19 เส้นทางที่ 7 ย้อนรอยประวัติศาสตร์ ตลาดสะพานยูง จุดสูงน้ำตกหงาว

เส้นทางที่ 8 (ภาพที่ 4.20)

นมัสการหลวงพ่อด่วน ขวนที่ยาววัดส้มเป้น แสนสวยภูเขาหญ้า (บ้านเจ้าเมืองระนอง - พระราชวังรัตนรังสรรค์ - บ่อน้ำร้อนพริก - หลวงพ่อด่วน - ระนองแคนยอน - วัดส้มเป้น - บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน - ตลาดสะพานยูง - หลวงพ่อดีบุก วัดหงาว - ภูเขาหญ้า - บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน)

กำหนดการเดินทาง 2 วัน 1 คืน

วันที่ 1

- 07.00 น. รับประทานอาหาร จากนั้น
- 08.30 น. บ้านเจ้าเมืองระนอง จวนเจ้าเมืองระนอง หรือ บ้านค่ายเจ้าเมืองระนอง เป็นจวนของเจ้าเมืองระนองคนแรก สร้างขึ้นในปี พ.ศ.2420 คือ พระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี (คอซู้เจียง ณ ระนอง) จวนเจ้าเมืองสร้างด้วยอิฐสอปูนสดแบบจีน จวนเจ้าเมืองระนอง เป็นแหล่งโบราณสถานแห่งหนึ่งที่สำคัญ ซึ่งกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนโบราณสถาน
- 09.30 น. พระราชวังรัตนรังสรรค์ เป็นพระราชวังที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การ เสด็จประทับแรมของพระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

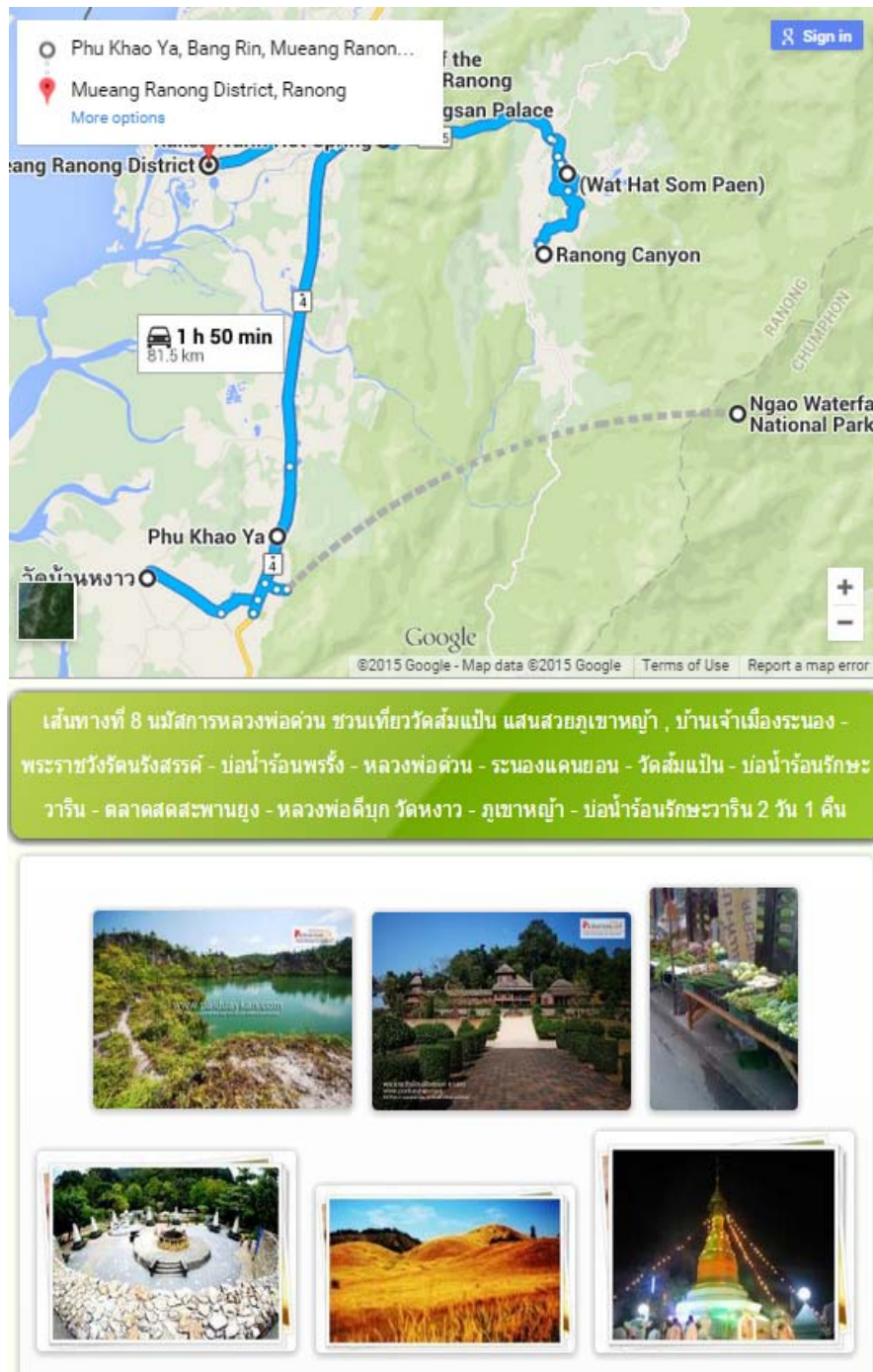
รัชกาลที่ 7 เป็นพระราชวังที่ทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง ถือเป็นพระราชวัง ที่มีการประกาศ พระบรมราชโองการ ยกขึ้นเป็นพระราชวัง 1 ใน 19 แห่งของ ประเทศไทย และเป็นพระราชวัง 1 ใน 6 แห่งที่สร้างขึ้น ตามหัวเมือง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็น พระราชวังที่ สร้างจากไม้ทั้งหลัง

- 11.30 น. รับประทานอาหาร ณ ร้านอาหารข้าวหอม
- 13.00 น. เดินทางต่อ
- 13.45 น. แชน้ำแร่ร้อน ณ บ่อน้ำร้อนพรรั้ง พื้นที่ของอุทยานแห่งชาติน้ำตกหงาว โดยน้ำร้อนมีลักษณะใส สะอาด ไม่มีกลิ่นกำมะถันและก๊าซไข่เน่า มีคราบสีขาวของแคลเซียมติดอยู่กับหิน พบก๊าซฟุ้งขึ้นมากับ น้ำพุร้อนบ้างไม่มากบ่อน้ำร้อนพรรั้ง เกิดจากสายน้ำแร่ ร้อน ที่มีอุณหภูมิสูงประมาณ 35-40 องศา เซลเซียส ไหลซึมออกมาจากผิวดิน และกระจายเป็นแอ่ง มีตาน้ำมากถึง 13 ตาน้ำ อยู่ใกล้ลำธาร บริเวณ บ่อน้ำร้อนได้รับการปรับสภาพภูมิทัศน์ให้สวยงาม สามารถเดินชมพันธุ์ไม้นานาชนิด
- 18.00 น. รับประทานอาหาร ณ ร้านอาหารเคียงเล และเดินทางกลับที่พัก

วันที่ 2

- 07.00 น. รับประทานอาหาร จากนั้น
- 08.00 น. สดชื่นในสายหมอก สระมรกด ระนองแคนยอน ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งคา เป็นสระน้ำขนาดย่อม ที่โอบล้อม ด้วยหุบเขาเหตุที่พื้นที่เป็นแอ่งน้ำล้อมภูเขาแบบนี้เนื่องมา จาก ที่นี้เคยเป็นเหมืองแร่เก่ามาก่อน ลักษณะเป็นเหมืองแบบฉืดโดยฉืดน้ำให้กัดเซาะดินปนแร่จากตัวภูเขาให้ลง มาสะสม ในแอ่งน้ำ ด้านล่าง หลังจากนั้นก็จะสูบน้ำในแอ่งขึ้นตามท่อเพื่อนำมาผ่านกระบวนการทางกายภาพ เพื่อ ทำ การแยกแร่ ออกจากทรายที่ไม่มีค่าทำให้สภาพภูเขาเกิดลักษณะเว้าๆ แหว่งๆ สวยงามแปลก
- 09.00 น. อ่างเก็บน้ำหาดส้มแป้น หมู่บ้านส้มแป้น วัดส้มแป้น ห่างจากเทศบาลเมืองระนองห่างจาก สวนสาธารณะรักษะวาริน 6 กิโลเมตร สิ่งน่าสนใจภายในวัดคือ ปลาพลวง ซึ่งมีอยู่เป็นจำนวนมาก อาศัยอยู่ในคลองหาดส้มแป้น ไม่มีผู้ใดจับปลาดังกล่าวเพราะถือว่าเป็นปลาคักดีสิทธิ์ วัดหาดส้มแป้น ยังเป็นที่ตั้งของศาลาที่ประดิษฐานรูปเหมือนหลวงพ่อด้าย ซึ่งเป็นพระภิกษุที่ประชาชนในภาคใต้ให้ความเคารพนับถือมาก และมรณภาพที่วัดนี้
- 10.00 น. แชน้ำแร่ร้อน ณ บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการ วิเคราะห์จากกรมวิทยา ศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์สามารถรับ ทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 11.00 น. ตลาดสินค้าพื้นเมือง ตลาดสดสะพานยูง เป็นตลาดท้องถิ่นสองข้างทางมีชาวบ้านนำสินค้ามาขายมาวางขายตั้งแต่เวลา 6-8 โมงเช้าของทุกวัน บ้างก็ใช้เสื่อปูวางกับพื้นผิวทางเท้า ผิวถนน บนรถเข็น ตามแต่สะดวก สินค้าที่นำมาขายมีแทบทุกอย่าง ทั้งผักสด ผักพื้นบ้าน ผลไม้ท้องถิ่นตามฤดูกาล อาหารทะเล และเนื้อสัตว์ต่างๆ ไปจนถึงอาหารสำเร็จรูป ขนมท้องถิ่น น้ำซากาแฟ ฯลฯ ทำให้ตลาด แห่งนี้กลายเป็นแหล่งรวมตอนเช้าของผู้คนในเมืองระนอง แวะชิมน้ำแข็งใส ไอศกรีมโบราณ

- 11.45 น. หลวงพ่อด่วน ณ วัดนอน เป็นวัดที่ตั้งอยู่บนเนินเขา ล้อมรอบไปด้วยภูเขา วัดแห่งนี้สร้างโดยหลวงพ่อด่วน ถามวโร ท่านเป็นพระธุดงค์ที่มาจากจังหวัดสงขลา ชาวบ้านเลื่อมใสและศรัทธาในตัวท่านจึงได้พากันนิมนต์ท่านให้จำพรรษา ณ ที่แห่งนี้ ที่ด้านบนวัดตั้งอยู่บนเนินเขามองเห็นวิวได้โดยรอบ เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปไสยาสน์ที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ มีความยาวถึง 22 เมตร ที่ด้านล่างของวัดเป็นที่ตั้งของมหาตุนเจดีย์ศรีบรรพต ซึ่งเป็นเจดีย์ที่มีรูปทรงคล้ายกับทางพม่า เนื่องจากวัดนี้เป็นที่ศรัทธาของชาวพม่าที่อาศัยอยู่ในระนอง จึงมีพระพม่า และช่างฝีมือของพม่ามาช่วยทำการสร้างเจดีย์นี้ ถือว่าเป็นเรื่องแปลกที่วัดไทยมีเจดีย์แบบพม่า วิหารด้านล่างเป็นที่ตั้งศพหลวงพ่อด่วน ท่านเสียชีวิตในปี พ.ศ. 2550 ด้วยอายุ 90 พรรษา
- 12.30 น. รับประทานอาหาร ณ ร้านอาหารข้าวหอม
- 13.30 น. เดินทางต่อ
- 14.00 น. หลวงพ่อดีบุก วัดหวาง เป็นวัดดังของ จ.ระนอง วัดนี้มีชื่อเสียงอยู่ด้วยกัน 3 อย่าง 1. วังมัจฉา มีปลาจำนวนมากและขนาดก็ใหญ่แบบที่ไม่เคยเห็นที่ไหนมาก่อน มีตั้งแต่ปลาบึก ปลาจาระเม็ดน้ำจืด ปลาตุ๊กตา 2. อุโบสถหลังใหม่ มีรายละเอียดการตกแต่งที่สวยงามมาก 3. พระพุทธรูปดีบุก เป็นพระพุทธรูปดีบุกที่ใหญ่ที่สุดในโลก
- 15.15 น. ภูเขาหญ้า เป็นภูเขาที่ไม่มีไม้ใหญ่ขึ้น ในฤดูฝนมีหญ้าสีเขียวขึ้นปกคลุมแนวเขาที่ทอดตัวจากทิศเหนือ สู่ทิศใต้ ภูเขาที่เต็มไปด้วยหญ้า ต่างสีต่างวันเวลา และเนินเขาขงดงาม ที่ราบเชิงเขามีทางเดินเท้าสำหรับ นักท่องเที่ยวขึ้นสู่บนสันเขาเพื่อชมทิวทัศน์โดยรอบ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและชมความมหัศจรรย์ยามเย็น เมื่อแสงอาทิตย์จะลับขอบฟ้าภูเขาทั้งลูกจะกลายเป็นสีทอง ทอง เหลืองงามอร่ามตา จึงนิยมเรียกกันว่า "ภูเขาหญ้าสองสี"
- 16.00 น. ซ้อมของฝากเมืองระนอง
- 16.30 น. แช่น้ำแร่ร้อน ณ บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จากกรมวิทยา ศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 18.00 น. รับประทานอาหาร ณ ร้านอาหารคุ้มลิ้น เดินทางกลับที่พัก

ภาพที่ 4.20 เส้นทางที่ 8 นมัสการหลวงพ่อด่วน ชวนเที่ยววัดส้มเป้น แสนสวยภูเขาหญ้า

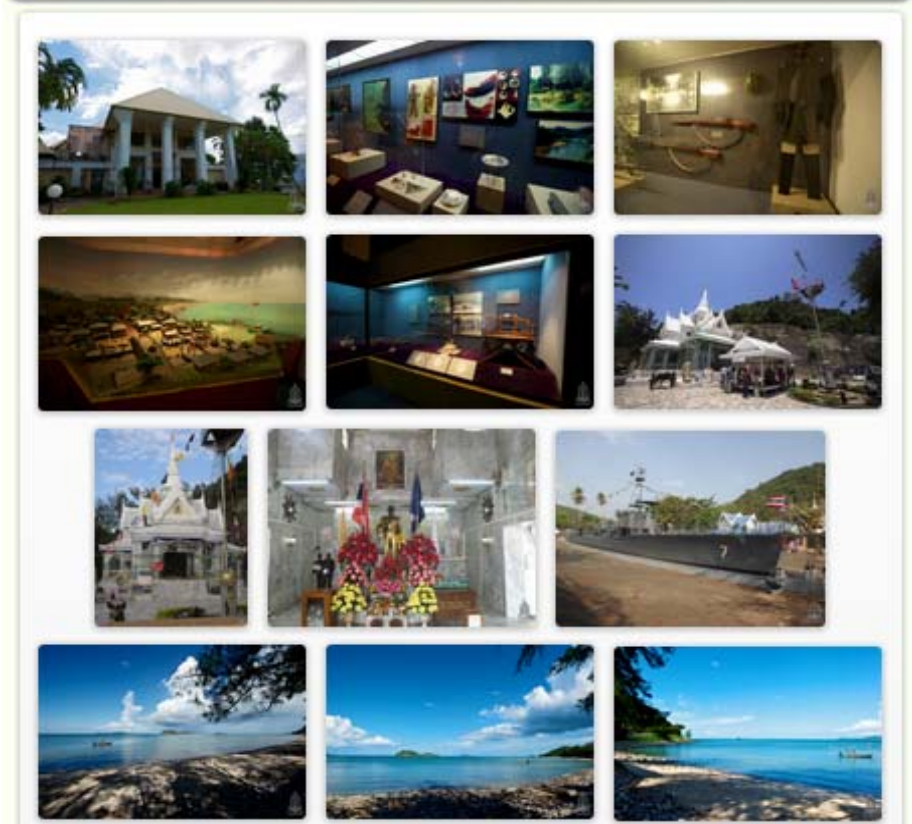
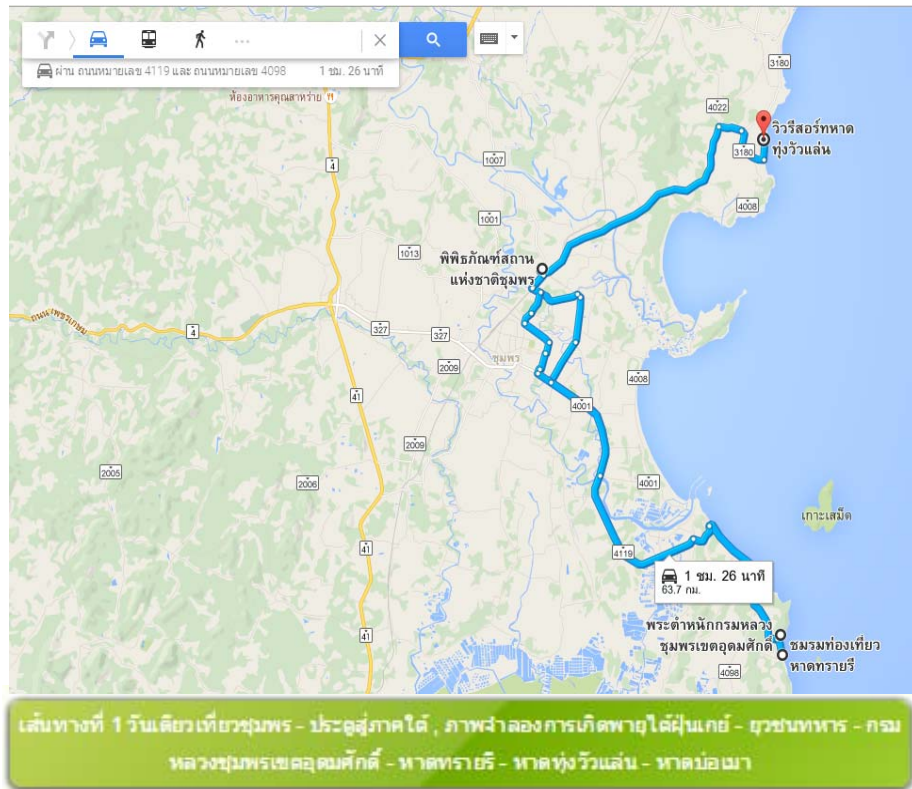
4.3.5) โปรแกรมการท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพร

เส้นทางที่ 1 (ภาพที่ 4.21)

วันเดียวเที่ยวชุมพร – ประตูกู่ภาคใต้ (ภาพจำลองการเกิดพายุดีเปรสชัน – ยุวชนทหาร – กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ - หาดทรายรี - หาดทุ่งวัวแล่น - หาดบ่อเมา)

กำหนดการเดินทาง

- 08.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดชุมพร
- 08.30 น. จากนั้นนำท่านเที่ยวชม แสง สี เสียง ภาพจำลองการเกิดพายุดีเปรสชัน และยุวชนทหาร ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชุมพร ตั้งอยู่ในศูนย์ราชการแห่งใหม่ของชุมพร เป็นที่รวบรวมเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และโบราณวัตถุ ที่สำคัญของชุมพร โดยจัดแสดงเป็นภาพถ่ายภาพยนตร์ แสง-เสียง ป้ายสื่อความหมายโดยละเอียด หุ่นจำลองและสถานที่จำลองขนาดเท่าจริง โดยการแสดงแสง-เสียงเรื่อง พายุไต้ฝุ่นเกย์
- 11.00 น. นำท่านสักการะ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และชมทัศนียภาพของหาดทรายรี
- 12.00 น. รับประทานอาหาร
- 13.00 น. คณะเดินทางต่อ
- 13.30 น. เที่ยวชม หาดทุ่งวัวแล่น หาดทรายขาวละเอียด ค่อยๆ ลาดลงไปในทะเล แนวชายหาดด้านบนมีต้นมะพร้าว และมีผักบุ้งทะเลปลูกคลุมจำนวนมาก ด้านทิศใต้ของหาดบริเวณเชิงเขาเป็นแหล่งดำน้ำตื้นที่มีชื่อเสียง มีสาหร่าย ฟองน้ำ และปลานานาชนิด หาดทุ่งวัวแล่นนอกจากจะเป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นยามเช้าอันงดงามแล้ว ยังเป็นหาดที่มีทรายขาวนวล ละเอียด สะอาด มีกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลทั้งดำน้ำ ตกปลาเที่ยวเกาะ ให้บริการในหลายรูปแบบ
- 14.30 น. จากนั้นนำท่านไปยัง หาดบ่อเมา อยู่ในอ่าวบ่อเมา เป็นหาดทรายขนาดกลางอยู่ทางทิศเหนือของแหลมแท่น มีชายหาดยาวประมาณ 2 กิโลเมตร หาดทรายขาวซึ่งปนไปด้วยเปลือกหอย โดยเฉพาะมีเปลือกหอยทับทิมจำนวนมาก เวลาลงเห็นเป็นลานทรายกว้าง มีแนวสนอยู่ริมฝั่งให้ความร่มรื่น ชายหาดมีหมู่บ้านชาวประมง ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือไปเที่ยวชมเกาะไข่ซึ่งอยู่ห่างจากหาดบ่อเมาประมาณ 4 กม. เป็นเกาะขนาดเล็ก เนื้อที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางเข้าที่พัก

ภาพที่ 4.21 เส้นทางที่ 1 วันเดียวเที่ยวชุมพร - ประตูลูกใต้

เส้นทางที่ 2 (ภาพที่ 4.22)

ไอ้ชุมพร ขอพรที่แสนสุดดี – ระนองน้องจำ เหมือนน้ำตาของพิตคนอง-ไมไ่กล่ไมไ่กล จากอ่าวไทยสู่อันดามัน

กำหนดการเดินทาง 2 วัน 1 คืน

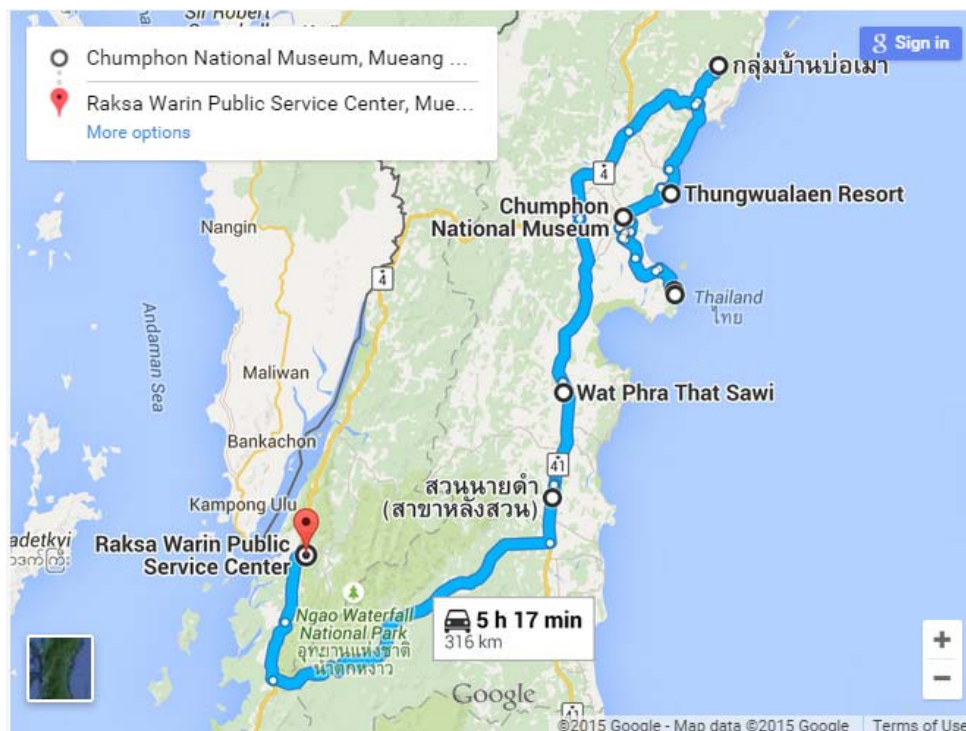
วันที่ 1

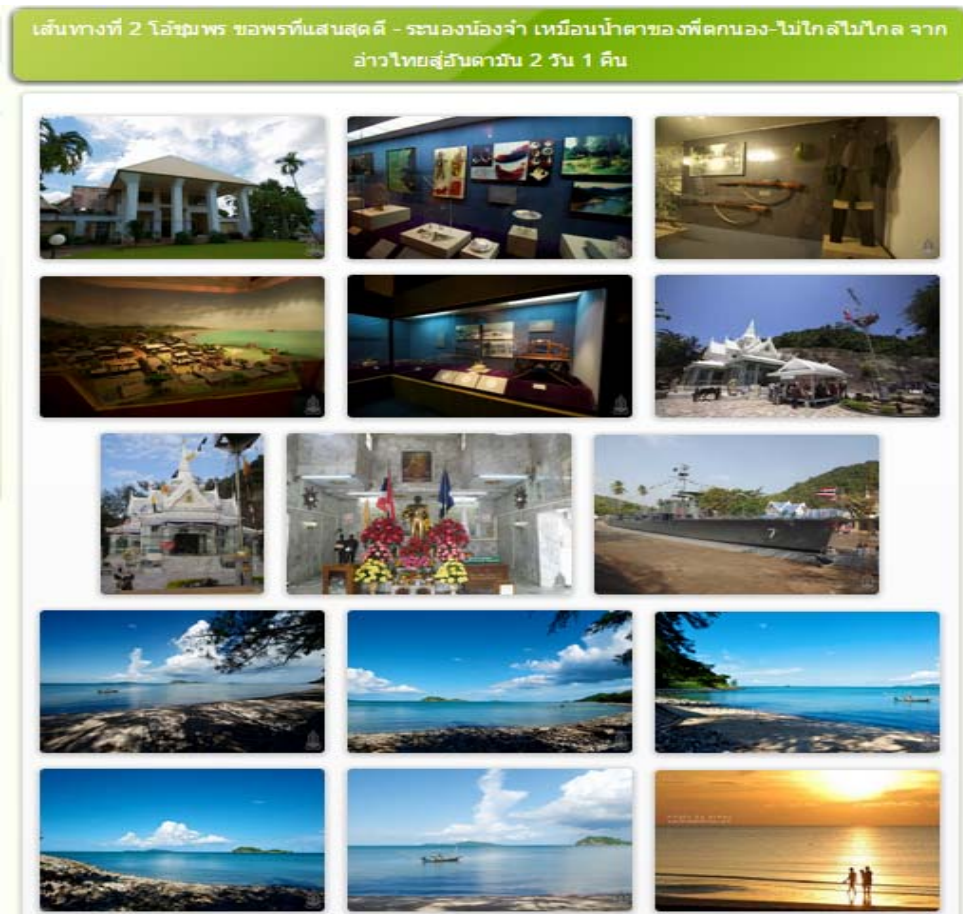
- 08.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดชุมพร จากนั้น
- 08.30 น. นำท่านเที่ยวชม แสง สี เสียง ภาพจำลองการเกิดพายุไต้ฝุ่นเกย์ และยุวชนทหาร ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชุมพร ตั้งอยู่ในศูนย์ราชการแห่งใหม่ของชุมพร เป็นที่รวบรวมเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และโบราณวัตถุ ที่สำคัญของชุมพร โดยจัดแสดงเป็นภาพถ่ายภาพยนตร์ แสง-เสียง ป้ายสื่อความหมายโดยละเอียด หุ่นจำลองและสถานที่จำลองขนาดเท่าจริง โดยการแสดงแสง-เสียงเรื่อง พายุไต้ฝุ่นเกย์
- 11.30 น. นำท่านสักการะ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และชมทัศนียภาพของหาดทรายรี
- 12.00 น. รับประทานอาหาร จากนั้นคณะเดินทางต่อ
- 14.20 น. เที่ยวชม หาดทุ่งวัวแล่น หาดทรายขาวละเอียด ค่อยๆ ลาดลงไปในทะเล แนวชายหาดด้านบนมีต้นมะพร้าว และมีผักบุ้งทะเลปกคลุมจำนวนมาก ด้านทิศใต้ของหาดบริเวณเชิงเขาเป็นแหล่งดำน้ำตื้นที่มีชื่อเสียง มีสาหร่าย ฟองน้ำ และปลานานาชนิด หาดทุ่งวัวแล่นนอกจากจะเป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นยามเช้าอันงดงามแล้ว ยังเป็นหาดที่มีทรายขาวนวล ละเอียด สะอาด มีกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลทั้งดำน้ำ ตกปลาเที่ยวเกาะ ให้บริการในหลายรูปแบบ
- 15.00 น. จากนั้นนำท่านไปยัง หาดบ่อเมา อยู่ในอ่าวบ่อเมา เป็นหาดทรายขนาดกลางอยู่ทางทิศเหนือของแหลมแท่น มีชายหาดยาวประมาณ 2 กิโลเมตร หาดทรายขาวซึ่งปนไปด้วยเปลือกหอย โดยเฉพาะมีเปลือกหอยทับทิมจำนวนมาก เวลากลางคืนเป็นลานทรายกว้าง มีแนวสนอยู่ริมฝั่งให้ความร่มรื่น ชายหาดมีหมู่บ้านชาวประมง ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือไปเที่ยวชมเกาะไข่ซึ่งอยู่ห่างจากหาดบ่อเมาประมาณ 4 กม. เป็นเกาะขนาดเล็ก เนื้อที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา
- 17.30 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางเข้าที่พัก

วันที่ 2

- 07.30 น. รับประทานอาหาร จากนั้น
- 08.45 น. นำท่านเที่ยวชม วัดพระธาตุสวี วัดเก่าแก่คู่บ้านคูเมืองสวีมีโบราณสถานที่สำคัญคือ “องค์พระธาตุสวี” ซึ่งบรรจุพระบรมสารีริกธาตุอยู่ในองค์พระเจดีย์ จึงเป็นโบราณสถานทางศาสนาที่ประชาชนในท้องถิ่นให้ความเคารพในฐานะสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคูเมืองของชุมชน พระธาตุสวี มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมเป็นรูประฆังคว่ำคล้ายพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช แต่มีขนาดเล็กกว่า สร้างขึ้นมาในสมัยอยุธยาโดยสร้างเจดีย์สวมองค์เดิมไว้ เจดีย์ฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส ส่วนด้านหน้าพระธาตุติดแม่น้ำสวีมีศาลซึ่งภายในเป็นรูปปั้นคนนั่งขนาดเท่าคนจริง เรียกว่า “ศาลพระเสื้อเมือง”

- 11.30 น. นำท่านแวะชมส้ม ฦ สวนส้มนายดำ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอทุ่งตะโก เป็นแหล่งปลูกผลไม้คุณภาพ และเป็นจุดแวะพักระหว่างเดินทางที่มีบริการร้านอาหาร ร้านกาแฟ ร้านจำหน่ายของฝาก ในบรรยากาศร่มรื่นสวยงาม นอกจากนี้ยังมีสุขา ที่เป็นจุดที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งด้วย
- 12.00 น. บริการอาหาร
- 13.00 น. จากนั้นเดินทางต่อ จ.ระนอง
- 16.00 น. นำท่าน ผ่อนคลายด้วยการแช่น้ำแร่ร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จากกรมวิทยาศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางเข้าที่พัก

ภาพที่ 4.22 เส้นทางที่ 2 ไอ้ขุมพร ขอพรที่แสนสุดดี - ระนองน้องจำ
เหมือนน้ำตาของพี่ตกลอง-ไม่ใกล้ไม่ไกล จากอ่าวไทยสู่อันดามัน

เส้นทางที่ 3 (ภาพที่ 4.23)

ท่องเที่ยวไม่ว่าเหว่ จาก เล ลู่ เขา เล เที้ยวไหน เขา เที้ยวนั่น เชื่อมกันเป็นหนึ่งเดียว (ชุมพร - ระนอง)

กำหนดการเดินทาง 3 วัน 2 คืน

วันที่ 1

- 07.30 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดชุมพร จากนั้น
- 08.30 น. นำท่านเที่ยวชม แสง สี เสียง ภาพจำลองการเกิดพายุไต้ฝุ่นเกย์ และยุวชนทหาร ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชุมพร ตั้งอยู่ในศูนย์ราชการแห่งใหม่ของชุมพร เป็นที่รวบรวมเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และโบราณวัตถุ ที่สำคัญของชุมพร โดยจัดแสดงเป็นภาพถ่ายภาพยนตร์ แสง-เสียง ป้ายสื่อความหมายโดยละเอียด หุ่นจำลองและสถานที่จำลองขนาดเท่าจริง โดยการแสดงแสง-เสียงเรื่อง พายุไต้ฝุ่นเกย์
- 11.30 น. นำท่านสักการะ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และชมทัศนียภาพของหาดทรายรี
- 12.00 น. รับประทานอาหาร

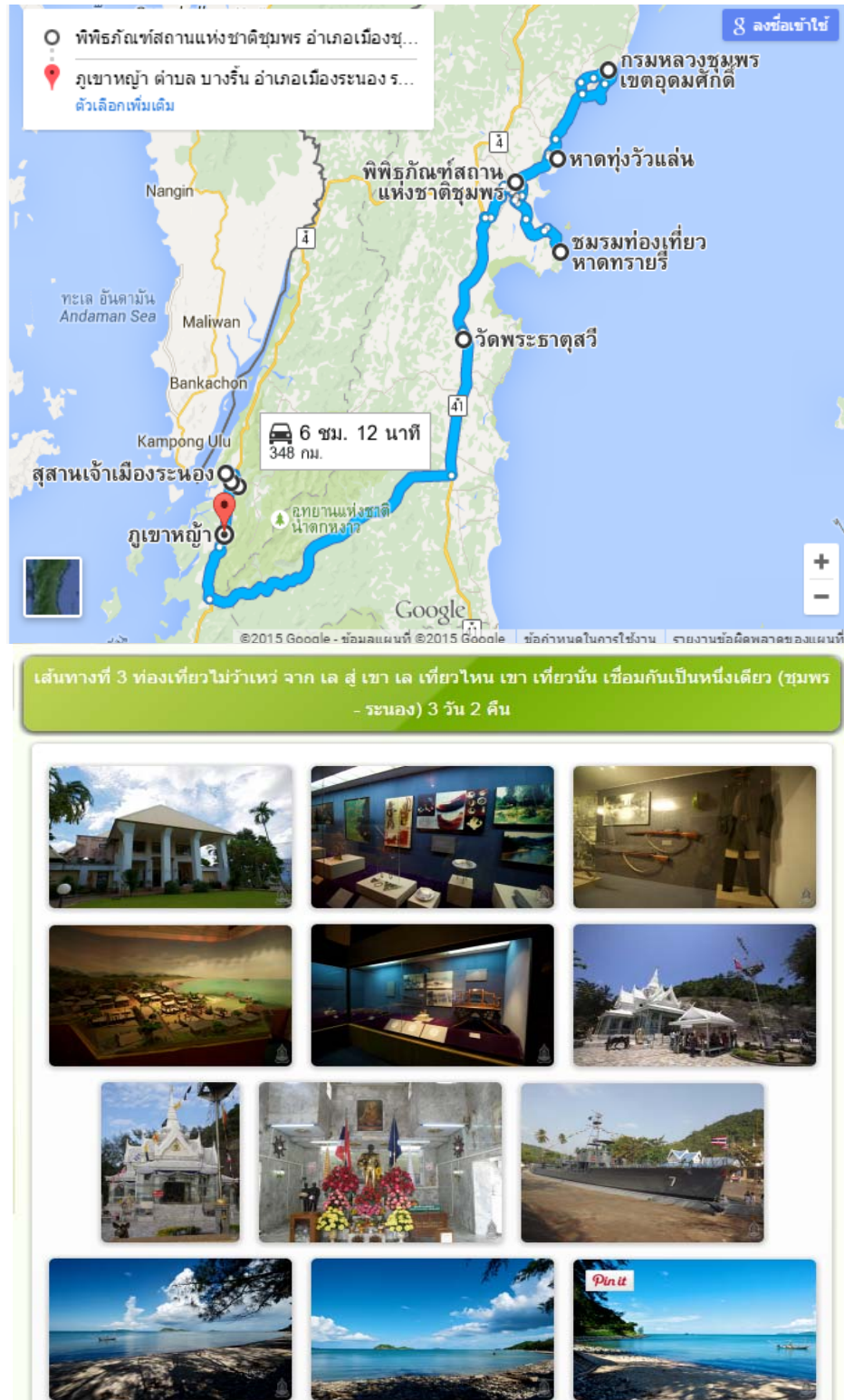
- 13.00 น. คณะเดินทางต่อ
- 13.20 น. ทิวยวม หาดทุ่งวัวแล่น หาดทรายขาวละเอียด ค่อยๆ ลาดลงไปทะเล แนวชายหาดด้านบนมี ต้นมะพร้าว และมีผักบุ้งทะเลปกคลุมจำนวนมาก ด้านทิศใต้ของหาดบริเวณเชิงเขาเป็นแหล่งดำ น้ำตื้นที่มีชื่อเสียง มีสาหร่าย ฟองน้ำ และปลานานาชนิด หาดทุ่งวัวแล่นนอกจากจะเป็นจุดชม พระอาทิตย์ขึ้นยามเช้าอันงดงามแล้ว ยังเป็นหาดที่มีทรายขาวนวล ละเอียด สะอาด มีกิจกรรม ท่องเที่ยวทางทะเลทั้งดำน้ำ ตกปลาเที่ยวเกาะ ให้บริการในหลายรูปแบบ
- 14.00 น. จากนั้นนำท่านไปยัง หาดบ่อเมา อยู่ในอ่าวบ่อเมา เป็นหาดทรายขนาดกลางอยู่ทางทิศเหนือของ แหลมแท่น มีชายหาดยาวประมาณ 2 กิโลเมตร หาดทรายขาวซึ่งปนไปด้วยเปลือกหอย โดยเฉพาะมีเปลือกหอยทับทิมจำนวนมาก เวลาล้ำลงเห็นเป็นลานทรายกว้าง มีแนวสนอยู่ริมฝั่ง ให้ความร่มรื่น ชายหาดมีหมู่บ้านชาวประมง ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือไปเที่ยวชมเกาะไข่ ซึ่งอยู่ห่างจากหาดบ่อเมาประมาณ 4 กม. เป็นเกาะขนาดเล็ก เนื้อที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา
- 17.50 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางเข้าที่พัก

วันที่ 2

- 07.30 น. รับประทานอาหาร จากนั้น
- 08.30 น. นำท่านเที่ยวชม วัดพระธาตุสรี วัดเก่าแก่คู่บ้านคูเมืองสรีมีโบราณสถานที่สำคัญคือ “องค์พระ ธาตุสรี” ซึ่งบรรจุพระบรมสารีริกธาตุอยู่ในองค์พระเจดีย์ จึงเป็นโบราณสถานทางศาสนาที่ ประชาชนในท้องถิ่นให้ความเคารพในฐานะสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคูเมืองของชุมชน พระธาตุสรี มี ลักษณะทางสถาปัตยกรรมเป็นรูประฆังคว่ำคล้ายพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช แต่มีขนาด เล็กกว่า สร้างขึ้นมาในสมัยอยุธยาโดยสร้างเจดีย์สวมองค์เดิมไว้ เจดีย์ฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส ส่วน ด้านหน้าพระธาตุติดแม่น้ำสรีมีศาลซึ่งภายในเป็นรูปปั้นคนนั่งขนาดเท่าคนจริง เรียกว่า “ศาลพระ เลือเมือง”
- 11.30 น. นำท่านแวะชมส้ม ฦ สวนส้มนายดำ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอทุ่งตะโก เป็นแหล่ง ปลูกผลไม้คุณภาพ และเป็นจุดแวะพักระหว่างเดินทางที่มีบริการร้านอาหาร ร้านกาแฟ ร้าน จำหน่ายของฝาก ในบรรยากาศร่มรื่นสวยงาม นอกจากนี้ยังมีสุขา ที่เป็นจุดที่น่าสนใจอีกอย่าง หนึ่งด้วย
- 12.00 น. บริการอาหาร
- 13.00 น. จากนั้นเดินทางต่อ จ.ระนอง
- 16.00 น. นำท่าน ฝ่อนคลายด้วยการแช่น้ำแร่ร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้ มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อน แห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จากกรมวิทยา ศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็น แหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและม ีความบริสุทธิ์สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมี อยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 17.00 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางเข้าที่พัก

วันที่ 3

- 07.30 น. คณะเดินทางออกจากที่พัก จากนั้น
- 08.00 น. พระราชวังรังสรรค์ (เจ้าเมืองระนอง) เป็นพระราชวังที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การ เสด็จประทับแรมของพระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 เป็นพระราชวังที่ทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง ถือเป็นพระราชวัง ที่มีการประกาศพระบรมราชโองการ ยกขึ้นเป็นพระราชวัง 1 ใน 19 แห่งของประเทศไทย และเป็นพระราชวัง 1 ใน 6 แห่งที่สร้างขึ้น ตามหัวเมือง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็นพระราชวังที่ สร้างจากไม้ทั้งหลัง
- 09.30 น. ไหว้สุสานเจ้าเมืองระนอง สร้างในปี พ.ศ. 2426 เป็นสุสานของพระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี อดิศัย เจ้าเมืองระนองโดยบริวาร สุสานเป็นที่ดิน ที่ได้รับพระราชทานจากรัชกาลที่ 5 เพื่อเป็นเกียรติ ประวัติให้แก่ตระกูล ณ ระนอง ที่เป็นผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างใหญ่ หลวง
- 12.00 น. รับประทานอาหาร ชมวิวเกาะ
- 13.00 น. คณะเดินทางต่อ
- 13.30 น. ชมป่าชายเลน ชมวิถีชาวบ้าน สูดอากาศบริสุทธิ์ ที่ศูนย์วิจัยป่าชายเลน สี” ป่าชายเลนหงาวเป็น แหล่งเกิดและเติบโตของสัตว์ทะเลนานาชนิด ก่อนที่จะแข็งแรงและอาศัยหากินในทะเล ที่ ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหงาวได้จัดเจ้าหน้าที่ไว้นำชมธรรมชาติ ทั้งพรรณไม้ป่าและสัตว์ป่า การทัศนศึกษาในเขตป่าชายเลนนี้
- 15.00 น. ชมภูเขาหญ้า เป็นภูเขาที่ไม่มีไม้ใหญ่ขึ้น ในฤดูฝนมีหญ้าสีเขียวขึ้นปกคลุมแนวเขาที่ทอดตัวจากทิศเหนือ สู่ทิศใต้ ภูเขาที่เต็มไปด้วยหญ้า ต่างสีต่างวันเวลา และเนินเขางดงาม ที่ราบเชิงเขามีทางเดินเท้าสำหรับ นักท่องเที่ยวขึ้นสู่บนสันเขาเพื่อชมทิวทัศน์โดยรอบ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจและชมความมหัศจรรย์ยามเย็น เมื่อแสงอาทิตย์จะลับขอบฟ้าภูเขาทั้งลูกจะกลายเป็นสีทองทอง เหลืองงามอร่ามตา จึงนิยมเรียกกันว่า "ภูเขาหญ้าสอง
- 16.00 น. ผ่อนคลายด้วยการแช่น้ำแร่ร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางเข้าที่พัก

ภาพที่ 4.23 เส้นทางที่ 3 ท่องเที่ยวไม่ซ้ำเหว่ จากเล สุเภา เล เทียวโหน เภา เทียวโน้น
เชื่อมกันเป็นหนึ่งเดียว (ชุมพร - ระนอง)

เส้นทางที่ 4 (ภาพที่ 4.24)

วันเดียวเที่ยวทั่วชุมพร ถึง ค่ากลับมาอนสุราษฎร์

(ภาพจำลองการเกิดพายุดีเปรสชัน - ยุวชนทหาร - วัดพระธาตุสวี - ศาลพระเสื้อเมือง - สวนนายดำ - ฟาร์มกาแพชีชะมัด - สวนโมกขพลาราม - ชมการทอผ้า ณ บ้านพุมเรียง - บ่อน้ำพุร้อนถ้ำเขาพลู)

กำหนดการเดินทาง 2 วัน 1 คืน

วันที่ 1

- 07.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดชุมพร จากนั้น
- 08.20 น. นำท่านเที่ยวชม แสง สี เสียง ภาพจำลองการเกิดพายุดีเปรสชัน และยุวชนทหาร ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชุมพร ตั้งอยู่ในศูนย์ราชการแห่งใหม่ของชุมพร เป็นที่รวบรวมเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และโบราณวัตถุ ที่สำคัญของชุมพร โดยจัดแสดงเป็นภาพถ่ายภาพยนตร์ แสง-เสียง ป้ายสื่อความหมายโดยละเอียด หุ่นจำลองและสถานที่จำลองขนาดเท่าจริง โดยการแสดงแสง-เสียงเรื่อง พายุดีเปรสชัน
- 09.00 น. นำท่านสักการะ วัดพระธาตุสวี วัดเก่าแก่คู่บ้านคูเมืองสวีมีโบราณสถานที่สำคัญคือ “องค์พระธาตุสวี” ซึ่งบรรจุพระบรมสารีริกธาตุอยู่ในองค์พระเจดีย์ พระธาตุสวี มีลักษณะทางสถาปัตยกรรมเป็นรูปประฆังคว่ำคล้ายพระบรมธาตุเจดีย์นครศรีธรรมราช แต่มีขนาดเล็กกว่า สร้างขึ้นมาในสมัยอยุธยาโดยสร้างเจดีย์สวมองค์เดิมไว้ เจดีย์ฐานสี่เหลี่ยมจัตุรัส มุมฐานเจดีย์ทั้งสี่มีเจดีย์จำลองเลียนแบบทั้งสี่มุม เป็นเจดีย์ทรงระฆังสี่เหลี่ยมและบนสุดมีเมื่อน้ำค้างอายุประมาณ 700 ปีเศษ ส่วนด้านหน้าพระธาตุติดแม่น้ำสวีมีศาลซึ่งภายในเป็นรูปปั้นคนนั่งขนาดเท่าคนจริง เรียกว่า "ศาลพระเสื้อเมือง"
- 12.00 น. รับประทานอาหาร
- 13.00 น. คณะเดินทางต่อ อ.หลังสวน
- 14.00 น. แวะเที่ยวชม สวนนายดำ มีพื้นที่กว่า 300 ไร่ ของคุณดำ ฉิง สุวรรณโรจน์ เจ้าของสวนผู้บุกเบิกการทำสวนผลไม้มาหลายสิบปี เป็นตัวอย่างการทำเกษตรแบบผสมผสาน ที่รับเอาทั้งเทคโนโลยีทางการเกษตรแผนใหม่และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ จนได้ผลผลิตที่มีคุณภาพเป็นที่ต้องการของชาวไทยและส่งออกต่างประเทศ สวนนายดำจึงกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งการเรียนรู้ที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย และที่สำคัญที่สุดจนทำให้สวนสัมนายดำเป็นที่รู้จักคือการได้รับรางวัล “สุดยอดส้มแห่งปี” ระดับประเทศของกรมอนามัยกระทรวงสาธารณสุข ด้วยจินตนาการที่หลากหลายทำให้ปัจจุบัน สวนนายดำมีส้มมากมาย เช่น ส้มคุณชาย ส้มคุณหญิง ส้มทาร์ซาน ส้มรู ส้มแยม ส้มคุณทองก้อน ส้มตุ้ม ส้มชีหัดตหาย ส้มลอยฟ้า เป็นต้น
- 15.30 น. จากนั้นนำท่านไปยัง ฟาร์มกาแพชีชะมัด อ.หลังสวน หรือ ฟาร์มกาแพชะมัด Goat เป็นหนึ่งในฟาร์มที่เลี้ยงชะมัดเพื่อเป็นสัตว์เศรษฐกิจในการผลิตกาแพชีชะมัดส่งออกขายของทางจังหวัดชุมพร จุดเด่นของฟาร์มกาแพชีชะมัดหลังสวน คือเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงชะมัดและเป็นร้านกาแพที่ขายกาแพชีชะมัดได้โดยตรงจากผู้ผลิตโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางใดๆ จึงเป็นร้านกาแพที่ผู้สนใจกาแพชีชะมัดสามารถเข้ามาชิมกาแพชีชะมัดในราคาที่ไม่แพงและยังได้ความรู้เรื่องกาแพชีชะมัด

จากผู้ผลิตโดยตรง นอกจากนั้น ช่างๆร้านเป็นฟาร์มชมดที่เดินเพียงไม่กี่ก้าวก็สามารถชมความน่ารักน่าเอ็นดูของเหล่าชมดที่คนทั่วไปยากที่จะจินตนาการได้ว่าหน้าตาของพวกมันเหล่านี้อย่างแท้จริงเป็นอย่างไร

17.30 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางเข้าที่พัก จ.สุราษฎร์

วันที่ 2

07.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดสุราษฎร์ จากนั้น

08.45 น. ออกเดินทาง สู่ สวนโมกขพลาราม หรือ วัดธารน้ำไหล ถือเป็นวัดป่าที่ยังคงรักษาความเข้มข้นของเนื้อที่แห่งพุทธศาสนาไว้ วัดแห่งนี้มีประวัติเกี่ยวข้องกับท่านพุทธทาส ภิกขุ เพราะท่านเป็นผู้ก่อตั้งวัดขึ้น นอกจากนี้ในวัดยังมีสถานที่สำคัญๆ อีกมากมายรอให้ท่านเข้าไปศึกษาค้นหาหลักฐานที่แท้จริง

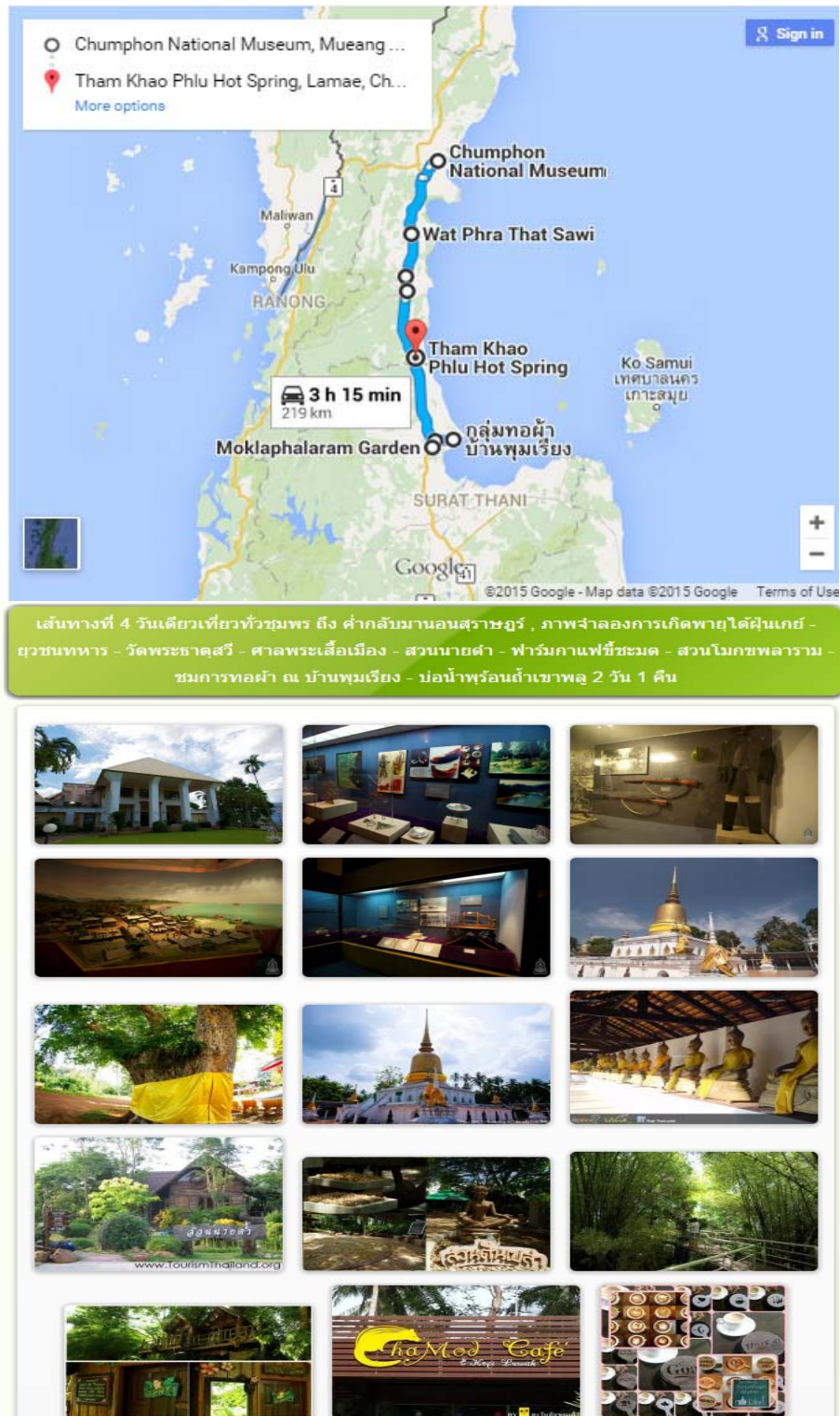
10.00 น. แวะนมัสการ วัดสำคัญของ จ.สุราษฎร์ธานี เป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุไชยา ซึ่งมีอายุนับพันปี บริเวณวัดแวดล้อมด้วยพันธุ์ไม้ที่มีความสำคัญทางพุทธศาสนา เช่น โพธิ์ ไม้โศกใหญ่ เป็นต้น พร้อมด้วยสิ่งปลูกสร้างเก่าแก่ที่สอดคล้องกับภูมิทัศน์ ประวัติ มีการค้นพบพระพุทธรูปศิลาปางสมาธิ สมัยทวารวดี ทำให้เชื่อได้ว่าวัดพระบรมธาตุไชยาฯ มีมาแล้วตั้งแต่ พ.ศ.1000-1200 แต่พระบรมธาตุไชยาสร้างในยุคที่อาณาจักรศรีวิชัยรุ่งเรืองราว พ.ศ.1200-1500 โดยเป็นพุทธเจดีย์ตามนิยามมหายาน นอกจากนี้ยังมีการค้นพบโบราณวัตถุกระจายอยู่ทั่วไป

12.00 น. รับประทานอาหาร

13.15 น. เกี่ยวชมการทอผ้า ณ บ้านพุมเรียง โดยนักโบราณคดีเชื่อว่าบ้านพุมเรียงแห่งนี้เป็นชุมชนที่เก่าแก่สืบย้อนหลังกลับไปได้ถึงในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย เนื่องจากอยู่ใกล้ท่าเรือโบราณบริเวณแหลมโพธิ์ พบซากเรือโบราณและเครื่องใช้ถ้วยชามในสมัยราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ่งของอาณาจักรจีนเป็นจำนวนมาก ซึ่งกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงอธิบายเอาไว้ว่าในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย เมื่อไชยาเป็นเมืองโบราณที่สำคัญและเก่าแก่ที่สุด

14.30 น. นำท่านเดินทางไปยัง บ่อน้ำพุร้อนถ้ำเขาพลู บริเวณเชิงเขามีบ่อน้ำร้อนจำนวน 3 บ่อ ซึ่งมีชื่อเรียกคล้องจองกันคือ เอื้ออารีธารทิพย์ อมฤตธารา และพุกษาลธาร แต่ละบ่อมีน้ำแร่ร้อนผุดจากผิวดิน อุณหภูมิระหว่าง 55-56 องศาเซลเซียส ซึ่งภายในพื้นที่บ่อน้ำร้อนถ้ำเขาพลู ที่มีการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นอย่างดี มีทั้งห้องอาบน้ำแบบส่วนตัว และอ่างอาบน้ำแบบรวม และจุดเด่นอีกอย่างหนึ่ง คือน้ำร้อนไม่มีกลิ่นของกำมะถัน และสารพิษอื่นๆที่อาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ สามารถล้างหน้าและเช็ดตัวได้ ซึ่งจะช่วยรักษาโรคต่าง ๆ เช่น โรคผิวหนัง และทำให้การไหลเวียนของโลหิตดีขึ้นด้วย

17.30 น. นำท่านเดินทางกลับตัวเมืองชุมพร

ภาพที่ 4.24 เส้นทางที่ 4 วันเดียวเที่ยวทั่วชุมพรถึงคำ กลับมานอนสุราษฎร์

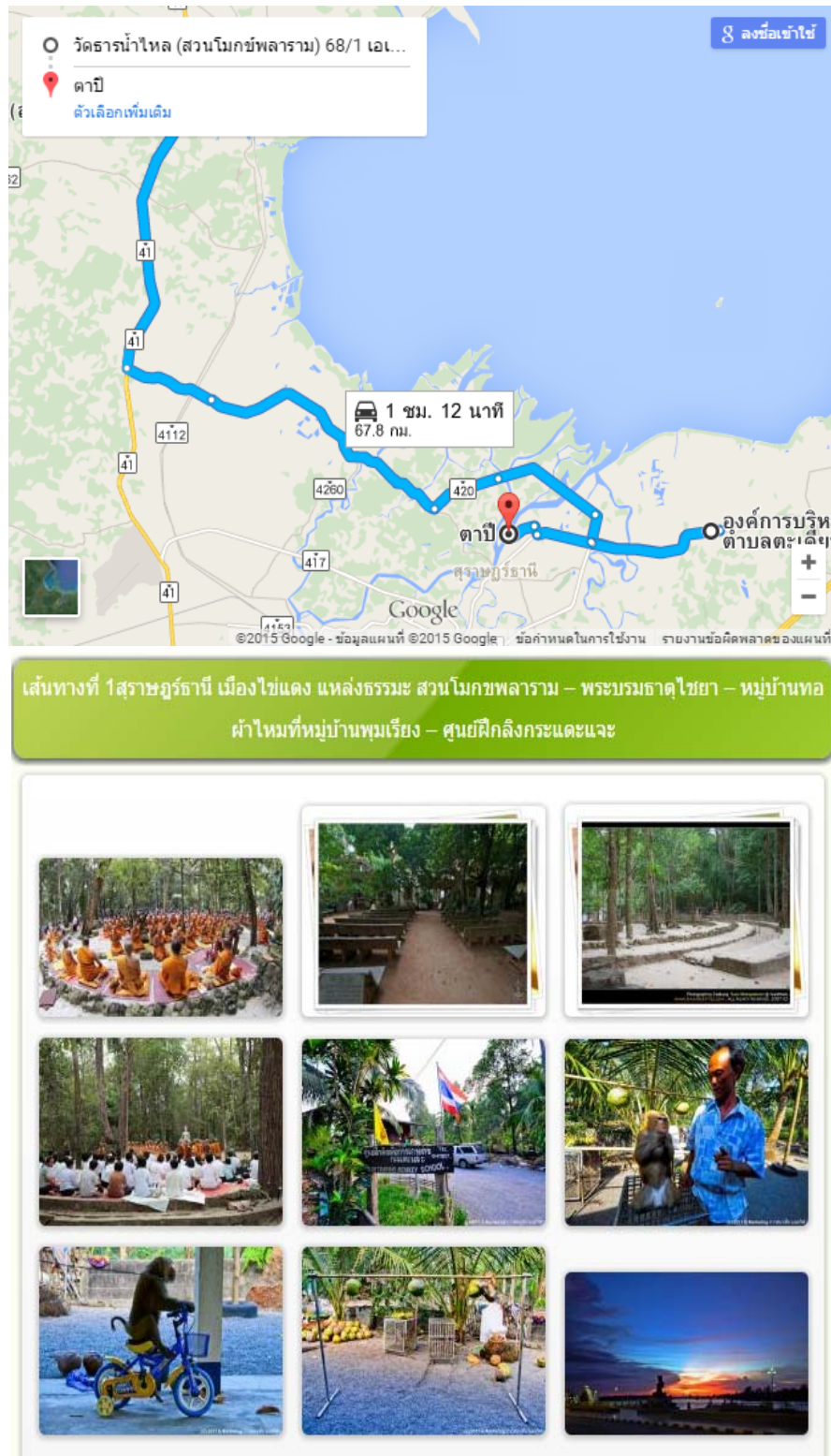
4.3.6) โปรแกรมการท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

เส้นทางที่ 1 (ภาพที่ 4.25)

สุราษฎร์ธานี เมืองไข่มุกแห่งธรรมะ (สวนโมกขพลาราม – พระบรมธาตุไชยา – หมู่บ้านทอผ้าไหมที่หมู่บ้านพุมเรียง – ศูนย์ฝึกลิงกระแตและแจะ)

วันที่ 1

- 08.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดสุราษฎร์ธานี จากนั้น
- 08.30 น. ออกเดินทาง สู่ สวนโมกขพลาราม หรือ วัดธารน้ำไหล ถือเป็นวัดป่าที่ยังคงรักษาความเข้มข้นของเนื้อแท้แห่งพุทธศาสนาไว้ วัดแห่งนี้มีประวัติเกี่ยวข้องกับท่านพุทธทาส ภิกขุ เพราะท่านเป็นผู้ก่อตั้งวัดขึ้น นอกจากนี้ในวัดยังมีสถานที่สำคัญๆ อีกมากมายรอให้ท่านเข้าไปศึกษาค้นหาหลักธรรมที่แท้จริง
- 10.00 น. แวะนมัสการ วัดสำคัญของ จ.สุราษฎร์ธานี เป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุไชยา ซึ่งมีอายุนับพันปี บริเวณวัดแวดล้อมด้วยพันธุ์ไม้ที่มีความสำคัญทางพุทธศาสนา เช่น โพธิ์ อโศกใหญ่ เป็นต้น พร้อมด้วยสิ่งปลูกสร้างเก่าแก่ที่สอดคล้องกับภูมิทัศน์ ประวัติ มีการค้นพบพระพุทธรูปศิลาปางสมาธิ สมัยทวารวดี ทำให้เชื่อได้ว่าวัดพระบรมธาตุไชยาฯ มีมาแล้วตั้งแต่ พ.ศ.1000-1200 แต่พระบรมธาตุไชยาสร้างในยุคที่อาณาจักรศรีวิชัยรุ่งเรืองราว พ.ศ.1200-1500 โดยเป็นพุทธเจดีย์ตามนิกายมหายาน นอกจากนี้ยังมีการค้นพบโบราณวัตถุกระจายอยู่ทั่วไป
- 11.00 น. เที่ยวชมหมู่บ้านทอผ้าไหมที่หมู่บ้านพุมเรียง
- 12.00 น. รับประทานอาหาร
- 13.00 น. คณะเดินทางต่อ
- 14.00 น. ไปชมการฝึกลิงเพื่อการเกษตรที่ศูนย์ฝึกลิงกระแตและแจะ อ.กาญจนดิษฐ์
- 15.00 น. ถึงตัวเมืองสุราษฎร์ธานี นั่งเรือหางยาว ชมธรรมชาติและวิถีชาวบ้านของสองฝั่งคลองในบางแม่น้ำ ตาปี
- 18.00 น. รับประทานอาหารเย็น และเดินทางเข้าที่พัก

ภาพที่ 4.25 เส้นทางที่ 1 สุราษฎร์ธานี เมืองไชยแดง แหล่งธรรมชาติ

เส้นทางที่ 2 (ภาพที่ 4.26)

สู่เมืองธรรมชาติ... สุราษฎร์ – นครศรีธรรมราช (ชมวิวสันเขื่อน, ล่องเรือชมเขื่อนเชี่ยวหลาน, แวะถ่ายภาพเขาสามเกลอ, ล่องเรือดูนก-ชมหมอกยามเช้า, แวะชมกู่ยหินน้อย, พระธาตุศรีสุราษฎร์ + จุดชมวิวเขาท่าเพชร, ชมปลาโลมาสีชมพู, เขาพับผ้า, บ่อน้ำจืดกลางทะเล, นมัสการหลวงปู่ทวดที่เกาะน้ย่นอก)

กำหนดการเดินทาง 3 วัน 2 คืน

วันที่ 1 สุราษฎร์ – เขื่อนรัชชประภา – แพร่มน้ำเขาสก

- 08.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดสุราษฎร์ จากนั้น
- 09.00 น. เดินทางถึงจุดชมวิวบริเวณ สันเขื่อนรัชชประภา เพื่อเก็บภาพที่ระลึกจากมุมสูง
- 10.00 น. ออกเดินทางโดยเรือหางยาว ระหว่างทางชมความงามของ “เขื่อนเชี่ยวหลาน” และ เขาสามเกลอ
- 12.00 น. เดินทางถึงแพ 500 ไร่ รับประทานอาหาร
- 13.00 น. จากนั้นให้ท่าน เข้าห้องพัก เล่นน้ำ พายเรือคายัค อ่านหนังสือ หรือพักผ่อนตามอัธยาศัย (สามารถเลือกซื้อกิจกรรมเสริมได้ เช่น น้ำตกแปดเซียน, ถ้ำน้ำทะเล, ถ้ำปะการัง, ล่องเรือชมวิถีสัตว์ป่า)
- 18.00 น. รับประทานอาหาร ค่ำกับบรรยากาศ สัมผัสกับธรรมชาติ ดินแดนในฝัน

วันที่ 2 สุราษฎร์ – นครศรีธรรมราช(ขนอม)

- 07.00 น. บริการกาแฟ โอวัลตินร้อนๆ ท่ามกลางไอหมอกที่ลอยเหนือ น้ำ นิ่งเรือดูนก-ชมหมอก ยามเช้า
- 07.30 น. รับประทานอาหาร จากนั้นออกเดินทางกลับโดยเรือหางยาว ระหว่างทางแวะชม กู่ยหินเมืองไทย
- 11.30 น. รับประทานอาหารขึ้นชื่อของเมืองสุราษฎร์
- 13.00 น. เดินทางต่อ
- 14.00 น. แวะนมัสการ พระธาตุศรีสุราษฎร์ และชมวิวมุมสูงของเมืองสุราษฎร์ธานี ณ เขาท่าเพชร
- 15.30 น. เดินทางถึงที่พัก ณ หาดขนอม จากนั้น เล่นน้ำ เดินเล่นชายหาด หรือพักผ่อนตามอัธยาศัย
- 18.00 น. รับประทานอาหารแบบซีฟู้ด ปิ้งย่าง ริมทะเล

วันที่ 3 นครศรีธรรมราช (ขนอม) – นมัสการหลวงปู่ทวดที่เกาะน้ย่นอก - ล่องเรือชมปลาโลมาสีชมพู

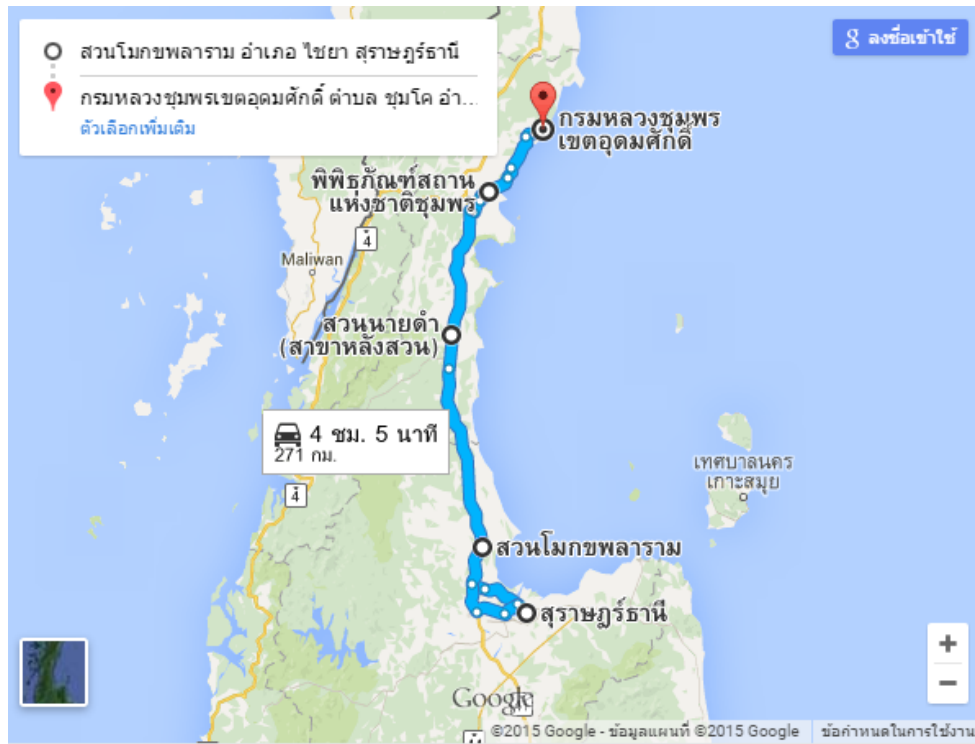
- 07.00 น. สัมผัสตะวันสดแสงตัดกับผืนน้ำทะเล และวิวเกาะสมุย เบื้องหน้า (รับประทานอาหารเช้า)
- 08.45 น. ล่องเรือชมปลาโลมาสีชมพู เขาพับผ้า และบ่อน้ำจืดกลางทะเล พร้อมนมัสการหลวงปู่ทวดที่เกาะน้ย่นอก
- 11.00 น. เดินทางกลับถึงที่พัก พักผ่อนตามอัธยาศัย
- 12.00 น. รับประทานอาหารจากนั้นเดินทางกลับถึงที่พักโดยสวัสดิภาพ

เส้นทางที่ 3 (ภาพที่ 4.27)

ตีมดำพระธรรม เทียวเมืองท่าเกษตร จำลองการเกิดพายุกะ (สวนโมกขพลาราม – สวนสัมนายดำ – ภาพจำลองการเกิดพายุกะใต้ฝุ่นกะ – ยวชนทหาร)

กำหนดการเดินทาง

- 07.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดสุราษฎร์ จากนั้น
- 08.30 น. ออกเดินทางสู่สวนโมกขพลาราม หรือ วัดธารน้ำไหล ถือเป็นวัดป่าที่ยังคงรักษาความเข้มข้นของเนื้อแท้แห่งพุทธศาสนาไว้ วัดแห่งนี้มีประวัติเกี่ยวข้องกับท่านพุทธทาส ภิกขุ เพราะท่านเป็นผู้ก่อตั้งวัดขึ้น นอกจากนี้ในวัดยังมีสถานที่สำคัญๆ อีกมากมายรอให้ท่านเข้าไปศึกษาค้นหาหลักธรรมที่แท้จริง
- 10.00 น. นำท่านแวะชมส้ม ฦ สวนสัมนายดำ แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรของอำเภอทุ่งตะโก เป็นแหล่งปลูกผลไม้คุณภาพ และเป็นจุดแวะพักระหว่างเดินทางที่มีบริการร้านอาหาร ร้านกาแฟ ร้านจำหน่ายของฝาก ในบรรยากาศร่มรื่นสวยงาม นอกจากนี้ยังมีสุขา ที่เป็นจุดที่น่าสนใจอีกอย่างหนึ่งด้วย
- 12.00 น. บริการอาหาร
- 13.00 น. คณะเดินทางต่อ
- 15.00 น. นำท่านเที่ยวชม แสง สี เสียง ภาพจำลองการเกิดพายุกะใต้ฝุ่นกะ และยวชนทหาร ฦ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชุมพร ตั้งอยู่ในศูนย์ราชการแห่งใหม่ของชุมพร เป็นที่รวบรวมเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และโบราณวัตถุ ที่สำคัญของชุมพร โดยจัดแสดงเป็นภาพถ่ายภาพยนตร์ แสง-เสียง ป้ายสื่อความหมายโดยละเอียด หุ่นจำลองและสถานที่จำลองขนาดเท่าจริง โดยการแสดงแสง-เสียงเรื่อง พายุกะใต้ฝุ่นกะ
- 16.00 น. นำท่านสักการะ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และชมทัศนียภาพของหาดทรายรี
- 18.00 น. บริการอาหาร ...นำท่านเข้าพัก

เส้นทางที่ 3 ต่อม้าพระธรรม เทียวเมืองท่าเกษตร- จำลองเหตุพายุเกย์ - สวนโมกขพลาราม – สวนสัมนายคำ – ภาพจำลองการเกิดพายุไต้ฝุ่นเกย์ – ยุวชนทหาร

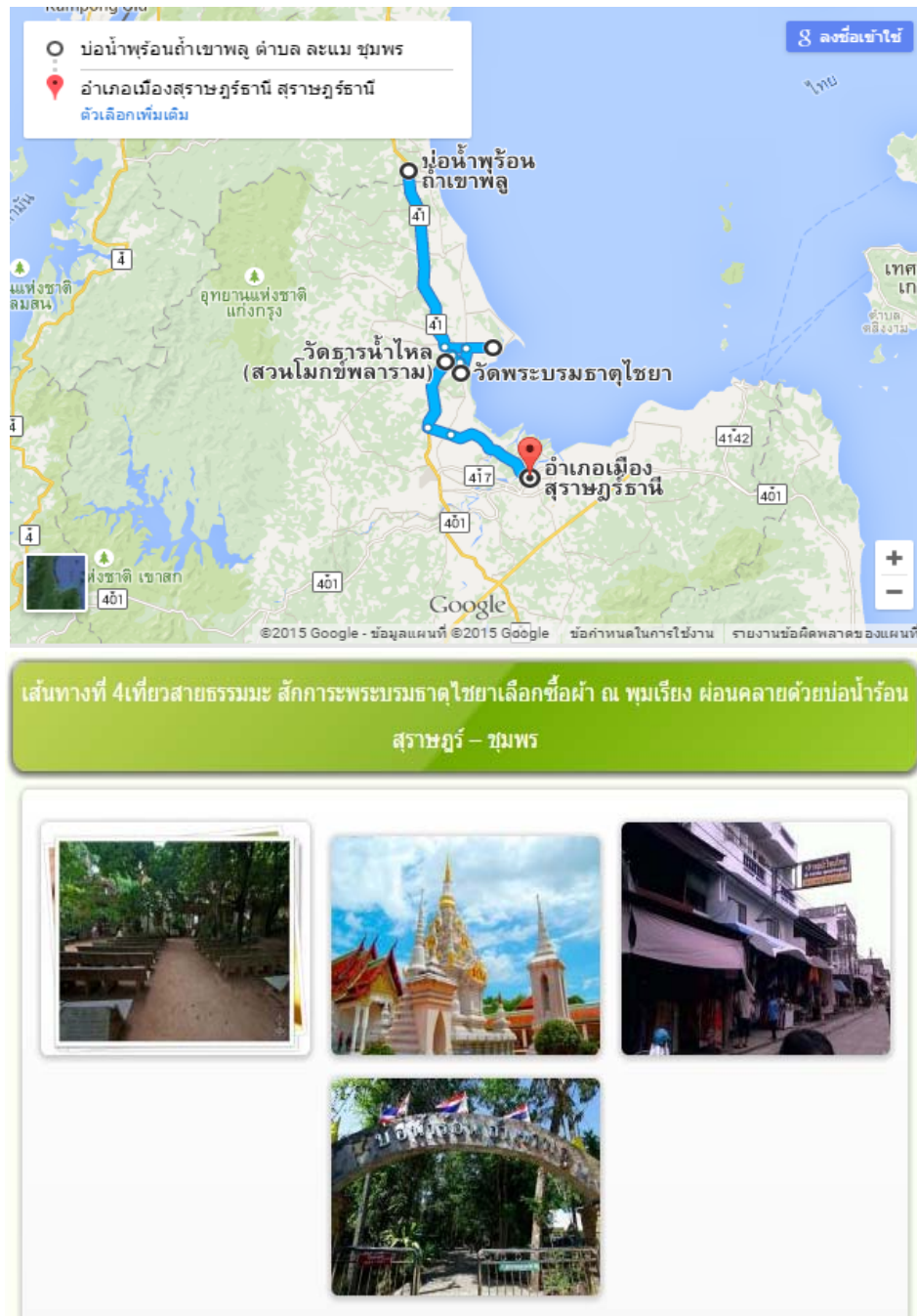
ภาพที่ 4.27 เส้นทางที่ 3 ต่อม้าพระธรรม เทียวเมืองท่าเกษตร จำลองการเกิดพายุเกย์

เส้นทางที่ 4 (ภาพที่ 4.28)

เที่ยวสายธรรมมะ สักการะพระบรมธาตุไชยาเลือกซื้อผ้า ณ พุมเรียง ผ่อนคลายด้วยบ่อน้ำร้อน สุราษฎร์ – ชุมพร

กำหนดการเดินทาง

- 07.00 น. คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดสุราษฎร์ จากนั้น
- 08.00 น. ออกเดินทาง สู่ สวนโมกขพลาราม หรือ วัดธารน้ำไหล ถือเป็นวัดป่าที่ยังคงรักษาความเข้มข้นของเนื้อแท้แห่งพุทธศาสนาไว้ วัดแห่งนี้มีประวัติเกี่ยวเนื่องกับท่านพุทธทาส ภิกขุ เพราะท่านเป็นผู้ก่อตั้งวัดขึ้น นอกจากนี้ในวัดยังมีสถานที่สำคัญๆ อีกมากมายรอให้ท่านเข้าไปศึกษาค้นหาหลักธรรมที่แท้จริง
- 09.30 น. แวะนมัสการ วัดสำคัญของ จ.สุราษฎร์ธานี เป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุไชยา ซึ่งมีอายุนับพันปี บริเวณวัดแวดล้อมด้วยพันธุ์ไม้ที่มีความสำคัญทางพุทธศาสนา เช่น โพธิ์ อโศกใหญ่ เป็นต้น พร้อมด้วยสิ่งปลูกสร้างเก่าแก่ที่สอดคล้องกับภูมิทัศน์ ประวัติ มีการค้นพบพระพุทธรูปศิลาปางสมาธิ สมัยทวารวดี ทำให้เชื่อได้ว่าวัดพระบรมธาตุไชยาฯ มีมาแล้วตั้งแต่ พ.ศ.1000-1200 แต่พระบรมธาตุไชยาสร้างในยุคที่อาณาจักรศรีวิชัยรุ่งเรืองราว พ.ศ.1200-1500 โดยเป็นพุทธเจดีย์ตามนิยามมหายาน นอกจากนี้ยังมีการค้นพบโบราณวัตถุกระจายอยู่ทั่วไป
- 12.00 น. รับประทานอาหาร
- 13.00 น. คณะเดินทางต่อ
- 14.00 น. เที่ยวชมการทอผ้า ณ บ้านพุมเรียง โดยนักโบราณคดีเชื่อว่าบ้านพุมเรียงแห่งนี้เป็นชุมชนที่เก่าแก่สืบย้อนหลังกลับไปได้ถึงในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย เนื่องจากอยู่ใกล้ท่าเรือโบราณบริเวณแหลมโพธิ์ พบซากเรือโบราณและเครื่องใช้ถ้วยชามในสมัยราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ้องของอาณาจักรจีนเป็นจำนวนมาก ซึ่งกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงอธิบายเอาไว้ว่าในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย เมื่อไชยาเป็นเมืองโบราณที่สำคัญและเก่าแก่ที่สุด
- 15.30 น. นำท่านเดินทางไปยัง บ่อน้ำพุร้อนถ้ำเขาพลู บริเวณเชิงเขามีบ่อน้ำร้อนจำนวน 3 บ่อ ซึ่งมีชื่อเรียกคล้องจองกันคือ เอื้ออารีธารทิพย์ อมฤตธารา และพุกษาลธาร แต่ละบ่อมีน้ำแร่ร้อนผุดจากผิวดิน อุณหภูมิระหว่าง 55-56 องศาเซลเซียส ซึ่งภายในพื้นที่บ่อน้ำร้อนถ้ำเขาพลู ที่มีการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นอย่างดี มีทั้งห้องอาบน้ำแบบส่วนตัว และอ่างอาบน้ำแบบรวม และจุดเด่นอีกอย่างหนึ่ง คือน้ำร้อนไม่มีกลิ่นของกำมะถัน และสารพิษอื่นๆ ที่อาจจะเป็นอันตรายต่อสุขภาพ สามารถล้างหน้าและเช็ดตัวได้ ซึ่งจะช่วยรักษาโรคต่าง ๆ เช่น โรคผิวหนัง และทำให้การไหลเวียนของโลหิตดีขึ้นด้วย
- 18.00 น. นำท่านเดินทางกลับตัวเมืองสุราษฎร์

ภาพที่ 4.28 เส้นทางที่ 4 เทียวสายธรรมชาติ สักการะพระบรมธาตุไชยาเลือกซื้อผ้า ณ พุมเรียง ผ่อนคลายด้วยบ่อน้ำร้อน สุราษฎร์ – ชุมพร

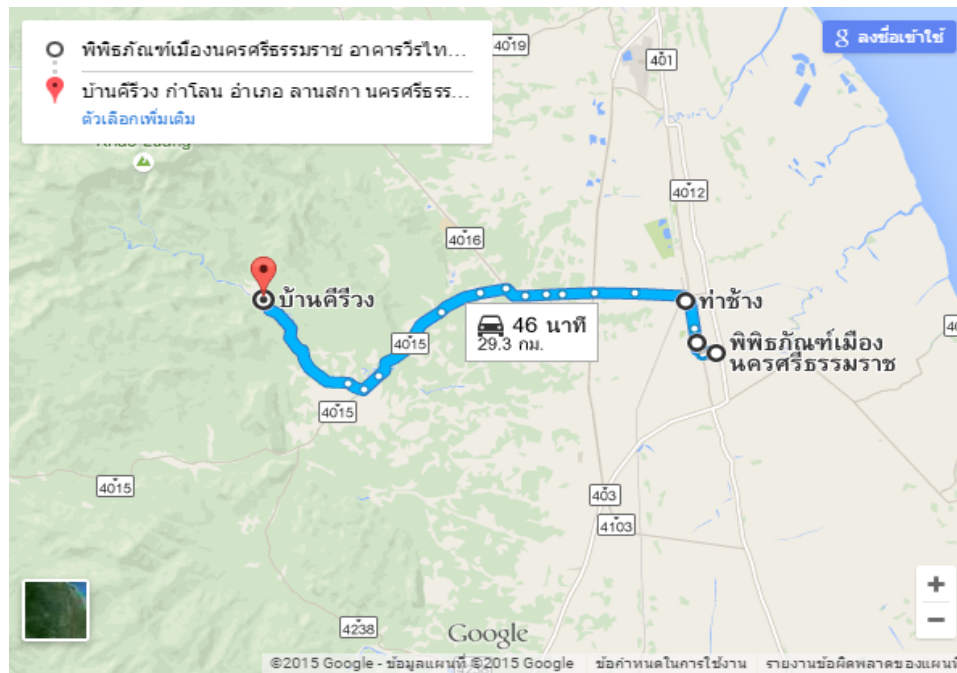
4.3.7) โปรแกรมการท่องเที่ยวในจังหวัดจันทนครศรีธรรมราช

เส้นทางที่ 1 (ภาพที่ 4.29)

วันเดียวเที่ยวนคร นักรชมเมืองเล่าเรื่องเมืองลิกอร์

(พิพิธภัณฑสถานเมืองนครศรีธรรมราช – วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – ถนนท่าช้าง –หมู่บ้านคีรีวง)

- 08.00น. รับท่านจากที่พัก เพื่อเดินทางมุ่งหน้าสู่ตัวเมืองนครศรีธรรมราช
- 08.45น. แวะเที่ยวชมพิพิธภัณฑสถานเมืองนครศรีธรรมราช ได้รับรางวัลกินรี Thailand Tourism Awards ปี 2551 เป็นแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายของเมืองนครศรีฯตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ถึงยุค ปัจจุบันเรื่องราวทางศาสนา วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณี รวมถึงการละเล่น
- 10.00น. นักรชมเมืองเล่าเรื่องเมืองลิกอร์ย้อนยุคเมืองประวัติศาสตร์นมัสการองค์พระบรมธาตุ ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร โบราณสถานที่สะท้อนถึงอารยธรรมของดินแดนสุวรรณภูมิ และพลังศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา
- 12.00น. รับประทานอาหารกลางวัน กับร้านอาหารที่ขึ้นชื่อของจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 13.00น. เดินทางต่อ
- 13.20น. เยี่ยมชมถนนท่าช้าง แหล่งจำหน่ายของที่ระลึก อาทิ เครื่องถม ผ้ามัดย้อม เครื่องเงิน เครื่องทองเหลือง และตัวหนังตะลุง ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองที่ขึ้นชื่อ มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของเมืองนครศรีธรรมราช
- 15.30น. เดินทางสู่ชุมชนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งเขาหลวง หมู่บ้านคีรีวง ชุมชนเก่าแก่อายุกว่า 200 ปี หมู่บ้านรางวัลยอดเยี่ยมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว Thailand Tourism Award ปี 2541 เยี่ยมชมสินค้า OTOP พร้อมทั้งร่วมเรียนรู้วิถีการผลิตจากกลุ่มผลิตภัณฑ์สบู่สมุนไพร กลุ่มแม่บ้านทำผ้ามัดย้อมสีธรรมชาติ และสัมผัสวิถีชีวิตชุมชนในเกษตรผสมผสาน
- 17.30น. ออกเดินทางกลับเข้าสู่ที่พัก

เส้นทางที่ 1 วันเดียวเที่ยว นคร นักรถชมเมืองเล่าเรื่องเมืองลิกอร์พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช – วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – ถนนท่าช้าง -หมู่บ้านคีรีวง

ภาพที่ 4.29 เส้นทางที่ 1 วันเดียวเที่ยว นคร นักรถชมเมืองเล่าเรื่องเมืองลิกอร์

เส้นทางที่ 2 (ภาพที่ 4.30)

เที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ เลิศล้ำงานศิลป์ (พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช - วัดพระมหาธาตุ วรมหาวิหาร ถนนท่าช้าง - ล่องเรือคูโลมา - เกาะนุ้ยนอก - หมู่บ้านคีรีวง)

กำหนดการเดินทาง 3 วัน 2 คืน

วันที่ 1

- 07.30น. รับคณะ ณ จุดนัดหมายออกเดินทางสู่ตัวเมือง
- 08.30น. แวะชมพิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช แหล่งเก็บรวบรวมข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของเมือง นครศรีธรรมราชที่ได้รับรางวัล “กินรี” ในปี 2551
- 09.15น. นมัสการพระบรมธาตุยอดทอง ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร โบราณ สถานที่สะท้อนตำนานกินแดนสุวรรณภูมิได้อย่างดีสักการะขอพรพระบรมธาตุคู่บ้านคู่เมืองหรือเดินเลือกซื้อสินค้าของฝากเมืองนคร
- 12.00น. รับประทานอาหารกลางวัน ที่ร้านอาหารอร่อยของเมืองนคร จากนั้นเดินทางต่อ
- 14.00น. นำท่านเข้าสู่ถนนท่าช้าง แหล่ง Shopping เครื่องเงิน เครื่องถม สร้อยมะโนสามกษัตริย์ เครื่องทองเหลือง และตัวหนังตะลุง งานฝีมือที่โดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ของเมืองนคร
- 16.00น. เดินทางเข้าสู่เมืองขนอม เช็ควินาทีพัก ณ ชลนารีสอร์ท พักผ่อนตามอัธยาศัย
- 18.00น. รับประทานอาหาร ณ ร้านคุณลี

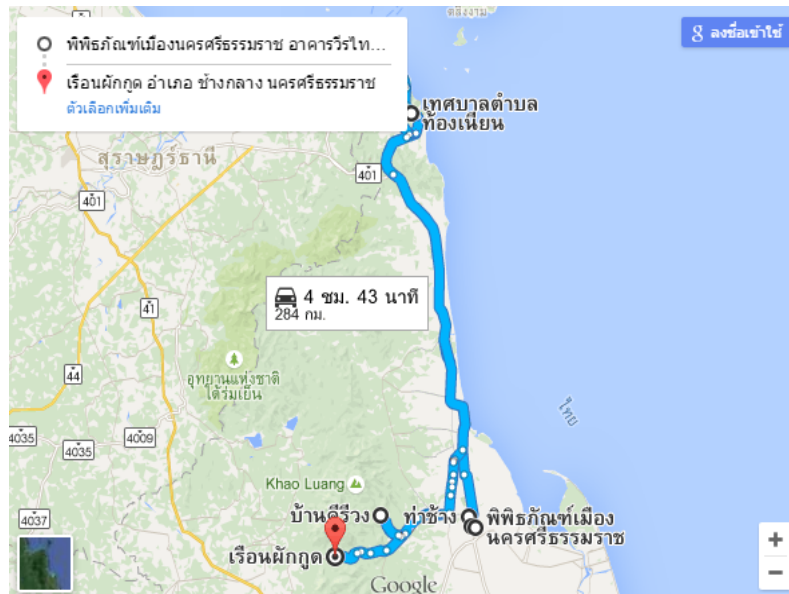
วันที่ 2 รักษ์โลมา รักสิ่งแวดล้อม

- 07.30น. บริการอาหาร ณ ที่พัก
- 08.45น. ลงเรือ ล่องเรือคูโลมา สนุกสนานกับ หยอกล้อกับฝูงโลมาหากโชคดีจะได้เจอโลมาสีชมพูแวะมาทักทายให้ทุกท่านได้สัมผัสอย่างใกล้ชิดชมทัศนียภาพแนวหินชั้น Pan Cake Rock อันงดงามตลอดแนวชายฝั่งทะเลของบริเวณอ่าวหลักซอและเกาะถ้ำ
- 10.30น. เดินทางสู่เกาะนุ้ยนอก นมัสการหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด พิสูจน์บ่อน้ำจืดกลางทะเลที่มีตำนานเล่าขานมานานกว่า 100 ปี พบกับความมหัศจรรย์ที่ธรรมชาติสร้างมาอย่างลงตัว
- 12.00น. รับประทานอาหารเที่ยงบนเกาะนุ้ยหรือหาดเวทีพุ่มพวง
- 13.00น. ล่องเรือไปยังบริเวณหลังเกาะถ้ำ
- 14.20น. ร่วมกันปลูกหญ้าทะเลหรือปลูกป่าโกงกาง สร้างประสบการณ์และความทรงจำอันน่าประทับใจ เพิ่มธนาคารอาหารสัตว์น้ำคืนความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ท้องทะเลขนอม
- 15.30น. เดินทางกลับสู่ที่พัก พักผ่อนตามอัธยาศัย
- 18.00น. รับประทานอาหารค่ำ ณ ชลนารีสอร์ท

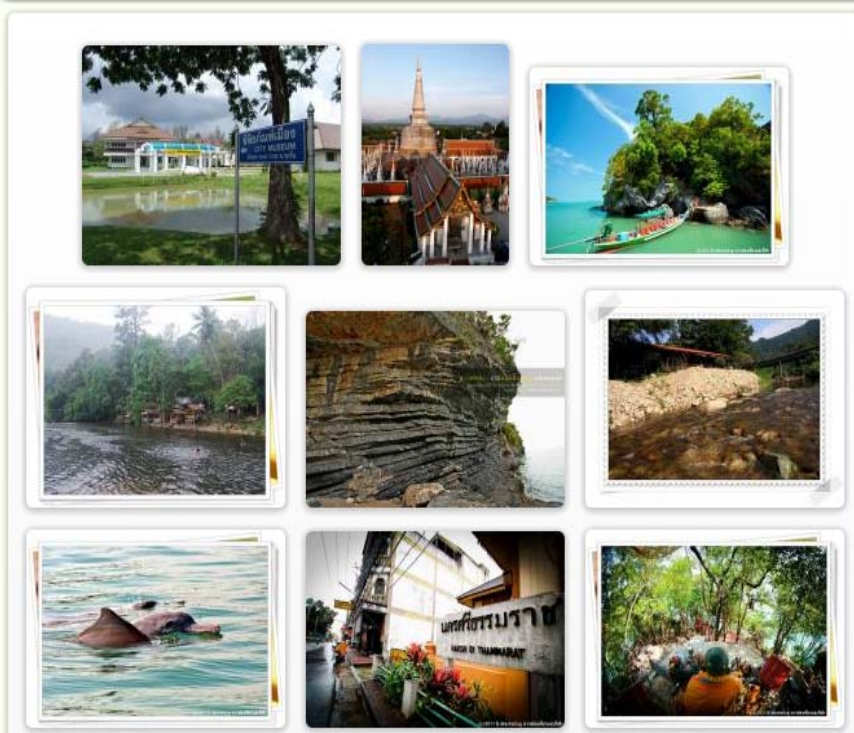
วันที่ 3 หมู่บ้านคีรีวง - ลิ้มลองอาหารเพื่อสุขภาพ ณ เรือนผักกูด

- 07.30น. บริการอาหาร ณ ที่พัก เก็บสัมภาระ
- 09.00น. เดินทางสู่ชุมชนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งเขาหลวง หมู่บ้านคีรีวง ชุมชนเก่าแก่อายุกว่า 200 ปี หมู่บ้านที่ได้รับรางวัล “ยอดเยี่ยมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว” ประจำปี 2541 เรียนรู้กระบวนการทำสบู่จากพืชพันธุ์ธรรมชาติ

- 12.00น บริการอาหาร ณ เรือนผักกูด อ.ช้างกลาง
 13.30น. ส่งท่านเดินทางกลับที่พัก

เส้นทางที่ 2 เทียวเมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ เลิศล้ำงานศิลป์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติเมืองนครศรีธรรมราช –
 วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร ถนนท่าช้าง – ล่องเรือดูโลมา – เกาะไขนอก -หมู่บ้านคีรีวง

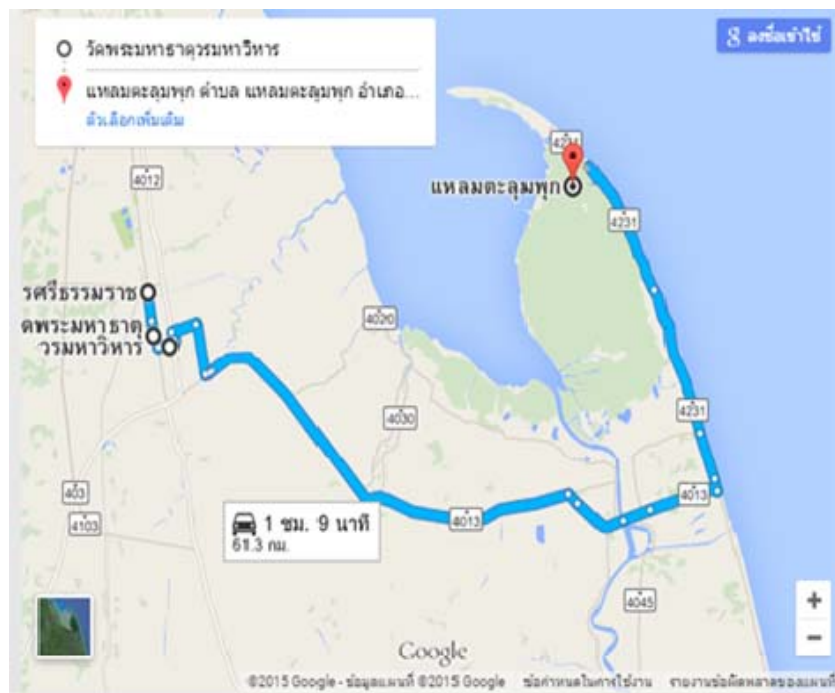

ภาพที่ 4.30 เส้นทางที่ 2 เทียวเมืองประวัติศาสตร์ พระธาตุทองคำ เลิศล้ำงานศิลป์

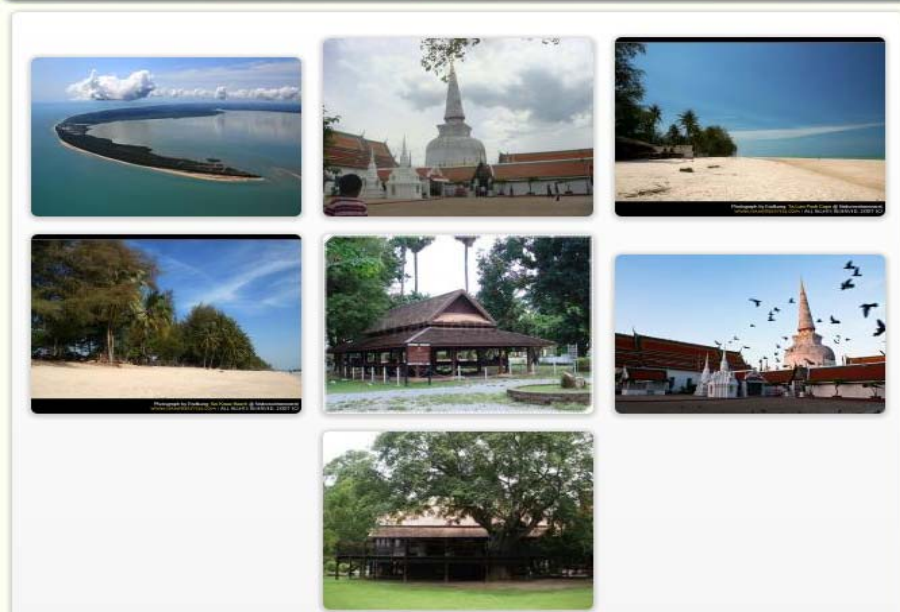
เส้นทางที่ 3 (ภาพที่ 4.31)

สักการะพระธาตุไร่เงา ปากพนังจะสนุก แหลมตะลุมพุกจะเป็นวัง (วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์
เมืองนครศรีธรรมราชศาลาประตูหก - แหลมตะลุมพุก)

- 07.30น. รับท่านจากที่พัก ตัวเมืองนครศรีธรรมราช
- 09.00น. นั่งรถชมเมืองเล่าเรื่องเมืองลิกอร์ย้อนยุคเมืองประวัติศาสตร์นมัสการองค์พระบรมธาตุ ณ วัดพระ
มหาธาตุวรมหาวิหาร โบราณสถานที่สะท้อนถึงอารยธรรมของดินแดนสุวรรณภูมิ และพลังศรัทธาต่อ
พระพุทธศาสนา วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นวัดหลวง (พระอารามหลวง)ชั้นเอก
- 11.00น. จากนั้นนำท่านไปยัง พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของ
เมืองนครศรีธรรมราช เพื่อรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณสถาน โบราณวัตถุ
ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี
- 12.00น. รับประทานอาหารกลางวัน กับร้านอาหารที่ขึ้นชื่อของจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 13.00น. เดินทางต่อ อ. ปากพนัง
- 14.20น. นำท่านเยี่ยมชม ศาลาโดหก หรือ ศาลาประตูหก ตั้งอยู่ริมถนนราชดำเนิน เดิมเป็นศาลานอกกำแพง
เมืองตรงประตูชัยเหนือ อันเป็นที่พักของคนเดินทาง ซึ่งเข้าเมืองไม่ทัน เพราะประตูเมืองปิดเสียก่อน
เดิมศาลาแห่งนี้ตั้งอยู่ระหว่างต้นประตู (ต้นโด) หกต้น ชาวนครเรียกว่า "หลาโดหก" ศาลาหลังที่มีอยู่ทุก
วันนี้สร้างขึ้นใหม่เป็นศาลาทรงไทยอยู่ริมถนนราชดำเนิน ส่วนต้นประตูทั้งหกต้นได้ตายไปหมดแล้ว
ทางเทศบาลจึงปลูกขึ้นใหม่เพื่อเป็นที่ระลึกถึงประตูทั้งหกต้น
- 15.00น. จากนั้นนำท่านเที่ยว ชายทะเลปากพนังและแหลมตะลุมพุก เป็นสถานที่ซึ่งอยู่บริเวณตอนบนของ
อำเภอปากพนัง ด้านที่ติดกับทะเลด้านใน (อ่าวนครฯ) เป็นสถานที่เกิดเหตุการณ์มหาวาตภัย ครั้งใหญ่
จากพายุโซนร้อนแฮร์เรียตพัดถล่มแหลมตะลุมพุก เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2505 มีแหลมตะลุมพุกเป็น
แหลมทรายรูปจันทร์เสี้ยวยื่นไปในอ่าวไทย
- 16.00น. ออกเดินทางกลับเข้าสู่ที่พักตัวเมืองนครศรีธรรมราช

เส้นทางที่ 3 สักการะพระธาตุไร่เงา ปากพนักจะสนุก แหลมตะลุมพุกจะเป็นวังวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร
– พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราชศาลาประดู่หก - แหลมตะลุมพุก

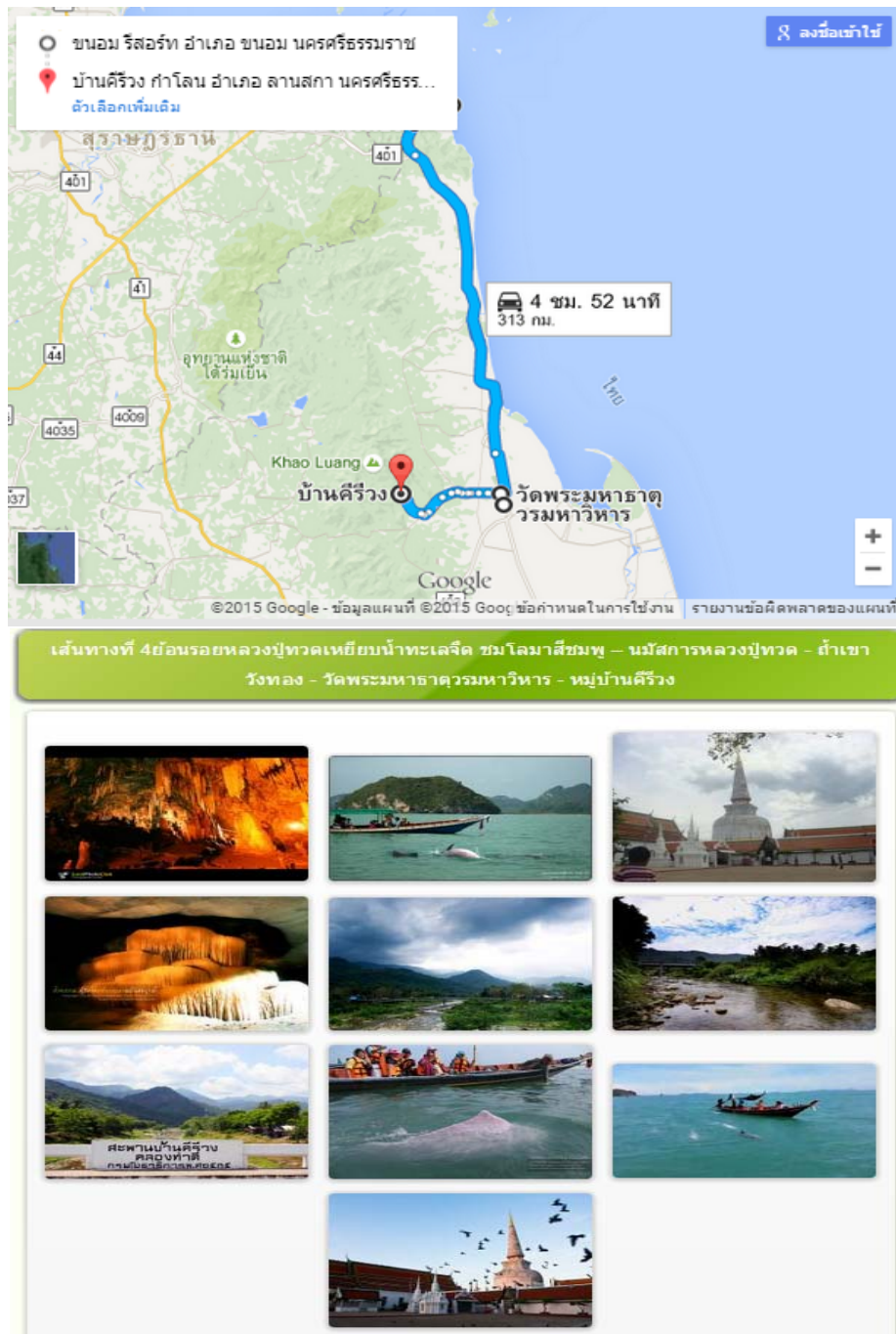

ภาพที่ 4.31 เส้นทางที่ 3 สักการะพระธาตุไร่เงา ปากพนักจะสนุก แหลมตะลุมพุกจะเป็นวัง

เส้นทางที่ 4 (ภาพที่ 4.32)

ย้อนรอยหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด - ชมโลมาสีชมพู (นมัสการหลวงปู่ทวด - ถ้ำเขาวังทอง - วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร - หมู่บ้านคีรีวง)

- วันที่ 1 นมัสการห่มเกาะทะเลใต้ พายเรือคายัคดูโลมา นมัสการหลวงปู่ทวด บ่อน้ำจืดกลางทะเล**
- 07.30น. รับท่านจากที่พัก เดินทางไปอ่าวเตล็ด
- 08.45น. สนุกสนานกับกิจกรรมนั่งเรือ หยอกล้อโลมาสีชมพูในอ่าวเตล็ดตระการตา แนวหินดินดานที่เกิดจากการยกตัวของเปลือกโลกสลับกับชั้นหินปูนที่ได้รับ การขนานนามว่า Pancack Rock เมืองไทย
- 11.00น. นมัสการหลวงปู่ทวด ณ เกาะนุ้ยนอก พิสูจน์บ่อน้ำจืดกลางทะเล Unseen in Thailand
- 12.00น. รับประทานอาหาร ณ อ่าวหลักซอ นั่งเรือกลับสู่ฝั่ง
- 13.00น. เดินทางต่อ
- 14.45น. เทียวชมถ้ำเขาวังทอง ถ้ำหินปูนผสมแร่เหล็ก ที่มีหินงอกหินย้อยรูปร่างสวยงามมากมาย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของจังหวัดนครศรีธรรมราชและอำเภอขนอม บริเวณปากถ้ำเป็นจุดชมวิวที่เห็นทิวทัศน์ของตำบลควนทอง ภายในถ้ำมีลักษณะเป็นโถงถ้ำขนาดใหญ่บ้างเล็กบ้าง ห้องโถงใหญ่ที่สุดมีเนื้อที่ประมาณ 2 ไร่ ตามพื้นถ้ำ ผ่นถ้ำ และเพดานถ้ำ ประดับประดาด้วยหินงอก หินย้อย เสาหินรูปร่างต่างๆ
- 16.00น. เดินทางกลับสู่โรงแรม ใจกลางเมืองนครศรีธรรมราช
- 18.00น. อิมพอร์ตอาหารรสเลิศของเมืองนคร
- วันที่ 2 นมัสการพระธาตุยาดุจดทอง**
- 08.00น. เก็บสัมภาระส่วนตัว เดินทางออกจากโรงแรม เก็บสัมภาระส่วนตัวพร้อมกันที่รถ
- 08.30น. รับประทานอาหารเช้า ชิมกาแฟโบราณขึ้นชื่อเมืองนคร
- 09.20น. นมัสการพระบรมธาตุยาดุจดทอง วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร โบราณสถานที่ สะท้อนตำนานดินแดนสุวรรณภูมิได้อย่างดีร่วมแห่ผ้าขึ้นธาตุเป็นการสักการะ ขอพรพระบรมธาตุคู่บ้านคู่เมือง หรือเดินเลือกซื้อสินค้าของฝากเมืองนคร
- 11.00น. เดินทางสู่ชุมชนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แห่งเขาหลวงหมู่บ้านคีรีวงชุมชน เก่าแก่อายุกว่า 200 ปี หมู่บ้านรางวัล "ยอดเยี่ยมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว" (Thailand Tourism Award) ประจำปี 2541 ประเภทเมืองและชุมชน ชมสินค้า OTOP กลุ่มผ้ามัดย้อม และเรียนรู้กระบวนการทำสบู่จากพืชพันธุ์ธรรมชาติ
- 12.00น. รับประทานอาหารกลางวัน ณ เรือนผักกูด อำเภอช้างกลาง
- 13.00น. เรียนรู้เส้นทางสาย Agro Tourism ชมความหลากหลายของกระบวนการจัดการท้องถิ่นเชิงการอนุรักษ์ อาทิเช่น ฟาร์มผึ้ง บ่อขยะเที่ยวได้ สวนสมุนไพร
- 15.00น. ส่งท่านเดินทางกลับสู่ภูมิลำเนาโดยสวัสดิภาพ

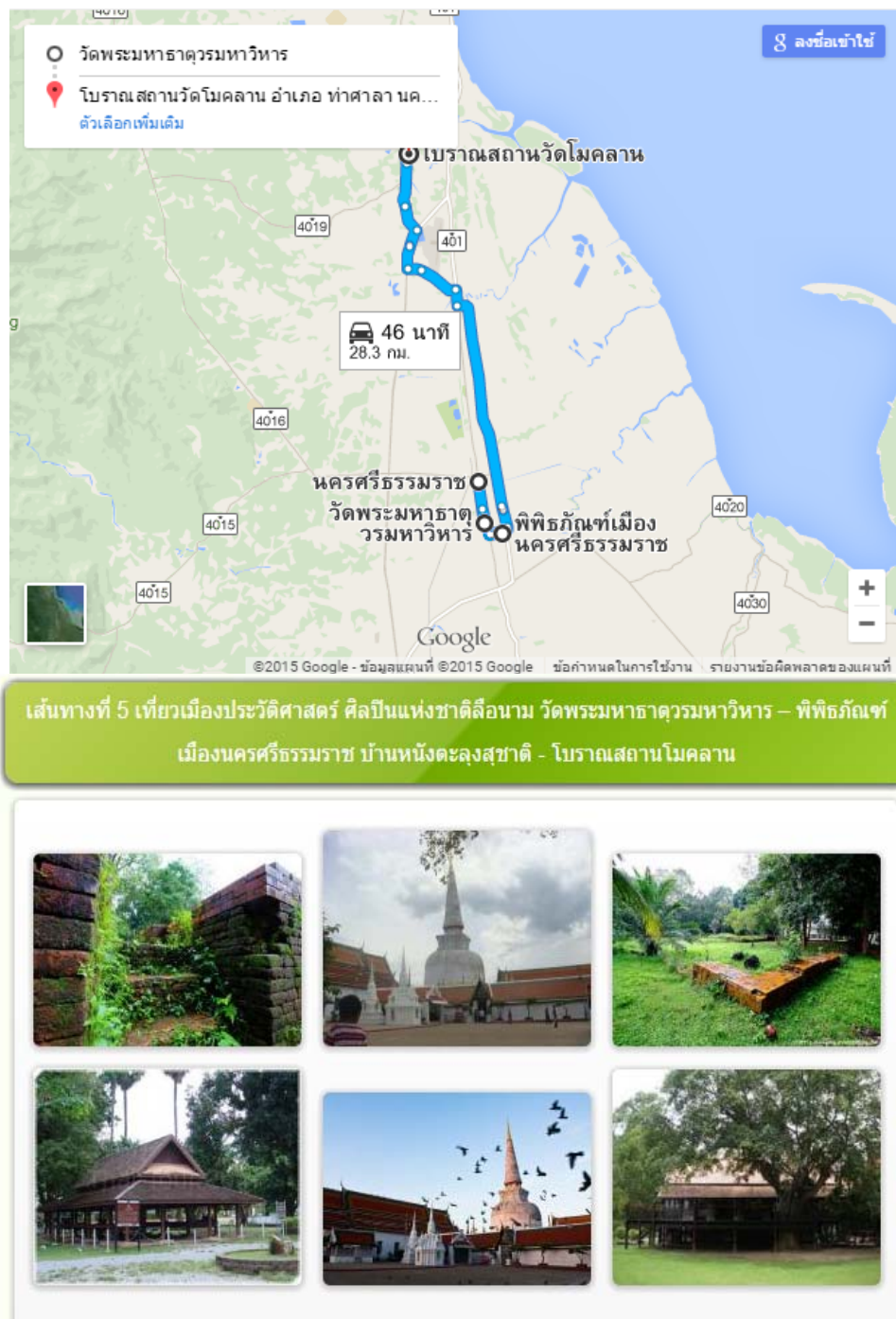

ภาพที่ 4.32 เส้นทางที่ 4 ย้อนรอยหลวงปู่ทวดเหยียบน้ำทะเลจืด - ชมโลมาสีชมพู

เส้นทางที่ 5 (ภาพที่ 4.33)

เที่ยวเมืองประวัติศาสตร์ ศิลปินแห่งชาติลือนาม (วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช บ้านหนังตะลุงสุชาติ - โบราณสถานโมคลาน)

- 07.30น. รับท่านจากที่พัก ตัวเมืองนครศรีธรรมราช
- 09.00น. นั่งรถชมเมืองเล่าเรื่องเมืองลิกอร์ย้อนยุคเมืองประวัติศาสตร์นมัสการองค์พระบรมธาตุ ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร โบราณสถานที่สะท้อนถึงอารยธรรมของดินแดนสุวรรณภูมิ และพลังศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นวัดหลวง (พระอารามหลวง)ชั้นเอก
- 11.00น. จากนั้นนำท่านไปยัง พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของเมืองนครศรีธรรมราช เพื่อรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี
- 12.00น. รับประทานอาหารกลางวัน กับร้านอาหารที่ขึ้นชื่อของจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 13.00น. เดินทางต่อ
- 13.30น. นำท่านเยี่ยมชม บ้านหนังตะลุงสุชาติ ทรัพย์สิน ศิลปินท้องถิ่น ผู้ซึ่งได้รับรางวัลยอดเยี่ยมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ไทยแลนด์ ทัวริซึม อวอร์ด) ประจำปี 2539 รางวัลดีเด่นประเภทวัฒนธรรมและโบราณสถาน บ้านหนังตะลุงสุชาติเป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายตัวหนังตะลุงและหนังใหญ่ อีกทั้งยังมีการแสดงในลักษณะสาธิตในบริเวณบ้านหนังตะลุง นอกจากนี้ยังได้แบ่งพื้นที่เพื่อจัดเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านและพิพิธภัณฑ์หนังตะลุงนานาชาติ
- 14.45น. จากนั้นนำท่านเที่ยว โบราณสถานโมคลาน อยู่ที่อำเภอท่าศาลา ลักษณะเป็นเทวสถานโบราณของศาสนาฮินดูในลัทธิไศวนิกาย มีอายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 12-14 ต่อมาถูกทิ้งร้างไป มีการค้นพบร่องรอยหลักฐานทางโบราณคดีได้แก่ เนินซากโบราณสถาน โบราณวัตถุจำพวกหลักหิน สระน้ำโบราณ เป็นส่วนของสถาปัตยกรรมมาแต่เดิม เช่น ฐานโยนิ เศษภาชนะดินเผา ฯลฯ แสดงให้เห็นว่าโบราณสถานแห่งนี้เป็นชุมชนโบราณเก่าแก่ที่มีมาก่อนการตั้งถิ่นฐานของเมืองนครศรีธรรมราช โบราณสถานแห่งนี้ค้นพบครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2477 สภาพทั่วไปในขณะนั้นยังเป็นป่าทึบ
- 17.00น. ออกเดินทางกลับเข้าสู่ที่พักตัวเมืองนครศรีธรรมราช

ภาพที่ 4.33 เส้นทางที่ 5 เทียวเมืองประวัติศาสตร์ ศิลปแห่งชาติสิรินธร

เส้นทางที่ 6 (ภาพที่ 4.34)

นครศรีเมืองประวัติศาสตร์ – สุราษฎร์เมืองคนดี – ชุมพรเมืองสดศรี – ระนอง น้เมืองน้ำแร่ (วัดพระมหาธาตุ
วรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช - บ้านหนังตะลุงสุชาติ - โบราณสถานโมคลาน)

วันที่ 1

- 07.30 รับท่านจากที่พัก ตัวเมืองนครศรีธรรมราช
- 09.00 นั่งรถชมเมืองเล่าเรื่องเมืองลิกอร์ย้อนยุคเมืองประวัติศาสตร์นมัสการองค์พระบรมธาตุ ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร โบราณสถานที่สะท้อนถึงอารยธรรมของดินแดนสุวรรณภูมิ และพลังศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นวัดหลวง (พระอารามหลวง)ชั้นเอก
- 11.00 จากนั้นนำท่านไปยัง พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของเมืองนครศรีธรรมราช เพื่อรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี
- 12.00 รับประทานอาหารกลางวัน กับร้านอาหารที่ขึ้นชื่อของจังหวัดนครศรีธรรมราช
- 13.00 เดินทางต่อ
- 13.45 นำท่านเยี่ยมชม บ้านหนังตะลุงสุชาติ ทรัพย์สิน ศิลปินท้องถิ่น ผู้ซึ่งได้รับรางวัลยอดเยี่ยมอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ไทยแลนด์ ทัวริสซึม อวอร์ด) ประจำปี 2539 รางวัลดีเด่นประเภทวัฒนธรรมและโบราณสถาน บ้านหนังตะลุงสุชาติเป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายตัวหนังตะลุงและหนังใหญ่ อีกทั้งยังมีการแสดงในลักษณะสาธิตในบริเวณบ้านหนังตะลุง นอกจากนี้ยังได้แบ่งพื้นที่เพื่อจัดเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านและพิพิธภัณฑ์หนังตะลุงนานาชาติ
- 15.00 จากนั้นนำท่านเที่ยว โบราณสถานโมคลาน อยู่ที่อำเภอท่าศาลา ลักษณะเป็นเทวสถานโบราณของศาสนาฮินดูในลัทธิไศวนิกาย มีอายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 12-14 ต่อมาถูกทิ้งร้างไป มีการค้นพบร่องรอยหลักฐานทางโบราณคดีได้แก่ เนินซากโบราณสถาน โบราณวัตถุจำพวกหลักหิน สระน้ำ โบราณเป็นส่วนของสถาปัตยกรรมมาแต่เดิม เช่น ฐานโยนิ เศษภาชนะดินเผา ฯลฯ แสดงให้เห็นว่าโบราณสถานแห่งนี้เป็นชุมชนโบราณเก่าแก่ที่มีมาก่อนการตั้งถิ่นฐานของเมืองนครศรีธรรมราช โบราณสถานแห่งนี้ค้นพบครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2477 สภาพทั่วไปในขณะนั้นยังเป็นป่าทึบ
- 18.00 ออกเดินทางกลับเข้าสู่ที่พัก อ.ลิซล บริการอาหาร...พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ 2

- 07.00 บริการอาหาร ณ ที่พัก จากนั้น
- 08.30 ให้ท่านได้ชมความสวยงาม หาดหินงาม หรือชาวท้องถิ่นเรียกกันว่า หัวหินลิซล อยู่ในตำบลลิซล อำเภอลิซล นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อนานาน มีลักษณะเป็นหาดหินโค้งยาวขนานกับแนวคลื่นที่ซัดน้ำทะเลเข้ามาสู่ชายฝั่ง
- 09.30 ออกเดินทางต่อไปยัง อ.กาญจนดิษฐ์ ไปชมการฝึกยิงเพื่อการเกษตรที่ศูนย์ฝึกยิงกระแตและ อ.กาญจนดิษฐ์
- 12.00 บริการอาหาร ในตัวเมืองสุราษฎร์ธานี

- 13.00 เดินทางต่อ
- 14.20 ออกเดินทาง สู่ สวนโมกขลาราม หรือ วัดธารน้ำไหล ถือเป็นวัดป่าที่ยังคงรักษาความเข้มข้นของเนื้อ
แท่งแห่งพุทธศาสนาไว้ วัดแห่งนี้มีประวัติเกี่ยวเนื่องกับท่านพุทธทาส ภิกขุ เพราะท่านเป็นผู้ก่อตั้งวัด
ขึ้น นอกจากนี้ในวัดยังมีสถานที่สำคัญๆ อีกมากมายรอให้ท่านเข้าไปศึกษาค้นหาหลักธรรมที่แท้จริง
- 15.00 แวะนมัสการ วัดสำคัญของ จ.สุราษฎร์ธานี เป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุไชยา ซึ่งมีอายุนับพันปี
บริเวณวัดแวดล้อมด้วยพันธุ์ไม้ที่มีความสำคัญทางพุทธศาสนา เช่น โพธิ์ อโศกใหญ่ เป็นต้น พร้อม
ด้วยสิ่งปลูกสร้างเก่าแก่ที่สอดคล้องกับภูมิทัศน์ ประวัติ มีการค้นพบพระพุทธรูปศิลาปางสมาธิ สมัย
ทวารวดี ทำให้เชื่อได้ว่าวัดพระบรมธาตุไชยาฯ มีมาแล้วตั้งแต่ พ.ศ.1000-1200 แต่พระบรมธาตุไช
ยาสร้างในยุคที่อาณาจักรศรีวิชัยรุ่งเรืองราว พ.ศ.1200-1500 โดยเป็นพุทธเจดีย์ตามนิยามมหายาน
นอกจากนี้ยังมีการค้นพบโบราณวัตถุกระจายอยู่ทั่วไป
- 16.00 เทียวชมการทอผ้า ณ บ้านพุมเรียง โดยนักโบราณคดีเชื่อว่าบ้านพุมเรียงแห่งนี้เป็นชุมชนที่เก่าแก่สืบ
ย้อนหลังกลับไปได้ถึงในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย เนื่องจากอยู่ใกล้ท่าเรือโบราณบริเวณแหลมโพธิ์ พบ
ซากเรือโบราณและเครื่องใช้ถ้วยชามในสมัยราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ่งของอาณาจักรจีนเป็นจำนวน
มาก ซึ่งกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงอธิบายเอาไว้ว่าในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย เมื่อไชยาเป็นเมือง
โบราณที่สำคัญและเก่าแก่ที่สุด
- 18.00 เดินทางไปยังที่เข้าพัก อ.ท่าชนะ บริการอาหาร ...พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ 3

- 07.00 บริการอาหาร จากนั้นนำท่าน
- 08.30 เดินทางไปยัง บ่อน้ำพุร้อนถ้ำเขาพลู บริเวณเชิงเขามีบ่อน้ำร้อนจำนวน 3 บ่อ ซึ่งมีชื่อเรียกคล้องจอง
กันคือ เอ้ออารีธารทิพย์ อมฤตธารา และพลุกษาชลธาร แต่ละบ่อมีน้ำแร่ร้อนผุดจากผิวดิน
อุณหภูมิระหว่าง 55-56 องศาเซลเซียส ซึ่งภายในพื้นที่บ่อน้ำร้อนถ้ำเขาพลู ที่มีการพัฒนาพื้นที่เพื่อ
รองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นอย่างดี มีทั้งห้องอาบน้ำแบบส่วนตัว และอ่างอาบน้ำ
แบบ
- 10.30 จากนั้นนำท่านไปยัง ฟาร์มกาแพชีชมด อ.หลังสวน หรือ ฟาร์มกาแพชมด Goat เป็นหนึ่งในฟาร์ม
ที่เลี้ยงชมดเพื่อเป็นสัตว์เศรษฐกิจในการผลิตกาแพชีชมดส่งออกขายของทางจังหวัดชุมพร จุดเด่น
ของฟาร์มกาแพชีชมดหลังสวน คือเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงชมดและเป็นร้านกาแพที่ขายกาแพชีชมด
ได้โดยตรงจากผู้ผลิตโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางใดๆ จึงเป็นร้านกาแพที่ผู้ที่สนใจกาแพชีชมดสามารถ
เข้ามาชมกาแพชีชมดในราคาที่ไม่แพงและยังได้ความรู้เรื่องกาแพชีชมดจากผู้ผลิตโดยตรง
นอกจากนั้น ช่างๆร้านเป็นฟาร์มชมดที่เดินเพียงไม่กี่ก้าวก็สามารถชมความน่ารักน่าเอ็นดูของเหล่า
ชมดที่คนทั่วไปยากที่จะจินตนาการได้ว่าหน้าตาของพวกมันเหล่านี้อย่างไร
- 12.00 บริการอาหาร ณ อ.พะโต๊ะ
- 13.00 ชมการ แข่งเรือยาวพะโต๊ะ เป็นกิจกรรมที่ชาวพะโต๊ะจัดขึ้นในงานประเพณีล่องแพ และแข่งขันเรือ
ยาวอำเภอพะโต๊ะ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๔ กุมภาพันธ์ ของทุกปี ในแม่น้ำพะโต๊ะ และมีกิจกรรม

การแสดง สาธิต ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกหลายอย่าง เช่น อาหารพื้นบ้าน การแสดงพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น

- 16.00 เดินทางต่อยัง จ.ระนอง เยี่ยมชมศูนย์วิจัยป่าชายเลน ป่าชายเลนหางวเป็นแหล่งเกิดและเติบโตของ สัตว์ทะเลนานาชนิด ก่อนที่จะแข็งแรงและอาศัยหากินในทะเล ที่ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหางวได้จัด เจ้าหน้าที่ไว้นำชมธรรมชาติ ทั้งพรรณไม้ป่าและสัตว์ป่า การทัศนศึกษาในเขตป่าชายเลนนี้
- 17.00 นำท่านแช่น้ำร้อน บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการ วิเคราะห์จากกรมวิทยาศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์สามารถรับ ทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 18.00 รับประทานอาหารเย็น และเดินทางกลับ ตัวเมืองระนอง

วันที่ 4

- 07.00 คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดระนอง จากนั้น
- 08.30 พระราชวังรังสรรค์ (เจ้าเมืองระนอง) เป็นพระราชวังที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การ เสด็จประทับ แรมของพระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 เป็นพระราชวังที่ทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง ถือเป็นพระราชวัง ที่มีการประกาศ พระบรมราชโองการ ยกขึ้นเป็นพระราชวัง 1 ใน 19 แห่งของ ประเทศไทย และเป็นพระราชวัง 1 ใน 6 แห่งที่สร้างขึ้น ตามหัวเมือง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็น พระราชวังที่ สร้างจากไม้ทั้งหลัง
- 09.50 ไหว้สุสานเจ้าเมืองระนอง สร้างในปี พ.ศ. 2426 เป็นสุสานของพระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี อดิศร เจ้า เมืองระนองโดยบริเวณ สุสานเป็นที่ดิน ที่ได้รับพระราชทานจากรัชกาลที่ 5 เพื่อเป็นเกียรติประวัติ ให้แก่ตระกูล ณ ระนอง ที่เป็นผู้ที่ทำคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างใหญ่ หลวง
- 12.00 รับประทานอาหาร ชมวิวเกาะ
- 13.00 คณะเดินทางต่อ
- 14.00 น้ำตกปุญญาบาล เป็นน้ำตกที่ให้ทัศนียภาพสวยงาม ถ้าเดินทางจากกรุงเทพเข้าระนอง จะเห็นน้ำตก ปุญญาบาลก่อน แล้วจึงลัดเลาะเข้าสู่ระนอง น้ำตกมีด้วยกัน ๓ ชั้น ต้นกำเนิดมาจากลำห้วยเล็กๆ บน ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าละอุ่น ป่าราชกรูด น้ำตกปุญญาบาลเป็นน้ำตกชั้นแรก มีลักษณะสายธารไหลลง จากหน้าผาสูง เป็นน้ำตกที่ขึ้นชื่อว่ามี ความงาม น้ำตกไหลตลอดทั้งปี
- 15.00 นำท่านเที่ยวชม คอคอดกระ บริเวณนี้เป็นส่วนที่แคบที่สุดของแหลมมลายู โดยมีระยะจากฝั่งทะเล ทางตะวันตกจรดตะวันออก กว้างเพียง 50 กิโลเมตร มีแผ่นป้ายคอนกรีตขนาดใหญ่จำลองแผนที่ แสดงจุดที่ตั้งของคอคอดกระ ซึ่งเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวนิยมถ่ายรูปเป็นที่ระลึกมากแห่งหนึ่ง ซึ่งแบ่ง พรหมแดนไทย-พม่า ได้อย่างชัดเจน
- 18.00 รับประทานอาหารเย็น และเดินทางกลับ ตัวเมืองชุมพร

วันที่ 5

- 07.00 คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดชุมพร จากนั้น
- 08.30 นำท่านเที่ยวชม แสง สี เสียง ภาพจำลองการเกิดพายุไต้ฝุ่นเกย์ และยุวชนทหาร ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชุมพร ตั้งอยู่ในศูนย์ราชการแห่งใหม่ของชุมพร เป็นที่รวบรวมเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และโบราณวัตถุ ที่สำคัญของชุมพร โดยจัดแสดงเป็นภาพถ่ายภาพยนตร์ แสง-เสียง ป้ายสื่อความหมายโดยละเอียด หุ่นจำลองและสถานที่จำลองขนาดเท่าจริง โดยการแสดงแสง-เสียงเรื่องพายุไต้ฝุ่นเกย์
- 10.45 นำท่านสักการะ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และชมทัศนียภาพของหาดทรายรี
- 12.00 รับประทานอาหาร
- 13.00 คณะเดินทางต่อ
- 14.00 เที่ยวชม หาดทุ่งวัวแล่น หาดทรายขาวละเอียด ค่อยๆ ลาดลงไปในทะเล แนวชายหาดด้านบนมีต้นมะพร้าว และมีผักบุ้งทะเลปลูกคลุมจำนวนมาก ด้านทิศใต้ของหาดบริเวณเชิงเขาเป็นแหล่งดำน้ำตื้นที่มีชื่อเสียง มีสาหร่าย ฟองน้ำ และปลานานาชนิด หาดทุ่งวัวแล่นนอกจากจะเป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นยามเช้าอันงดงามแล้ว ยังเป็นหาดที่มีทรายขาวนวล ละเอียด สะอาด มีกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลทั้งดำน้ำ ตกปลาเที่ยวเกาะ ให้บริการในหลายรูปแบบ
- 15.00 จากนั้นนำท่านไปยัง หาดบ่อเมา อยู่ในอ่าวบ่อเมา เป็นหาดทรายขนาดกลางอยู่ทางทิศเหนือของแหลมแท่น มีชายหาดยาวประมาณ 2 กิโลเมตร หาดทรายขาวซึ่งปนไปด้วยเปลือกหอย โดยเฉพาะมีเปลือกหอยทับทิมจำนวนมาก เวลากลางคืนเป็นลานทรายกว้าง มีแนวสนอยู่ริมฝั่งให้ความร่มรื่น ชายหาดมีหมู่บ้านชาวประมง ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือไปเที่ยวชมเกาะไข่ ซึ่งอยู่ห่างจากหาดบ่อเมาประมาณ 4 กม. เป็นเกาะขนาดเล็ก เนื้อที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา
- 18.00 รับประทานอาหารเย็น และเดินทางเข้าที่พัก โดยสวัสดิภาพ

ภาพที่ 4.34 เส้นทางที่ 6 นครศรีเมืองประวัติศาสตร์ - สุราษฎร์เมืองคนดี -
ชุมพรเมืองสดศรี - ระนองนี้เมืองน้ำแร่

4.4 ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

ในส่วนนี้ได้สำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสูงอายุให้ระดับคุณค่าในเรื่องความโดดเด่น/มีชื่อเสียง และแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสูงอายุชื่นชอบ ตลอดจนถึงทัศนคติและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุเกี่ยวกับ ผู้ร่วมเดินทาง ที่พักในการเดินทางและราคาของที่พัก ระยะเวลาและพาหนะในการเดินทาง ช่วงเวลาเดินทาง และของที่ระลึก มีรายละเอียดดังนี้

4.4.1 แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด

จากการสอบถามผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า 1 ใน 4 ของนักท่องเที่ยวสูงอายุเป็นชาวต่างชาติ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุดได้แก่หาดป่าตอง(จังหวัดภูเก็ต) รองลงมาเป็นหาดทะเลนอก(จังหวัดระนอง) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา(จังหวัดกระบี่)แหลมพรหมเทพ(จังหวัดภูเก็ต) เขาตะปู(จังหวัดพังงา) พระตำหนักกรมหลวงชุมพรเขตอุดม(จังหวัดชุมพร) เกาะไข่นอก(จังหวัดพังงา) เกาะปันหยี(จังหวัดพังงา) อนุสาวรีย์พระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี(จังหวัดระนอง)วัดสุวรรณคีรีวิหาร(จังหวัดระนอง) จุดชมวิวเขานิเวส(จังหวัดระนอง) จุดชมวิวหัวเขาถ่าน(จังหวัดชุมพร)หาดนพรัตน์ธารา(จังหวัดกระบี่) ถ้ำพุงช้าง(จังหวัดพังงา) หาดไร่เลย์(จังหวัดกระบี่) หาดทรายรี(จังหวัดชุมพร)บ่อน้ำพุร้อนถ้ำเขาพลู(จังหวัดชุมพร) น้ำตกลำปี(จังหวัดพังงา) อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี(จังหวัดกระบี่) สุสานหอย(จังหวัดกระบี่) พระราชวังรัตนรังสรรค์(จังหวัดระนอง) อุทยานวังมัจฉา(จังหวัดระนอง) คอคอดกระ(จังหวัดระนอง) หาดริน(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) และแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ตามลำดับ

4.4.2 แหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนที่นักท่องเที่ยวสูงอายุให้ระดับคุณค่าในเรื่องความโดดเด่น/มีชื่อเสียง

นักท่องเที่ยวสูงอายุให้ระดับคุณค่าในเรื่องความโดดเด่น/มีชื่อเสียงในระดับมากที่สุดของแหล่งท่องเที่ยว เรียงตามลำดับดังนี้ เกาะปันหยี(จังหวัดพังงา) ท่าปอมคลองสองน้ำ(จังหวัดกระบี่) หาดไร่เลย์(จังหวัดกระบี่) สระมรกด(จังหวัดกระบี่) เกาะช้าง(จังหวัดระนอง) วิกตอเรียพอยท์หรือ เกาะสอง(จังหวัดระนอง) เกาะคังคาว(จังหวัดระนอง) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) เซ็นทรัลภูเก็ต(จังหวัดภูเก็ต) พระธาตุศิลาสูง(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) หาดในหาน(จังหวัดภูเก็ต) น้ำตกเขาวงและถ้ำน้ำลอดเขาวง(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง)(จังหวัดระนอง) ศาลหลักเมืองสุราษฎร์ธานี(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) บ้านท้องตมใหญ่(จังหวัดชุมพร) พระพุทธอิทธิมิ่งมงคลชัย(จังหวัดพังงา) เขาตะปู(จังหวัดพังงา) สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์พังงา(จังหวัดพังงา) ศาลเจ้าแม่มาจ้อโป้(จังหวัดพังงา) แดรี่ฮัฟฟาร์ม(จังหวัดพังงา) สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าพังงา(จังหวัดพังงา) เกาะพยาม(จังหวัดระนอง) ภูเขาหญ้าหรือเขาหัวล้านหรือเขาผี(จังหวัดระนอง) หาดอรุณทัย(จังหวัดชุมพร) สวนลุงนิล(จังหวัดชุมพร) กุฏิทรงไทยวัดวังตะวันตก(จังหวัดนครศรีธรรมราช) หาดป่าตอง(จังหวัดภูเก็ต) จุดชมวิว

สามอ่าว(จังหวัดภูเก็ต) จุดชมวิวยะรัง(จังหวัดภูเก็ต) วัดมงคลนิมิตร (วัดกลาง)(จังหวัดภูเก็ต) ศาลเจ้าบางเหนียว (จังหวัดภูเก็ต)

นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุมีความพึงพอใจแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนในเกณฑ์ระดับมาก ดังนั้นนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเกือบทั้งหมดคาดหวังจะกลับมาเยือนอีก โดยการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Tourism) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ชอบมากที่สุด และยังชอบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย รองลงมาเป็นกิจกรรมการเที่ยวชมโบราณสถาน ดังนั้นจึงถูกใจกิจกรรมแบบ Well Traveled (แพ็คเกจทัวร์แบบต่างๆ อาทิ ทัวร์ธรรมชาติ-สมาธิ ทัวร์ธรรมชาติ, ทัวร์ศิลปวัฒนธรรม, ทัวร์ย้อนวัย-ย้อนรอยอดีต, ทัวร์กิน ของอร่อย และช้อปปิ้งตามราศี) มากที่สุด

4.4.3 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน จะแบ่งเป็นประเด็นต่างๆดังต่อไปนี้

1) ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

ผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ระบุว่าประเภทของแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ชอบประเภทธรรมชาติ ชายหาด ก่อให้เกิดความสุข ความสงบร่มรื่น ความสดชื่น สบายใจ ไม่มีการปรุงแต่ง สวยงามในตัวของมันเอง จิตใจหรือความรู้สึกภายในจะอึดอ้อม ความกังวล ความทุกข์จะสลายโดยไม่รู้ตัว ดังเช่น ทะเลแหวก หรือหาดทรายขาวละเอียดของเกาะพังที่จัด full moon party หรือหาดกะตะ อำเภอบ้านนาถ ของภูเก็ต แหลมสนจังหวัดระนอง หรือป่าชายเลนแนวยาวของชุมพอ หรือชายหาดเขาหินงามที่อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช หรือถ้ำถ้ำถ้ำที่ตั้งอยู่ในหุบเขาบ้านบกราย จังหวัดระนอง เป็นวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์กาแฟแก้ว แบรินดการค้า “ถ้ำถ้ำถ้ำ” เป็นต้น ดังคำกล่าวต่อไปนี้

“...ฉันชอบเที่ยวแบบธรรมชาติมากมันไม่ปรุงแต่ง ยังดีบุญนะ.... ดีอากาศมันเย็นสบาย ชุ่มชื้น...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพธุรกิจส่วนตัว, 11 มิถุนายน 2558)

“...เราชอบเที่ยวธรรมชาติ ชอบทะเลมากกว่าภูเขา เห็นน้ำ เห็นชายหาดสะอาดแบบที่เกาะพังแบบที่เขาจัด full moon party ขึ้นที่นี่ มันสวยดูได้ตลอดแนวเลยแหละ...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพข้าราชการชำนาญ, 11 มิถุนายน 2558)

“...ฉันชอบธรรมชาติเช่นกัน มันสดชื่นสบายใจ ไม่กังวลเห็นหินก้อนโตๆ เห็นทราย เห็นน้ำพระอาทิตย์ตก งานที่ยังไม่เสร็จก็หายหมด...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพธุรกิจส่วนตัว, 11 มิถุนายน 2558)

“...ผมชอบธรรมชาติเชิงนิเวศและภูเขามากกว่าทะเล เพราะผมคงดี มีอะไรให้ศึกษาหลายอย่าง เช่น ป่าชายเลนที่พังงา หรือชุมพรที่เขียวชอุ่มไปหมด หรือถ้ำถ้ำถ้ำที่ระนองที่ชาวบ้านพยายามใช้พื้นที่เกษตรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดยั่งยืน และพึ่งพาตนเอง ...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพข้าราชการชำนาญ, 12 มิถุนายน 2558)

สำหรับผู้สูงอายุที่ชอบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมนั้นเนื่องจาก ชอบวิถีชีวิต รูปแบบการดำเนินชีวิต อันจะเห็นได้จากภูมิปัญญา ขนบประเพณี ที่แตกต่างกันในแต่ละชุมชนเช่น ในงานบวช งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ หรือทั้งวัฒนธรรมการกิน อันได้แก่ ประเภทของอาหาร ลักษณะ สี สัน รสชาติ ว่าเป็นอย่างไร และประเพณีการแต่งกายประจำถิ่นชุดบาบ๋าที่สวยงามของจังหวัดภูเก็ต อาคารทรงชิโนโปรตุกีสซึ่งเป็นศิลปะผสมระหว่างจีนและโปรตุเกสย่านเมืองเก่า มีลักษณะงดงาม ร้านค้าที่พักออาศัยแปลกตาที่ได้รับการอนุรักษ์จากจังหวัดอันเป็นเสน่ห์ที่ดึงดูดใจของนักท่องเที่ยวดังกล่าวที่ว่า

“...ที่ชอบประเภทวัฒนธรรมได้ไปเห็น way of life หรือ style of life ว่าเขาอยู่กันอย่างไรในงานประเพณีไม่ว่าจะเป็นงานบวช แต่งงานมีอาหารแปลกตา สวยงาม อร่อย เรียกชื่อเหมือนกัน แต่รสชาติต่างกัน ที่ภูเก็ตอาหารอร่อยๆของฮกเกี้ยน ไหหล่าเยอะ อยากกลับมาอีก ...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพข้าราชการชำนาญ, 12 มิถุนายน 2558)

“...คนที่มาเที่ยวจะได้เห็นที่พักอาศัย ร้านค้าทรงจีน และโปรตุเกสในเมือง แปลกตาดีคนมาถ่ายรูปกันมาก พี่ก็ได้ถ่ายรูปกับเขาเหมือนกันจะเก็บไว้เป็นที่ระลึก...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพข้าราชการชำนาญ, 11 มิถุนายน 2558)

“...ได้มาภูเก็ต พังงา เห็นของแปลกตา แปลกใจ ถนนคนเดินกลางคืนมีของกินมากมาย ดึกที่เขาอนุรักษ์เปิดไฟสว่างสวยงาม นักท่องเที่ยวจูงควายรูปปั้นสนุกดี ผมก็ชอบ ...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุชาย, อาชีพข้าราชการชำนาญ, 11 มิถุนายน 2558)

ส่วนนักท่องเที่ยวสูงอายุที่ชอบการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์นั้นให้เหตุผลว่า ทำให้ทราบถึงเรื่องราวความเป็นมาในอดีตของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ไม่จำเป็นต้องเชิงลึกแต่มีความรู้ประกอบบ้าง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติภูเก็ต น่าดึงดูดใจมาก แม้จะด้อยกว่าของต่างประเทศ แต่ก็มีคุณค่าแก่การอนุรักษ์เช่น พิพิธภัณฑสถานไทยหัวที่ภูเก็ต นั้นเป็นโรงเรียนสอนภาษาจีนแห่งแรกของภูเก็ต หน้าจึงเป็นรูปปูนปั้นเหมือนนกคางคางแดงอันหมายถึง การรู้หนังสือคือ โชคอันยิ่งใหญ่ มีนิทรรศการการแสดง การอพยพกันมาอยู่ที่ภูเก็ต ภาพถ่ายเก่าแก่แสดงความเป็นมาด้านเศรษฐกิจ ตั้งแต่ยุคเหมืองแร่ ความสัมพันธ์กับจีน แบบอย่างผู้ประสบความสำเร็จ เป็นต้น ดังกล่าวต่อไปนี้

“...ตนเองชอบเชิงประวัติศาสตร์ไม่ต้องลึกมากหรอก พอมีความรู้บ้าง ไหนๆก็มาแล้ว ก็ให้รู้บ้าง เช่น พิพิธภัณฑสถานภูเก็ต มีห้องต่างๆที่แสดงไว้มากมาย รู้อาชีพเหมืองแร่ รู้การอพยพของชาวจีน ...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพข้าราชการชำนาญ, 3 มีนาคม 2558)

“...ผมชอบที่ระนองเที่ยวแค่เพียงวันเดียว ชื่อถนนเอสายคล้องจองกันดี ร.5 (รัชกาลที่5) ตั้งให้ได้ไปสุสาน จวนเจ้าเมือง ศาลหลักเมืองมีความเป็นมาทั้งนั้น แค่อ่านป้ายที่เขาติดประกาศก็คิดว่ารู้อะไรเพิ่มขึ้นนะ (หัวเราะ) ...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุชาย, อาชีพข้าราชการชำนาญ, 5 มีนาคม 2558)

2) ผู้ร่วมเดินทาง

นักท่องเที่ยวสูงอายุส่วนใหญ่ ชอบไปกับเพื่อนเพราะเป็นวัยเดียวกัน และรู้นิสัยซึ่งกันและกัน ไม่ต้องปรับตัวมาก รองลงมาคือ ชอบไปกับครอบครัวโดยเฉพาะการเดินทางท่องเที่ยวไปต่างประเทศ แต่มีบางคนที่ชอบไปกับบริษัททัวร์เพราะสะดวก ประหยัด ดังคำกล่าวต่อไปนี้

“...ชอบไปกับเพื่อนมีกลุ่มเที่ยวด้วยกัน โดยเฉพาะภายในประเทศ แต่ถ้าไปต่างประเทศก็ไปกับครอบครัว จะได้แชร์ความสุขร่วมกัน...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพข้าราชการส่วนตัว, 12 มีนาคม 2558)

“...ชอบไปกับเพื่อนมากกว่าเพราะเป็นวัยใกล้เคียงกัน ชอบอะไรคล้ายคลึงกัน รู้ใจกัน ลูกๆหรือสามีเขาก็ไปกันกลุ่มของเขา ...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุชาย, อาชีพข้าราชการชำนาญ, 12 มีนาคม 2558)

“...ฉันชอบซื้อทัวร์ สถานที่ที่เราชอบ ไม่จำเป็นต้องเป็นเพื่อน หรือคนรู้จัก คิดว่าสามารถเข้าร่วมกับคนอื่นได้ อีกอย่างมันประหยัดด้วย ถ้านิสัยถูกโฉลกกัน ก็ชักชวนกันไปเที่ยวใน trip ต่อไป ...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพข้าราชการชำนาญ, 12 มีนาคม 2558)

3) ที่พักในการเดินทางและราคาของที่พัก

นักท่องเที่ยวสูงอายุส่วนใหญ่ ชอบสถานที่พักที่สะดวก สบาย สะอาด มักเป็นโรงแรมมากกว่า home stay หรือ resort เพราะมีความเป็นส่วนตัวสูง มีการบริการที่ดี ไม่ต้องทรมานตนเองเพราะบางครั้งไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในการขนกระเป๋า หรือสิ่งของสัมภาระต่างๆ

ราคาที่พักแม้จะแพง แต่ถ้าอำนวยความสะดวก บริการดี ก็ยินดีจ่าย ยิ่งถ้ามีบริการนวดเพื่อสุขภาพ หรือนวดฝ่าเท้าก็จะช่วยผ่อนคลายจากการเหน็ดเหนื่อยได้อีกทางหนึ่ง ดังคำกล่าวต่อไปนี้

“...ราคาที่พักเอาที่คิดว่าพอรู้ได้ แพงหน่อย แต่ถ้าบริการดีก็เต็มใจจ่าย...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพพนักงานธุรกิจส่วนตัว, 13 มีนาคม 2558)

“...home stay หรือ resort ไม่ชอบนะ เพราะไม่สะดวก ไม่สบาย บางครั้งห้องน้ำอยู่ข้างนอกต้องรอคิว เราแก่แล้วต้องการความสะดวก...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพพนักงานธุรกิจส่วนตัว, 13 มีนาคม 2558)

“...เรื่องราคาแพงก็ไม่เป็นไร ขอให้สะอาด สะดวก สบาย ส่วนตัว และถ้ามีนวดด้วยก็ดี ชอบนวดฝ่าเท้าจะได้ relax มันเป็นความสุขอย่างหนึ่งนะ...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุชาย, อาชีพข้าราชการชำนาญ, 12 มีนาคม 2558)

“...ที่พักหรือ? โรงแรมเหมาะที่สุด เอาแบบสบายๆ ราคาแพงหน่อยก็ไม่ใช่ไร resort หรือ home stay ถ้าต้องลากกระเป๋าเอง กินข้าวกับเจ้าของบ้านไม่เอา ถ้าเป็นไปได้ชอบกินอาหารข้างนอก ซื้อเลือกกินเอง อาหารโรงแรมก็รู้อยู่ ช้าๆ...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพธุรกิจส่วนตัว, 12 มีนาคม 2558)

4) ระยะเวลาและพาหนะในการเดินทาง

สำหรับระยะเวลาในการเดินทางนั้นที่เหมาะสมที่สุดไม่ควรเกิน 5 วัน 4 คืน ถ้ามากเกินไปจะเหนื่อยและล้า แทนที่จะสนุกหรือมีความสุข ถ้าสั้นเกินไปก็ไม่คุ้มค่า เสียเวลาเดินทาง จุดไหนเดินทางด้วยเครื่องบินได้ก็ควรไป เครื่องบินจะได้รู้ระยะเวลา และได้ชมสถานที่ท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น บางท่านกล่าวว่า ถ้าไปกับเพื่อนๆ ชอบไปกับรถยนต์ส่วนตัวมากกว่า จุดไหนที่ต้องการแวะหรือน่าสนใจก็จะได้หยุดพัก ไม่ต้องเร่งรีบเหมือนกับไปเป็นกลุ่มกับบริษัททัวร์ที่ทำตามตารางเวลา ดังคำกล่าวต่อไปนี้

“...คิดว่าสัก 5 วัน 4 คืน ไม่ควรเกินจากนี้ เพราะถ้ามากเกินไปจะเหนื่อยไม่สนุก...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพธุรกิจส่วนตัว, 12 มีนาคม 2558)

“...อย่าให้เกิน 5 วันสำหรับในประเทศ ไปเครื่องได้ก็จะไปเครื่องจะได้ทุนเวลา ได้ไปเที่ยวที่อื่นๆอีก เปลืองเงินหน่อยแต่ก็ไปได้หลายแห่ง...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพข้าราชการบำนาญ, 12 มีนาคม 2558)

“...ตนเองชอบไปรถยนต์ส่วนตัวมากกว่า ผลัดกันขับ อยากพัก อยากแวะที่ไหนก็แวะได้ นานเท่าไรก็ตามชอบ ไม่ต้องเร่งรีบเหมือนกับบริษัททัวร์บางที่ไม่สนใจสำหรับเราก็ไม่ชอบ 5 วัน 4 คืนดีที่สุดไม่มากไม่น้อยเกินไป บางที่เราก็ต้องทำโน่น ทำนี่เหมือนกัน...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุชาย, อาชีพค้าขาย, 14 มีนาคม 2558)

5) ช่วงเวลาเดินทาง และของที่ระลึก

ในการเดินทางที่เหมาะสมที่สุดนั้น นักท่องเที่ยวสูงอายุส่วนใหญ่เห็นว่า ชอบเดินทางในช่วงที่ไม่มีกิจกรรมหรือตรงกับเทศกาลต่างๆ ของจังหวัดนั้นๆ เพราะจำนวนคนมาก สินค้าราคาแพง ต้องแข่งขันจองที่พัก อาหารจรรยาติดขัด เดินทางไม่สะดวก สิ้นเปลืองเวลา ผู้บริการไม่เพียงพอ ต้องบริการตนเองหรือช่วยตนเอง แทนที่จะได้รับความสะดวกสบาย กลับต้องหงุดหงิด เบื่อหน่าย แต่มีบางส่วนชอบเดินทางในช่วงเทศกาลของจังหวัดนั้นๆ เพราะได้เห็นประเพณี หรือวัฒนธรรมของท้องถิ่น ดังคำกล่าวต่อไปนี้

“...ฉันไม่ชอบไปเที่ยวช่วงเทศกาล ชอบไป low season คนน้อย ไม่ต้องแย่งที่พัก แย่งเข้าคิวซื้ออาหาร เบื่อรถติด หงุดหงิด...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, ข้าราชการบำนาญ, 14 มีนาคม 2558)

“...ผมพยายามหลีกเลี่ยงช่วงเทศกาล ไม่ชอบคนมาก ไม่สะดวก รถติด อดล่าห์หนีรถติดในเมือง กลับมาเจออีก ภูเก็ต พังงาช่วงกินผักผมจะไม่ไปเลย...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุชาย, อาชีพธุรกิจเอกชน, 13 มีนาคม 2558)

“...ตนเองชอบช่วงเทศกาลของจังหวัดนั้นๆ เพราะได้เห็นประเพณี วัฒนธรรมซึ่งมันแตกต่างกันในแต่ละแห่ง แม้คนจะมาก ต้องบริการตนเอง เสียเวลา ก็ไม่เป็นไร ทนได้ เพราะชอบ...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, ข้าราชการบำนาญ, 14 มีนาคม 2558)

สำหรับของที่ระลึกนั้น นักท่องเที่ยวสูงอายุส่วนใหญ่ ไม่ใคร่สนใจหรือเน้นเกี่ยวกับของที่ระลึก ที่มีในจังหวัดนั้นๆ เพราะคิดว่าไม่จำเป็นหรือสำคัญ เพราะเมื่อซื้อไปบางครั้ง ก็ไม่เป็นที่พึงพอใจ หรือเป็นที่ต้องการของผู้ที่ได้รับ ยกเว้นที่ลูกหลานหรือเพื่อนๆ สั่งซื้อโดยตรงก็จะซื้อให้ ถ้าซื้อมาก็เน้นของกินเป็นส่วนใหญ่ บางครั้งพาทานอาหารเสร็จ ได้ลิ้มรสแล้วว่าอร่อย ก็จะซื้อกลับบ้านไปฝาก อีกประการหนึ่ง นักท่องเที่ยวเป็นผู้สูงอายุ ลูกหลานมักจะตักเตือนหรือบอกกล่าวว่า ไม่ต้องซื้ออะไรมา เพราะไม่แข็งแรงพอที่จะขนของหรือสัมภาระ เป็นการเพิ่มภาระให้กับตนเอง หรืออาจเจ็บป่วยเป็นภาระให้กับลูกหลานอีกต่อไป ถ้าไปต่างประเทศก็อาจจะซื้อบ้าง ที่ราคาไม่แพงนัก ดังคำกล่าวต่อไปนี้

“...ของที่ระลึกหรือ? ไม่ใคร่สนใจนะ แก่ๆ แล้ว ซื้อไปบางที่เขาก็ไม่ชอบ จะซื้อของกินหรือขนมไปฝากหลานบ้างเล็กน้อย...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพข้าราชการบำนาญ, 13 มีนาคม 2558)

“...เรื่องซื้อของฝากหรือของที่ระลึกนั้น ในประเทศจะไม่ใคร่ซื้ออะไร เพราะคิดว่ามันมีเยอะแยะแล้ว ไม่ได้ใช้ก็มี แต่ถ้าต่างประเทศ อะไรที่แปลกๆ น่าซื้อก็จะซื้อ แพงก็จะซื้อถ้าชอบ เพราะบ้านเราไม่มี...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุหญิง, อาชีพธุรกิจส่วนตัว, 13 มีนาคม 2558)

“...ในเรื่องของที่ระลึกเมื่อไปเที่ยวต่างจังหวัดนั้น ไม่ใคร่ได้ซื้อนะ เพราะลูกหลานบอกว่า ไม่ต้องซื้ออะไรมานะ เอาตัวเองให้รอดกลับมาก็พอแล้ว ของฝากหนักอีก เดี๋ยวก็เจ็บแขน เจ็บมืออีก...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุชาย, ข้าราชการบำนาญ, 14 มีนาคม 2558)

“...ของที่ระลึก ของฝาก ไม่ใคร่ได้ซื้อนะ ถ้าซื้อก็ของกินที่เราได้ชิมแล้วอร่อย ซื้อไปที่บ้านก็ไม่ค่อยสนใจ บางทีก็วางไว้จนหมดอายุ เสียของ ส่วนของอื่นๆ ก็ไม่ใคร่สนใจ เสื้อผ้าก็มีแล้ว ของที่เด่นๆ ดังๆ ในจังหวัดนั้น ถ้าน่าสนใจก็จะซื้อบ้าง ...”

(นักท่องเที่ยวสูงอายุชาย, อาชีพเกษตรกร, 13 มีนาคม 2558)

4.5 ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

จากการสอบถามสภาวะสุขภาพของผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนพบว่าประมาณ 1 ใน 3 ของนักท่องเที่ยวสูงอายุมีโรคประจำตัว โดยเป็นโรคเกาต์ รูมาตอยด์ปวดเข้า/หลัง/คอเรื้อรัง มากที่สุด รองลงมาเป็นโรคความดันโลหิตสูง/ไขมันในเลือดสูง โรคหอบ-หืด ภูมิแพ้ (อาหาร อากาศ กลิ่น ฯลฯ) โรคเบาหวาน โรคหัวใจ และโรคอื่นๆ ตามลำดับ มากกว่าครึ่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวสูงอายุมีพี่เลี้ยงหรือคนดูแลร่วมเดินทางมาด้วย จากสภาพร่างกายที่ไม่แข็งแรงเหมือนคนหนุ่มสาว และข้อจำกัดที่พบเจอขณะการเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน นักท่องเที่ยวสูงอายุจึงมีความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยว มีรายละเอียดดังนี้

1) ข้อจำกัดที่พบเจอขณะการเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน

มากกว่าครึ่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวสูงอายุระบุปัญหาข้อจำกัดที่พบเจอขณะการเดินทางมาท่องเที่ยวเรียงตามลำดับดังนี้

- ขาดข้อมูลด้านการท่องเที่ยว
- ขาดพาหนะในการเดินทางที่เหมาะสมกับอายุ
- ขาดผู้ช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิดขณะเดินทางท่องเที่ยว
- อาหารมีให้เลือกไม่หลากหลายไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีในจังหวัดไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น รววจับขณะเดิน
- สินค้าและบริการมีราคาแพง
- ถูกหลอกลวงฉ้อโกงในการซื้อสินค้าและบริการ
- ข้อจำกัด อื่น ๆ เช่น ปัญหาเรื่องรถที่ใช้ในการเดินทาง

2) ความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ประมาณเกือบครึ่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวสูงอายุ ระบุว่ามีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน เรียงตามลำดับดังนี้

- ไม่มีระบบโทรคมนาคม/การติดต่อสื่อสารที่ดี
- สภาพถนนไม่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว
- ระบบน้ำประปาไม่สามารถใช้งานได้/ใช้ได้ไม่ดี
- ช่างคมนาคมไม่สะดวก

3) ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวสูงอายุต้องการให้มีทางลาดในแหล่งท่องเที่ยว มีราวจับและราวกันตกที่ได้มาตรฐานในแหล่งท่องเที่ยว มีห้องสุขาที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังต้องการให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เรียงตามลำดับดังนี้

- มีการบริการทางการแพทย์/โรงพยาบาล มากที่สุด
 - มีศูนย์การให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยว
 - มีถังขยะให้เพียงพอ
 - มีความพร้อมทางด้านร้านอาหาร
 - มีบริการรถประจำทาง
 - มีความพร้อมทางด้านที่พักอาศัย
 - มีพื้นที่สำหรับจอดรถจำนวนมาก
 - มีร้านเสริมสวยใกล้ที่พัก (ทาสี ทาเล็บ แต่งหน้า)
 - มีสถานบันเทิงยามค่ำเช่น ผับ บาร์
 - มีห้างสรรพสินค้า/ร้านจำหน่ายของที่ระลึก
 - มีห้องน้ำสะอาดที่แหล่งท่องเที่ยว
 - มีจำนวนห้องน้ำ/ห้องสุขาให้เพียงพอ
 - มีที่จอดรถที่ไม่คับแคบมาก
- และต้องการให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ได้แก่
- มีไฟฟ้าและแสงสว่างเหมาะสมกับผู้สูงอายุ
 - มีอาหารที่จัดให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
 - มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง
 - มีกฎหมาย/ระเบียบและข้อบังคับที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว
 - ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร
 - การต้อนรับและความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น
 - แก้ปัญหาความไม่ปลอดภัย/อาชญากรรม

4.6 ผลการศึกษากฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ และจากการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมถึงนักท่องเที่ยวสูงอายุเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ข้อบังคับจำแนกตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ มีรายละเอียดดังนี้

4.6.1 ปัญหากฎหมายที่มีบัญญัติเกี่ยวข้องโดยตรงกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

การเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุยังไม่มีกฎหมายฉบับใดบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะ เพียงแต่มาตรฐานด้านการท่องเที่ยวซึ่งมีฐานะเป็นเพียงกฎของฝ่ายปกครองที่ยังขาดสภาพบังคับเหมือนเช่นกฎหมาย และเป็นแต่เพียงความร่วมมือของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวที่จะถือปฏิบัติตาม แต่หากไม่ให้ความร่วมมือก็ไม่มีสภาพที่จะบังคับหรือการลงโทษเหมือนเช่นกฎหมาย ดังนั้น จึงพบปัญหาจากการให้ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์ทั้งที่เป็นผู้

ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงนักท่องเที่ยวทั้งที่เป็นนักท่องเที่ยวทั่วไปและนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ ดังนี้

(1) ร้อยละ 90 ของผู้ให้สัมภาษณ์ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ในลักษณะของการไม่ทราบว่ามีความหมายใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุและไม่ทราบมาก่อนว่ามีพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 และเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุ ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

(2) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุเท่าที่มีบังคับใช้อยู่ในปัจจุบันมีสภาพปัญหาของตัวบทกฎหมาย ดังนี้

1) ปัญหาการบังคับใช้และการเข้าถึงสิทธิของผู้สูงอายุที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 สิทธิของผู้สูงอายุตามกฎหมายนี้มีส่วนในการบังคับใช้และการเข้าถึงสิทธิที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุหลายประการ เป็นต้นว่า

1.1) สิทธิได้รับการบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่สะดวกและรวดเร็วเป็นกรณีพิเศษ มีความเกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุที่แหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีมาตรการรองรับการให้บริการผู้สูงอายุ กรณีเจ็บป่วยระหว่างเดินทางท่องเที่ยวที่สะดวกและรวดเร็ว

1.2) สิทธิที่จะได้รับการศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตมีความเกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในอันที่จะได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเพื่อการเดินทางท่องเที่ยว

1.3) สิทธิได้รับการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม มีความเกี่ยวข้องในลักษณะของการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุที่เน้นกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยและความต้องการของผู้สูงอายุ

1.4) สิทธิได้รับความความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่น สิทธินี้เป็นปัจจัยสำคัญที่รองรับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

1.5) สิทธิการช่วยเหลือด้านค่าโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม และสิทธิได้รับการยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ สิทธิสองประการนี้ต้องถือว่าผู้สูงอายุอยู่ในวัยที่ควรได้รับสวัสดิการเพื่อการสร้างความสุขในบั้นปลายของชีวิต ซึ่งการโดยสารยานพาหนะเป็นปัจจัยของการเดินทางท่องเที่ยวประการหนึ่ง ส่วนการเข้าชมสถานที่ของรัฐ เช่น พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติก็เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวประการหนึ่ง ดังนั้น รัฐจึงจำเป็นต้องให้การดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม

การบังคับใช้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวมีปัญหาการจัดให้ผู้สูงอายุได้เข้าถึงสิทธิของผู้เกี่ยวข้องทั้งในฐานะหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ประกอบการท่องเที่ยว ทั้งนี้เป็นเพราะบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 มิได้เจาะจงว่าให้นำไปใช้บังคับการจัดการท่องเที่ยวให้แก่ผู้สูงอายุ หรือเป็นบทบังคับให้ผู้ประกอบการท่องเที่ยว หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐต้องจัดให้มีสิทธิดังกล่าวแก่ผู้สูงอายุ กฎหมายดังกล่าวบัญญัติแต่เพียงให้สิทธิ แต่ไม่ได้มีบทบัญญัติถึงสภาพบังคับแก่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดให้มีสิทธิอันจะเป็นโอกาสให้ผู้สูงอายุจะเข้าถึงการใช้สิทธิดังกล่าวได้ ตรงกันข้ามหากผู้ประกอบการท่องเที่ยวเพิกเฉยหรือละเลยต่อการจัดให้เกิดสิทธิดังกล่าวแก่ผู้สูงอายุก็ไม่มีกฎหมายบัญญัติสภาพบังคับที่เป็นโทษแก่ผู้ประกอบการท่องเที่ยวแต่อย่างใด ด้วยเหตุนี้จึงทำให้พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 จึงยังได้รับความร่วมมือยึดถือปฏิบัติตามจากผู้เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

ด้วยเหตุดังกล่าวทำให้พบว่าการจัดให้มีบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรองรับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุยังเป็นไปโดยมาตรฐานเดียวกันกับนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่น โดยได้สำรวจปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดภาคใต้ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยว ยานพาหนะเพื่อการเดินทางท่องเที่ยว โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร ห้องน้ำ บริการด้านสาธารณสุข แล้วพบว่า

- แหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้ยังขาดการเตรียมพร้อมหรือจัดให้มีมาตรการรองรับด้านการสาธารณสุขเพื่อดูแลสุขภาพอนามัยหรือของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุที่อาจเจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว บริการด้านการสาธารณสุขที่มีอยู่อยู่กับโรงพยาบาลศูนย์ประจำตำบล โรงพยาบาลอำเภอหรือโรงพยาบาลจังหวัดซึ่งอาจอยู่ห่างไกลจากแหล่งท่องเที่ยว ดังนั้น การเข้าถึงสิทธิของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุจึงยังอยู่ในระดับที่เป็นปัญหาต่อการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ
- อาคาร สถานที่ ยานพาหนะ รวมถึงบริการสาธารณะอื่นยังไม่รองรับสิทธิของผู้สูงอายุที่จะต้องได้รับความความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงเป็นต้นว่า
 - รถจักรยานยนต์รับจ้างที่รับส่งผู้โดยสารตามแหล่งท่องเที่ยวในเขตตัวเมืองมีสภาพเก่า เบาะนั่งไม่สะดวกกับการนั่งซ้อนท้ายของผู้สูงอายุ คนขับรถแต่งกายไม่สะอาด บางคนมีกลิ่นสุรา
 - รถตู้โดยสารรับผู้โดยสารเกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนด ไม่มีการปรับสภาพรองรับการขึ้นลงรถของผู้สูงอายุ
 - รถแท็กซี่ รถบัสโดยสารที่รับผู้โดยสารระหว่างอำเภอหรือจังหวัดมีสภาพเก่ารับผู้โดยสารเกินกว่าจำนวนที่กฎหมายกำหนดผู้โดยสารขาดความเชื่อมั่นในความปลอดภัย
 - รถทัวร์นำเที่ยวไม่ได้ออกแบบรองรับความสะดวกปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ เบาะนั่งภายในรถคับแคบ รถมีสภาพเก่าและไม่สะอาด
 - โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร ยังขาดการออกแบบให้เกิดความสะดวกปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุ ห้องน้ำตามร้านอาหารไม่สะอาด ไม่มีราวหรือมือจับที่อำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุ มีเพียงตามสถานีบริการน้ำมันแห่งใหญ่เท่านั้นที่จัดให้มีห้องน้ำแยกสำหรับผู้สูงอายุโดยเฉพาะ

น้อม ศิริเสถียร ข้าราชการบำนาญ ที่ใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุราชการด้วยการเดินทางท่องเที่ยวอยู่บ่อยครั้งให้สัมภาษณ์โดยกล่าวย่ำว่า

“รับไม่ได้ถ้าจะให้เดินทางท่องเที่ยวไปกับรถยนต์โดยสารตามหัวเมืองทั้งหลายโดยเฉพาะในเขตภาคใต้รถยนต์โดยสารประจำทางไม่ว่าจะเป็นรถตู้หรือรถบัสได้สัมปทานผูกขาดเพียงบริษัทเดียวจึงเป็นกิจการที่ไม่มีการแข่งขัน ทำให้เจ้าของบริษัทไม่ปรับปรุง ไม่สนใจใยดีที่จะปรับสภาพรถให้ผู้ใช้บริการได้พึงพอใจในความสะดวกสบายและปลอดภัย ทุกวันนี้ด้วยความอยากเที่ยวถ้าเป็นระยะทางไม่ไกลนักก็จะขับรถไปเอง แต่ถ้าไปเที่ยวไกล ๆ ต่างเมืองก็จะใช้บริการทัวร์นำเที่ยว แต่ก็ไม่พอใจนักกับสภาพรถที่เก่าขึ้นลงไม่สะดวก”

4.6.2 ปัญหากฎหมายอื่นที่มีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ
พบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจำนวนมากที่การบังคับใช้ยังเป็นปัญหากับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ดังนี้

(1) พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการปกครองส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุ และอาจดำเนินกิจการภายในตำบลเพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุ และพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 ได้เพิ่มหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาประชากรกลุ่มผู้สูงอายุว่าเทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุ

บทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวเป็นเพียงกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้อย่างกว้างๆ เพียงว่าให้ส่งเสริมการพัฒนาผู้สูงอายุ แต่ยังขาดรายละเอียดที่ชัดเจนเป็นรูปธรรมว่าให้ส่งเสริมพัฒนาอย่างไร จะต้องจัดสรรงบประมาณในสัดส่วนเท่าใดของรายได้เพื่อการพัฒนาผู้สูงอายุ ทั้งยังไม่มีสภาพบังคับว่าถ้าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่ส่งเสริมพัฒนาผู้สูงอายุจะต้องได้รับผลทางกฎหมายอย่างไร

ดังนั้น จึงได้ข้อมูลจากผู้ให้สัมภาษณ์ตรงกันว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้ผู้สูงอายุได้รับสิทธิสวัสดิการน้อย และที่ดำเนินการส่วนใหญ่ก็เพียงเพื่อหวังผลจากคะแนนเสียงในการเลือกตั้งเพื่อความดำรงอยู่ของฐานเสียงในทางการเมืองท้องถิ่นเท่านั้น

ราตรี เอียดสุข ผู้สูงอายุซึ่งอาศัยอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในจังหวัดนครศรีธรรมราช ให้สัมภาษณ์ถึงการส่งเสริมพัฒนาผู้สูงอายุโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ตนอยู่ว่า

“ในแต่ละปีนายยก อบต. พาผู้สูงอายุในตำบล และกลุ่มแม่บ้านไปเที่ยวต่างจังหวัด ไปไกลถึงภาคเหนือ ภาคอีสาน บางปีไปไกลถึงเวียงจันทน์ หลวงพระบาง โดยเฉพาะช่วงใกล้หมดสมัยที่ต้องเลือกตั้งกันใหม่ จะเอาใจผู้สูงอายุและกลุ่มแม่บ้าน หวังจะได้คะแนนเสียง แต่นอกจากพาไปเที่ยวเพื่อเอาใจแล้วก็ไม่ได้รับการพัฒนาความเป็นอยู่ในการดำรงชีวิตในเรื่องใด”

(2) มาตรฐานการท่องเที่ยวที่ประกาศโดยกรมการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีฐานะเป็นเพียงกฎของฝ่ายปกครองที่ไม่มีสภาพบังคับและผลของการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวเหมือนเช่นสภาพบังคับของกฎหมาย ข้อกำหนดที่ให้ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวถือปฏิบัติเพื่อชี้วัดถึงมาตรฐานการท่องเที่ยว ซึ่งบางตัวชี้วัดเกี่ยวข้องกับมาตรฐานการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุรวมอยู่ด้วย เช่น มาตรฐานของโรงแรมที่พัก ร้านอาหาร รถยนต์เพื่อการเดินทางท่องเที่ยว ข้อกำหนดที่เป็นตัวชี้วัดระดับมาตรฐานดังกล่าวเป็นเพียงข้อกำหนดเพื่อความร่วมมือของผู้ประกอบการเท่านั้น ไม่มีสภาพบังคับให้ต้องถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดเหมือนเช่นกฎหมายที่ไม่อาจฝ่าฝืนหลีกเลี่ยงได้

ดังนั้น ข้อมูลของผู้ให้สัมภาษณ์จึงพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังเพิกเฉยละเลยต่อการจัดบริการการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามมาตรฐานการท่องเที่ยวที่กำหนด แต่มักจัดบริการการท่องเที่ยวให้เป็นไปตามความต้องการและความพึงพอใจของตลาดนักท่องเที่ยวที่เป็นกลุ่มลูกค้าหลักมากกว่าการยึดถือปฏิบัติให้เป็นไปตามมาตรฐานการท่องเที่ยวที่กำหนด

ฉลาด ทองร้อยชั่ง มัคคุเทศก์อิสระรับงานจากผู้ประกอบการท่องเที่ยวให้สัมภาษณ์ว่า

“ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวมักไม่สนใจว่ามาตรฐานการท่องเที่ยวตามประกาศกรมการท่องเที่ยวจะเป็นเช่นไร เพราะเป็นเพียงมาตรการที่เป็นแนวทางให้นำมาปฏิบัติเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการที่ไม่มีสภาพบังคับว่าถ้าไม่ทำแล้วจะผิดกฎหมาย หรือต้องถูกบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย ผู้ประกอบการ

ท่องเที่ยวจึงจัด บริการท่องเที่ยวตามความต้องการและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว คุณต้องการอะไรเราจัดให้ แม้ว่าสิ่งนั้นอาจต้องห้ามตามกฎหมายก็จะพยายามหลีกเลี่ยง ส่วนบริการท่องเที่ยวในต่างประเทศขึ้นอยู่กับมาตรการและข้อจำกัดของแหล่งท่องเที่ยวและนโยบายของรัฐในประเทศนั้นไม่ได้ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเป็นสำคัญ”

(3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวโดยตรง ตามพระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2544 ที่ได้จัดตั้งสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์และอำนาจหน้าที่เป็นตัวแทนของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในด้านการประสานงานอย่างมีระบบระหว่างรัฐกับเอกชนและเอกชนกับเอกชนด้วยกันและส่งเสริมให้มีการพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในหลากหลายประการตั้งแต่การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมประเพณีสถานที่ท่องเที่ยวโบราณสถานและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเอกลักษณ์ของความเป็นไทยจรรยามารยาทในการท่องเที่ยวระบบการรับรองคุณภาพระบบมาตรฐานและระบบประกันคุณภาพของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับสินค้าหรือบริการสำหรับนักท่องเที่ยวการศึกษาค้นคว้าวิจัยทดลองอบรมและเผยแพร่วิชาการและเทคโนโลยีเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้แก่สมาชิกหรือจัดเป็นบริการแก่บุคคลทั่วไป ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวต่อสมาชิกและบุคคลทั่วไปทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศเสนอความเห็นหรือให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ความร่วมมือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจการด้านการท่องเที่ยวทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์ของสมาชิกเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวส่งเสริมให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลระหว่างสมาชิกด้วยกันศึกษาและหาทางแก้ไขปัญหายุ่งเกี่ยวกับการประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

นอกจากนี้ ยังได้บัญญัติห้ามสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกระทำการใดที่เป็นการแข่งขันทางการค้าไม่เป็นธรรมหรือเป็นการจำกัดทางการค้าเพื่อการผูกขาดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเว้นแต่เป็นการปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลเพื่อเป็นการคุ้มครองอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศสิทธิของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวดำเนินการอันอาจเป็นภัยต่อเศรษฐกิจความมั่นคงของประเทศหรือความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนการค้าสินค้าหรือบริการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ตกต่ำหรือทำให้สูงเกินสมควรหรือทำให้ปั่นป่วนเกี่ยวกับราคาสินค้าหรือค่าบริการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้กู้ยืมเงินหรือให้เงินแก่สมาชิกหรือบุคคลอื่นใดเว้นแต่เป็นการให้กู้ยืมเพื่อเป็นการสงเคราะห์พนักงานและลูกจ้างหรือครอบครัวของพนักงานและลูกจ้างหรือเป็นการให้เพื่อการกุศลสาธารณะตามข้อบังคับ

กฎหมายดังกล่าวกำหนดขอบเขตอำนาจหน้าที่ของสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในการส่งเสริมพัฒนา และควบคุมอุตสาหกรรมท่องเที่ยวไว้กว้างมากเป็นการบัญญัติกฎหมายด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวรับผิดชอบในการส่งเสริม พัฒนา และควบคุมกำกับในทุกบทบาทภารกิจของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวซึ่งเป็นไปได้ยากในทางปฏิบัติ ส่งผลให้การปฏิบัติตามบทบาทภารกิจของสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวขาดความชัดเจน และบทบาทภารกิจบางส่วนซ้ำซ้อนกับบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว อีกทั้งบทบัญญัติของกฎหมายนี้ไม่มีสภาพบังคับหากสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวฝ่าฝืนกฎหมายที่เป็นการลิดรอนสิทธิของผู้ประกอบอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

4.6.3 ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้เกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมถึงนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ข้อบังคับจำแนกตามปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ ได้ดังนี้

(1) ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายด้านธุรกิจขนส่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ทั้งที่เป็นการขนส่งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ รวมถึงองค์ประกอบด้านถนนหนทางสู่แหล่งท่องเที่ยวพบว่า

การเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่และหน่วยงานภาครัฐทั้งในระดับองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรมการขนส่งทางบก กรมเจ้าท่าที่ต้องดูแลรับผิดชอบด้านถนนให้มีความสะดวกปลอดภัยแก่การเดินทาง การจัดให้มีป้ายบอกทางที่ชัดเจน รวมถึงเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ต้องเข้มงวดกับการบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายเกี่ยวกับสภาพรถยนต์โดยสารรถยนต์นำเที่ยวที่ต้องสะดวกปลอดภัยเหมาะสมกับการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ ดังนี้

สภาพปัจจุบันของถนน รถยนต์โดยสาร รถยนต์นำเที่ยว ป้ายบอกทาง สิ่งบริการบนเส้นทางและจุดแวะพักที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนบน พบว่า

- สภาพถนนสู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ภาคใต้ตอนบนชำรุด ผิดจรรยาบรรณเป็นหลุมเป็นบ่อเพราะขาดการซ่อมบำรุง ทำให้การเดินทางเกิดความยากลำบากและไม่เหมาะสมกับการเดินทางของผู้สูงอายุ โดยเฉพาะสภาพถนนหนทางสู่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานีซึ่งเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเป็นจำนวนมากกลับพบว่าสภาพถนนเก่าชำรุดขาดการซ่อมบำรุงต่อเนื่องกันมาเป็นเวลานาน

ผู้เข้าร่วมประชุมเพื่อให้ข้อมูล ณ โรงแรมบรรจงบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 14 มกราคม 2558 ต่างให้ข้อมูลยืนยันตรงกันว่าสภาพถนนสายเอเชียช่วงระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานีสู่อำเภอทุ่งสงจังหวัดนครศรีธรรมราชซึ่งเป็นถนนสายหลักเพื่อการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ถูกปล่อยทิ้งขาดการซ่อมบำรุง ผิดจรรยาบรรณเป็นหลุมเป็นบ่อตลอดเส้นทางมาเป็นเวลานานนับสิบปี สร้างความทุกข์ยากลำบากแก่การเดินทาง โดยเฉพาะผู้สูงอายุเป็นอย่างยิ่ง การปล่อยทิ้งไว้โดยขาดการซ่อมบำรุงหรือจัดการระมัดระวังทำให้เกิดอุบัติเหตุได้โดยง่ายเช่นนี้ อาจส่งผลให้หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบต้องรับผิดชอบในความเสียหายเพราะอุบัติเหตุที่เกิดจากสภาพถนนชำรุดตามพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.2539 ได้

ชนินทร์ บุญช่วย นักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดสงขลา ให้สัมภาษณ์ถึงสภาพถนนช่วงระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานี ถึงอำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช ว่า

“เดินทางไปมาระหว่างจังหวัดสุราษฎร์ธานีกับจังหวัดสงขลาเป็นประจำ เพราะบ้านอยู่สุราษฎร์ธานี แต่มาเรียนระดับปริญญาตรีที่สงขลา เวลานั้นรถตู้โดยสารที่ไรต้องทนฟังเสียงบ่นจากผู้โดยสารภายในรถ โดยเฉพาะผู้โดยสารสูงอายุในทำนองว่าต้องทนนั่งรถด้วยความทุกข์ทรมานกว่าจะถึงจุดหมายปลายทาง เพราะสภาพถนนขรุขระ ตกหลุมบ่อ หลบหลีกหลุมไปมาจนบางครั้งคลื่นไส้อาเจียนเพราะเมารถ”

ผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา ณ โรงแรมทีนิตี้ จังหวัดระนอง เมื่อวันที่ 6 มกราคม 2558 ต่างให้ข้อมูลยืนยันตรงกันว่า

- การเดินทางท่องเที่ยวสู่จังหวัดระนองยังต้องใช้เวลาในการเดินทางนานมาก เนื่องจากสภาพถนนคับแคบ ระยะทางไกลและต้องเดินทางด้วยรถยนต์ได้เพียงอย่างเดียว

สมปอง นิลรักษ์ ผู้สูงอายุจากจังหวัดชุมพร ให้สัมภาษณ์ถึงการเดินทางท่องเที่ยวจากชุมพรสู่แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดระนองว่า

“ ระนองเต็มไปด้วยป่าเขาและทะเลแสนสวยงามเป็นธรรมชาติที่บริสุทธิ์จริงๆ ยิ่งกว่าจังหวัดใดๆ ของประเทศ เหมาะที่สุดที่ผู้สูงอายุ หรือผู้ป่วยระยะพักฟื้นจะเข้าไปพักผ่อนใช้ชีวิตท่ามกลางธรรมชาติและธรรมชาติและความสงบร่มเย็น แต่การเดินทางไประนองยากลำบากมาก เครื่องบินก็ไม่มี รถยนต์ก็ต้องปีนเขาด้วยระยะทางแสนไกล ถนนก็แคบไปมาลำบาก คนส่วนใหญ่เมื่อนึกถึงว่าจะไประนองแต่พอนึกถึงการเดินทางแล้วตัดสินใจไม่ไปเสียดีกว่า”

นอกจากนี้ ยังได้ข้อมูลจากการลงพื้นที่สำรวจและสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้อง พบว่า

- รถยนต์โดยสารตามเส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่พบว่าเป็นรถสภาพเก่าที่มีอายุใช้งานนานนับสิบปีหรือเกินสิบปีอันเนื่องมาจากกฎหมายของไทยไม่มีการจำกัดอายุการใช้งานเพียงได้จดทะเบียนเสียภาษีและผ่านการตรวจสภาพปีละครั้ง หลังผ่านการตรวจสภาพแล้วก็ขาดการเข้มงวดกวดขันในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการตรวจสอบสภาพรถที่อยู่ระหว่างการใช้งานให้มีสภาพมั่นคงปลอดภัย อีกทั้งยังพบว่าที่นั่งภายในรถคับแคบ โดยเฉพาะรถยนต์โดยสารประจำทางประเภทรถตู้มีการดัดแปลงเพิ่มจำนวนเบาะนั่งและยังรับผู้โดยสารเกินจำนวนที่กฎหมายกำหนด สภาพรถและน้ำหนักการบรรทุกผู้โดยสารรวมถึงสิ่งของสัมภาระ ประกอบกับสภาพถนนที่ชำรุดทำให้การโดยสารรถประจำทางเพื่อเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวอยู่ในสภาพที่น่าจะเป็นอันตรายอันเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติการจราจรทางบก พ.ศ.2522 ไม่เหมาะที่ผู้สูงอายุจะเดินทางท่องเที่ยวด้วยรถยนต์โดยสารประจำทาง

- บริการพาหนะในท้องถิ่นเพื่อการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยว เช่น รถสามล้อ รถจักรยานยนต์รับจ้าง สภาพรถยังไม่เป็นหลักประกันความปลอดภัยให้กับผู้โดยสารที่เป็นผู้สูงอายุ จำนวนรถที่ให้บริการในบางแหล่งท่องเที่ยวไม่เพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยว และเรียกใช้บริการยาก มีการเรียกเก็บค่าโดยสารแพงเกินสมควร คนขับรถขาดมารยาททางสังคมที่ดี การแต่งกายขาดความสะอาดและความเป็นระเบียบ เป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

- ป้ายบอกทางสู่แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งมีน้อย ขาดความต่อเนื่อง ไม่ชัดเจนเกิดความสับสนแก่นักท่องเที่ยวรายใหม่เดินทางด้วยรถยนต์ส่วนบุคคลทำให้ขับรถหลงทางได้ง่าย

- พาหนะเดินทางท่องเที่ยวทางน้ำที่เป็นเรือยนต์หรือแพเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่เป็นเกาะแก่งต่าง ๆ ในบางจังหวัดยังมีสภาพไม่เหมาะสมกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุเนื่องจากเป็นเรือขนาดเล็ก นอกจากนี้ยังพบว่าท่าเรือและสิ่งอำนวยความสะดวกในการขึ้นลงเรือเพื่อเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติที่เป็นเกาะต่าง ๆ ในจังหวัดชุมพร ระนอง ภูเก็ต สุราษฎร์ธานี และกระบี่ ยังไม่มีทุกเส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยว ที่มีไม่ได้มาตรฐานไม่อยู่ในสภาพที่สะดวกปลอดภัยแก่การขึ้นลงของนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

ประเสริฐ สืบวิเศษ ข้าราชการบำนาญอาศัยอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวทางทะเลในจังหวัดกระบี่ ให้สัมภาษณ์ถึงการขึ้นลงเรือท่องเที่ยวของผู้สูงอายุที่ลงเรือไปยังแหล่งท่องเที่ยวตามเกาะต่าง ๆ ในจังหวัดกระบี่ว่า

“สภาพของเรื่อนำเที่ยวบางลำไม่น่าไว้ใจว่าจะเหมาะสมกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวที่เป็นคนชรา โดยเฉพาะเรือเล็กที่ดัดแปลงมาจากเรือประมงทำเป็นเรือรับนักท่องเที่ยวไปว่ายน้ำ ดำน้ำ ตามหน้าเกาะ ไม่มีอุปกรณ์ชูชีพ หรือมีแต่เพียงสองสามชิ้นไม่เพียงพอแก่นักท่องเที่ยวที่รับมาถึงสิบกว่าคน ตอนขึ้นลงเรือก็หรือที่สำหรับรองรับให้คนชราขึ้นลงได้สะดวก โดยเฉพาะตอนลงจากเรือจะให้คนชรากระโดดลงได้อย่างไร จึงอยากให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวเข้ามาแสดงบทบาทควบคุมดูแลบ้าง”

(2) ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ด้านธุรกิจอาหารและการพักผ่อนซึ่งมีหลายรูปแบบและหลายระดับ กล่าวคือ ธุรกิจอาหารมีตั้งแต่ รถเข็นอาหาร หาบเร่ แผงลอย ร้านอาหาร ภัตตาคาร สวนอาหาร และศูนย์อาหาร และธุรกิจที่พักแรมมีตั้งแต่ โรงแรม บังกะโล โมเต็ลเกสต์เฮาส์ หอพัก แคมป์ รีสอร์ท และเรือนแพ เป็นต้น

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจอาหาร ได้แก่ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้การจัดตั้งสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานที่ที่เสิร์ฟอาหาร ในอาคาร หรือพื้นที่ใดซึ่งมีพื้นที่เกินสองร้อย ตารางเมตรและมีใช้เป็นการขายของในตลาด ต้องได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น และในการจัดจำหน่ายอาหารต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของท้องถิ่น และให้ท้องถิ่นมีอำนาจออกข้อกำหนดเพื่อประโยชน์ในการควบคุมหรือกำกับดูแลสถานที่จำหน่ายอาหารที่ได้รับใบอนุญาต หรือได้รับหนังสือรับรองการแจ้งให้ราชการส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับประเภทของสถานที่จำหน่ายอาหารตามประเภทของอาหารหรือตามลักษณะของสถานที่ประกอบกิจการหรือตามวิธีการจำหน่าย หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการจัดตั้ง ใช้ และดูแลรักษา สถานที่และสุขลักษณะของบริเวณที่ใช้จำหน่ายอาหารที่จัดไว้สำหรับบริโภคอาหารที่ใช้ทำประกอบ หรือปรุงอาหารหรือที่ใช้เสิร์ฟอาหาร การป้องกันมิให้เกิดเหตุรำคาญ และการ ป้องกันโรคติดต่อ สุขลักษณะส่วนบุคคลของผู้จำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงอาหารและผู้ให้บริการ สุขลักษณะของอาหาร กรรมวิธีการ จำหน่าย ทำประกอบ ปรุง เก็บรักษาหรือเสิร์ฟอาหาร สุขลักษณะของภาชนะ อุปกรณ์ น้ำใช้และ ของใช้อื่น ๆ

อาหารเป็นปัจจัยสำคัญในการเดินทางท่องเที่ยวผู้สูงอายุเป็นพิเศษเนื่องจากประเภทและสุขลักษณะของอาหารมีผลต่อสุขภาพอนามัยของผู้สูงอายุ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐในระดับท้องถิ่นตามเส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยวและตามแหล่งท่องเที่ยวรวมทั้งผู้ประกอบการด้านธุรกิจอาหาร ผู้จัดจำหน่ายอาหารจึงมีส่วนสำคัญต่อองค์ประกอบด้านคุณภาพมาตรฐานของอาหารที่เป็นปัจจัยสำคัญในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจการพักผ่อน ได้แก่ พระราชบัญญัติการโรงแรม พ.ศ. 2547 ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์การควบคุมธุรกิจโรงแรมว่าจะต้องได้รับใบอนุญาตจากนายทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดและกำหนดให้ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมและผู้จัดการมีหน้าที่และความรับผิดชอบร่วมกันในการจัดให้มีการแสดงใบอนุญาตไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรมจัดให้มีเลขที่ประจำห้องพักติดไว้ที่หน้าห้องพักทุกห้องจัดให้มีเอกสารแสดงอัตราค่าที่พักไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรมจัดให้มีแผนผังแสดงทางหนีไฟไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรมและห้องพักทุกห้อง และป้ายทางออกฉุกเฉินไว้ในแต่ละชั้นของโรงแรมจัดให้มีเอกสารแสดงข้อจำกัดความรับผิดชอบที่มาตรา ๖๗๕ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์บัญญัติตามแบบที่คณะกรรมการประกาศกำหนด ไว้ในโรงแรมและห้องพักทุกห้องดูแลรักษาความสะอาดด้านสุขลักษณะและอนามัยของโรงแรมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุขและคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือเจ้าพนักงานสาธารณสุขดูแลรักษาสภาพของโรงแรมให้มีความมั่นคงแข็งแรง และระบบการป้องกันอัคคีภัยให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการ

ควบคุมอาคารและคำสั่งของเจ้าพนักงานท้องถิ่นดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติดูแลและอำนวยความสะดวกให้กับผู้พักในกรณีเกิดอัคคีภัย อุทกภัย หรือเกิดอันตรายใดๆ ขึ้นในโรงแรม

ข้อมูลที่ได้จากผู้เข้าประชุมระดมความคิดเห็นต่อการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน พบว่า

- การปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ของผู้ประกอบการที่เป็นร้านอาหารตามเส้นทางสู่แหล่งท่องเที่ยวและตามแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากที่นักท่องเที่ยวทั้งที่เป็นนักท่องเที่ยวทั่วไปและนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุยังมีปัญหาด้านสุขอนามัยและความสะอาด ขาดการควบคุมกำกับจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังขาดความเชื่อมั่นโดยเฉพาะการจำหน่ายอาหารตามแหล่งท่องเที่ยวในลักษณะของหาบเร่ แผงลอย ขาดสุขลักษณะ อีกทั้งยังจำหน่ายในราคาแพงเกินไปจริงในลักษณะของการฉกฉวยโอกาสในช่วงเทศกาลที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

วิเชียร อุไรมาศ ผู้สูงอายุซึ่งเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดภาคใต้มาเกือบทุกจังหวัดให้สัมภาษณ์ถึงสุขอนามัยของอาหารที่จำหน่ายตามแหล่งท่องเที่ยวว่า

“พบเห็นรถเข็นขายก๋วยเตี๋ยว ส้มตำ ไอศกรีม น้ำแข็งไส อยู่ทั่วไปตามแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉพาะตามแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดพักรถใกล้ชายหาดริมทะเล อาหารรถเข็นไม่สะอาด แผลงวันต่อม น้ำล้างเดียวล้างชามก๋วยเตี๋ยวได้ทั้งวัน แต่นักท่องเที่ยวก็ยังซื้อกิน อยากให้เจ้าหน้าที่ได้เข้มงวดกวาดล้างบ้าง”

- การเพิกเฉยและไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดของพระราชบัญญัติการโรงแรม พ.ศ. 2547 เกิดขึ้นทั่วไปตามโรงแรมที่พัก ณ แหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม เช่น เกาะสมุย ภูเก็ต กระบี่ ที่ส่วนใหญ่ไม่มีจัดให้มีเอกสารแสดงอัตราค่าที่พักไว้ในที่เปิดเผยเห็นได้ง่ายในโรงแรม อัตราการเรียกเก็บค่าที่พักไม่มีความแน่นอน มีการเรียกเก็บแพงเกินไปจริงในบางช่วงเทศกาลโดยปราศจากการควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งในการให้บริการของโรงแรมที่พักยังให้ความสำคัญกับการจัดสิ่งบริการเพื่อความสะอาดปลอดภัยแก่เที่ยวผู้สูงอายุน้อย

(3) สภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุด้านธุรกิจนำเที่ยวประกอบด้วย บริษัทนำเที่ยว (Tour Operator) และตัวแทนจำหน่าย การท่องเที่ยว (Travel Agency) และแหล่งท่องเที่ยว (Tourist Destination)

กฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนำเที่ยว ได้แก่ พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 มีวัตถุประสงค์ให้การส่งเสริมและควบคุมการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ให้เป็นระเบียบ และได้มาตรฐานเพื่อประโยชน์ของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจนำเที่ยวห้ามผู้ใดประกอบธุรกิจนำเที่ยวโดยไม่มีใบอนุญาต และผู้ประกอบการต้องวางหลักประกันไว้กับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) เพื่อนำไปชดเชยค่าเสียหายแก่ผู้ร้องเรียน ต้องประกอบการให้ได้มาตรฐานและจัดส่งเอกสารโฆษณาให้นายทะเบียนทราบ ในส่วนของมัคคุเทศก์ก็เช่นกัน ห้ามเป็นมัคคุเทศก์โดยไม่มีใบอนุญาต ในการขอใบอนุญาตผู้ยื่นคำขอต้องมีสัญชาติไทย และต้องมีวุฒิบัตรแสดงว่าผ่านการอบรมวิชามัคคุเทศก์เป็นคุณสมบัติหลัก ขณะปฏิบัติงานมัคคุเทศก์ต้องติดใบอนุญาตซึ่งมีอายุ 4 ปี และเครื่องหมายเป็น

มัคคุเทศก์ตลอดจนประพติตนให้เหมาะสม ในกรณีที่ต้องการขอใบแทนหรือต่ออายุใบอนุญาตตลอดจนขอเครื่องหมายเป็นมัคคุเทศก์ใหม่ ให้ยื่นคำขอพร้อมกับหลักฐานต่อนายทะเบียนตามที่กฎหมายกำหนด

ข้อมูลที่ได้จากการจัดประชุมระดมความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่าการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการส่งเสริมและควบคุมการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์นอกจากจะมีปัญหาด้านความเป็นระเบียบและมาตรฐานของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแล้วในส่วนของการปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุยังมีปัญหาต่อไป

- มาตรการทางกฎหมายด้านการกำหนดแผนและนโยบายของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยเฉพาะองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวยังขาดความชัดเจนขาดการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ แผนและนโยบายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวยังเป็นภาพรวมสำหรับนักท่องเที่ยวทุกกลุ่ม การส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวยังเป็นไปตามธรรมชาติของตลาดการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ขาดข้อมูลและการวิเคราะห์เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับทิศทางตลาดการท่องเที่ยวในอนาคต

- ความรู้ความเข้าใจกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิสวัสดิการผู้สูงอายุ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุของผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวโดยเฉพาะมัคคุเทศก์มีน้อยมาก ผู้เข้าประชุมให้ความคิดเห็นในแต่ละจังหวัดต่างไม่ทราบว่ามัคคุเทศก์มีกฎหมายคุ้มครองสิทธิและสวัสดิการของผู้สูงอายุเป็นการเฉพาะ รวมทั้งไม่ทราบว่าสัญญาการจัดบริการนำเที่ยวแก่ผู้สูงอายุมีผลให้ผู้จัดบริการนำเที่ยวโดยเฉพาะมัคคุเทศก์มีหน้าที่ตามสัญญาที่ต้องดูแลความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุเป็นพิเศษ การทอดทิ้งผู้สูงอายุให้อยู่ในสถานะที่น่าจะเป็นอันตรายเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา ความไม่รู้และไม่เข้าใจกฎหมายส่งผลให้ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้อง ส่งผลให้นักท่องเที่ยวผู้สูงอายุไม่ได้รับการปฏิบัติหรือดูแลให้บริการเป็นพิเศษให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

กุล กุลวิจิตร นายกสมาคมผู้ประกอบการวิชาชีพมัคคุเทศก์จังหวัดสงขลา ให้สัมภาษณ์ถึงการทำหน้าที่ของมัคคุเทศก์ หรือผู้นำเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดภาคใต้ว่า

“ มัคคุเทศก์ในจังหวัดภาคใต้น้อย และที่มีอยู่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวและหลักวิชาด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะเรื่องการคุ้มครองสิทธิของนักท่องเที่ยวตามกฎหมาย แม้กระทั่งตนก็ยังไม่ทราบว่ามัคคุเทศก์มีพระราชบัญญัติที่ให้การคุ้มครองสิทธิของผู้สูงอายุ และเป็นสิทธิที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุอีกด้วย”

(4) สภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ข้อบังคับด้านสวัสดิภาพความปลอดภัย และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ เช่น ที่จอดรถ ถนน ทางเท้า อาคารสิ่งปลูกสร้างในแหล่งท่องเที่ยว พื้นที่ทำกิจกรรม ป้ายสื่อความหมาย ที่นั่งพัก ห้องสุขา บริการด้านพยาบาล การจัดการขยะ พบว่า

กฎกระทรวงมหาดไทย พ.ศ.2548, กฎกระทรวงการพัฒนาสังคม พ.ศ.2556, กฎกระทรวงคมนาคม พ.ศ.2556, กฎกระทรวงไอซีที พ.ศ.2555 กำหนดให้จัดทำอารยสถาปัตย์หรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ สำหรับผู้สูงอายุ ผู้ในทุติกาอาคารและบริการสาธารณะทุกรูปแบบตามที่แต่ละกระทรวงกำกับดูแล นอกจากนี้ ในช่วงปลายปี 2555 คณะรัฐมนตรีในขณะนั้น ยังได้มีมติเห็นชอบสนับสนุนมาตรการส่งเสริมการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้ผู้สูงอายุเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ในทุติกาอาคาร และบริการสาธารณะต่างๆ โดยให้สำนักงบประมาณสนับสนุนงบประมาณสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในการปรับปรุง หรือจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่

ทางลาด หอน้ำ ที่จอดรถ ป้ายสัญลักษณ์ และบริการข้อมูลข่าวสาร โดยให้ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2558 เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

แม้ว่าจะมีการออกกฎกระทรวง และจัดสรรงบประมาณสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุดังกล่าว แต่พบว่า

- งบประมาณที่สนับสนุนมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการที่มี อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดูแลรับผิดชอบแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่งยังให้ความสำคัญกับการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุน้อยมาก

- กฎกระทรวงที่กำหนดให้มีการจัดทำอารยสถาปัตย์และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ เป็นเพียงการกำหนดให้จัดทำกับอาคารสิ่งปลูกสร้าง แต่ไม่ครอบคลุมถึงบริเวณแหล่งท่องเที่ยวซึ่งอาจมีสภาพที่น่าจะเป็นอันตรายหรือไม่เหมาะแก่การเดินชมบริเวณของผู้สูงอายุ เช่น เป็นทางลาดชัน ไม่มีราวกันหรือให้จับเพื่อป้องกันการหกล้ม เป็นต้น

ในด้านการบริการด้านพยาบาลแก่ผู้สูงอายุในระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวซึ่งตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 กำหนดให้ผู้สูงอายุได้รับบริการด้านสาธารณสุขที่สะดวกรวดเร็วเป็นพิเศษ พบว่าตามสถานพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขส่วนใหญ่ได้จัดช่องทางการให้บริการด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุไว้เป็นพิเศษ แต่ตามแหล่งท่องเที่ยวยังขาดบริการหรือป้ายประชาสัมพันธ์เพื่อแจ้งเหตุกรณีผู้สูงอายุเจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุ รวมถึงไม่มีการเตรียมความพร้อมด้านการปฐมพยาบาลไว้รองรับผู้สูงอายุ

อุไร ศรีอ่อน ข้าราชการบำนาญผู้หนึ่งที่ชอบเดินทางท่องเที่ยวพักผ่อน และประสบอุบัติเหตุหกล้มในบริเวณแหล่งท่องเที่ยวแห่งหนึ่งในจังหวัดกระบี่ ให้สัมภาษณ์ว่า

“ตอนนั้นมีเพื่อนคนแก่ด้วยกันช่วยกันพยุงพาขึ้นรถ แต่ไม่มีเจ้าหน้าที่ของที่ท่องเที่ยวมาช่วยเหลือใด ๆ เพื่อนที่มาด้วยกันไปถามหาของยาทาแก้ปวดที่สำนักงานของแหล่งท่องเที่ยวก็ไม่มีขายสักชนิด ไม่เตรียมการหรือคิดถึงว่าถ้าคนที่มาเที่ยวเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุแล้วจะต้องปฐมพยาบาลอย่างไร”

(5) สภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ข้อบังคับด้านคุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวทั้งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปและสถาปัตยกรรม วัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

ด้วยเหตุที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตหลังเกษียณอายุงานประกอบกิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะกิจกรรมสันทนาการและการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อพักผ่อน หรือเที่ยวชมศิลปวัฒนธรรมและธรรมชาติ เนื่องจากมีเวลามากกว่านักท่องเที่ยววัยอื่นๆ และมีความพร้อมทางด้านการเงินการเพิ่มแรงจูงใจและกระตุ้นให้ผู้สูงอายุเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้นจำเป็นต้องกำหนดแผนและนโยบายท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุให้ชัดเจนและต่อเนื่องพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานหรือสิ่งอำนวยความสะดวกรวมถึงบริการต่างๆ ให้มีความพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ เช่น ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว การปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ การจัดโปรแกรมแบบ Slow Tourism ที่เป็นการท่องเที่ยวในลักษณะที่ไม่เร่งรีบ เรียบง่าย ใกล้ชิดธรรมชาติ ปลอดภัย ไม่สร้างมลพิษ เน้นอาหารสะอาดเพื่อสุขภาพ การเตรียมความพร้อมบริการด้านความปลอดภัย จัดให้มีเจ้าหน้าที่นำเที่ยวที่มีความรู้ด้านการปฐมพยาบาล จัดเตรียมพาหนะเดินทางที่เน้นการขึ้นลงสะดวก (พื้นไม่สูง ประตูกว้าง เป็นต้น) ตลอดจนเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น บริการรับส่งจากสนามบิน การดูแลยกกระเป๋า รวมถึง

บริการตรวจร่างกายในโรงพยาบาล เป็นต้น เพื่อสร้างหลักประกันด้านความปลอดภัย เพิ่มความเชื่อมั่นและสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวกลุ่มนี้

ข้อมูลที่ได้จากการรับฟังความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนาในจังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ ศิลปวัฒนธรรมประเพณีในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวจังหวัดภาคใต้ตอนบนมีเป็นจำนวนมาก แต่ขาดการกำหนดแผนและนโยบายในการส่งเสริมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างเชื่อมโยงเป็นระบบ แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ส่วนใหญ่ยังไม่ได้รับการปรับปรุงพัฒนาเพื่อรองรับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมุ่งจัดการรายได้จากแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบโดยขาดการประสานเชื่อมโยงระหว่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกัน

สรุปได้ว่าการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุต้องอาศัยมาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพทั้งที่เป็นกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยวและกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของผู้สูงอายุซึ่งกำหนดให้การให้บริการแก่ผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ต้องมีความสะดวกรวดเร็วเป็นพิเศษ แต่พบว่าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชนผู้ประกอบการท่องเที่ยวยังขาดความรู้ความเข้าใจที่จะปฏิบัติหรือวางแผนกำหนดนโยบายเพื่อรองรับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ การให้บริการด้านการท่องเที่ยวแก่ผู้สูงอายุยังเป็นการให้บริการที่จัดให้กับนักท่องเที่ยวทั่วไป

4.6.4 สรุปผลการศึกษากฎหมาย และสภาพปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

สรุปได้ว่าบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุยังมีปัญหาดังนี้

1) มีกฎหมายเฉพาะที่มีบัญญัติเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในขณะที่นักท่องเที่ยวสูงอายุเพิ่มจำนวนมากขึ้นเรื่อย ๆ และเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ต้องการปัจจัยรองรับการเดินทางท่องเที่ยวพิเศษแตกต่างไปจากนักท่องเที่ยวทั่วไปในส่วนที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความสะดวกปลอดภัยในชีวิต

2) กฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ เช่น พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546

พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2544 ยังขาดความชัดเจนที่จะนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมเพื่อการส่งเสริมและพัฒนาสิทธิสวัสดิการและการคุ้มครองผู้สูงอายุเพื่อการเดินทางท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย ด้วยสภาพปัญหาของบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าว ทำให้พบว่าการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุยังมีปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมายหลากหลายประการ เป็นต้นว่า

- ปัญหาการขนส่งเพื่อเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่สภาพรถยนต์นำเที่ยว รถยนต์โดยสารไม่เหมาะสม ถนนชำรุดขาดการซ่อมบำรุง ขาดป้ายบอกทาง สิ่งบริการที่จำเป็นบนเส้นทาง เช่น ห้องน้ำ สถานพยาบาล

- ปัญหาเกี่ยวกับปัจจัยด้านธุรกิจอาหารที่ไม่สะอาด ถูกสุขอนามัย ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535

- ปัญหาของโรงแรมที่พักเรียกเก็บค่าที่พักและบริการในอัตราที่ไม่แน่นอนตามแต่ที่คิดจะเรียกเก็บโดยอ้างช่วงฤดูการท่องเที่ยวซึ่งผู้ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการโรงแรม พ.ศ.2547 เพิกเฉยละเลยต่อการควบคุมกำกับให้ผู้ประกอบกิจการโรงแรมที่พักปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมาย

- ปัญหาการประกอบธุรกิจท่องเที่ยวของไกด์หรือมัคคุเทศก์ที่ไม่มีใบอนุญาต มีการผิดสัญญานำเที่ยวที่ไม่เป็นไปตามรายการนำเที่ยวที่ได้แสดงไว้ และเรียกเก็บค่าบริการนำเที่ยวเกินจากที่ตกลงไว้ในสัญญา อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551

- ปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงสวัสดิภาพความปลอดภัยของที่พัก และแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่รองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ และที่ไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 บทนำ

การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน มีวัตถุประสงค์

- 1) ศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย
- 2) จัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุอย่างแท้จริงทั้งในลักษณะข้อความและลักษณะแผนที่
- 3) สำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน
- 4) ศึกษาความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านท่องเที่ยวตามเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน
- 5) ศึกษากฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบกฎหมายต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน เป็นการวิจัยทั้งเชิงปริมาณ (Quantitative Method) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) หรือเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed methods) ทำการจัดเก็บข้อมูลในช่วงเดือนกันยายน พ.ศ.2557 - มิถุนายน พ.ศ. 2558 การจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน ได้ข้อมูลจากผลจากการประชุมผู้ทำงานในหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ และการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 ผู้ทำงานในระดับหัวหน้างานของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่ประจำอยู่ในจังหวัดเป้าหมาย หอการค้าจังหวัด และองค์การบริหารส่วนจังหวัด บริษัททัวร์ มัคคุเทศก์ ฯลฯ ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยว 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน

กลุ่มที่ 2 นักท่องเที่ยวสูงอายุทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่เดินทางมาเที่ยวในเขตพื้นที่ท่องเที่ยว 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากนักท่องเที่ยว ณ แหล่งท่องเที่ยวที่สำรวจ

กลุ่มที่ 3 ประชาชนในท้องถิ่นแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละจังหวัดเป็นผู้ให้ข้อมูลในพื้นที่ประกอบด้วย พระกัณน์ ผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการ นักศึกษา ประชาชน และพ่อค้า/แม่ค้า มัคคุเทศก์ ฯลฯ ในพื้นที่ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวตั้งอยู่ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบเจาะจง(Purposive Sampling) มาทำสัมภาษณ์

5.2 สรุปผลการวิจัย

5.2.1 ผลการศึกษาและพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย

ผลการศึกษาแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพเหมาะสมที่จะนำไปใช้พัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย มีทั้งหมด 110 แหล่งท่องเที่ยว โดยจังหวัดระนองมีแหล่งท่องเที่ยวที่เหมาะสมมากที่สุด จำนวน 24 แหล่งท่องเที่ยว รองลงมาคือ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 23 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดกระบี่ 18 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดภูเก็ต จำนวน 17 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดพังงา จำนวน 13 แหล่งท่องเที่ยว จังหวัดชุมพร จำนวน 8 แหล่งท่องเที่ยว และจังหวัดสุราษฎร์ธานี จำนวน 7 แหล่งท่องเที่ยว สามารถนำมาจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวได้ 34 เส้นทาง จำแนกเป็นรายจังหวัด ดังนี้

- 1) จังหวัดระนอง 8 เส้นทาง (ตาราง5.1)
- 2) จังหวัดภูเก็ต 5 เส้นทาง (ตาราง5.2)
- 3) จังหวัดพังงา 3 เส้นทาง (ตาราง5.3)
- 4) จังหวัดกระบี่ 4 เส้นทาง (ตาราง5.4)
- 5) จังหวัดชุมพร 4 เส้นทาง (ตาราง5.5)
- 6) จังหวัดสุราษฎร์ธานี 4 เส้นทาง (ตาราง5.6)
- 7) จังหวัดนครศรีธรรมราช 6 เส้นทาง (ตาราง5.7)

ตาราง 5.1 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดระนอง

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	3 วัน 2 คืน	สุสานเจ้าเมืองระนอง – จวนเจ้าเมืองระนอง – สวนสาธารณะรักษะวาริน – พระที่นั่งรัตนรังสรรค์ – วัดหางว – ภูเขาหญ้า – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน – บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – วัดป่าชัยมงคล – ถนน 10 สาย
2	3 วัน 2 คืน	อนุสาวรีย์คอชูเจียง- วัดสุวรรณคีรีวิหาร – อุทยานแห่งชาติแหลมสน – บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – เกาะสอง – สวนสาธารณะรักษะวาริน – ตลาดสะพานยูง – จวนเจ้าเมืองระนอง
3	1 วัน	พระราชวังรัตนรังสรรค์ – สุสานเจ้าเมืองระนอง – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน – น้ำแร่ร้อนรักษะวาริน
4	1 วัน	ระนองแคนยอน – วัดหาดส้มแป้น – น้ำตกปุญญาบาล – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
5	1 วัน	เส้นทางอารยธรรม หลวงพ่อด้วง ณ วัดบางนอน – บ้านเจ้าเมืองระนอง พระราชวังรัตนรังสรรค์ – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
6	1 วัน	แหล่งโอโซนระนอง บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน – ภูเขาหญ้า – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
7	3 วัน 2 คืน	ระนองแคนยอน – ตลาดสดสะพานยูง – น้ำตกปุญญาบาล – บ่อน้ำร้อนพรรั้ง – น้ำตก

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
		หงาว วัดหงาว – ภูเขาหญ้า – วัดบางนอน – บ้านเจ้าเมือง ประวัติศาสตร์ระนอง พระราชวังรัตนรังสรรค์-เขื่อนน้ำร้อนรักษะวาริน
8	2 วัน 1 คืน	บ้านเจ้าเมืองระนอง – พระราชวังรัตนรังสรรค์ –บ่อน้ำร้อนพริ้ง – หลวงพ่อด้วน – ระนองแคนยอน – วัดส้มเป้น – บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน - ตลาดสดสะพานยูง - หลวงพ่อตีบุก วัดหงาว – ภูเขาหญ้า - บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน

ตาราง 5.2 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	1 วัน	ย่านเมืองเก่า - เขารัง - วัดไชยธาราราม - จุดชมวิวสามอ่าว - แหลมพรหมเทพ
2	3 วัน 2 คืน	วัดฉลอง - การประดิษฐ์ไข่มุก - หาดป่าตอง - หาดกะตะ - หาดกะรน - แหลมพรหมเทพ - เกาะพีพี - อ่าวมางาย
3	2 วัน 1 คืน	ภูเก็ต - ระนอง ย่านเมืองเก่า - เขารัง - วัดไชยธาราราม - จุดชมวิวสามอ่าว - แหลมพรหมเทพ - บ้านเจ้าเมืองระนอง - พระราชวังรัตนรังสรรค์ - บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน
4	4 วัน 3 คืน	ภูเก็ต - พังงา ย่านเมืองเก่า - เขารัง - วัดไชยธาราราม - จุดชมวิวสามอ่าว - แหลมพรหมเทพ - สิมิลัน - เกาะแปด - เกาะเมียง - เกาะยูง - เกาะหก
5	1 วัน	สายธรรมชาติ ศึกษาประวัติศาสตร์ วัดฉลอง หรือ วัดไชยธาราราม - เมืองเก่าภูเก็ต - พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว - พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี - วัดพระนางสร้าง - อนุสาวรีย์วีรสตรี - ศาลเจ้าก้วเทียนเก้ง สะพานหิน ภูเก็ต - สะพานสารสิน

ตาราง 5.3 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดพังงา

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	4 วัน 3 คืน	สุรินทร์ - สิมิลัน - เกาะเมียง - อ่าวแมงาย - หาดไม้งาม
2	3 วัน 2 คืน	สิมิลัน - เกาะแปด - เกาะเมียง - เกาะยูง - เกาะหก
3	1 วัน	วันเดียวเที่ยวเกาะตาชัย

ตาราง 5.4 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	2 วัน 1 คืน	กระบี่ - ทะเลแหวก - เกาะพีพี
2	3 วัน 2 คืน	เกาะลันตา - เกาะรอก - น้ำตกร้อน
3	2 วัน 1 คืน	กระบี่ พังงา น้ำตกร้อน - สระมรกต - สุสานหอย - เขาหมาจู - เกาะปันหยี - เขาพังกัน - เขาตะปู พังงา
4	1 วัน	หาดอ่าวพระนาง - หาดนพรัตน์ธารา - หาดคลองแห้ง - ศูนย์เพาะพันธุ์ปลาการ์ตูน - สุสานหอย 75 ล้านปี - วัดถ้ำเสือ - เขานาบน้ำ

ตาราง 5.5 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดชุมพร

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	1 วัน	พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร – กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ – หาดทุ่งวัวแล่น - หาดบ่อเมา
2	2 วัน 1 คืน	ชุมพร ระนอง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร – กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ – หาดทุ่งวัวแล่น – หาดบ่อเมา - วัดพระธาตุสวี – สวนส้มนายดำ - แชน้ำแรร้อนรักษะวาริน
3	2 วัน 1 คืน	ชุมพร สุราษฎร์ธานี พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร – กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ – หาดทุ่งวัวแล่น – หาดบ่อเมา - วัดพระธาตุสวี – สวนส้มนายดำ - พระบรมธาตุไชยา – สวนโมกขพลาราม
4	3 วัน 2 คืน	ชุมพร ระนอง พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร – กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ – หาดทุ่งวัวแล่น – หาดบ่อเมา - วัดพระธาตุสวี – สวนส้มนายดำ – แชน้ำแรร้อนรักษะวาริน - พระราชวังรังสรรค์ - สุสานเจ้าเมืองระนอง – ศูนย์วิจัยป่าชายเลน – ภูเขาหญ้า – แชน้ำแรร้อนรักษะวาริน

ตาราง 5.6 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	1 วัน	สุราษฎร์วันเดียว สวนโมกขพลาราม – พระบรมธาตุไชยา – ศูนย์ฝึกยิงกระดะแจะ - ชมธรรมชาติและวิถีชาวบ้านของสองฝั่งคลองในบาง
2	3 วัน 2 คืน	สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ชมวิวน้ำขึ้น – ล่องเรือชมเขื่อนเชี่ยวหลาน – แวะถ่ายภาพเขาสามเกลอ - ล่องเรือดูนก-ชมหมอกยามเช้า - แวะชมกัญลินน้อยพระธาตุศรีสุราษฎร์ – จุดชมวิเวาท่าเพชร – ชมปลาโลมาสีชมพู – เขาพับผ้า – บ่อน้ำจืดกลางทะเล - นมัสการหลวงปู่ทวดที่เกาะนุ้ยนอก
3	1 วัน	สุราษฎร์ธานี ชุมพร สวนโมกขพลาราม – สวนส้มนายดำ - พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติชุมพร – กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ – หาดทรายรี
4	1 วัน	สุราษฎร์วันเดียว สวนโมกขพลาราม - พระบรมธาตุไชยา - บ้านพุมเรียง - บ่อน้ำพุร้อนถ้ำเขาพลู

ตาราง 5.7 เส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดนครศรีธรรมราช

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
1	1 วัน	นั่งรถชมเมืองเล่าเรื่องเมืองลิกอร์ พิพิธภัณฑสถานเมืองนครศรีธรรมราช – วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – ถนนท่าช้าง - หมู่บ้านคีรีวง
2	3 วัน 2 คืน	พิพิธภัณฑสถานเมืองนครศรีธรรมราช – วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร - ถนนท่าช้าง – ล่องเรือดูโลมา – เกาะนุ้ยนอก - หมู่บ้านคีรีวง
3	1 วัน	เมืองนคร – ปากพนัง วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑสถานเมืองนครศรีธรรมราช - ศาลาประดู่หก - แหลมตะลุมพุก

ที่	ระยะเวลา	เส้นทางท่องเที่ยว
4	2 วัน 1 คืน	ชมโลมาสีชมพู – นมัสการหลวงปู่ทวด – ถ้ำเขาวังทอง – วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – หมู่บ้านคีรีวง
5	1 วัน	เมืองนคร ทำศาลา วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช – บ้านหนังตะลุงสุชาติ – โบราณสถานโมคลาน
6	5 วัน 4 คืน	นครศรีฯ – สุราษฎร์ – ชุมพร – ระนอง – ชุมพร วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช - บ้านหนังตะลุงสุชาติ – โบราณสถานโมคลาน

5.2.2 ผลการจัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุอย่างแท้จริงทั้งในลักษณะข้อความและลักษณะแผนที่

ได้โปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริงทั้งในลักษณะข้อความและลักษณะแผนที่รวม 34 โปรแกรม อาทิเช่น โปรแกรมการท่องเที่ยวในแผนภาพ 1-7 ดังนี้

1) โปรแกรมการท่องเที่ยวและ เส้นทางนครศรีเมืองประวัติศาสตร์ – สุราษฎร์เมืองคนดี – ชุมพรเมืองสดศรี – ระนอง น้เมืองน้ำแร่

(วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช – บ้านหนังตะลุงสุชาติ – โบราณสถานโมคลาน)

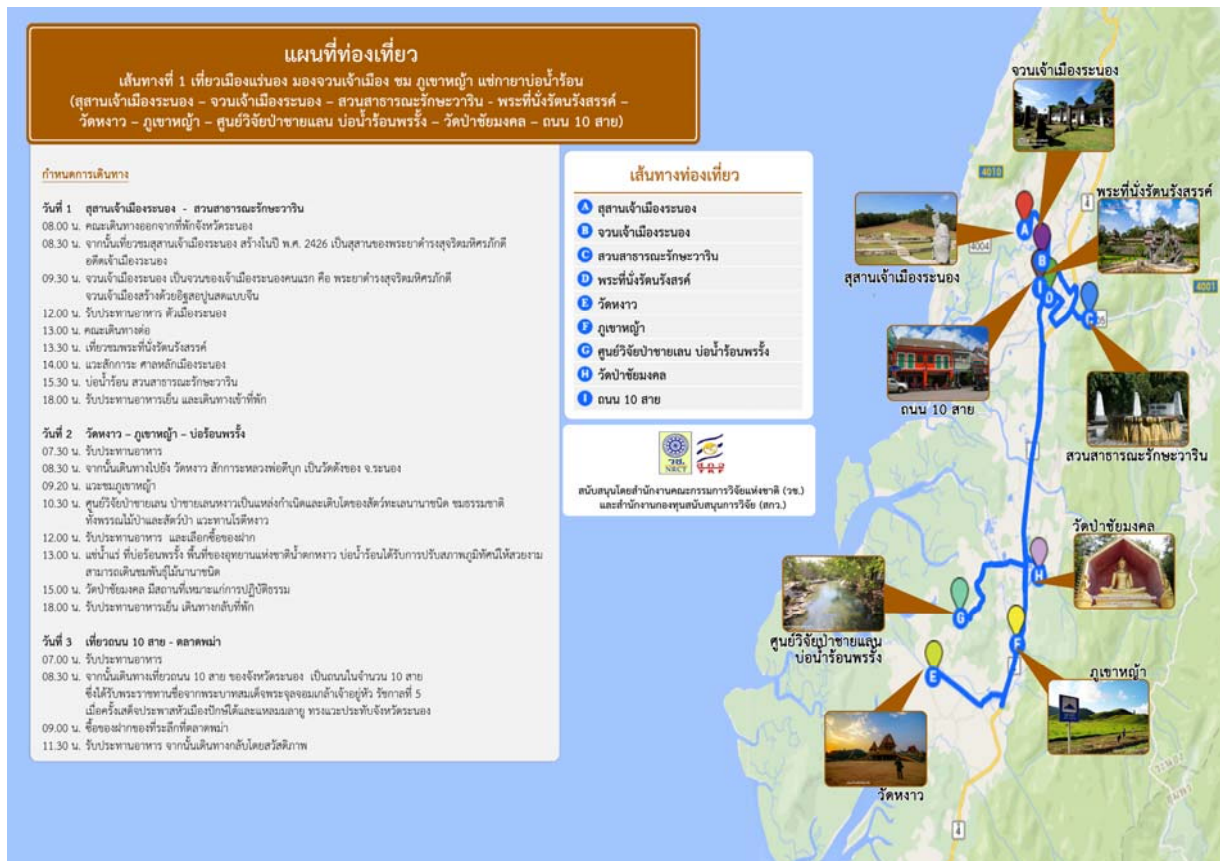
ภาพที่ 5.8 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางนครศรีฯเมืองประวัติศาสตร์ - สุราษฎร์เมืองคนดี - ชุมพรเมืองสดศรี - ระนองนี้เมืองน้ำแร่

2) โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ – อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน

ภาพที่ 5.9 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ – อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน

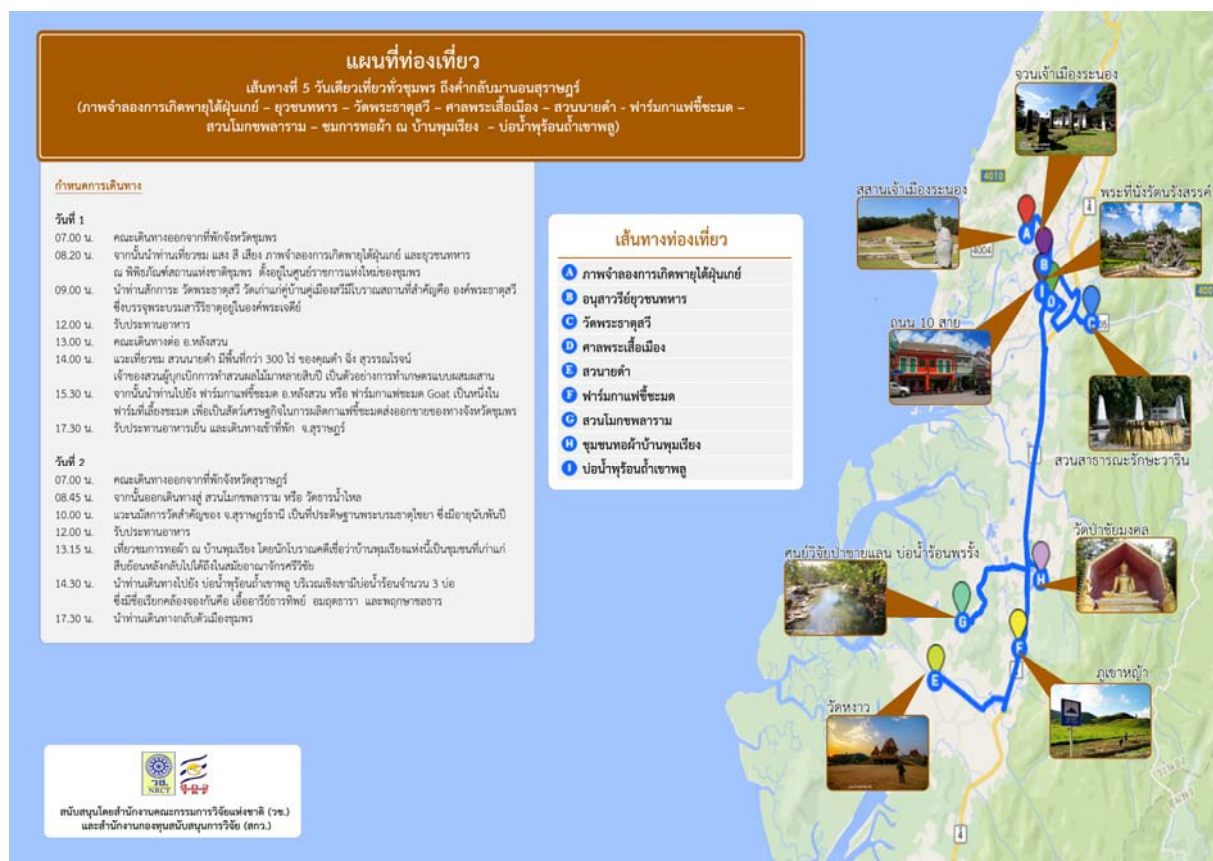
3) โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางเที่ยวเมืองแร่นอง มองจวนเจ้าเมือง ชม ภูเขาหญ้า แยกกายบ่อน้ำร้อน (สุสานเจ้าเมืองระนอง - จวนเจ้าเมืองระนอง - สวนสาธารณะรักษะวาริน - พระที่นั่งรัตนรังสรรค์ - วัดหาว - ภูเขาหญ้า - ศูนย์วิจัยป่าชายเลน บ่อน้ำร้อนพริ้ง - วัดป่าชัยมงคล - ถนน 10 สาย)

ภาพที่ 5.10 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางเที่ยวเมืองแร่นอง มองจวนเจ้าเมือง
ชมภูเขาหญ้า แยกกายบ่อน้ำร้อน

6) โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางที่ 5 วันเดียวเที่ยวทั่วชมพูฯ ถึง ค่ำกลับมานอนสุราษฎร์

(ภาพจำลองการเกิดพายุไต้ฝุ่นเกย์ - ยวชนทหาร - วัดพระธาตุสี่ - ศาลพระเสื้อเมือง - สวนนายคำ - ฟาร์ม
กาแฟี่ชะมด - สวนโมกขพลาราม - ชมการทอผ้า ณ บ้านพมเรียง - บ่อน้ำพุร้อนถ้ำเขาพลู)

ภาพที่ 5.13 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางวันเดียวเที่ยวทั่วชมพุดังคำกลัษมานอนสราษฏร์

7) โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางวันเดียวเที่ยวสายธรรมะ ศึกษาประวัติศาสตร์ เมือง “จิ้งซีลอน”

(วัดไชยธาราราม - ภูเก็ตเมืองเก่า - พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว - พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี - ท้าวเทพกระษัตรี และท้าวศรีสุนทร - ศาลเจ้าก๊วยเทียนเก้ง - วัดพระนางสร้าง - สะพานสารสิน)

แผนที่ท่องเที่ยว

เส้นทางที่ 5 วันเดียวเที่ยวสายธรรมะ ศึกษาประวัติศาสตร์ เมือง “จิ้งซีลอน”
(วัดไชยธาราราม - ภูเก็ตเมืองเก่า - พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว - พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี - ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร - ศาลเจ้าก๊วยเทียนเก้ง - วัดพระนางสร้าง - สะพานสารสิน)

กำหนดการเดินทาง

08.00 น.	รับคณะผู้เดินทาง
08.30 น.	จากบ้านท่าเรือหรือ วัดไชยธาราราม เป็นที่รู้จักกันโดยทั่วไป จากเรื่องราว ความศักดิ์สิทธิ์ และศรัทธาของชาวภูเก็ตหรือ ภูเก็ต
09.20 น.	เมืองเก่าภูเก็ต ตึกบ้านท่าเรือในตัวเมืองภูเก็ตส่วนมากเป็น ตึกสมัยเก่ามีลักษณะทางสถาปัตยกรรมแบบยุโรป สร้างขึ้นเมื่อร้อยปีมาแล้ว นอกจากนี้มีอาคารบางส่วนที่ได้รับอิทธิพลทางด้านสถาปัตยกรรมแบบจีนมาผสมผสาน เรียกว่า สถาปัตยกรรมแบบ จีน-โปรตุเกส (Sino-Portuguese)
10.00 น.	พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว ตั้งอยู่ที่ถนนกระบี่ย่านเมืองเก่าภูเก็ต สถานที่แห่งนี้เดิมเป็นโรงเรียนสอนภาษาจีนแห่งแรก ในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งชาวจีนยกย่องบรรพบุรุษชาวจีนรุ่นแรกที่อพยพมาอยู่ภูเก็ตได้ร่วมกันจัดตั้ง ด้วยารแบบ จีน-โปรตุเกสที่เห็นในปัจจุบันนี้ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2477 ด้านบนยังใช้เป็นห้องเรียนภาษาจีน ส่วนด้านล่าง มักใช้จัดนิทรรศการต่าง ๆ อยู่เสมอ โดยเฉพาะด้านศิลปและวัฒนธรรม
12.00 น.	รับประทานอาหาร
13.00 น.	เดินทางต่อ
13.30 น.	และสักการะ พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี หรือ พระใหญ่ ภูเก็ต ปะติมาฐานอยู่ที่ลานหน้าวัด และจากวัดออกไป เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัดภูเก็ตในกลุ่มนักท่องเที่ยว ลักษณะเด่นของพระใหญ่ ได้แก่ พระพุทธรูปปางมารวิชัยขนาดใหญ่ได้รับอภินิหารจาก พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี (พระใหญ่) เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัยศิลปะแบบพม่าสมัย
14.00 น.	วัดพระนางสร้าง อยู่ห่างจากตัวเมือง 20 กิโลเมตรที่เก่าแก่และเป็นแหล่งประวัติศาสตร์เมืองเก่าที่สำคัญแห่งหนึ่ง ภายในอุโบสถเก่าแก่เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิที่เก่าแก่ 3 องค์ เรียกว่า พระนาค หรือ พระสมณจิตวิทย์ ซึ่งอยู่ในพระอุระของพระพุทธรูปหล่อองค์ใหญ่อีกองค์หนึ่ง
15.30 น.	อนุสาวรีย์วีรสตรี ท้าวเทพกระษัตรีและท้าวศรีสุนทร เป็นนามแด่พระเกียรติแห่งวีรกรรมที่พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ 1 แห่งราชวงศ์จักรี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานให้ท่านผู้หญิงจีน เป็นท้าวเทพกระษัตรี และคุณหญิง เป็นท้าวศรีสุนทร ท่านทั้งสอง เป็นสตรีของเจ้าเมืองถวีนามว่า พระนางจามจุรี
16.20 น.	ศาลเจ้าก๊วยเทียนเก้ง สะพานหิน ภูเก็ต - ศาลเจ้าก๊วยเทียนเก้งชื่อ อี้ฮัน สะพานหิน
17.00 น.	สะพานสารสิน เป็นสะพานสร้างข้ามช่องปากพระ เพื่อเชื่อมระหว่างเกาะภูเก็ต ครอบคลุมเกาะภูเก็ตกับท่งน้ำจืดที่ต่งรา มีความยาวทั้งหมด 660 เมตร สะพานสารสินได้กำหนดให้เป็นสะพานข้ามจากจังหวัดภูเก็ต เดินทางกลับยังที่พัก
18.00 น.	เดินทางกลับยังที่พัก

เส้นทางท่องเที่ยว

A	วัดไชยธาราราม
B	ภูเก็ตเมืองเก่า
C	พิพิธภัณฑ์ภูเก็ตไทยหัว
D	พระพุทธมิ่งมงคลเอกนาคคีรี
E	ท้าวเทพกระษัตรีท้าวศรีสุนทร
F	ศาลเจ้าก๊วยเทียนเก้ง
G	วัดพระนางสร้าง
H	สะพานสารสิน

ภาพที่ 5.14 โปรแกรมการท่องเที่ยวและเส้นทางวันเดียวเที่ยวสายธรรมะ ศึกษาประวัติศาสตร์ เมือง “จิ้งซีลอน”

5.2.3 ผลการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางกรท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

1) แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด

จากการสอบถามผู้สูงอายุที่เดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน พบว่า 1 ใน 4 ของนักท่องเที่ยวสูงอายุเป็นชาวต่างชาติ แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด ได้แก่ หาดป่าตอง(จังหวัดภูเก็ต) รองลงมาเป็นหาดทะเลนอก(จังหวัดระนอง) อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะลันตา (จังหวัดกระบี่)แหลมพรหมเทพ(จังหวัดภูเก็ต) เขาตะปู(จังหวัดพังงา) พระตำหนักกรมหลวงชุมพรเขตอุดม (จังหวัดชุมพร) เกาะไข่นอก(จังหวัดพังงา) เกาะปันหยี(จังหวัดพังงา) อนุสาวรีย์พระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี

(จังหวัดระนอง)วัดสุวรรณคีรีวิหาร(จังหวัดระนอง) จุดชมวิวเขานิเวส(จังหวัดระนอง) จุดชมวิวห้วยเขาก่าน(จังหวัดชุมพร)หาดนพรัตน์ธารา(จังหวัดกระบี่) ถ้ำพุงช้าง(จังหวัดพังงา) หาดไร่เลย์(จังหวัดกระบี่) หาดทรายรี(จังหวัดชุมพร)บ่อน้ำพุร้อนถ้ำเขาพลู(จังหวัดชุมพร) น้ำตกลำปี(จังหวัดพังงา) อุทยานแห่งชาติธารโบกขรณี(จังหวัดกระบี่) สุสานหอย(จังหวัดกระบี่) พระราชวังรัตนรังสรรค์(จังหวัดระนอง) อุทยานวังมัจฉา(จังหวัดระนอง) คอคอดกระ(จังหวัดระนอง) หาดริน(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) และแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ตามลำดับ

2) แหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนที่นักท่องเที่ยวสูงอายุให้ระดับคุณค่าในเรื่องความโดดเด่น/มีชื่อเสียง

นักท่องเที่ยวสูงอายุให้ระดับคุณค่าในเรื่องความโดดเด่น/มีชื่อเสียงในระดับมากที่สุดของแหล่งท่องเที่ยวเรียงตามลำดับ ดังนี้เกาะปันหยี(จังหวัดพังงา) ท่าปอมคลองสองน้ำ(จังหวัดกระบี่) หาดไร่เลย์(จังหวัดกระบี่) สระมรด(จังหวัดกระบี่) เกาะช้าง(จังหวัดระนอง) วิคตอเรียพอยท์หรือ เกาะสอง(จังหวัดระนอง) เกาะคางคาว(จังหวัดระนอง) พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติไชยา(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) เขื่อนศรีนครินทร์(จังหวัดกาญจนบุรี) พระธาตุศิลาสูง(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) หาดในหาน(จังหวัดภูเก็ต) น้ำตกเขาวงและถ้ำน้ำลอดเขาวง(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) พระราชวังรัตนรังสรรค์ (จำลอง) (จังหวัดระนอง) ศาลหลักเมืองสุราษฎร์ธานี(จังหวัดสุราษฎร์ธานี) บ้านท้องตมใหญ่(จังหวัดชุมพร) พระพุทธอิทธิมาภิบาล(จังหวัดพังงา) เขาตะปู(จังหวัดพังงา) สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์พังงา(จังหวัดพังงา) ศาลเจ้าแม่มาจ้อโป้(จังหวัดพังงา) แดรี่ฮัทฟาร์ม(จังหวัดพังงา) สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าพังงา(จังหวัดพังงา) เกาะพยาม(จังหวัดระนอง) ภูเขาหญ้าหรือเขาหัวล้านหรือเขาผี(จังหวัดระนอง) หาดอรุณทัย(จังหวัดชุมพร) สวนลุงนิล(จังหวัดชุมพร) ภูมิตั้งไทยวัดวังตะวันตก(จังหวัดนครศรีธรรมราช) หาดป่าตอง(จังหวัดภูเก็ต) จุดชมวิวสามอ่าว(จังหวัดภูเก็ต) จุดชมวิวเขารัง(จังหวัดภูเก็ต) วัดมงคลนิมิตร (วัดกลาง)(จังหวัดภูเก็ต) ศาลเจ้าบางเหนียว(จังหวัดภูเก็ต)

นักท่องเที่ยวสูงอายุมีความพึงพอใจแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนในเกณฑ์ระดับมาก ดังนั้นนักท่องเที่ยวสูงอายุเกือบทั้งหมดคาดหวังจะกลับมาเยือนอีก โดยการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Tourism) เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ชอบมากที่สุด และยังชอบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงผจญภัย รองลงมาเป็นกิจกรรมการเที่ยวชมโบราณสถาน ดังนั้นจึงถูกใจกิจกรรมแบบ Well Traveled (แพ็คเกจทัวร์แบบต่างๆ อาทิ ทัวร์ธรรมชาติ-สมาธิ ทัวร์ ธรรมชาติ, ทัวร์ศิลปวัฒนธรรม, ทัวร์ย้อนวัย-ย้อนรอยอดีต, ทัวร์กิน ของอร่อย และช้อปปิ้ง ตามราศี) มากที่สุด

5.2.4 ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านท่องเที่ยวตามเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

1) ข้อจำกัดที่พบเจอขณะการเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน

มากกว่าครึ่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวสูงอายุระบุปัญหาข้อจำกัดที่พบเจอขณะการเดินทางมาท่องเที่ยวเรียงตามลำดับดังนี้

- ขาดข้อมูลด้านการท่องเที่ยว
- ขาดพาหนะในการเดินทางที่เหมาะสมกับอายุ
- ขาดผู้ช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิดขณะเดินทางท่องเที่ยว
- อาหารมีให้เลือกไม่หลากหลายไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- กิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีในจังหวัดไม่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
- ไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ราวจับขณะเดิน
- สินค้าและบริการมีราคาแพง
- ถูกหลอกลวงฉ้อโกงในการซื้อสินค้าและบริการ
- ข้อจำกัด อื่น ๆ เช่น ปัญหาเรื่องรถที่ใช้ในการเดินทาง

2) ความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ประมาณเกือบครึ่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวสูงอายุ ระบุว่ามีปัญหาด้านโครงสร้างพื้นฐานของแหล่งท่องเที่ยว ในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน เรียงตามลำดับดังนี้

- ไม่มีระบบโทรคมนาคม/การติดต่อสื่อสารที่ดี
- สภาพถนนไม่เหมาะสมกับการท่องเที่ยว
- ระบบน้ำประปาไม่สามารถใช้งานได้/ใช้ได้ไม่ดี
- ช่างคมนาคมไม่สะดวก

3) ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวสูงอายุต้องการให้มีทางลาดในแหล่งท่องเที่ยว มีราวจับและราวกันตกที่ได้มาตรฐานในแหล่งท่องเที่ยว มีห้องสุขาที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุในแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังต้องการให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว เรียงตามลำดับดังนี้

- มีการบริการทางการแพทย์/โรงพยาบาล มากที่สุด
- มีศูนย์การให้บริการข้อมูลการท่องเที่ยว
- มีถังขยะให้เพียงพอ
- มีความพร้อมทางด้านร้านอาหาร
- มีบริการรถประจำทาง
- มีความพร้อมทางด้านที่พักอาศัย
- มีพื้นที่สำหรับจอดรถยนต์ขนาดใหญ่
- มีร้านเสริมสวยใกล้ที่พัก (ทาสี ทาเล็บ แต่งหน้า)
- มีสถานบันเทิงยามค่ำเช่น ผับ บาร์
- มีห้างสรรพสินค้า/ร้านจำหน่ายของที่ระลึก
- มีห้องน้ำสะอาดที่แหล่งท่องเที่ยว
- มีจำนวนห้องน้ำ/ห้องสุขาให้เพียงพอ
- มีที่จอดรถที่ไม่คับแคบมาก

- และต้องการให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ได้แก่
- มีไฟฟ้าและแสงสว่างเหมาะสมกับผู้สูงอายุ
 - มีอาหารที่จัดให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
 - มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลด้านการท่องเที่ยวอย่างทั่วถึง
 - มีกฎหมาย/ระเบียบและข้อบังคับที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว
 - ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร
 - การต้อนรับและความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น
 - แก้ปัญหาความไม่ปลอดภัย/อาชญากรรม

5.2.5 ศึกษากฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในประเทศไทยเป็นกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยทั่วไป และกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุ โดยยังไม่มีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุเป็นการเฉพาะ อีกทั้งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแต่ละฉบับก็ไม่มีส่วนใดที่บัญญัติหรือถึงการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุไว้ ดังนั้น การจัดการท่องเที่ยวเพื่อผู้สูงอายุจึงต้องอาศัยความเข้าใจและร่วมมือของหน่วยงาน เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวที่จะบูรณาการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั่วไปกับกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับสิทธิสวัสดิการของผู้สูงอายุเข้าด้วยกัน

กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั่วไปที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุที่สำคัญกฎหมาย กฎ ข้อบังคับทั่วไปด้านธุรกิจการท่องเที่ยวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ซึ่งประกอบด้วยกฎหมายเกี่ยวกับองค์การที่กำกับดูแลสนับสนุนธุรกิจการท่องเที่ยว กฎหมายเพื่อการควบคุมนักท่องเที่ยว กฎหมายเพื่อควบคุมดูแลและพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยว และกฎหมายที่เป็นข้อบัญญัติขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับเทศบาลที่มิสาระเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว

นอกจากกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุดังกล่าวแล้วพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 ยังกำหนดให้มีคณะกรรมการธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ที่มีอำนาจออกระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับมาตรฐานการประกอบธุรกิจนำเที่ยวและมาตรฐาน การปฏิบัติหน้าที่ของมัคคุเทศก์และผู้นำเที่ยวที่จะพึงปฏิบัติต่อนักท่องเที่ยว และความรับผิดชอบที่มีต่อนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งปัจจุบันกรรมการท่องเที่ยวได้ออกประกาศประกาศมาตรฐานการท่องเที่ยวเพื่อเป็นแนวทางการดำเนินงานด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดมาตรฐานการท่องเที่ยวออกเป็น 3 ด้าน คือมาตรฐานด้านแหล่งท่องเที่ยวหรือกิจกรรมท่องเที่ยว มาตรฐานด้านการบริการการท่องเที่ยว และมาตรฐานด้านการตลาดท่องเที่ยว ทั้งนี้ กรรมการท่องเที่ยวยังได้ออกประกาศมาตรฐานการท่องเที่ยวไทย และมาตรฐานบริการนักท่องเที่ยว ผู้สูงอายุรวมทั้งกลุ่มคนพิการ และครอบครัวที่มีเด็กเล็กและสตรีมีครรภ์อีกด้วย

การเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุยังมีกฎหมาย กฎ ข้อบังคับเพื่อการคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของผู้สูงอายุที่มีผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ได้แก่

พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนต่อสิทธิและประโยชน์ของผู้สูงอายุเกี่ยวกับสิทธิได้รับการบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่สะดวกและรวดเร็วเป็นกรณีพิเศษ สิทธิที่จะได้รับการศึกษา การศาสนา และข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิต สิทธิได้รับการประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม สิทธิได้รับการพัฒนาตนเองและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม การรวมกลุ่มในลักษณะเครือข่ายชุมชน สิทธิได้รับความความสะดวกและความปลอดภัยโดยตรงแก่ผู้สูงอายุในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่น สิทธิการช่วยเหลือด้านค่าโดยสาร ยานพาหนะตามความเหมาะสม สิทธิได้รับการยกเว้นค่าเข้าชมสถานที่ของรัฐ เป็นต้น

ประมวลกฎหมายอาญา ได้บัญญัติความผิดเกี่ยวกับการทอดทิ้งผู้สูงอายุ

พระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ได้บัญญัติให้ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังไม่ให้รถชนหรือเดินคนเดินเท้า ไม่ว่าจะอยู่ ณ ส่วนใดของทาง และต้องให้สัญญาณเตือนคนเดินเท้าให้รู้ตัวเมื่อจำเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็ก คนชรา หรือคนพิการที่ผู้ขับขี่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการควบคุมรถของตน”

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ได้บัญญัติกำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลว่าอาจดำเนินการภายในตำบลเพื่อส่งเสริมการผู้สูงอายุ และให้ มีหน้าที่ต้องส่งเสริมการพัฒนาสตรี ผู้สูงอายุ

พระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 10) พ.ศ. 2542 ได้เพิ่มหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาประชากรกลุ่มผู้สูงอายุไว้ว่าเทศบาลตำบลมีหน้าที่ต้องส่งเสริมการพัฒนา ผู้สูงอายุ

กฎหมาย กฎ ระเบียบข้อบังคับดังกล่าวพบว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคต่อการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในลักษณะของปัญหาที่เกิดจากความบกพร่องของตัวบทกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ และปัญหาที่เกิดจากสภาพของการบังคับใช้กฎหมาย สรุปได้ดังนี้

5.2.5.1 ปัญหาที่เกิดจากความบกพร่องของตัวบทกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

ผลการศึกษาพบว่ากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดสิทธิสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 บัญญัติให้ผู้สูงอายุมีสิทธิต่าง ๆ หลายประการ เป็นต้นว่าสิทธิได้รับการบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุขที่สะดวกรวดเร็วเป็นกรณีพิเศษ สิทธิได้รับความสะดวกปลอดภัยโดยตรงในอาคาร สถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณะอื่น แม้กฎหมายฉบับนี้จะไม่ได้กำหนดให้นำไปใช้บังคับกับการจัดการท่องเที่ยวให้แก่ผู้สูงอายุ หรือเป็นบทบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการกำกับดูแล และส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวต้องจัดให้มีสิทธิดังกล่าวเพื่อรองรับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ แต่อาจนำไปปรับใช้หรือบูรณาการเข้ากับการจัดการท่องเที่ยวแก่ผู้สูงอายุได้ ทั้งนี้พบว่าผู้ประกอบธุรกิจท่องเที่ยวส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของกฎหมายฉบับนี้ จึงทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือยึดถือปฏิบัติจากผู้เกี่ยวข้องเท่าที่ควร

5.2.5.2 ปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

จากการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ทั้งที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวถึงสภาพปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุพบปัญหา ดังนี้

1) ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ พบว่าการจัดการท่องเที่ยวให้กับผู้สูงอายุยังเป็นการจัดไปตามธรรมชาติความต้องการของตลาดการท่องเที่ยวทั่วไปโดยที่ผู้ประกอบการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ภาครัฐ รวมถึงนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่ไม่ได้สัมผัสยังไม่ทราบว่ามีกฎหมายใดเกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ และจะต้องถือปฏิบัติตามกฎหมายเหล่านั้นอย่างไร

2) ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายขององค์กรภาครัฐที่มีบทบาทอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว พบว่าองค์กรภาครัฐที่มีบทบาทและอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีจำนวนมากทั้งในระดับส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น การกำหนดนโยบายและการปฏิบัติตามบทบาทอำนาจหน้าที่ขององค์กรภาครัฐส่วนใหญ่ยังไม่ได้กำหนดเป็นเชิงนโยบายสำคัญขององค์กร และขาดการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรในอันที่จะส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุโดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวยังให้ความสำคัญกับการแสวงหารายได้จากการจัดบริการเพื่อการท่องเที่ยวทั่วไปมากกว่าการให้ความสำคัญกับการจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกหรือการบริการที่จำเป็นสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

3) ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายด้านธุรกิจการท่องเที่ยว พบว่าธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุตั้งแต่ยานพาหนะเพื่อการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เช่น รถยนต์นำเที่ยว รถยนต์โดยสาร รถจักรยานยนต์รับจ้าง ธุรกิจบริการด้านอาหาร โรงแรมที่พัก ร้านขายของที่ระลึก รวมถึงไกด์หรือมัคคุเทศก์ที่ให้บริการนำเที่ยว ล้วนมีกฎหมายเกี่ยวข้องกับการประกอบธุรกิจเหล่านี้เป็นต้นว่ากฎหมายเพื่อการควบคุมการใช้รถตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ.2522 กฎหมายเพื่อการควบคุมด้านสุขภาพอนามัยของประชาชนตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กฎหมายเพื่อการควบคุมการประกอบกิจการโรงแรมที่พักตามพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 กฎหมายเพื่อการควบคุมธุรกิจนำเที่ยวตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 แต่การบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวพบว่าเป็นปัญหาที่เกิดจากความย่อหย่อนต่อการเข้มงวดขึ้นในการบังคับใช้และการละเมิดต่อกฎหมายของผู้เกี่ยวข้องทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุหลายประการ ตามที่รวบรวมได้จากผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น สภาพรถยนต์นำเที่ยว รถยนต์โดยสาร ไม่เหมาะสมต่อสภาพร่างกายของผู้สูงอายุ อาหารที่จัดจำหน่ายไม่สะอาดถูกสุขอนามัย โรงแรมที่พัก เรียกเก็บค่าที่พักและบริการในอัตราที่ไม่แน่นอนตามที่คิดจะเรียกเก็บโดยอ้างช่วงฤดูการท่องเที่ยว การประกอบธุรกิจท่องเที่ยวของไกด์หรือมัคคุเทศก์ที่ไม่มีใบอนุญาต มีการผิดสัญญานำเที่ยวที่ไม่เป็นไปตามรายการนำเที่ยวที่ได้แสดงไว้ และเรียกเก็บค่าบริการนำเที่ยวเกินจากที่ตกลงไว้ในสัญญา สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงสวัสดิภาพความปลอดภัยของที่พัก และแหล่งท่องเที่ยวที่ยังไม่รองรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ

4) ปัญหาการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรเพื่อการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ พบว่าแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญและเป็นที่สนใจต่อการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุยังมีสภาพที่ไม่สะอาดปลอดภัย ไม่เหมาะสมที่ผู้สูงอายุจะเข้าไปยังแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้น เช่น สภาพถนนที่ขรุขระเป็นหลุมเป็นบ่อ แหล่งท่องเที่ยวที่ต้องเดินขึ้นเนินซึ่งมีความสูงไม่มีราวบันไดให้จับ ห้องน้ำและสิ่งปลูกสร้างตามแหล่งท่องเที่ยวไม่มีความเป็น

อารยสถาปัตน์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นน้ำพุร้อนให้ลงอาบไม่มีป้ายบอกถึงข้อควรระวังสำหรับผู้สูงอายุ การไม่จัดเตรียมอุปกรณ์หรือความพร้อมเพื่อการปฐมพยาบาลกรณีนักท่องเที่ยวสูงอายุเจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุ

5.3 อภิปรายผล

การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนมีการจัดเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคลจากกลุ่มตัวอย่างและมีการจัดประชุมกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่นเดียวกับงานของสัจจา ไกรศรีรัตน์ (2555) ซึ่งจัดทำโครงการสังเคราะห์วิจัยเรื่อง แนวทางการใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดราชบุรี เป็นฐานในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวตามรอยอารยธรรมขอม-ทวารวดีจังหวัดราชบุรี และทำการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการจัดเส้นทางท่องเที่ยว โดยแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวสำหรับเชิงคุณภาพใช้เพื่อศึกษาจุดเด่น และความเป็นเอกลักษณ์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวตามรอยอารยธรรมทวารวดี-ขอม ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกรายบุคคล กลุ่มบุคคลและจัดประชุมเวทีเพื่อระดมความคิดเห็นจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยชิ้นนี้รายงานว่า นักท่องเที่ยวสูงอายุต้องการให้แก้ปัญหาความไม่ปลอดภัย/อาชญากรรม สอดคล้องกับงานของ Yvette Reisinger & Felix Mavondob (2006) ที่สำรวจความแตกต่างในการรับรู้ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยในการเดินทาง ความวิตกกังวล และความตั้งใจที่จะเดินทางในหมู่นักท่องเที่ยวต่างชาติจากประเทศออสเตรเลีย, แคนาดา, กรีซ, ฮองกง, สหราชอาณาจักรและสหรัฐอเมริกา ได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามโครงสร้างจากนักท่องเที่ยว 830 ราย ผลที่ได้พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในการรับรู้ความเสี่ยงในการเดินทาง ความปลอดภัย ความวิตกกังวล และความตั้งใจในการเดินทางในหมู่นักท่องเที่ยวจากแต่ละประเทศแตกต่างกัน โดยนักท่องเที่ยวจากประเทศสหรัฐอเมริกา, ฮองกงและออสเตรเลียมีความคิดเห็นว่ามีความเสี่ยงในการเดินทางมากขึ้น รู้สึกปลอดภัยน้อยลง จึงมีความกังวล และไม่เต็มใจที่จะเดินทางมากกว่านักท่องเที่ยวจากสหราชอาณาจักร แคนาดา และกรีซ

จุฑามาศ สัมรัตน์พันธ์ (2547) ศึกษาศักยภาพและการมีส่วนร่วมของชุมชนในโครงการเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษาเขตเมืองจอมเพ็ด แขวงพระบาง สปป.ลาว วิธีการศึกษาใช้การวิจัยเอกสารและการวิจัยภาคสนามโดยใช้แบบสอบถามเพื่อสัมภาษณ์ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ ชุมชนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องและบริษัทนำเที่ยว ควบคู่กับการสำรวจเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังกล่าว สอดคล้องกับวิธีการศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ที่กลุ่มตัวอย่างเป็นประชาชนในชุมชนแหล่งท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

วัลลภ ทองอ่อน (2547) ศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวจากอำเภอมะสออด จังหวัดตากสู่เมืองมะละแหม่ง สหภาพเมียนมาร์ : เส้นทางสายวัฒนธรรม ธรรมชาติและการค้า ด้วยการสนทนากลุ่ม แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเส้นทางศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และกลุ่มการค้า การลงทุน การท่องเที่ยวทรัพยากรสนับสนุนการท่องเที่ยว ผลการวิจัยพบว่าชุมชนอำเภอมะสออด จังหวัดตาก มีความต้องการที่จะพัฒนาการท่องเที่ยวโดยเฉพาะ

การพัฒนาการท่องเที่ยวสู่สหภาพเมียนมาร์ อันเป็นการทำให้ชุมชนแม่สอดจังหวัดตากเปลี่ยนจากจุดปลายทางของการท่องเที่ยวเป็นจุดต้นทางของการท่องเที่ยวสู่สหภาพเมียนมาร์ อันเป็นการเพิ่มศักยภาพของชุมชนและพื้นที่ในด้านการท่องเที่ยว สอดคล้องกับการศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ซึ่งผลการวิจัยได้ 34 เส้นทางท่องเที่ยว เป็นการสร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

เกียรติสกุล ชลคงคา และคณะ (2549) ทำการวิจัยเรื่องมาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่า อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการและองค์การมหาชน มีหลายหน่วยงานภายใต้กฎหมายหลายฉบับที่ต่างลำดับศักดิ์กันทำให้การสร้างงานในเชิงบูรณาการยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร ภาคประชาชนและภาคธุรกิจให้ความร่วมมือในการปฏิบัติตามกฎหมายเป็นอย่างดี แต่ก็มีบางกรณีที่ยังฝ่าฝืนกฎหมายอยู่บ้างเพราะไม่มีการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้ประชาชนทราบ ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงมีทั้งส่วนที่เป็นตัวกฎหมายเองที่เป็นอุปสรรค การบังคับใช้กฎหมายภายใต้นโยบายสนับสนุนการท่องเที่ยวที่ยังไม่ชัดเจน และต้นทุนในการปฏิบัติตามกฎหมายมีสูง มาตรการทางกฎหมายที่จะนำมาใช้คือ การใช้มาตรการทางกฎหมายอาญา มาตรการทางกฎหมายแพ่ง มาตรการทางกฎหมายปกครอง และมาตรการการส่งเสริมในกฎหมาย เพื่อเอื้อต่อการใช้กฎหมายในการสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติบนพื้นที่เกาะช้างอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับการศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ที่พบว่าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องและภาคเอกชนผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวยังขาดความรู้ความเข้าใจที่จะปฏิบัติหรือวางแผนกำหนดนโยบายเพื่อรองรับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ขาดมาตรการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพทั้งที่เป็นกฎหมายเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยวและกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของผู้สูงอายุ

5.4 ข้อเสนอแนะ

แผนงานวิจัยนี้ต้องการสร้างมูลค่าและคุณค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว ที่มุ่งเน้นกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุในพื้นที่ภาคใต้ตอนบน โดยหลังจากการสังเคราะห์ผลงานวิจัย เพื่อนำมากำหนดนโยบายและมาตรการในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุที่เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวในจังหวัดภาคใต้ตอนบน ซึ่งในการพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวได้มีการเชื่อมโยงระหว่างจังหวัดต่าง ๆ แต่ด้วยลักษณะเฉพาะทางด้านกายภาพร่างกาย และสุขภาพของผู้สูงอายุ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวจึงต้องมีการกำหนดนโยบายและมาตรการในการพัฒนาเพื่อรองรับการท่องเที่ยวสูงอายุในภาคใต้ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และธุรกิจนำเที่ยวควรมีการจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย เช่นจำแนกตามรูปแบบการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ (Natural Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศาสนา (Edu-meditation Tourism) ฯลฯ หรือจำแนกตามกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การเที่ยวชมธรรมชาติ การเที่ยวชมโบราณสถาน การเที่ยวชมการแสดงทางวัฒนธรรม การไปไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ การเที่ยวชมวิถีชีวิต กิจกรรมการนวดและสปา ฯลฯ

2) ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว คงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตชุมชนของแต่ละพื้นที่ ส่งเสริมการสร้างสรรคสินค้าและบริการชุมชน OTOP ให้โดดเด่นและมีคุณค่า ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงในจังหวัด ระหว่างจังหวัด ที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย รวมถึงประสานและสนับสนุนการบริหารจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวชุมชน ให้สามารถดำเนินการเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

3) เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวสูงอายุสามารถกำหนดหรือเลือกโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ต้องการได้ สิ่งที่สำคัญในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ คือ การเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวสูงอายุได้มีโอกาสเลือกประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ตนเองสนใจและสามารถทำได้ และมีช่องทางให้นักท่องเที่ยวสูงอายุได้มีโอกาสเลือกหรือจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวที่ตรงกับความต้องการและลักษณะทางกายภาพของนักท่องเที่ยวสูงอายุ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำเสนอทางเลือกด้านกิจกรรมและโปรแกรมการท่องเที่ยวให้นักท่องเที่ยวสูงอายุได้รับทราบ เพื่อที่จะได้วางแผนการท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม ให้นักท่องเที่ยวสูงอายุได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยการมีส่วนร่วมในการผลิตหรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ (Creative Tourism) ที่นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการสร้างคุณค่า (Value Co-Creation) ในการเดินทางท่องเที่ยวของตนเอง ดังนั้น ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวสามารถดำเนินการได้ดังนี้

3.1) พัฒนา Application ด้านการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลการท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดที่มีระบบให้นักท่องเที่ยวสามารถเลือกกิจกรรมหรือโปรแกรมการท่องเที่ยวที่สนใจได้

3.2) ประชาสัมพันธ์และสื่อสารกับนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายต่อทางเลือกด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลายสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ

3.3) ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในภาคใต้ตอนบนควรมีการประชุมหรือสัมมนา ร่วมกันเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวระหว่างจังหวัดที่จะสามารถเพิ่มมูลค่าและคุณค่าทางการท่องเที่ยว รวมไปถึงการสร้างความโดดเด่นและแตกต่างจากคู่แข่งที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวในประเทศอื่น และสร้างความน่าสนใจของกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยในส่วนของกิจกรรมการท่องเที่ยวอาจจะเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวสูงอายุได้มีโอกาสวางแผนและกำหนดกิจกรรมในแต่ละจังหวัดด้วยตนเอง

4) การแก้ไขปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

4.1) การแก้ไขปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

เนื่องจากปัจจุบันกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของไทย ไม่ว่าจะเป็นกฎหมายเกี่ยวกับองค์การที่ดูแลสนับสนุนการท่องเที่ยวโดยทั่วไปตามพระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2544 กฎหมายควบคุมนักท่องเที่ยวตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 พ.ศ.2523 และ พ.ศ.2542 และพระราชบัญญัติสุลการ พ.ศ.2496 ถึง พ.ศ.2548 เกี่ยวกับการนำของเข้า ส่งของออกราชอาณาจักร การเสียภาษีตามอัตราสุลการของนักท่องเที่ยว กฎหมายควบคุมดูแลและพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญ เช่น พระราชบัญญัติ

อุทยานแห่งชาติ พ.ศ.2504 พระราชบัญญัติสงวนสัตว์ป่าและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ.2535 พ.ศ.2546 พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ.2507 , พ.ศ.2522 , พ.ศ.2528 พระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2485 พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2553 ที่สำคัญคือกฎหมายควบคุมเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยวตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 และพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2527 กฎหมายทั้งหมดนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวในลักษณะทั่วไปโดยไม่มีบทบัญญัติที่สอดคล้องหรือรองรับกับสิทธิสวัสดิการตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 ซึ่งเป็นสิทธิตามกฎหมายของผู้สูงอายุที่ครอบคลุมเกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุที่ต้องได้รับสิทธิในความสะดวกรวดเร็วเป็นพิเศษด้านการสาธารณสุข ด้านความปลอดภัยโดยตรงในอาคารสถานที่ ยานพาหนะ หรือบริการสาธารณสุขอื่น

ดังนั้น เพื่อเป็นการคุ้มครอง และรองรับสิทธิของผู้สูงอายุตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุให้บังเกิดผลต่อการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติกฎหมายดังกล่าวให้สอดคล้องรองรับกับสิทธิของผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 เช่น

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2544 ให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อความสะดวกปลอดภัยในการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุให้ชัดเจน

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 พ.ศ.2523 และ พ.ศ.2542 ให้มีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลืออำนวยความสะดวกเป็นพิเศษแก่ผู้สูงอายุในการเดินทางเข้าออกในหรือนอกราชอาณาจักร

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายควบคุมดูแลและพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่สำคัญโดยเฉพาะตามพระราชบัญญัติวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ.2485 พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ.2535 และพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2553 ให้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการจัดสร้างอารยสถาปัตย์ตามแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเพื่อรองรับสิทธิในการได้รับความสะดวกปลอดภัยที่เหมาะสมต่อการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุโดยไม่เป็นการทำลายคุณค่าทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน และสภาพทางธรรมชาติ

แก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายควบคุมเกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยวตามพระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2551 ให้มีบทบัญญัติที่เป็นสภาพบังคับให้ผู้ประกอบธุรกิจนำเที่ยวจัดรายการนำเที่ยวและจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวสูงอายุ

4.2) การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

เนื่องจากในปัจจุบันมีกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดูแลผู้สูงอายุเพื่ออำนวยความสะดวกให้นักท่องเที่ยวสูงอายุสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกและมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยวสูงอายุว่าจะได้รับการบริการที่เป็นธรรมและได้มาตรฐาน รวมทั้งมีความปลอดภัยทางด้านชีวิตและทรัพย์สิน โดยสามารถดำเนินการได้ดังนี้

4.2.1) เปิดช่องทางสายด่วนหรือ Application เพื่อให้นักท่องเที่ยวสามารถร้องเรียน หรือขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่ได้ทันทีในกรณีที่ประสบปัญหาระหว่างการเดินทางท่องเที่ยว

4.2.2) ดำเนินการศาลท่องเที่ยวในแต่ละจังหวัดเพื่อเป็นการควบคุมดูแล และลงโทษผู้ที่ละเมิดฝ่าฝืนกฎหมาย หรือดำเนินการด้วยความไม่เป็นธรรมต่อนักท่องเที่ยวที่มีการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจน

4.2.3) ประชาสัมพันธ์กฎหมายหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงช่องทางในการร้องเรียนหรือฟ้องร้องกรณีพบเจอการดำเนินการที่ไม่เป็นธรรมหรือมีการฝ่าฝืนกฎหมายให้กับกลุ่มนักท่องเที่ยวสูงอายุเพื่อให้ นักท่องเที่ยวสูงอายุได้ทราบถึงสิทธิของตนเอง รวมถึงการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวสูงอายุใช้สิทธิของตนเองอย่างเต็มที่

4.2.4) ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการด้านกฎหมายควรมีการร่วมในการตรวจสอบและเฝ้าระวังในแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ รวมถึงการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนและรุนแรง

4.2.5) หน่วยงานภาครัฐที่ดูแลรับผิดชอบด้านการท่องเที่ยวควรกำหนดแผนและนโยบายที่ชัดเจนเพื่อรองรับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุภายใต้แนวคิดว่าการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุเป็นสวัสดิการอีกประเภทหนึ่งของผู้สูงอายุที่รัฐต้องจัดให้อย่างมีประสิทธิภาพ

4.2.6) ควรเพิ่มมาตรการกำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความสะอาดปลอดภัย และด้านการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ รวมถึงมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ

4.3) รัฐควรเร่งแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ยังไม่รองรับการคุ้มครองสิทธิสวัสดิการด้านการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ ดังนี้

4.3.1) ตรากฎหมายใหม่ที่มีบทบัญญัติเกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและพัฒนากิจการด้านการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุโดยตรง โดยกำหนดให้มีหน่วยงานภาครัฐผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบและปฏิบัติบทบาทภารกิจด้านการส่งเสริมและพัฒนากิจการด้านการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุโดยตรง ภายใต้เจตนารมณ์ของกฎหมายที่ต้องการให้การท่องเที่ยวเป็นสิทธิและสวัสดิการส่วนหนึ่งที่รัฐมีหน้าที่ต้องจัดให้แก่ผู้สูงอายุ

4.3.2) แก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่ พระราชบัญญัติสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ.2544 พระราชบัญญัติธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2551 พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2542 ให้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุได้อย่างเป็นรูปธรรมแท้จริง

4.3.3) รัฐบาลควรให้ความสำคัญกับการออกกฎกระทรวง ซึ่งเป็นกฎหมายในของฝ่ายปกครองให้มีสภาพบังคับและมาตรการเพื่อกำกับดูแลการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุเกี่ยวกับความสะอาดปลอดภัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุตั้งแต่ รถยนต์ รถโดยสาร ถนน สิ่งอำนวยความสะดวกและการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ เช่น อาหาร ห้องน้ำ รวมถึงมาตรการส่งเสริมสนับสนุนให้ภาคเอกชนซึ่งเป็นผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางท่องเที่ยวของผู้สูงอายุโดยเฉพาะโรงแรมที่พักที่ต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุ

5.5 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาและพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ เชื่อมโยงจังหวัดภาคใต้ตอนบนกับจังหวัดอื่นๆ ของประเทศไทย หรือกับประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ให้ได้มาตรฐาน โดยจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ เช่น จำแนกตามสัญชาตินักท่องเที่ยว ได้แก่ นักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทย ชาวมาเลเซีย ชาวอินโดนีเซีย ชาวอเมริกัน ชาวเยอรมัน ชาวญี่ปุ่น ฯลฯ หรือจำแนกตามประเภทของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ 4 ประเภทหลัก ได้แก่

- 1) กลุ่มมรดกทางวัฒนธรรม (Cultural Heritage)
- 2) กลุ่มวิถีชีวิต (Lifestyles)
- 3) กลุ่มศิลปะ (Arts)
- 4) กลุ่มสินค้าที่ตอบสนองความต้องการที่แตกต่าง (Functional Creation)

บรรณานุกรม

- กรมการท่องเที่ยว.2554. สถิตินักท่องเที่ยว (Tourist Arrivals in Thailand.) ปี 2010. กรมการท่องเที่ยว.
สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2556, จาก <http://www.tourism.go.th/2010/th/statistic/tourism.php?cid=30>
- กรมการท่องเที่ยว. 2554. สถิตินักท่องเที่ยว (Tourist Arrivals in Thailand.) ปี 2011. กรมการท่องเที่ยว.
สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2556, จาก <http://www.tourism.go.th/2010/th/statistic/tourism.php?cid=3>
- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม.2554. 84 เส้นทาง เสน่ห์วัฒนธรรมวิถีไทยสายใยชุมชน.
กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. 2554. มาตรฐานและตัวชี้วัดด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว.
- กฎหมายการท่องเที่ยว, Tourism of World, สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2558, จาก
กฎหมายกับการท่องเที่ยวของผู้สูงอายุ , สืบค้นเมื่อ 7 มีนาคม 2559, จาก
<http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/634497#sthash.j6G2BwRV.dpuf>
- เกียรติสกุล ชลคงคา พนิดา บุญเกิด และยุพดี นามสุดโท . 2549.มาตรการทางกฎหมายเพื่อการสนับสนุน
กิจกรรมการท่องเที่ยวทางธรรมชาติอย่างยั่งยืน บนพื้นที่เกาะช้าง กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด.สืบค้นเมื่อ
7 กันยายน 2558, จาก http://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG4950142
- กิตติชัย เจริญชัย.2550.การศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว และกลยุทธ์ตลาด
บริการการท่องเที่ยวเชิงพุทธในจังหวัดมหาสารคาม.สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- ความเป็นมาและความสำคัญของการท่องเที่ยว.2558. สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2558, จาก
http://www.praveetelearning.com/elearning_content.php?subject_id=2&chapter
- ความหมายของพฤติกรรมนักท่องเที่ยว.2558. สืบค้นเมื่อ 15 มีนาคม 2558, จาก
<https://touristbehaviour.wordpress.com/1/>
- จิราวัต รัตนไพฑูรย์ชัย. 2557. ตลาดนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ,สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา
International Institute for Trade and Development. กรุงเทพฯธุรกิจ. ปีที่3. ฉบับที่ 153.
อังคาร 26 สิงหาคม 2557.
- ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. 2548. การวางแผนและพัฒนากการท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.
- ชมชิด อิมวิทยา และคณะ.2544.การกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวโดยจักรยานรอบเกาะอยุธยา.การประชุมทาง
วิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 39, 5-7 กุมภาพันธ์ 2544.
- ดไณยา ตั้งอุทัยสุข.2554. การท่องเที่ยว...รูปแบบที่นึกไม่ถึง. สืบค้นเมื่อ 23 มกราคม 2556, จาก
<http://www.cpu.ac.th/cpu2010/graduate/index.php/2010-10-11-12-32-28>
- ธานี นงนุชและคณะ .2550.รายงานการวิจัย ระยะที่ 1 การวิจัยและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวระหว่าง
ประเทศไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน : เส้นทางท่องเที่ยวอุบลราชธานี- พนมเปญ-โฮจิมินห์. สำนักวิทย
บริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ.มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ธานี นงนุชและคณะ.2551. การวิจัยและพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวระหว่างประเทศไทยกับประเทศเพื่อน

บ้าน : เส้นทางท่องเที่ยวอุบลราชธานี – สะหวันนะเขต – ดานัง.สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยี
สารสนเทศ.มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ณัฏฐิ์ ศรีดี, ปัญญา คล้ายเดช, ดวงดี โอธสุ .2556. รูปแบบและกระบวนการจัดการท่องเที่ยวทาง

พระพุทธศาสนาในภาคกลาง: กระบวนการจัดการพุทธศิลป์ถิ่นสยามเพื่อความงามของจิตใจและ ปัญญา.
คณะพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ,สิทธิผู้สูงอายุตามพ.ร.บ.ผู้สูงอายุ พ.ศ.2546. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2558,
จาก http://www.oppo.opp.go.th/pages/statistic/stat_02.html

นโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้อง. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2558, จาก

<http://masterplan.andamanecotourism.com/%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88-3-%E0%B8%99%E0%B9%82%E0%B8%A2%E0%B8%9A%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B9%81%E0%B8%A5%E0%B8%B0%E0%B9%81%E0%B8%9C%E0%B8%99%E0%B8%9E%E0%B8%B1%E0%B8%92%E0%B8%99/>

ปรีชา แดงโรจน์.2544. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสู่ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: ไฟว์ แอนด์โพรฟิชั่นติ้ง.

ปิยฉัตร ทองแพง. 2552. รูปแบบการพัฒนาธุรกิจท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุกรณีศึกษาผู้สูงอายุภาคกลาง
(Model of tourism development for aging Case study of aging in central). สืบค้นเมื่อ 14
มกราคม 2558, จาก <http://rir.nrct.go.th/drupal-ir/node/59251>

พยอม ธรรมบุตร.2546. เอกสารประกอบการสอน. สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ภูมิ โชคเหมาะ. 2552. กฎหมายการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย (Law for Quality of
Life Promotion of the Old Age Persons in Thailand).

มณีกาญจน์ เขียวรัตน์.2553.แนวทางการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เป็นเส้นทางท่องเที่ยว โดย
การมีส่วนร่วมของชุมชน: กรณีศึกษาอำเภอบ้านผือ จังหวัดอุดรธานี.การศึกษาระดับปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว.บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

ยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวไทย พ.ศ. 2558 – 2560. สืบค้นเมื่อ 30กรกฎาคม 2558, จาก
www.mots.go.th/ewt_dl_link.php?nid=7114

รูปแบบการท่องเที่ยวในประเทศไทยและพฤติกรรมนักท่องเที่ยว, สืบค้นเมื่อ 30กรกฎาคม 2558, จาก
http://secretary.mots.go.th/strategy/ewt_dl_link.php?nid=1661&filename=index

ราณี อิศัยกุล. 2555. การท่องเที่ยวที่ไร้ความเร่งรีบเพื่อสร้างการเรียนรู้ ผ่านการสื่อความหมายสำหรับ
นักท่องเที่ยว สูงอายุชาวยุโรป. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2558, จาก.www.WorldEconomicForum.

ราณี อิศัยกุล.2558. การส่งเสริมการท่องเที่ยวผู้สูงอายุจากทวีปยุโรปสู่ประเทศไทย, สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม
2558, จาก www.WorldEconomicForum

รูปแบบการท่องเที่ยว. 2558. สืบค้นเมื่อ 12 มกราคม 2558, จาก

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%9C%E0%B8%B9%E0%B9%89%E0%B9%83%E0%B8%8A%E0%B9%89:Warachm>

รูปแบบการท่องเที่ยว. 2558. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2558, จาก <https://www.gotoknow.org/posts/497344>

พฤติกรรมนักท่องเที่ยว. 2558. สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2558, จาก

<https://touristbehaviour.wordpress.com/8-2/>

วาร์ชต์ มัธยมบุรุษ .2556. **แนวทางการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุ กรณีศึกษาพื้นที่รอบการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแม่เมาะ จังหวัดลำปาง.** วารสารการบริการและการท่องเที่ยวไทย ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2556)

วาร์ชต์ มัธยมบุรุษ. 2552. **รูปแบบการบริหารจัดการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่นที่พำนักระยะยาวในจังหวัดเชียงใหม่.** เชียงใหม่ : ดุษฎีนิพนธ์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้

วิภาวรรณ ปิ่นแก้ว. 2551. **การศึกษาเพื่อเสนอเส้นทางท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเมืองจังหวัดเพชรบุรี.**

ปริญญาานิพนธ์ วท.ม. (การวางแผนและการจัดการการท่องเที่ยวเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วัลลภ ทองอ่อน. 2547. **การศึกษาเส้นทางท่องเที่ยวจากอำเภอสอด จังหวัดตากสู่เมืองมะละแหม่ง**

สหภาพเมียนมาร์ : เส้นทางสายวัฒนธรรม ธรรมชาติและการค้า. รายงานการวิจัยโครงการวิจัยเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวยั่งยืน ศูนย์ร่วมมือเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในกลุ่มประเทศอนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง.

สลิลทิพย์ ตียาภรณ์. 2553. **เส้นทางท่องเที่ยวพืชมรดกประวัติศาสตร์ กาดหลวง 150 ปี.** รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ภาควิชาพืช เชียงใหม่.

สังคมสูงวัยในประเทศไทย – ใช้ชีวิตอย่างไรให้มั่นคงและยั่งยืน. สืบค้นเมื่อ 11 มีนาคม 2558, จาก

<http://blogs.worldbank.org/eastasiapacific/th/aging-in-thailand-how-to-live-long-and-prosper>

สัจจา ไกรศรีรัตน์. 2555. **แนวทางการใช้วัฒนธรรมท้องถิ่นจังหวัดราชบุรี เป็นฐานในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว.** รายงานวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

สุรีย์ บุญญานพวงศ์. 2557. **นักท่องเที่ยวสูงวัย : อนาคตใหม่ การท่องเที่ยวไทยพร้อมหรือยัง.** สถาบันวิจัยสังคม. สืบค้นเมื่อ 14 มกราคม 2557, จาก. <http://www.slideshare.net/amicsangkakorn/ss-36144714>.

สุรีย์ บุญญานพวงศ์ และกรวรรณ สังขกร .2555. **การจัดการแหล่งท่องเที่ยวแบบ Slow Tourism สำหรับนักท่องเที่ยวผู้สูงอายุในภาคเหนือตอนบน.** วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการการจัดการ มข. 5 (1) ม.ค. - มิ.ย.

สุเทพ พันประสิทธิ์และคณะ. 2547. **กลยุทธ์การจัดการเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดชายแดนไทยและกัมพูชา กรณีศึกษา : จังหวัดสระแก้ว บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ .** ศูนย์วิจัย, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.

AswinSangpikul. 2007. **“Travel motivations of Japanese senior travelers to Thailand.”**

International Journal of Tourism Research. Volume 10 Issue 1, pages 81-94.

Monsicha Inthajak. 2552. **“Behavior of Japanese Senior Tourists Towards Cultural Tourism Activities in Chiang Mai Province”** การท่องเที่ยวไทยนานาชาติฉบับที่ 2 ปี 2552.

- Swarbrooke, J. & S. Horner. 2007. **Consumer Behaviour in Tourism**. 2nd edn. Oxford: Butterworth-Heinemann/Elsevier.
- Yvette Reisinger & Felix Mavondob. 2006. **Cultural Differences in Travel Risk Perception**. *Journal of Travel & Tourism Marketing*, vol 20, Issue 1, pp 13-30.
- Zeithaml, V. & Bitner, M.J. 2003. **Services Marketing: Integrating Customer Focus across the Firm**. 3rd ed. McGraw-Hill. New York. NY.

ภาคผนวก ก.

แนวคำถามในการสัมภาษณ์ ประชาชนในท้องถิ่นและผู้ทำงานในหน่วยงานภาครัฐและเอกชน
ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว
โครงการศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

แนวคำถามในการสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน” ซึ่งได้รับการสนับสนุนเงินทุนวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของประเทศในอนาคต

รศ. ดร.ศรัณยา บุญนาค คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โทรศัพท์ 081-6980383 bsaranya70@hotmail.com

แบบสัมภาษณ์มีทั้งหมด 2 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูล ☐ ประชาชนในท้องถิ่น ☐ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน

หน่วยงาน.....

ที่ตั้งหน่วยงาน.....

หน้าที่รับผิดชอบ, ตำแหน่งงาน.....

สัมภาษณ์เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ระหว่างเวลา..... -

ผู้สัมภาษณ์ชื่อ.....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

1. ระบุแหล่งท่องเที่ยวเรียงตามลำดับคุณค่าและความสำคัญในการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

.....
.....
.....
.....

2. สถานการณ์การท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

.....

.....

.....

.....

3. เสนอเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน
จังหวัดภูเก็ต

.....

.....

.....

.....

จังหวัดกระบี่

.....

.....

.....

.....

จังหวัดพังงา

.....

.....

.....

.....

จังหวัดระนอง

.....

.....

.....

.....

จังหวัดชุมพร

.....

.....

.....

.....

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

.....

.....

.....

จังหวัดนครศรีธรรมราช

.....

.....

.....

4. เสนอเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุที่สามารถเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย

.....

.....

.....

.....

.....

5. ลักษณะคุณภาพและความปลอดภัยของเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุทั้งใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนและที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย

.....

.....

.....

.....

6. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ

.....

.....

.....

.....

7. ศักยภาพในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน

1) จุดเด่น

.....

.....

.....

.....

2) จุดด้อย

.....

.....

.....

.....

3) โอกาสในการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

.....

4) อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

8. แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน

.....

.....

.....

.....

.....

9. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....••

.....••

.....••

.....••

.....••

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ท่านได้สละเวลาในการให้ข้อมูล

ภาคผนวก ข.

**แนวคำถามในการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวสูงอายุทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ
ในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน**

คำชี้แจงสำหรับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

แนวคำถามในการสัมภาษณ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน” ซึ่งได้รับการสนับสนุนเงินทุนวิจัย จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น ผู้วิจัยจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวของประเทศในอนาคต

รศ. ดร.ศรัณยา บุณนาค คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี โทรศัพท์ 081-6980383 bsaranya70@hotmail.com

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ และพฤติกรรมการท่องเที่ยว

1. ชื่อแหล่งท่องเที่ยวที่ท่านทำการศึกษา
2. ลักษณะบุคคลของนักท่องเที่ยว อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ ฯลฯ
3. สัญชาตินักท่องเที่ยว
4. การมีโรคประจำตัว
5. การเดินทางท่องเที่ยวในครั้งนี้มีผู้ร่วมเดินทางกี่คน เดินทางกับใคร และพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยว
6. เหตุผลสำคัญที่สุดที่ตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดนี้ในครั้งนี้
7. ให้ระบุแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนที่ท่านท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด
8. ให้ระบุแหล่งท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนที่ท่านให้ระดับคุณค่าในเรื่องความโดดเด่น/มีชื่อเสียง
9. ในการเดินทางท่องเที่ยวในเขตพื้นที่จังหวัดนี้ครั้งนี้ ได้รับความพึงพอใจในระดับใด
10. ในอนาคตคาดหวังว่าจะกลับมาท่องเที่ยวซ้ำในจังหวัดนี้อีกหรือไม่
11. สนใจรูปแบบการท่องเที่ยวแบบใดมากที่สุด
12. กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่ท่านสนใจ
13. รูปแบบการพักผ่อนที่ชอบที่สุด
14. กิจกรรมท่องเที่ยวแบบไหนโดนใจมากที่สุด
15. ข้อจำกัดที่พบเจอขณะการเดินทางมาท่องเที่ยวในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน
16. ความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
17. ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก ในการมาท่องเที่ยว
18. ความพึงพอใจในโปรแกรมและเส้นทางท่องเที่ยว
19. อื่นๆ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

1. ระบุแหล่งท่องเที่ยวเรียงตามลำดับคุณค่าและความสำคัญในการเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

.....

.....

.....

.....

.....

2. สถานการณ์การท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบนที่ส่งผลกระทบต่อการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว

.....

.....

.....

.....

.....

3. เสนอเส้นทางท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

จังหวัดภูเก็ต

.....

.....

.....

.....

.....

จังหวัดกระบี่

.....

.....

.....

.....

.....

จังหวัดพังงา

.....

.....

.....

.....

.....

จังหวัดระนอง

.....

.....

.....

.....

.....

จังหวัดชุมพร

.....

.....

.....

.....

.....

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

.....

.....

.....

.....

.....

จังหวัดนครศรีธรรมราช

.....

.....

.....

.....

.....

4. เสนอเส้นทางท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย

.....

.....

.....

.....

5. ลักษณะคุณภาพและความปลอดภัยของเส้นทางท่องเที่ยวทั้งใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบนและที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย

.....

.....

.....

.....

6. ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ

.....

.....

.....

.....

7. ศักยภาพในการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน

7.1 จุดเด่น

.....

.....

.....

.....

7.2 จุดด้อย

.....

.....

.....

.....

7.3 โอกาสในการพัฒนา

.....

.....

.....

.....

7.4 อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

8. แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน

.....

.....

.....

.....

9. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งที่ท่านได้สละเวลาในการให้ข้อมูล

ภาคผนวก ค.

การจัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา
การท่องเที่ยวใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน

ภาพที่ ค1 5 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา
การท่องเที่ยว ที่โรงแรมทินิติ จังหวัดระนอง

ภาพที่ ค2 7 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่โรงแรมคาทิงา จังหวัดภูเก็ต

ภาพที่ ค3 8 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา
การท่องเที่ยว ที่โรงแรมภูงา จังหวัดพังงา

ภาพที่ ค4 9 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา
การท่องเที่ยวที่โรงแรมไทยโฮเทล จังหวัดกระบี่

ภาพที่ ค5 13 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา
การท่องเที่ยวที่โรงแรมมรกต จังหวัดชุมพร

ภาพที่ ค6 14 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา
การท่องเที่ยวที่โรงแรมบรรจงบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ค7 15 มกราคม 58 จัดประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากภาคีที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่โรงแรมแกรนด์ปาร์ค จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก ง.

ตัวอย่างเส้นทางท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุ

เส้นทางที่ 6

นครศรีเมืองประวัติศาสตร์ – สุราษฎร์เมืองคนดี – ชุมพรเมืองสดศรี – ระนอง น้เมืองน้ำแร่

(วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร – พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช - บ้านหนังตะลุงสุชาติ - โบราณสถานโมคลาน)

วันที่ 1

07.30 รับท่านจากที่พัก ตัวเมืองนครศรีธรรมราช

09.00 นั่งรถชมเมืองเล่าเรื่องเมืองลิกอร์ย้อนยุคเมืองประวัติศาสตร์นมัสการองค์พระบรมธาตุ ณ วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร โบราณสถานที่สะท้อนถึงอารยธรรมของดินแดนสุวรรณภูมิ และพลังศรัทธาต่อพระพุทธศาสนา วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เป็นวัดหลวง (พระอารามหลวง)ชั้นเอก

11.00 จากนั้นนำท่านไปยัง พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช แหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของเมืองนครศรีธรรมราช เพื่อรวบรวมเรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ชุมชนโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี

12.00 รับประทานอาหารกลางวัน กับร้านอาหารที่ขึ้นชื่อของจังหวัดนครศรีธรรมราช

13.00 เดินทางต่อ

13.45 นำท่านเยี่ยมชม บ้านหนังตะลุงสุชาติ ทรัพย์สิน ศิลปินท้องถิ่น ผู้ซึ่งได้รับรางวัลยอดเยี่ยม อุตุสาหกรรมท่องเที่ยว (ไทยแลนด์ ทัวริสซึม อวอร์ด) ประจำปี 2539 รางวัลดีเด่นประเภทวัฒนธรรม และโบราณสถาน บ้านหนังตะลุงสุชาติเป็นแหล่งผลิตและจำหน่ายตัวหนังตะลุงและหนังใหญ่ อีกทั้งยังมีการแสดงในลักษณะสาธิตในบริเวณบ้านหนังตะลุง นอกจากนี้ยังได้แบ่งพื้นที่เพื่อจัดเป็น พิพิธภัณฑ์แสดงเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้านและพิพิธภัณฑ์หนังตะลุงนานาชาติ

15.00 จากนั้นนำท่านเที่ยว โบราณสถานโมคลาน อยู่ที่อำเภอท่าศาลา ลักษณะเป็นเทวสถานโบราณของศาสนาฮินดูในลัทธิไศวนิกาย มีอายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 12-14 ต่อมาถูกทิ้งร้างไป มีการค้นพบร่องรอยหลักฐานทางโบราณคดีได้แก่ เนินซากโบราณสถาน โบราณวัตถุจำพวกหลักหิน สระน้ำ โบราณเป็นส่วนของสถาปัตยกรรมมาแต่เดิม เช่น ฐานโยนิ เศษภาชนะดินเผา ฯลฯ แสดงให้เห็นว่า โบราณสถานแห่งนี้เป็นชุมชนโบราณเก่าแก่ที่มีมาก่อนการตั้งถิ่นฐานของเมืองนครศรีธรรมราช โบราณสถานแห่งนี้ค้นพบครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ.2477 สภาพทั่วไปในขณะนั้นยังเป็นป่าทึบ

18.00 ออกเดินทางกลับเข้าสู่ที่พัก อ.สิชล บริการอาหาร...พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ 2

07.00 บริการอาหาร ณ ที่พัก จากนั้น

08.30 ให้ท่านได้ชมความสวยงาม หาดหินงาม หรือชาวท้องถิ่นเรียกกันว่า หั่วหินสิชล อยู่ในตำบลสิชล อำเภอสิชล นับเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อมานาน มีลักษณะเป็นหาดหินโค้งยาวขนานกับแนวคลื่นที่ซัดน้ำทะเลเข้ามาสู่ชายฝั่ง

- 09.30 ออกเดินทางต่อไปยัง อ.กาญจนดิษฐ์ ไปชมการฝึกยิงเพื่อการเกษตรที่ศูนย์ฝึกยิงกระแตและ อ.กาญจนดิษฐ์
- 12.00 บริการอาหาร ในตัวเมืองสุราษฎร์ธานี
- 13.00 เดินทางต่อ
- 14.20 ออกเดินทาง สู่ สวนโมกขลาราม หรือ วัดธารน้ำไหล ถือเป็นวัดป่าที่ยังคงรักษาความเข้มข้นของเนื้อแท้แห่งพุทธศาสนาไว้ วัดแห่งนี้มีประวัติเกี่ยวเนื่องกับท่านพุทธทาส ภิกขุ เพราะท่านเป็นผู้ก่อตั้งวัดขึ้น นอกจากนี้ในวัดยังมีสถานที่สำคัญๆ อีกมากมายรอให้ท่านเข้าไปศึกษาค้นหาหลักฐานที่แท้จริง
- 15.00 แวะนมัสการ วัดสำคัญของ จ.สุราษฎร์ธานี เป็นที่ประดิษฐานพระบรมธาตุไชยา ซึ่งมีอายุนับพันปี บริเวณวัดแวดล้อมด้วยพันธุ์ไม้ที่มีความสำคัญทางพุทธศาสนา เช่น โพธิ์ อโศกใหญ่ เป็นต้น พร้อมด้วยสิ่งปลูกสร้างเก่าแก่ที่สอดคล้องกับภูมิทัศน์ ประวัติ มีการค้นพบพระพุทธรูปศิลาปางสมาธิ สมัยทวารวดี ทำให้เชื่อได้ว่าวัดพระบรมธาตุไชยาฯ มีมาแล้วตั้งแต่ พ.ศ.1000-1200 แต่พระบรมธาตุไชยาสร้างในยุคที่อาณาจักรศรีวิชัยรุ่งเรืองราว พ.ศ.1200-1500 โดยเป็นพุทธเจดีย์ตามนิกายมหายาน นอกจากนี้ยังมีการค้นพบโบราณวัตถุกระจายอยู่ทั่วไป
- 16.00 เทียวชมการทอผ้า ณ บ้านพุมเรียง โดยนักโบราณคดีเชื่อว่าบ้านพุมเรียงแห่งนี้เป็นชุมชนที่เก่าแก่สืบย้อนหลังกลับไปได้ถึงในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย เนื่องจากอยู่ใกล้ท่าเรือโบราณบริเวณแหลมโพธิ์ พบซากเรือโบราณและเครื่องใช้ถ้วยชามในสมัยราชวงศ์ถังและราชวงศ์ซ้องของอาณาจักรจีนเป็นจำนวนมาก ซึ่งกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงอธิบายเอาไว้ว่าในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย เมื่อไชยาเป็นเมืองโบราณที่สำคัญและเก่าแก่ที่สุด
- 18.00 เดินทางไปยังที่เข้าพัก อ.ท่าชนะ บริการอาหาร ...พักผ่อนตามอัธยาศัย

วันที่ 3

- 07.00 บริการอาหาร จากนั้นนำท่าน
- 08.30 เดินทางไปยัง บ่อน้ำพุร้อนถ้ำเขาพลู บริเวณเชิงเขามีบ่อน้ำร้อนจำนวน 3 บ่อ ซึ่งมีชื่อเรียกคล้องจองกันคือ เอื้ออารีธารทิพย์ อมฤตธารา และพุกษาลธาร แต่ละบ่อน้ำแร่ร้อนผุดจากผิวดิน อุณหภูมิระหว่าง 55-56 องศาเซลเซียส ซึ่งภายในพื้นที่บ่อน้ำร้อนถ้ำเขาพลู ที่มีการพัฒนาพื้นที่เพื่อรองรับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นอย่างดี มีทั้งห้องอาบน้ำแบบส่วนตัว และอ่างอาบน้ำแบบ
- 10.30 จากนั้นนำท่านไปยัง ฟาร์มกาแพชีแซมด อ.หลังสวน หรือ ฟาร์มกาแพแซมด Goat เป็นหนึ่งในฟาร์มที่เลี้ยงแซมดเพื่อเป็นสัตว์เศรษฐกิจในการผลิตกาแพชีแซมดส่งออกขายของทางจังหวัดชุมพร จุดเด่นของฟาร์มกาแพชีแซมดหลังสวน คือเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงแซมดและเป็นร้านกาแพที่ขายกาแพชีแซมดได้โดยตรงจากผู้ผลิตโดยไม่ผ่านพ่อค้าคนกลางใดๆ จึงเป็นร้านกาแพที่ผู้ที่สนใจกาแพชีแซมดสามารถเข้ามาชิมกาแพชีแซมดในราคาที่ไม่แพงและยังได้ความรู้เรื่องกาแพชีแซมดจากผู้ผลิตโดยตรง
- นอกจากนั้น ช่างๆร้านเป็นฟาร์มแซมดที่เดินเพียงไม่กี่ก้าวก็สามารถชมความน่ารักน่าเอ็นดูของเหล่าแซมดที่คนทั่วไปยากที่จะจินตนาการได้ว่าหน้าตาของพวกมันเหล่านั้นแท้จริงเป็นอย่างไร
- 12.00 บริการอาหาร ณ อ.พะโต๊ะ

- 13.00 ชมการ แข่งเรือยาวพะโต๊ะ เป็นกิจกรรมที่ชาวพะโต๊ะจัดขึ้นในงานประเพณีล่องแพ และแข่งขันเรือยาวอำเภอพะโต๊ะ ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๑๔ กุมภาพันธ์ ของทุกปี ในแม่น้ำพะโต๊ะ และมีกิจกรรมการแสดง สาธิต ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นอีกหลายอย่าง เช่น อาหารพื้นบ้าน การแสดงพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน เป็นต้น
- 16.00 เดินทางต่อยัง จ.ระนอง เยี่ยมชมศูนย์วิจัยป่าชายเลน ป่าชายเลนหางวเป็นแหล่งเกิดและเติบโตของสัตว์ทะเลนานาชนิด ก่อนที่จะแข็งแรงและอาศัยหากินในทะเล ที่ศูนย์วิจัยป่าชายเลนหางวได้จัดเจ้าหน้าที่ไวน้ำชมธรรมชาติ ทั้งพรรณไม้ป่าและสัตว์ป่า การทัศนศึกษาในเขตป่าชายเลนนี้
- 17.00 นำท่านแช่น้ำร้อน บ่อน้ำร้อนรักษะวาริน เป็นบ่อน้ำร้อนซึ่งเกิดขึ้นเองตามธรรมชาตินี้มีอยู่ 3 บ่อ คือ บ่อพ่อ บ่อแม่ และบ่อลูก มีอุณหภูมิสูงประมาณ 65 องศาเซลเซียส น้ำพุร้อนแห่งนี้ได้รับการวิเคราะห์จากกรมวิทยา ศาสตร์บริการว่าประกอบด้วยแร่ธาตุที่สำคัญ และเป็นแหล่งเดียวในประเทศไทยที่ไม่มีสารกำมะถันเจือปนอยู่เลย จึงทำให้ไม่มีกลิ่นของกำมะถันและมีความบริสุทธิ์สามารถรับทานได้จากแหล่งกำเนิด โดยไม่ต้องผ่านการกลั่น กรองใดๆ ทั้งสิ้น ซึ่งมีอยู่เพียงไม่กี่แห่งในโลก
- 18.00 รับประทานอาหารเย็น และเดินทางกลับ ตัวเมืองระนอง

วันที่ 4

- 07.00 คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดระนอง จากนั้น
- 08.30 พระราชวังรังสรรค์ (เจ้าเมืองระนอง) เป็นพระราชวังที่จัดสร้างขึ้นเพื่อเป็นอนุสรณ์การ เสด็จประทับแรมของพระมหากษัตริย์ 3 พระองค์ ได้แก่ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 และพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 เป็นพระราชวังที่ทำด้วยไม้สักและไม้ตะเคียนทอง ถือเป็นพระราชวัง ที่มีการประกาศพระบรมราชโองการ ยกขึ้นเป็นพระราชวัง 1 ใน 19 แห่งของ ประเทศไทย และเป็นพระราชวัง 1 ใน 6 แห่งที่สร้างขึ้น ตามหัวเมือง ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 เป็นพระราชวังที่ สร้างจากไม้ทั้งหลัง
- 09.50 ไหว้สุสานเจ้าเมืองระนอง สร้างในปี พ.ศ. 2426 เป็นสุสานของพระยาดำรงสุจริตมหิศรภักดี อดิเดชเจ้าเมืองระนองโดยบริเวณ สุสานเป็นที่ดิน ที่ได้รับพระราชทานจากรัชกาลที่ 5 เพื่อเป็นเกียรติประวัติให้แก่ตระกูล ณ ระนอง ที่เป็นผู้ที่ทำความคุณประโยชน์ให้แก่ประเทศชาติอย่างใหญ่ หลวง
- 12.00 รับประทานอาหาร ชมวิวเกาะ
- 13.00 คณะเดินทางต่อ
- 14.00 น้ำตกบุญญาบาล เป็นน้ำตกที่ให้ทัศนียภาพสวยงาม ถ้าเดินทางจากกรุงเทพเข้าระนอง จะเห็นน้ำตกบุญญาบาลก่อน แล้วจึงลัดเลาะเข้าสู่ระนอง น้ำตกมีด้วยกัน ๓ ชั้น ต้นกำเนิดมาจากลำห้วยเล็กๆ บนป่าสงวนแห่งชาติ ป่าละอุ่น ป่าราชกรูด น้ำตกบุญญาบาลเป็นน้ำตกชั้นแรก มีลักษณะสายธารไหลลงจากหน้าผาสูง เป็นน้ำตกที่ขึ้นชื่อว่ามี ความงาม น้ำตกไหลตลอดทั้งปี
- 15.00 นำท่านเที่ยวชม คอคอดกระ บริเวณนี้เป็นส่วนที่แคบที่สุดของแหลมมลายู โดยมีระยะจากฝั่งทะเลทางตะวันตกจรดตะวันออก กว้างเพียง 50 กิโลเมตร มีแผ่นป้ายคอนกรีตขนาดใหญ่จำลองแผนที่

แสดงจุดที่ตั้งของคอคอดกระ ซึ่งเป็นจุดที่นักท่องเที่ยวนิยมถ่ายรูปเป็นที่ระลึกมากแห่งหนึ่ง ซึ่งแบ่งพรมแดนไทย-พม่า ได้อย่างชัดเจน

18.00 รับประทานอาหารเย็น และเดินทางกลับ ตัวเมืองชุมพร

วันที่ 5

07.00 คณะเดินทางออกจากที่พักจังหวัดชุมพร จากนั้น

08.30 นำท่านเที่ยวชม แสง สี เสียง ภาพจำลองการเกิดพายุไต้ฝุ่นเกย์ และยุวชนทหาร ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติชุมพร ตั้งอยู่ในศูนย์ราชการแห่งใหม่ของชุมพร เป็นที่รวบรวมเรื่องราวทางประวัติศาสตร์และโบราณวัตถุ ที่สำคัญของชุมพร โดยจัดแสดงเป็นภาพถ่ายภาพยนตร์ แสง-เสียง ป้ายสื่อความหมายโดยละเอียด หุ่นจำลองและสถานที่จำลองขนาดเท่าจริง โดยการแสดงแสง-เสียงเรื่องพายุไต้ฝุ่นเกย์

10.45 นำท่านสักการะ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ และชมทัศนียภาพของหาดทรายรี

12.00 รับประทานอาหาร

13.00 คณะเดินทางต่อ

14.00 เที่ยวชม หาดทุ่งวัวแล่น หาดทรายขาวละเอียด ค่อยๆ ลาดลงไปในทะเล แนวชายหาดด้านบนมีต้นมะพร้าว และมีผักบุ้งทะเลปลูกคลุมจำนวนมาก ด้านทิศใต้ของหาดบริเวณเชิงเขาเป็นแหล่งดำน้ำตื้นที่มีชื่อเสียง มีสาหร่าย ฟองน้ำ และปลานานาชนิด หาดทุ่งวัวแล่นนอกจากจะเป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นยามเช้าอันงดงามแล้ว ยังเป็นหาดที่มีทรายขาวนวล ละเอียด สะอาด มีกิจกรรมท่องเที่ยวทางทะเลทั้งดำน้ำ ตกปลาเที่ยวเกาะ ให้บริการในหลายรูปแบบ

15.00 จากนั้นนำท่านไปยัง หาดบ่อเมา อยู่ในอ่าวบ่อเมา เป็นหาดทรายขนาดกลางอยู่ทางทิศเหนือของแหลมแท่น มีชายหาดยาวประมาณ 2 กิโลเมตร หาดทรายขาวซึ่งปนไปด้วยเปลือกหอย โดยเฉพาะมีเปลือกหอยทับทิมจำนวนมาก เวลากลางคืนเป็นลานทรายกว้าง มีแสงสนุกริมฝั่งให้ความร่มรื่น ชายหาดมีหมู่บ้านชาวประมง ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเช่าเรือไปเที่ยวชมเกาะไข่ ซึ่งอยู่ห่างจากหาดบ่อเมาประมาณ 4 กม. เป็นเกาะขนาดเล็ก เนื้อที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขา

18.00 รับประทานอาหารเย็น และเดินทางเข้าที่พัก โดยสวัสดิภาพ

ภาพที่ จ1 แผ่นพับประชาสัมพันธ์ โปรแกรมการท่องเที่ยว

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร หรือ ที่ชาวคนเรียกว่า วัด
พระธาตุ ในเมืองลพบุรีสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ และเป็นมรดกวิญญานเมือง
นครศรีธรรมราชของหลวงพ่อศรีนาคเป็นที่ยกย่อง สืบต่อกันมาซึ่ง
จังหวัดนครศรีธรรมราชที่รู้จักกันแพร่หลายคือ พระบรมธาตุเจดีย์
ซึ่งตั้งอยู่ในวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร เนื่องจากเป็นที่บรรจุ
พระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า ปัจจุบันกรมศิลปากรได้
ประกาศฯ จัดเป็นเขตพระบรมธาตุเป็นโบราณสถาน นับเป็น
ปูชนียสถานที่สำคัญที่สุดแห่งหนึ่งของภาคใต้

อีกทั้งสถานที่ท่องเที่ยวที่ตั้งอยู่ในสวนสาธารณะสมเด็จพระศรีนครินทร์ 84 (ทุ่งท่าลาด) ตำบลนาเคียน อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดย พิพิธภัณฑ์เมืองนครศรีธรรมราช จัดแสดงเกี่ยวกับเมืองนครฯ ตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ถึงยุคปัจจุบัน ความรู้เรื่องชื่อเมือง ตรา 12 นักษัตร (ตราประจำ

เมือง การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ การ
รับอิทธิพลด้านวัฒนธรรมจากดิน
แดน ความสำคัญของนคร ใน
ฐานะเมืองท่า ประวัติบุคคลสำคัญ
เมืองนคร เรื่องราวทางศาสนา เช่น
ศาสนสถานต่างๆ เรื่องราววิถีชีวิต
วัฒนธรรม ประเพณี การละเล่น

ศิลปินท้องถิ่น ผู้สืบราชบรรพตเชื่อมลุตสาหกรรมท่องเที่ยว (ไทยแลนด์ ทริวิชั่น ฮิวริค) ประจำปี 2539 รางวัลดีเด่นประเภทวัฒนธรรมและโบราณสถาน บ้านหมื่นต๋องสูงสุราษฎร์ธานีแหล่งผลิตและจำหน่ายสัตว์หมื่นต๋องและหมื่นใหญ่ อีกทั้งยังมีการแสดงในลักษณะสาธิตในบริเวณบ้านหมื่นต๋องสูง นอกจากนี้ยังได้แบ่งพื้นที่เพื่อจัดเป็นพิพิธภัณฑ์แสดงเครื่องมือเครื่องใช้ที่บ้านและพิพิธภัณฑ์หมื่นต๋องนานาชาติ

“ตั้งดิน ตั้งฟ้า ตั้งภูเขาดั่งมอน โมคลานดั่งก้อน เมืองคอนดั่งหลัง” บทกลอนนี้แสดงให้เห็นความเก่าแก่ของบ้านโมคลานซึ่งเป็นชุมชนโบราณ ที่มีอายุประมาณ ๘,๐๐๐-๕,๐๐๐ ปีมาแล้ว

ดังนั้นชื่อเกียวกะหล่ำกลี ดึงขณะเป็นพืชรักชานในโบราณของศาสนาฮินดูในลัทธิ ไชวณิกาย มีอายุประมาณพุทธศตวรรษที่ 12-14 ต่อมาถูกใช้เป็นไม้มีการค้นพบ ร่องรอยหลักฐานทางโบราณคดีได้แก่ เป็นซากโบราณสถานใน โบราณวัตถุต่างๆพบ หลักหิน สรรวักโบราณเป็นส่วนของสถาปัตยกรรมมาแต่เดิม เช่น ซากหินนี้ เศษภาชนะ ดินเผา ฯลฯ แสดงให้เห็นว่าโบราณสถานแห่งนี้เป็นชุมชนโบราณเก่าแก่ที่มีมาก่อน การตั้งถิ่นฐานของเมืองโบราณศรีธรรมราช ในโบราณสถานแห่งนี้ค้นพบเศษภาชนะเมื่อปี พ.ศ.2477 สภาพทั่วไปเป็นเขตนาไร่ยังเก็บไปทำ

เมืองสีทอง ภูคาสดล้อม หาดหินงาม
มีลักษณะเป็นหาดหินโค้งยาวขนาน
กับแนวคลื่นที่ตื้นน้ำทะเลเข้าสู่ชายฝั่ง
หาดทรายสีนวลกลมกลืนกับใบเจตวัน
ตัดกับสีน้ำทะเล ธารเส้นขอบฟ้า ธารเย็น
สะอาดใจไม่เบียดรบกวน เหมาะที่สุด
สำหรับคนชอบทะเล

เมืองร้อยเกาะ: เกาะร้อย หอยใหญ่ ไม่แดง
แหล่งธรรมะ:

ข.ภาณุเจนติษฐ์

ถือเป็นวัดป่าที่ยังคงรักษาความ
เข้มข้นของเนื้อที่แห่งพุทธศาสนาไว้
วัดแห่งนี้มีประวัติที่ยาวนานเกี่ยวกับท่าน
พุทธทาส ภิกขุ เพราะท่านเป็นผู้ก่อตั้ง
วัดขึ้น นอกจากนี้ในวัดยังมีสถานที่
สำคัญ อีกมากมายรอให้ท่านเข้าไป
ศึกษาค้นหาหลักฐานที่แท้จริง

ซึ่งมีอายุย้อนไปถึง บริเวณวัดแล้วแต่สมัย ด้วยเหตุนี้ไม่มีความทราบถึงอิทธิพลทางพุทธศาสนา เช่น พระพุทธรูปเป็นต้น พร้อมกันนี้ยังพบหลักฐานเก่าแก่ทางศิลปะคือพระพุทธรูปสมัยทวารวดี ประดับ มีลักษณะพระพุทธรูปศิลปะทวารวดี อันมีพระอาทิตย์ที่ประดิษฐานอยู่

ว่าวัดพระบรมธาตุไชยา มีมาตั้งแต่ต้น พ.ศ. 1000-1200 แต่พระบรมธาตุไชยาลักษณะในชุดที่สร้างขึ้นจึงมีอายุเพียงราว พ.ศ. 1200-1500 โดยเป็นพุทธเจดีย์ตามลัทธิยานิกายเถรวาท นอกจากนี้ยังมีภาพปูนปั้นตามวัดกระจายอยู่ทั่วไป

การทอผ้า ณ บ้านพุมเรียง

เป็นจำนวนมาก ซึ่งกรมพระยาดำรงราชานุภาพทรงอธิบายเอาไว้ว่าในสมัยอาณาจักรศรีวิชัย เมื่อไชยาเป็นเมืองโบราณที่สำคัญและเก่าแก่ที่สุด

ภาพที่ ฉ1 แผ่นพับประชาสัมพันธ์ โปรแกรมการท่องเที่ยว(ต่อ)

ภาคผนวก ข.
คู่มือแนะนำแหล่งท่องเที่ยว
ในเส้นทางท่องเที่ยว เมืองนครศรีธรรมราช “เที่ยวเมืองคอน อิ่มท้อง อิ่มบุญ”

ภาพที่ ข1 คู่มือเส้นทางท่องเที่ยว เมืองนครศรีธรรมราช “เที่ยวเมืองคอน อิ่มท้อง อิ่มบุญ”

ภาพที่ ข1 คู่มือเส้นทางท่องเที่ยว เมืองนครศรีธรรมราช “เที่ยวเมืองคอน อิ่มท้อง อิ่มบุญ” (ต่อ)

ภาพที่ ช1 คู่มือเส้นทางท่องเที่ยว เมืองนครศรีธรรมราช “เที่ยวเมืองคอน อิ่มท้อง อิ่มบุญ” (ต่อ)

ภาคผนวก ข.

**ตารางเปรียบเทียบวัตถุประสงค์กิจกรรมที่วางแผนไว้
และกิจกรรมที่ดำเนินการมาและผลที่ได้รับตลอดโครงการ**

1. วัตถุประสงค์ของโครงการ

- 1) ศึกษาและพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ ที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะสมุย
- 2) จัดทำโปรแกรมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวสูงอายุ โดยออกแบบรูปแบบการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยวสูงอายุอย่างแท้จริงทั้งในลักษณะข้อความและลักษณะแผนที่
- 3) สำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวสูงอายุชาวไทย และนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มีต่อแหล่งท่องเที่ยวตามเส้นทางการท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน
- 4) ศึกษาความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านท่องเที่ยวตามเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน
- 5) ศึกษากฎหมาย ข้อกำหนด ระเบียบกฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็นอุปสรรคต่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงอายุตามเส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน

1. กิจกรรมหลักที่ทำตามโครงงานวิจัย

ตามแผนงาน		ปฏิบัติจริง	สนับสนุน วัตถุประสงค์ ข้อที่	ร้อยละ ความพึงพอใจ ต่อผลสำเร็จ
กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลที่ได้จริง		
1. จัดทำแบบสัมภาษณ์	ได้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	ได้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล	1-5	100
2. สืบเสาะเอกสารและข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน	ได้ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน	1-5	100
3. ลงพื้นที่สำรวจสภาพแวดล้อมในพื้นที่ท่องเที่ยว 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน	ได้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภทสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน	ได้ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภทสำหรับผู้สูงอายุในพื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน	1-5	100
4. จัดการประชุมกลุ่มย่อยเพื่อร่วมกันพิจารณาคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุเรียง	ได้แหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุเรียงตามลำดับคุณค่าและความสำคัญใน 7	ได้แหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้สูงอายุเรียงตามลำดับคุณค่าและความสำคัญใน 7	1-5	100

ตามแผนงาน		ปฏิบัติจริง	สนับสนุน วัตถุประสงค์ ข้อที่	ร้อยละ ความพึงพอใจ ต่อผลสำเร็จ
กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลที่ได้จริง		
ตามลำดับคุณค่าและ ความสำคัญเพื่อนำมาจัดทำ เป็นเส้นทางท่องเที่ยว เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยว ภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ ชายฝั่งทะเลอันดามัน พื้นที่ ชายฝั่งอ่าวไทย และเกาะ สมุย	จังหวัดภาคใต้ตอนบน เพื่อนำมาจัดทำเป็น เส้นทางท่องเที่ยว เชื่อมโยงภายในกลุ่ม จังหวัด	จังหวัดภาคใต้ตอนบน เพื่อนำมาจัดทำเป็น เส้นทางท่องเที่ยว เชื่อมโยงภายในกลุ่ม จังหวัด		
5.เก็บข้อมูลจาก นักท่องเที่ยว และประชาชน ในท้องถิ่น	ดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อทราบรูปแบบการ ท่องเที่ยวสำหรับ ผู้สูงอายุใน 7 จังหวัด ภาคใต้ตอนบนที่ สอดคล้องกับความ ต้องการของ นักท่องเที่ยวอย่าง แท้จริง	ดำเนินการเก็บข้อมูล เพื่อทราบรูปแบบการ ท่องเที่ยวสำหรับ ผู้สูงอายุใน 7 จังหวัด ภาคใต้ตอนบน ที่ สอดคล้องกับความ ต้องการของ นักท่องเที่ยวอย่าง แท้จริง	1-5	100
6. ประมวลผลและวิเคราะห์ ข้อมูล 7. จัดทำรูปแบบและ เส้นทางท่องเที่ยว สำหรับผู้สูงอายุที่เชื่อมโยง พื้นที่ท่องเที่ยวภาคใต้ ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่ง ทะเลอันดามัน พื้นที่ชายฝั่ง อ่าวไทย และเกาะสมุย	1.ได้โปรแกรมการ ท่องเที่ยวสำหรับ ผู้สูงอายุที่เชื่อมโยงพื้นที่ ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเล อันดามัน พื้นที่ชายฝั่ง อ่าวไทย และเกาะสมุย อย่างแท้จริง 2.ได้รูปแบบและ เส้นทางท่องเที่ยว สำหรับผู้สูงอายุใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน ตามข้อเสนอแนะจาก ประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้มีส่วนได้-ส่วนเสีย ในการพัฒนาเส้นทาง การท่องเที่ยว ในแต่ละจังหวัด 3. ทราบกฎหมาย	1.ได้โปรแกรมการ ท่องเที่ยวสำหรับ ผู้สูงอายุที่เชื่อมโยงพื้นที่ ท่องเที่ยวภาคใต้ตอนบน ได้แก่ พื้นที่ชายฝั่งทะเล อันดามัน พื้นที่ชายฝั่ง อ่าวไทย และเกาะสมุย อย่างแท้จริง 2.ได้รูปแบบและ เส้นทางท่องเที่ยว สำหรับผู้สูงอายุใน 7 จังหวัดภาคใต้ตอนบน ตามข้อเสนอแนะจาก ประชาชน นักท่องเที่ยว และผู้มีส่วนได้-ส่วนเสีย ในการพัฒนาเส้นทาง การท่องเที่ยว ในแต่ละจังหวัด 3. ทราบกฎหมาย	1-5	100

ตามแผนงาน		ปฏิบัติจริง	สนับสนุน วัตถุประสงค์ ข้อที่	ร้อยละ ความพึงพอใจ ต่อผลสำเร็จ
กิจกรรม	ผลที่คาดว่าจะได้รับ	ผลที่ได้จริง		
	ข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็น อุปสรรคต่อการ ท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวสูงอายุตาม เส้นทางการท่องเที่ยวที่ เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยว ภาคใต้ตอนบน	ข้อกำหนด ระเบียบ กฎเกณฑ์ต่างๆที่เป็น อุปสรรคต่อการ ท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวสูงอายุตาม เส้นทางการท่องเที่ยวที่ เชื่อมโยงพื้นที่ท่องเที่ยว ภาคใต้ตอนบน		